

KUHMO

Kuhmon kaupunki

TILINPÄÄTÖS 2024

TOIMINTAKERTOMUS 2024

SISÄLLYSLUETTELO

1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	5
1.1	Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.2	Kaupungin hallinto	7
1.3	Yleinen taloudellinen tilanne ja Kuhmon taloudellinen kehitys	8
1.3.1	Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalouden kehitys	8
1.3.2	Talouden kehitys Kuhmossa	12
1.3.3	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja talouden sopeuttamisesta	26
1.4	Muutokset kaupungin toiminnoissa	30
1.5	Kaupungin henkilöstö 31.12.2024	34
1.6	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä, kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista	36
2	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	46
2.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	46
2.2	Toiminnan rahoitus	47
2.3	Rahoitusasema ja sen muutokset	48
2.4	Kunnan kokonaistulot ja -menot	49
3	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	50
3.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	50
3.2	Konsernin tilinpäätös ja sen tunnusluvut	51
3.3	Konsernin taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	51
3.4	Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	69
3.5	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	70
3.6	Konsernitase ja sen tunnusluvut	71
4	TILIKAUDEN TULOS	72
4.1	Tilikauden tuloksen käsittely	72
5	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	73
5.1	Kuhmon kaupunkistrategia	73
5.2	Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet	73
5.3	Strategiset mittarit	74
5.4	Käyttötalouden toteutuminen, Kuhmon kaupunki	76
5.5	Investointien toteutuminen	77
5.6	Rahoituksen toteutuminen	85
5.7	Palvelualueiden tavoitteiden toteutuminen	86
5.7.1	Keskushallinto	86
5.7.2	Vetovoimaisuuden palvelualue	96
5.7.3	Työllisyyden edistämisen palvelualue	104
5.7.4	Kasvun ja oppimisen palvelualue	108
5.7.5	Kaupunkiympäristön palvelualue	117
6	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	124
6.1	Tuloslaskelma	124
6.2	Rahoituslaskelma	125
6.3	Tase	126
6.4	Konsernituloslaskelma	127
6.5	Konsernin rahoituslaskelma	128
6.6	Konsernitase	129
7	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT JA NIITÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET	130
7.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	131
7.1.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	131
7.1.2	Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	132
7.1.3	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	132

7.2	Tuloslaskelman liitetiedot	133
7.2.1	Toimintatuotot tehtävälueittain	133
7.2.2	Verotulojen erittely	133
7.2.3	Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	133
7.2.4	Palvelujen ostojen erittely	133
7.2.5	Valtuustoryhmille annetut tuet	133
7.2.6	Suunnitelman mukaisten poistojen erittely	134
7.2.7	Pakollisten varausten muutokset	135
7.2.8	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	135
7.2.9	Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	135
7.2.10	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	136
7.2.11	Erittely poistoeron muutoksista	136
7.3	Tasetta koskevat liitetiedot	137
7.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	137
7.3.1.1	Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset	137
7.3.1.2	Arvonkorotukset	137
7.3.1.3	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	137
7.3.1.4	Maa- ja vesialueet erittely	137
7.3.1.5	Pysyvien vastaavien sijoitukset	138
7.3.1.6	Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset	138
7.3.1.7	Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	139
7.3.1.8	Saamisten erittely	140
7.3.1.9	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	140
7.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	141
7.3.2.1	Oman pääoman erittely	141
7.3.2.2	Erittely poistoerosta	142
7.3.2.3	Pitkäaikaiset velat	142
7.3.2.4	Joukkovelkakirjalainat	142
7.3.2.5	Pakolliset varaukset	143
7.3.2.6	Vieras pääoma	143
7.3.2.7	Sekkilimiitti ja kuntatodistus	144
7.3.2.8	Muiden velkojen erittely	144
7.3.2.9	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	144
7.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	145
7.4.1	Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	145
7.4.2	Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita	145
7.4.3	Vakuudet	145
7.4.4	Vuokravastuut	145
7.4.5	Vastuusitoumukset	146
7.4.6	Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	146
7.4.7	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	146
7.5	Henkilöstö, tilintarkastus, intressitahotapahtumat	148
7.5.1	Henkilöstön lukumäärä 31.12.	148
7.5.2	Henkilöstökulut	148
7.5.3	Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	148
7.5.4	Tilintarkastajan palkkiot	148
8	ERÄITÄ KÄSITTEITÄ	149
9	LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 31.12.2024	151
10	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	152
11	TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	153

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2024 tulokseen voi olla erittäin tyytyväinen. Tilinpäätös osoittaa ylijäämää, mikä on osoitus hyvästä yhteistyöstä ja vastuullisesta taloudenpidosta. Vuoden aikana olemme onnistuneet pitämään toimintakatteen hallinnassa, mikä kertoo tehokkaasta resurssien käytöstä ja tiukasta kulukurista. Valtionosuudet ovat toteutuneet odotetusti ja verotulojen osalta koettiin iloinen yllätys. Vuoden 2024 tilikauden ylijäämä on 1 578 tuhatta euroa ja tulos kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 87,5 tuhatta euroa. Hyvän tuloksen johdosta tilinpäätökseen voidaan tehdä Piilolan koulun ja oppimiskeskuksen osalta purkuvaraukset. Lisäpoistot voidaan tehdä oppimiskeskuksen ja kyläkoulujen osalta. Nämä toimenpiteet olisivat olleet edessä joka tapauksessa. Koska Kuhmon kaupungin tulos on ollut kahtena vuotena hyvä, kaupunginhallitus teki päätöksen henkilöstön palkitsemisesta. Työntekijät saavat 50 euron arvoisen ylimääräisen tyhy-rahaman.

Vaikka kaupungin taloudellinen tulos on hyvä vuodelta 2024, on kaupungin lainakanta edelleen korkea. Lainakanta tulee vielä kasvamaan uuden terveysaseman ja uuden paloasemahankkeen myötä. SOTE-PELA kiinteistöt tosin on lain perusteella yhtiötettävä ja kaupunkikonserni saa näistä kiinteistöistä varman vuokran 20 vuoden vuokrasopimuksen myötä. Yhtiöittäminen tuo suoraan kaupungin talouteen sen haasteen, että vuokratuotot laskevat rajusti. Toisaalta tilayhtiön menestyminen voi tuoda osinkotuottoja kaupungin talouteen. Paineita myös muihin isoihin investointeihin on myös olemassa.

Työllisyyspalveluissa valmistauduttiin viime vuoden aikana isoon muutokseen, kun 1.1.2025 lähtien TE-palvelut siirtyivät kuntien tehtäväksi ja valtion työ- ja elinkeinotoimistot eli TE-toimistot lakkautettiin. Kaupungille siirtyi pääosa TE-toimiston vastuulla olevista henkilöasiakas- ja yrityspalveluista. Työvoimapoluista tuli osa kaupungin peruspalveluja, samaan tapaan kuin esimerkiksi sivistyspalvelut. Kuhmon kaupunki on valmistautunut muutokseen huolellisesti jo pitkään ja kaupunki on ollut mukana viimeisimmässä työllisyyskokeilussa.

Iso muutos viime vuonna oli myös puhtaus- ja ateriapalveluiden ulkoistaminen. Kaupunki päätti lähteä mukaan Kainuun hyvinvointialueen ehdottamaan yhteiskilpailutukseen ja kilpailutuksen tuloksena palveluntuottajaksi valittiin SOL-Vireko ryhmittymä. Päätös lähteä mukaan kilpailutukseen ei ollut helppo, päätös oli välttämätön työpaikkojen turvaamiseksi. Mikäli kilpailutukseen ei olisi lähdetty mukaan, kaupunki olisi tuottanut Tuupalan tuotantokeittiössä pelkästään koulu- ja päiväkotiruuat. Ateriapalveluissa ollut 26,5 henkilötyövuoden työvoimaresurssi olisi jouduttu puolittamaan, koska hyvinvointialueen sote-ruuan osuus Kuhmossa on noin 50 % kaikesta tuotannosta. Uusi palveluntuottaja aloitti toimintansa 1.2.2024.

Kuhmon kaupunki jatkoi varautumisen kehittämistä viime vuoden aikana. Turvallisuusympäristömme on viimeisten vuosien aikana kokenut merkittäviä muutoksia. Koronapandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa sekä ääriilikkeiden aktivoituminen ovat muuttaneet riskiarvioita ja tehneet uhista todellisempia. Perinteiset uhat, kuten esimerkiksi laajat sähkökatkot, metsäpalot ja palvelunestohyökkäykset kuitenkin edelleen osa uhkaskenaariota. Kunnilla on keskeinen tehtävä yhteiskunnan tärkeiden toimintojen suojaamisessa. Tämä edellyttää Kuhmon kaupungin avainhenkilöiltä kykyä toimia häiriötilanteissa sekä organisaation ajantasaista valmiussuunnittelua. Erityisesti rajakuntien on tärkeää ylläpitää tietoa, taitoa, tahtoa ja tarvittavat välineet, jotta ne voivat varmistaa kuntalaistensa turvallisuuden ja hyvinvoinnin myös häiriö- ja poikkeusoloissa. Uhkakuvat laittomasta maahantulosta Vartiuksen kansainvälisen rajanylityspaikan tai maastorajojen kautta eivät kuitenkaan toteutuneet. Viime kevään rajatilanteen johdosta kaupunki järjesti yhdessä rajakuntahankkeen kanssa rajafoorumin Kuhmo-talossa huhtikuulla 2024. Kuluvan vuoden helmikuussa Kuhmo-talolla pidettiin Kuhmon varautumisilta.

Viime vuonna Kuhmon kaupungin varautumisen ja valmiuden taso on arvioitu ulkopuolisen toimijan toimesta ensimmäistä kertaa.

Kuhmon kaupungin varautumisen ja valmiussuunnittelun lähtötasoanalyysin toteutti Millog Oy. Kuhmon kaupungin varautumisen ja valmiussuunnittelun analyysi suoritettiin useassa eri vaiheessa. Toukokuussa arvioitsija perehtyi Kuhmon lähettämään valmiussuunnitelmaan ja sen liitteisiin. Kesäkuulla Millog Oy toteutti haastattelututkimuksen Kuhmon kaupungintalolla. Loppuraportti käsiteltiin Millog Oy:n edustajien ja kaupungin varautumisen johtoryhmässä syyskuulla. Arvio perustuu saatuun materiaaliin ja haastattelun tuloksiin.

Olen saanut palvella Kuhmon kaupunkia ja kuntalaisia pian kahden vuoden ajan kaupunginjohtajana. Lämmin kiitos kaupungin päättäjille, henkilöstölle, kuntalaisille, yrityksille, järjestöille ja muille yhteisöyökymppaneille. Jatkamme työtä sen eteen, että Kuhmo säilyy elinvoimaisena ja viihtyisänä kaupunkina, jossa on hyvä asua, työskennellä ja yrittää.

Kuhmossa 23.3.2025

Juhana Juntunen
kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuuston valitsevat toimielimet

Kv23.8.2021

Valtuuston vaalilautakunta	
Tarkastuslautakunta	2021-2025
Kaupunginhallitus	2021-2025
Keskusvaalilautakunta	2021-2025
Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta	2021-2025
Elinvoimavaliokunta	2021-2025
Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto	2021-2025
Tutkimusrahaston johtokunta	2021-2025

Edustajat

Kainuun alueellinen pelastuslautakunta
 Kainuun Liitto -kuntayhtymä, yhtymävaltuusto
 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon ky, yhtymävaltuusto
 Kiinteistötoimitusten uskotut miehet
 Käräjäoikeuden lautamiehet
 Oulun Poliisilaitoksen neuvottelukunta
 Suomen Kuntaliiton kuntapäivät

Kaupunginvaltuusto

KD	1
Kesk.	13
Kok.	3
PS	6
Sdp	2
Vas.	1
Vihr.	1
Yhteensä	27

Kaupunginvaltuuston pj.
 Kaupunginvaltuuston I vpj.
 Kaupunginvaltuuston II vpj.

Tuomas Kettunen
 Antti Komulainen
 Riikka Seppänen

Kaupunginhallitus

2023-2025

Kesk.	4
Kok.	1
PS	3
Vas.	0
KD	0
Sdp	1
Vihr.	0

Kaupunginhallituksen pj.
 Kaupunginhallituksen I vpj.
 Kaupunginhallituksen II vpj.
 Kaupunginhallitus, esittelijä, kaupunginjohtaja

Heikki Huotari
 Tuomas Huotari
 Eija Komulainen
 Juhana Juntunen

1.3 Yleinen taloudellinen tilanne ja Kuhmon taloudellinen kehitys

1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalouden kehitys

Yleinen taloudellinen tilanne

Maanilmantalouden kehittyminen on ollut vaisua vuonna 2024 ja euroalueen osalta talouskasvu on vai-
meaa. Talouden näkymät ovat varovaisen positiivisia, mutta niitä varjostavat lisääntyvät geopolittiset
jännitteet. Lisäksi kauppasodan eskaloituminen heikentäisi koko maailmantalouden kasvua. Euroalu-
eella inflaation hidastuminen, reaalityöjen kasvu ja korkojen lasku tukevat elpymistä. Saksan teollisuu-
den vaikeudet ja poliittiset riskit keskeisissä maissa hidastavat Suomen tavaraviennin kasvua. Palvelu-
luiden vienti on jo piristynyt.

12 kuukauden euribor on laskenut reilusti alle kolmeen prosenttiin syksyn 2023 4,2 prosentin huippu-
lukemista. Inflaatio hidastui vuonna 2024 selvästi ja sen ennustetaan pysyvän alle 2 prosentissa koko
ennustejakson. Verojen korotukset nostavat kuluttajahintoja vuonna 2025. Pitkään jatkunut heikon suh-
dannelänteen odotetaan kääntyvän nousuun vuosina 2026-2027. Työvoiman kysyntä piristyy ja sa-
malla kotitalouksien ostovoima kohenee.

Investoinnit vähenivät vielä vuonna 2024, mutta rakentamisen odotetaan toipuvan korkojen laskun pi-
ristäessä asuntomarkkinoita. Uusia asuntoja on edelleen paljon tarjolla, mutta muussa rakentamisessa
nousu on nopeampaa. Energiasiiirtymä ja siihen liittyvät hankkeet vauhdittavat rakentamisen lisäksi
kone- ja laiteinvestointeja. Lisäksi puolustushankinnat kasvattavat investointien määrää huomattavasti.

Ennusteeseen liittyy riskit niin maailmantaloudessa kuin kotimaisessa talouskehityksessä. Vaikka korot
laskevat ja tulot kasvavat, geopolittiset jännitteet lisäävät yleistä epävarmuutta ja kuluttajien varovai-
suutta, jolloin talouskaan ei kasva ennustetulla vauhdilla. Kotitalouksien uskoa heikentää myös työttö-
myyden pelko. Julkista taloutta on tasapainotettu vuonna 2024 menoleikkauksilla ja veronkorotuksilla,
ja sopeutukset jatkuvat vielä vuonna 2025. Nämä toimet leikkaavat ostovoimaa ja heikentävät omalta
osaltaan kotitalouksien luottamusta. Jos rakentamisen lamaannus pitkittyy, alalla voidaan menettää
työpaikkoja ennustettua enemmän. (Lähde: VM julkaisu 2024:68, Suomen Pankin tiedote 17.12.2024.)

Taulukko: Kansantalouden keskeisiä tunnuslukuja

(Lähde: Taloudellinen katsaus, Talvi 2024, VM Kansantalousosasto 19.12.2024)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	-2,2	3,0	1,6	-1,2	-0,3	1,6	1,5	1,5
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,3	2,2	7,1	6,2	1,6	1,1	1,4	1,8
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,8	7,2	8,3	8,4	7,9	7,4
Työllisyysaste, %	70,7	72,3	73,8	73,6	72,3	71,9	72,4	72,9
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,5	0,3	3,4	3,6	2,4	2,1	2,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	-0,2	-0,1	1,7	3,0	2,9	2,8	2,7	2,6
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa bkt:een, %	74,8	72,5	73,3	77,1	82,5	85,0	86,1	86,3

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan BKT:n arvioidaan kasvavan 1,6 % vuonna 2025. Inflaation
hidastumisen ja korkojen laskun odotetaan kääntävän sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun. Kas-
vua heikentää julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset. Arvonlisäveron ja tupakka-
veron nousut nostavat kuluttajahintoja ja hidastavat inflaation laskua. Käännö työmarkkinoilla parem-
paan siirtyi vuoteen 2025 ja talouden vahvistuessa vuosina 2026-2027 työllisyyden odotetaan kohe-
nevan. Työttömyysasteen ennustetaan laskevan vuoden 2025 8,4 %:sta 7,4 %:iin vuonna 2027.

Keskipitkällä aikavälillä 2028-2029 Suomen talouden odotetaan kasvavan vuosittain 1,4 prosenttia. Po-
tentiaalisen tuotannon kasvua jarruttaa pitkään jatkunut tuottavuuden erittäin heikko kasvu. Talouden
elpymisen ja hallituksen toimien myötävaikutuksella julkisyhteisöjen alijäämä alkaa supistua. Velka-
suhde on nousee vuonna 2025 85,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 87 pro-
senttiin vuonna 2029. (Lähde: VM julkaisu 2024:68.)

Kuntatalouden kehitys

Taulukko: Kuntatalouden kehitys vuoteen 2028, mrd euroa (käyvin hinnoin)

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2025 VM julkaisu 2024:46

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Toimintakate	-14,1	-14,4	-16,1	-16,7	-17,3	-17,8
Verotulot	14,6	13,9	14,5	15,1	15,7	16,3
Valtionosuudet	3,7	3,4	4,0	4,2	4,3	4,6
Rahoitustulot ja -kulut, netto	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Vuosikate	4,6	3,0	2,5	2,7	2,7	3,1
Poistot	-2,9	-3,0	-3,1	-3,1	-3,2	-3,3
Satunnaiset erät, netto	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	1,7	0,4	-0,5	-0,4	-0,5	-0,2
Tulorahoituksen korjauserät	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Tulorahoitus, netto	4,3	3,1	2,3	2,4	2,5	2,9
Investoinnit, netto	-3,9	-4,1	-4,2	-4,4	-4,6	-4,8
Rahoitusjäämä (1)	0,4	-1,0	-1,9	-2,0	-2,1	-1,9
Lainakanta	19,9	20,7	22,5	24,3	26,2	28,0
Kassavarat	6,8	6,8	6,8	6,7	6,7	6,7
1) Rahoitusjäämä = Toiminnan ja investointien rahavirta= Tulorahoitus + investoinnit, netto						
Tulorahoitus = Vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät						

Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024 odotettua vähemmän – sopeutustoimissa onnistuttu?

Kuntaliiton tilinpäätösanalyysin 2024 mukaan menokasvu oli odotettua maltillisempaa ja toimintakate kasvoi vain 1,8 prosenttia edellisvuodesta. Sopeutustoimet vahvistivat taloutta, mutta positiivisesta tuloksesta huolimatta investointien rahavirta jäi negatiiviseksi ja lainakanta kääntyi kasvuun. Investointien rahavirralla mitattuna kuntatalous on -470 miljoonaa euroa alijäämäinen. Velkamäärä nousi 720 miljoonaa euroa (3,6 %) vuodesta 2023. Tilikauden tulos on +1,1 miljardia euroa vuonna 2024. Tulosta paransivat kertaluonteiset erät, lähinnä energiayhtiöiden osuuksien myynti sekä yhtiöittämiset. Ilman Helsingin, Espoon, Tampereen ja Mikkelin tulosta kuntien tulos jäisi 310 miljoonaan euroon.

Verotulojen toteutuminen talousarviota parempana sekä kulukuri ja sopeutusohjelmat kohensivat tilinpäätöslukuja. Työttömyysvakuutusmaksun keveneminen hillitsi menokasvua. Palvelujen ostot kasvoivat yli 8 prosenttia.

Verotulot pienenevät -3,4 % edellisvuoteen verrattuna ja valtionosuudet -6,6 %. Sote-siirtolaskelmat tarkentuivat ja -500 milj. euroa on pysyvä vähennys, jota kompensoitiin vuonna 2024 192 miljoonalla eurolla määräaikaaisesti. Tämä erä peritään kunnilta takaisin vuosina 2025-2027. Peruspalvelujen valti-onosuuden indeksitarkistusta, +53 miljoonaa euroa (+2,2 %), pienensi yhden prosentin indeksijarru, - 24 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos eroaa kuntatyypeittäin siten, että kaupunkimaisten kuntien tulos on +206 euroa/asukas, taajaan asutut kunnat +148 euroa/asukas ja maaseutumaiset kunnat +151 euroa/asukas.

Kuntien korkokulut kasvoivat vuonna 2024 23 prosenttia (470 milj. e) edellisvuodesta. Korkotason ei odoteta palaavan vuotta 2022 edeltävälle tasolle. Vuosikate ei riittänyt rahoittamaan poistonalaisia investointeja. Lainakanta kasvoi noin 700 miljoonalla eurolla. Syömävelkaa otettiin noin kuusi miljoonaa euroa.

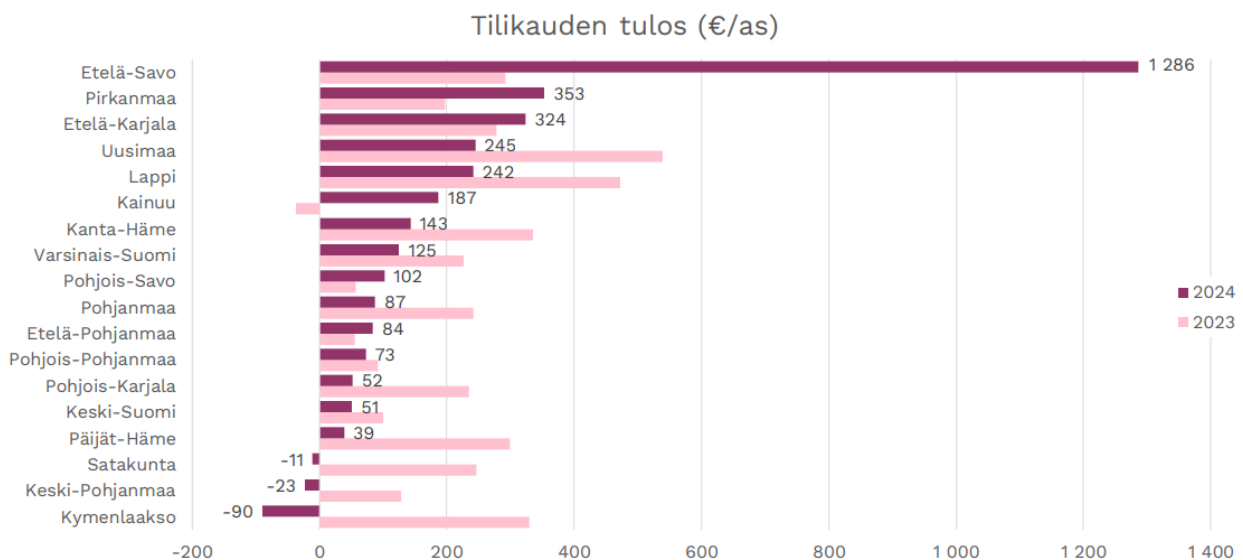
Taseeseen kertynyttä alijäämää oli 15 kunnalla ja määrä pysyi ennallaan vuoteen 2023 nähden.

Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina.

Kuntien taloudellinen eriytyminen ja tilinpäätösarviot

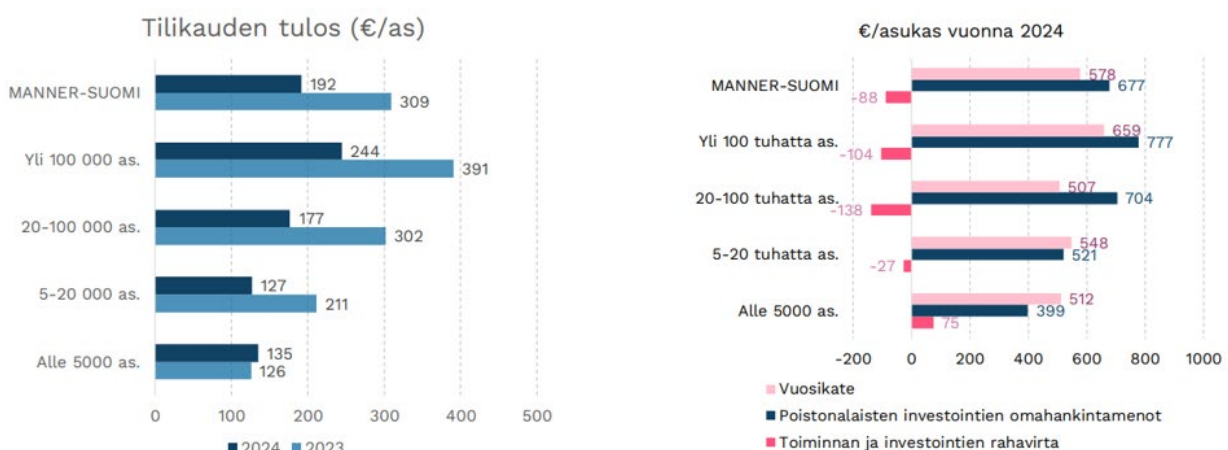
Tilikauden tuloksella mitattuna maakunnista parhaiten menestyi Etelä-Savo (1286 e/as., Mikkeli 3043 e/as.). Seuraavaksi parhaat Pirkanmaa (353 e/as.), Etelä-Karjala (324 e/as.). Uusimaan (245 e/as.) ja Lapin (242 e/as.) tulokset olivat lähes samansuuruiset. Lapin menestykseen vaikuttaa Sodankylän (1530 e/as.) ja Kittilän (1271 e/as.) hyvät tulokset. Kainuun tuos oli 187 euroa/asukas. Maakunnista heikoimman tuloksen teki Kymenlaakso (-90 e/as.). Lisäksi Keski-Pohjanmaa ja Satakunta tekivät alijäämäiset tulokset. Yksittäisistä kunnista viidenneksi paras on 2.000 asukkaan Keitele, tuloksen ollessa 1188 euroa/asukas.

Kuvio: Tilikauden tulos, Manner-Suomen kunnat (Lähde: Valtiokonttori/Kuntaliitto)

Manner-Suomen kunnista tulos painottuu isoihin kaupunkeihin. Yli 100.000 asukkaan kunnissa tilikauden tulos on 244 euroa/asukas. 5.000-20.000 asukkaan kuntien tulos on 127 euroa/asukas, ja se heikkeni edellisvuoteen nähden 58 prosenttia. Vain alle 5.000 asukkaan kunnat paransivat tulosta vuoteen 2023 nähden.

Kuvio: Vuosikate ja tilikauden tulos (Lähde: Valtiokonttori/Kuntaliitto)

Vuosikatteella mitattuna yli 100.000 asukkaan kaupunkien tulos on vahvin. Vahva vuosikate mahdollistaa isot investoinnit, mutta se näkyy rahavirrassa. Alle 5.000 asukkaan kunnissa rahavirta on paras, vaikka vuosikatteella mitattuna heikoin. Rahavirta jää ylijäämäiseksi alhaisten investointimenojen vuoksi. Pitkällä aikavälillä tarkasteltuna yli 100.000 asukkaan kuntien vuosikate on kehittynyt parhaiten ja samalla isoimmat investoinnit painottuvat myös näihin kuntiin. Vuonna 2024 kuntien lainakanta kääntyi kasvuun. Manner-Suomen kuntien lainakanta on lähes 3.500 euroa/asukas, isojen kuntien lainakanan ollessa noin lähes 1000 euroa pienempi.

Kuntien tilinpäätöksen tunnuslukuja (otos 5.000-10.000 asukkaan kunnista sekä Kainuun maakunta) (Lähde: Valtiokonttori/Kuntaliitto)

Asukasluvultaan 5.000-10.000 asukkaan kuntien vertailussa lainakanta vuonna 2023 oli suurin Haapajärvellä (8.663 e/as.) ja Kuhmo on sijalla 18. (4.390 e/as.) Naapurikunnista Suomussalmen lainakanta oli 3.965 e/asukas ja Nurmesksen 2.012 e/as. Haapajärven investointimenot olivat 1.734 e/as. Nurmeksken 396 e/as., Suomussalmen 267 e/as. ja Kuhmolla 220 e/as. Vuoden 2024 luvut ovat tilinpäätösarvioitietoja.

Alla olevassa taulukossa otanta 5.000-10.000 asukkaan kunnista asukasmäärällä mitattuna Kuhmon kokoluokan kunnat sekä Haapajärvi ja Nurmes.

Taulukko: Talouden tunnuslukuja 5.000-10.000 asukkaan kunnissa

Tunnusluvut €/as Väestö	Tilikauden tulos			Toimintakate		Lainakanta		Valtionosuudet		Verotulot		Investointimenot		Vuosikate%poistoista	
31.12.2023	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	
Nurmes	9 130	94	120	-2 854	-2 796	2 012	2 000	1 482	1 227	2 005	2 119	396	355	115	123
Loppi	7 692	60	37	-2 752	-2 615	2 217	2 075	820	626	2 413	2 361	816	156	143	101
Keminmaa	7 691	486	145	-2 571	-2 618	2 067	1 962	392	219	2 867	2 780	577	325	282	154
Lahti	7 682	92	-167	-2 751	-2 815	3 566	3 785	739	575	2 462	2 460	233	240	132	42
Kuhmo	7 582	191	300	-2 914	-3 021	4 390	4 202	966	1 094	2 434	2 467	220	224	144	181
Mynämäki	7 515	-67	-115	-2 481	-2 527	5 614	5 908	546	567	2 272	2 338	551	387	75	66
Uusikaarlepyy	7 500	430	437	-2 733	-2 870	5 165	4 639	1 199	1 260	2 332	2 400	519	426	230	229
Pudasjärvi	7 479	-574	-193	-4 004	-3 674	4 604	4 170	2 038	2 056	2 031	2 100	356	157	11	72
Kiuruvesi	7 475	74	108	-2 804	-2 758	3 140	2 792	1 316	1 212	1 974	2 041	493	214	114	121
Suomussalmi	7 172	16	117	-2 662	-2 520	3 965	3 543	1 045	1 128	2 411	2 374	267	525	102	112
Haapajärvi	6 558	-17	420	-3 185	-2 870	8 663	8 356	1 065	843	2 483	2 713	1 734	1 346	95	212

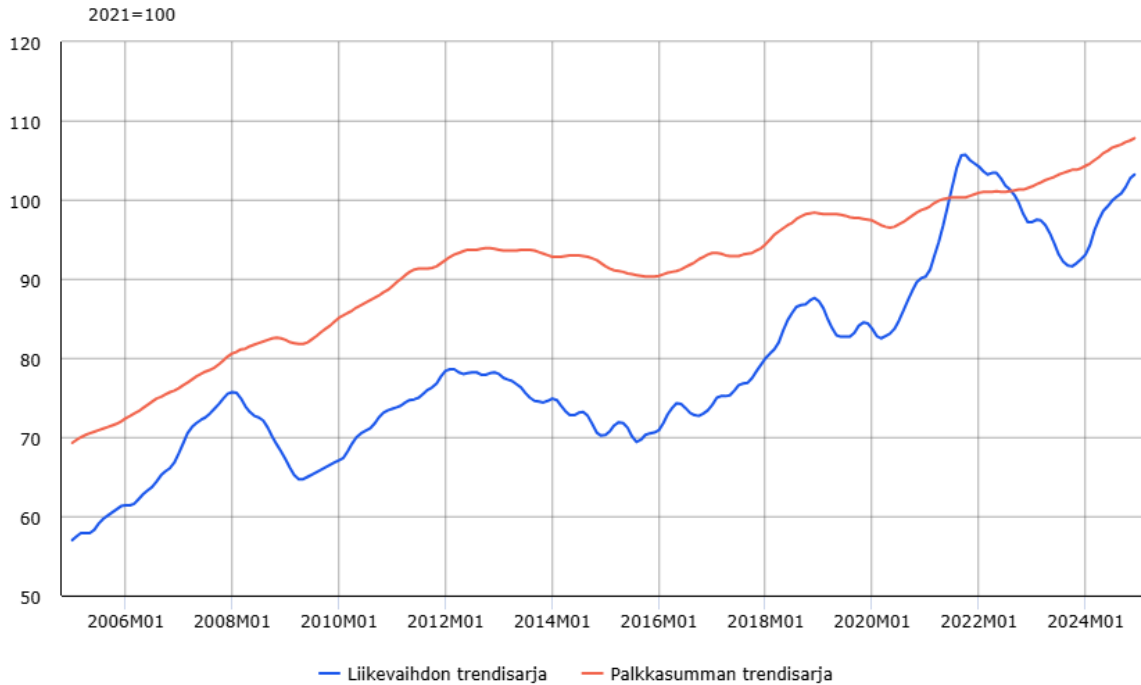
Taulukko: Talouden tunnusluvut, Kainuun maakunta

Tunnusluvut €/as Väestö	Tilikauden tulos		Toimintakate		Lainakanta		Valtionosuudet		Verotulot		Investointimenot		Vuosikate%poistoista		
45291	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	
Kajaani	36 513	79	111	-3 430	-3 459	3 547	3 372	1 292	1 375	2 246	2 339	542	476	116	122
Sotkamo	10 274	-690	440	-3 523	-2 395	4 833	8 670	471	779	2 391	2 392	2 448	3 406	-76	197
Kuhmo	7 582	191	300	-2 914	-3 021	4 390	4 202	966	1 094	2 434	2 467	220	224	144	181
Suomussalmi	7 172	16	117	-2 662	-2 520	3 965	3 543	1 045	1 128	2 411	2 374	267	525	102	112
Paltamo	3 037	-218	81	-2 714	-2 587	6 194	5 966	730	692	2 264	2 321	237	135	54	117
Puolanka	2 359	1	68	-3 426	-3 291	2 133	2 332	1 696	1 602	2 172	2 236	177	1 661	100	115
Hyyrynsalmi	2 063	380	448	-2 934	-3 289	1 406	824	1 200	1 309	2 439	2 754	430	298	236	260
Ristijärvi	1 164	-59	99	-3 071	-3 090	2 169	2 182	504	692	2 814	2 805	136	84	77	140

1.3.2 Talouden kehitys Kuhmossa

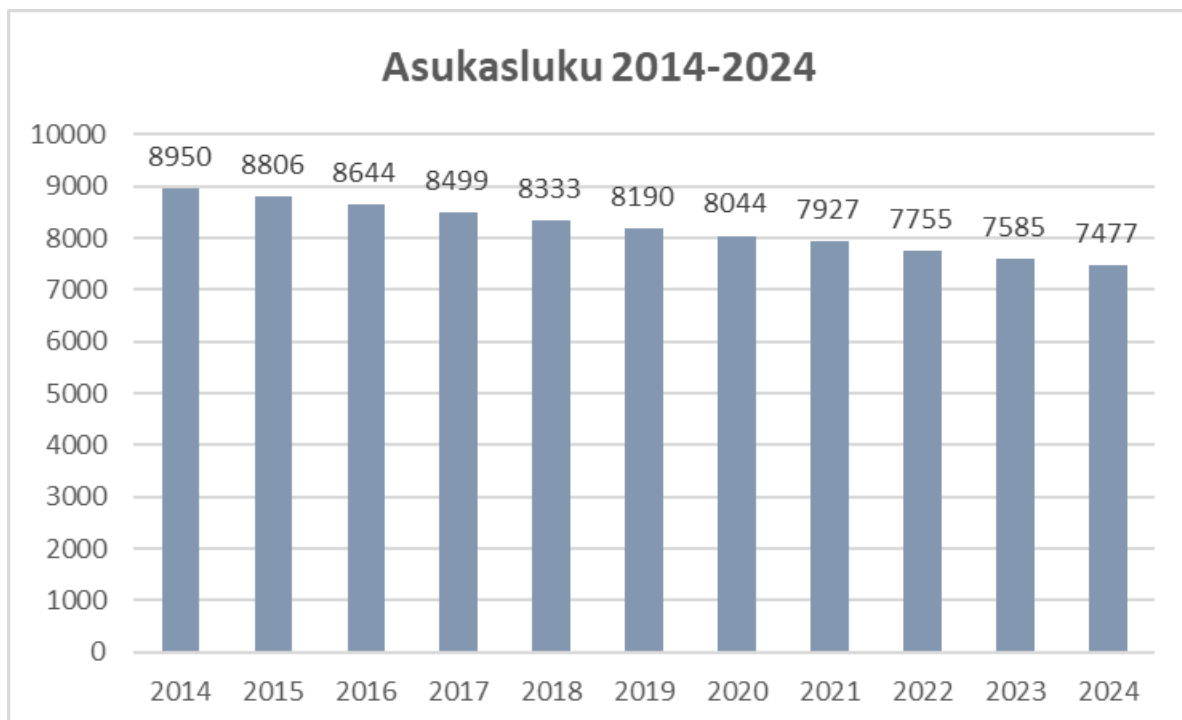
Kuvio: Liikevaihdon ja palkkasumman trendivertailu Kuhmon kaupungissa

Liikevaihdon ja palkkasumman trendivertailu Kuhmon kaupungissa, A-X Koko talous 2005M01-2024M12

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kuvio: Väestökehitys Kuhmossa

Taulukko: Kuhmon väestörakenne ikäryhmittäin
Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenteen ennakkotiedot alueittain, 31.12. (ennuste 2024)

Vuosi	Väestö	Muutos kpl (vrt edell. v)	Muutos %	Ikäjakautta							
				0-4 v	%	5 - 19 v	%	20 - 64 v	%	65 -	%
2010	9492	-144	-1,5	379	3,99	1352	14,24	5367	56,54	2394	25,22
2016	8647	-159	-1,8	264	3,05	1127	13,03	4467	51,66	2789	32,25
2017	8499	-148	-1,7	241	2,84	1099	12,93	4304	50,64	2855	33,59
2018	8333	-166	-1,96	233	2,80	1047	12,57	4148	49,78	2902	34,83
2019	8190	-143	-1,72	224	2,73	1023	12,49	3952	48,85	2991	36,52
2020	8044	-146	-1,78	202	2,51	987	12,27	3829	47,60	3026	27,62
2021	7927	-117	-1,45	190	2,40	979	12,35	3736	47,13	3022	38,12
2022	7755	-172	-2,17	189	2,44	928	11,97	3584	46,22	3051	39,34
2023	7585	-170	-2,19	176	2,32	905	11,93	3474	45,80	3030	39,95
2024	7477	-108	-1,42	177	2,37	866	11,58	3343	44,71	3049	40,78

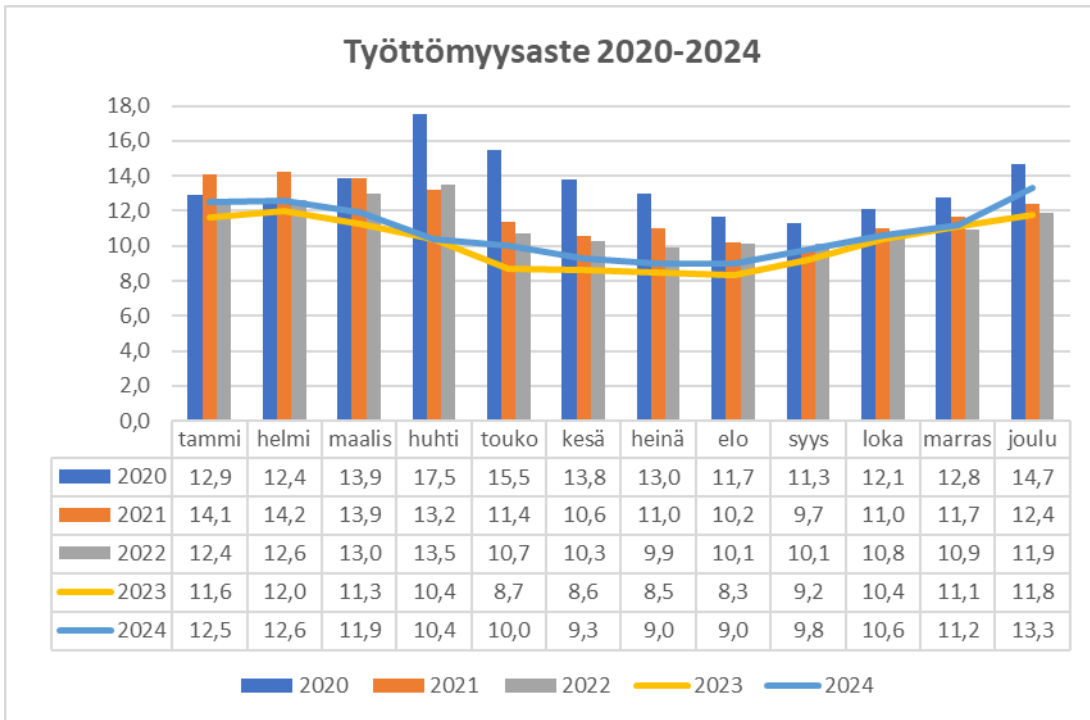
Taulukko: Väestömuutostekijöitä Kuhmossa
Lähde Tilastokeskus, väestömuutoksen ennakkotiedot

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Elävänä syntyne	Kuntien väl. tulomuutto									Maahan muutto																	
	Q1	10	9	16	10	8	9	8	9	Q1	37	49	49	48	57	37	41	43	Q1	0	6	4	4	4	2	6	9
	Q2	13	5	2	4	11	12	10	9	Q2	50	53	63	68	73	60	50	56	Q2	6	0	3	2	6	2	8	21
	Q3	8	10	13	8	6	12	12	6	Q3	66	71	51	56	73	63	52	39	Q3	5	2	5	8	4	4	3	5
	Q4	13	12	5	11	4	9	6	13	Q4	54	62	38	56	56	45	32	47	Q4	1	6	6	3	4	6	2	4
YHT	44	36	36	33	29	42	36	37	YHT	207	235	201	228	259	205	175	185	YHT	12	14	18	17	18	14	19	39	
Kuolleet	Kuntien väl. lähtömuutto									Maasta muutto																	
	Q1	30	40	34	41	41	41	38	51	Q1	43	41	37	43	44	72	38	43	Q1	1	1	1	0	0	0	2	1
	Q2	30	42	34	37	44	52	52	27	Q2	58	68	67	55	41	34	47	2	Q2	0	1	1	0	1	0	2	3
	Q3	33	33	38	39	43	37	30	24	Q3	123	116	96	113	110	102	104	108	Q3	0	2	2	3	0	0	1	1
	Q4	36	35	26	43	40	36	45	43	Q4	62	71	56	47	57	64	38	48	Q4	0	1	1	3	0	1	1	1
YHT	129	150	132	160	168	166	165	145	YHT	286	296	256	258	252	272	227	201	YHT	1	5	5	6	1	1	6	6	
Luonnoll. Väestökeh.																											
Kuntien väl. nettomuutto																											
Q1	-20	-31	-18	-31	-33	-32	-30	-42	Q1	-6	8	12	5	13	-35	3	0										
Q2	-17	-37	-32	-33	-33	-40	-42	-18	Q2	-8	-15	-4	13	32	26	3	34										
Q3	-25	-23	-25	-31	-37	-25	-18	-18	Q3	-57	-45	-45	-57	-37	-39	-52	-69										
Q4	-23	-23	-21	-32	-36	-27	-39	-30	Q4	-8	-9	-18	9	-1	-19	-6	-1										
YHT	-85	-114	-96	-127	-139	-124	-129	-108	YHT	-79	-61	-55	-30	7	-67	-52	-36										

Taulukko: Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistoissa kunnittain/Kainuu
Lähde: Työllisyyskatsaus Kainuu, joulukuu 2024

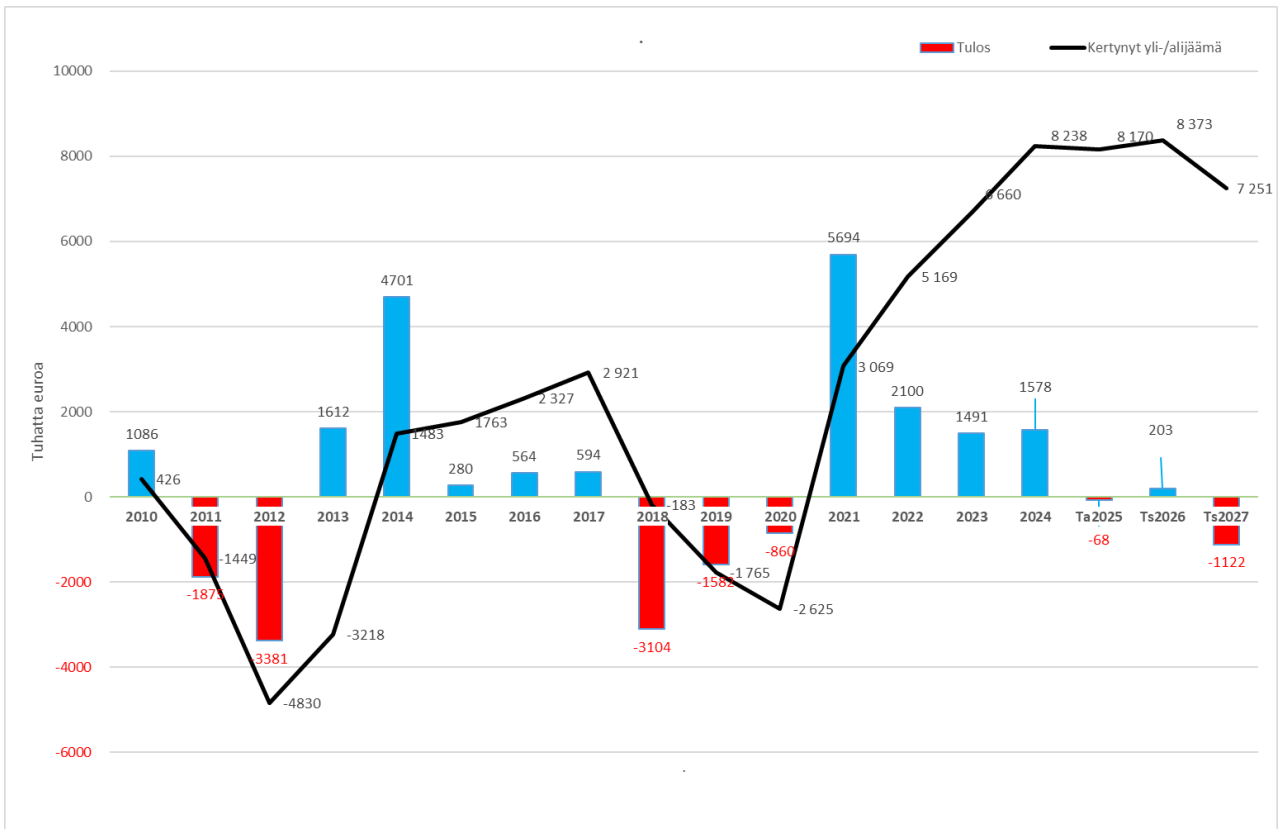
Kunta	Muutos				Työttömistä				Muutos			
	Joulu 2024	Marras 2024	Joulu 2023	Joulu 2024	Joulu 2024	työn- hakijoiden lomaautetut osuus	työn- hakijoiden työvoimasta	Joulu 2024	Marras 2024	Joulu 2023	Joulu 2024	Joulu 2023
Työttömät työnhakijat												
%												
Avoimet työpaikat												
%												
Hyrnsalmi	95	91	91	4	4	17	13,2	...	9	8	...	...
Kajaani	2 036	1 713	1 807	229	13	214	12,3	173	214	684	-511	-75
Kuhmo	402	337	367	35	10	63	13,3	9	13	28	-19	-68
Paltamo	143	121	142	1	1	29	11,7	...	...	11	...	...
Puolanka	179	168	178	1	1	23	21,0	6	8	...	...	...
Ristijärvi	55	49	52	3	6	9	11,8	...	...	...	...	...
Sotkamo	368	357	301	67	22	76	7,8	31	48	115	-84	-73
Suomussalmi	418	358	382	36	9	95	14,9	13	12	18	-5	-28
Kainuu	3 696	3 194	3 320	376	11	526	12,2	239	313	875	-636	-73

Kuvio: Työttömyysasteen kehitys Kuhmossa 2020-2024

Kuhmon kaupungin tuloksen sekä yli-/alijäämän kehitys 2010 – 2024 (-2027)

Kuvio: Kuhmon kaupungin tuloskehitys sekä yli-/alijäämäkertymä

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupunkiemon (ei konserniyritysten) ulkoiset tuotot ja kulut.

Vuoden 2024 tilikauden ylijäämä on 1 578 tuhatta euroa. Tulos kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 87,5 tuhatta euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätökseen kirjattiin 1 450 tuhatta euroa harkinnanvaraista valtionosuutta. Vuoden 2022 tulosta kasvattivat Kainuun sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän purkamisen yhteensä noin 1 702 tuhatta euroa, Kainuun pelastuslaitoksen palautus 99,0 tuhatta euroa, tytäryhtiöiden osingot yhteensä 200,0 tuhatta euroa. Kuhmon Sampo Kiinteistöjen lainasaamisten ja osakkeiden alaskirjauksen osuus oli -362,5 tuhatta euroa.

Vuoden 2023 tulokseen vaikuttavia yksittäisiä eriä:

- Kainuun sote, tilinpäätöksen 2022 avaaminen/oikaisu -492.503,95 e
- Kainuun pelastuslaitoksen varallaolokorvauksen palautus 126.032 e
- Kuhmon Lämpö Oy, osinko 410.560 e
- Oppimiskeskuksen asuntola, purkuvaraus -130.000 e
- Piilolan koulu, lisäpoisto -300.000 e
- Kuhmon Yrityssampo, osakkeiden arvonalentuminen -620.000 e

Vuoden 2024 tulokseen vaikuttavia yksittäisiä eriä:

- Verotulot toteutuivat 1 251,9 e budjetoitua suurempina
- Piilolan koulu, tekninen siipi, purkuvaraus -180.000 e
- Oppimiskeskus, purkuvaraus -550.000 e
- Oppimiskeskus, lisäpoisto - 434.994,39 e
- Kyläkoulut, lisäpoisto -51.487,23 e
- Kuhmon Yrityssampo, osakkeiden arvonalentuminen -440.000 e

Kainuun hyvinvointialueelle vuokrattavien tilojen vuokranmäärityksperusteiden muutos 1.1.2023 kasvatti vuokratuottoja edellisvuoteen nähden 814,5 tuhatta euroa. Vuonna 2024 tilapalvelujen vuokratuotot olivat 2 100,9 tuhatta euroa.

Käyttötaloudessa henkilöstömenot ovat suurin menoerä 14.992,9 (15 786,3) tuhatta euroa ja ne pieneivät hieman edellisvuoteen nähden ateria- ja puhtauspalvelujen ulkoistamisen myötä. Työttömyysvaikutusmaksun keveneminen vaikuttaa omalta osaltaan henkilöstömenojen pienenemiseen.

Korkojen nousu näkyi korkomenojen kasvuna 325,2 tuhatta euroa edellisvuoteen verrattuna. Sijoituksiin liittyvä arvonalentumisten palautuksen/arvonalentumiset nettovaikutus oli -169,0 tuhatta euroa. Arvopapereiden myyntivoitot olivat 1 661,5 tuhatta euroa.

Sitovat määrärahat

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon tehtävistä määrärahamuutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan tehdä vain poikkeustapauksissa.

Vuoden 2024 talouden toteutumisen ennuste perustui tammi-lokakuun toteumaan sekä arvioon loppuvuoden toteutumisesta ja marras-joulukuun vaihteessa ei ollut tiedossa merkittäviä määrärahan ylityksiä, joten talousarviomuutokseen ei katsottu olevan aihetta.

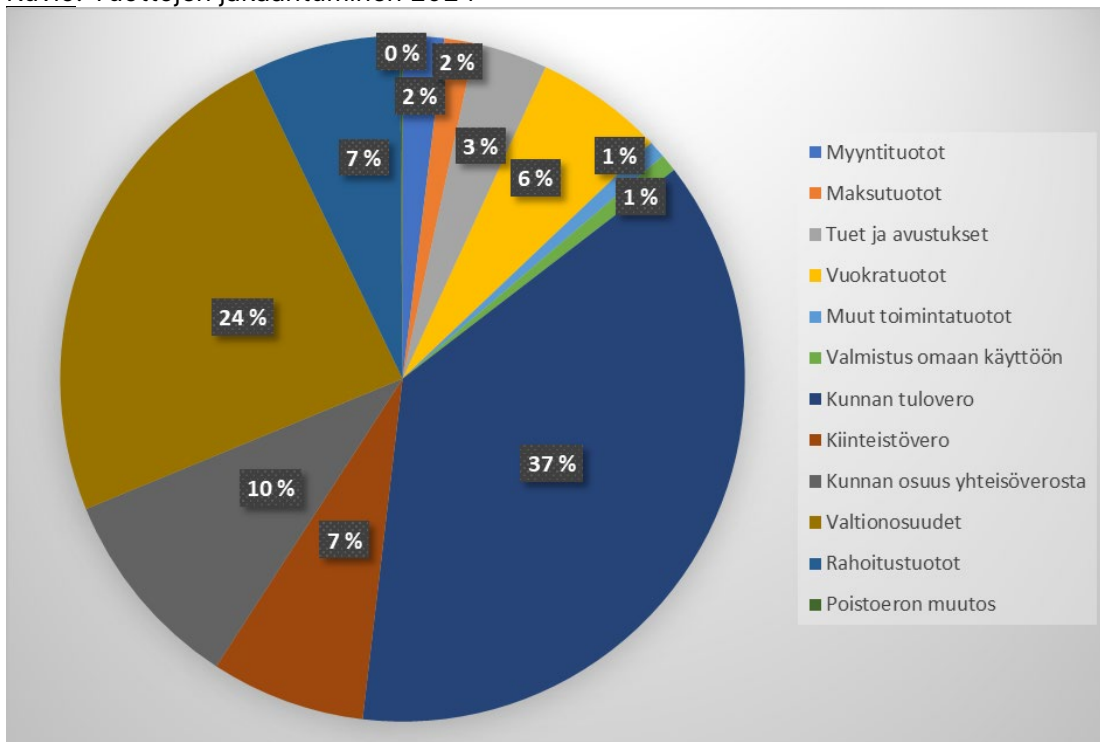
Koko kaupungin tasolla tarkasteltuna toimintakate alitti budjetoidun 282,8 tuhatta euroa (-1,2 %). Keskushallinnon palvelualueen (sisältää kaupunginhallituksen) toimintakatetavoite toteutui prosentin verran budjetoitua heikompana. Kaupunkiympäristön palvelualueen ilman purkuvarausta olisi 14 prosenttia budjetoitua parempana. Vetovoimaisuuden palvelualueen toimintakate toteutui neljä prosenttia, sekä Työllisyyden edistämisen palvelualue että Kasvun ja oppimisen palvelualue kolme prosenttia budjetoitua parempana. Luottamustoimielinten (vaalit, tarkastuslautakunta, kaupunginvaltuusto, valiokunnat ja jaososto) toimintakatteet alittivat budjetoidut määrärahat.

Palvelualueiden sisällä toimintakate joissain tapauksissa jäi asetetusta tavoitteesta, mutta ylitykset eivät olleet joko prosentuaalisesti tai euromääräisesti merkittäviä. Varhaiskasvatuksessa palveluntarpeen arviointi on haastavaa. Kansalaisopiston osalta valtionosuudet eivät riittäneet ja toimitilojen vuokraamista tytäryhtiöltä ei oltu huomioitu budjetointivaiheessa. Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun osalta lupamaksuja ei kertynyt odotetusti. Kunnallistekniikassa puhtaanapitopalvelujen ulkoistamisesta aiheutui arvioitua enemmän kustannuksia.

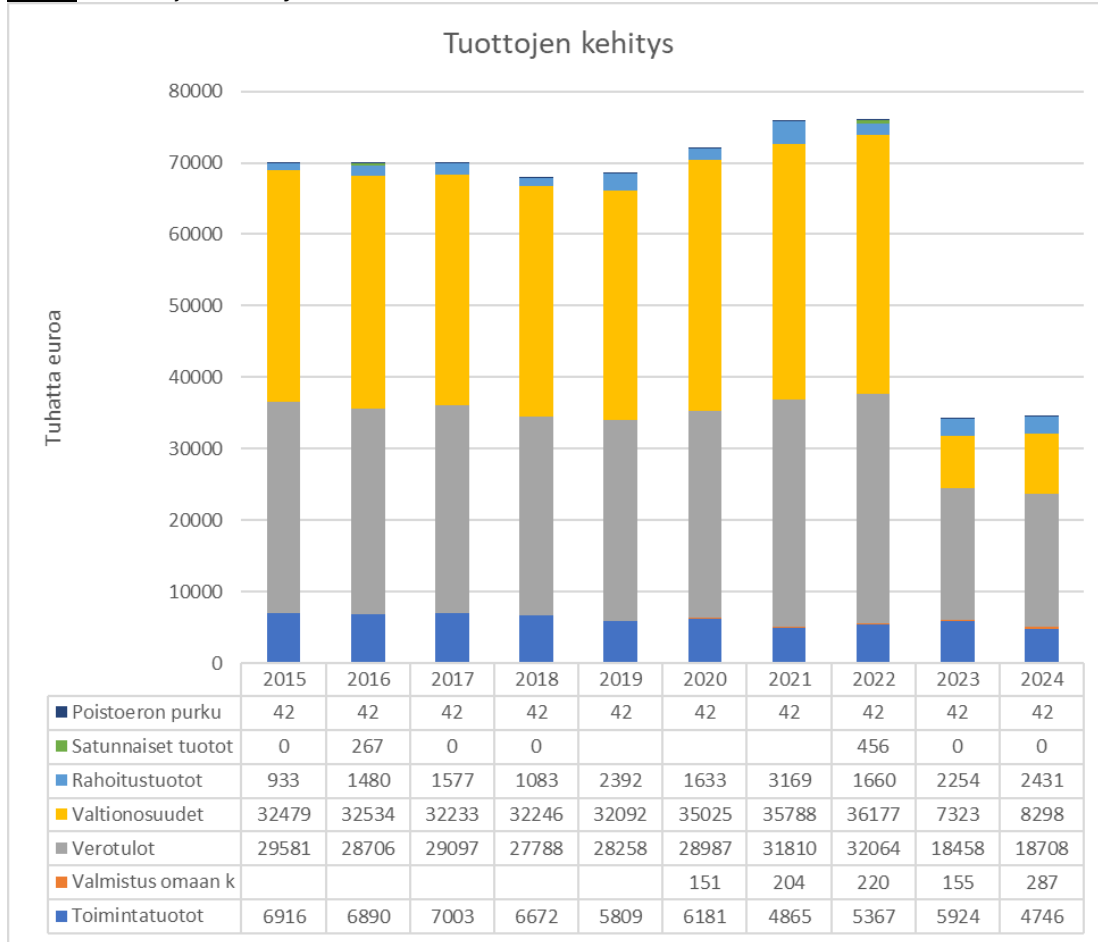
Korkojen nousun määrää ei onnistuttu arvioimaan riittävällä tasolla ja niinpä lainojen korkokulut ylittivät budjetoidun 116 tuhatta euroa.

Tuotot 2024

Kuvio: Tuottojen jakaantuminen 2024

Kuvio: Tuottojen kehitys

Huom. Tuottojen kehityksessä vuoden 2023 ja 2022 tulojen toteutumisen vertailussa on otettava huomioon sote-uudistus. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 kunnilta hyvinvointialueille ja niiden rahoitusvastuu kunnilta valtiolle. Kuntien tuloja pienennetään siirtyviä kustannuksia vastaavasti alentamalla valtionosuuksia, verotulomenetysten kompensatioita, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä kunnallisveroa. Kuntien valtionosuus vuonna 2023 muodostuu vuosien 2021 ja 2022 keskimääräiseen tulokseen perustuen ja kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveron osalta kompensointi toteutetaan verojärjestelmän sisällä jako-osuutta pienentämällä kolmanneksella.

Vuoden 2024 osalta Tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 356 tuhatta euroa. Toimintatuotot laskivat -1 178 tuhatta euroa, verotulot laskivat -251 tuhatta euroa, mutta valtionosuudet nousivat 975 tuhatta euroa. Rahoitustuotot kasvoivat 177 tuhatta euroa.

Verotuloja vuonna 2024 kertyi 18 708,3 (18 457,7) tuhatta euroa eli 250,7 tuhatta euroa vuotta 2023 enemmän. Kunnan tuloverot olivat 12 866,7 (12 695,5) tuhatta euroa ja kasvoivat 171,2 tuhatta euroa (1,4 %). Vuonna 2024 Kuhmon efektiivinen veroaste oli 6,54 (6,45). Kiinteistöverotuloja saatiin 2 517,3 (2 307,0) tuhatta euroa, kasvua 210,3 tuhatta euroa (9,1 %). Yhteisöverotuloja saatiin 3 324,4 (3 455,2) tuhatta euroa, joka oli -130,8 tuhatta euroa (- 3,8 %) edellistä vuotta vähemmän.

Valtionosuutta saatiin vuonna 2024 yhteensä 8 298,0 (7 323,4) tuhatta euroa, kasvua edelliseen vuoteen 974,6 tuhatta euroa (13,3 %).

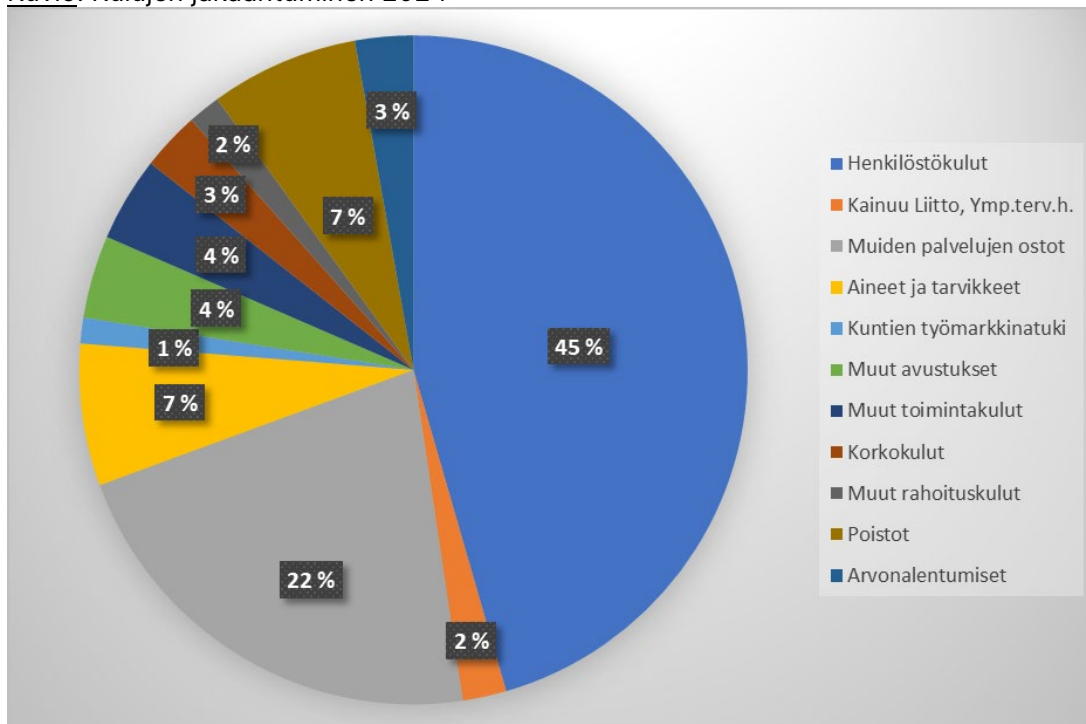
Korkotuotot olivat 110,6 (122,9), laskua -12,3 tuhatta euroa. Muita rahoitustuottoja saatiin 2 320,1 (2130,7) eli 189,4 tuhatta euroa edellisvuotta enemmän. Kuhmon rahoitusarvopapereiden markkina-arvo vuoden 2024 lopussa oli 29 533,7 (27.465,2) tuhatta euroa, kasvua 2 068,5 tuhatta euroa (7,53 %).

Toimintatuotot olivat 4 746,3 (5 924,4) tuhatta euroa, laskua -1 178,1 tuhatta euroa. *Myyntituottoja* saatiin 672,4 (1 738,6) tuhatta euroa, laskua -1 066,2 tuhatta euroa. Laskua edellisvuoteen selittää ateria- ja puhtauspalvelujen ulkoistus 1.2.2024 alkaen (-1 322,3 t€). Metsänmyyntituloja ei vuonna 2024 ollut lainkaan. Apteekin sekä Hoitokoti Honkalinnan remontointikulujen ennakkolaskut vuodelta 2024 ovat yhteensä 80 tuhatta euroa. Musiikkiopiston Sotkamon toimipisteelle tehty tasauslasku vuonna 2024 on 35,6 tuhatta euroa. *Maksutuottoja* saatiin 505,9 (588,5) tuhatta euroa, laskua -82,6 tuhatta euroa. Varhaiskasvatuksen maksutuotot pienenivät -26,7 tuhatta euroa, musiikkiopiston kurssimaksut -14,1 tuhatta euroa, rakennusvalvonta- ja ympäristölupamaksut -20,7 tuhatta euroa sekä yksityistiemaksut -8,1 tuhatta euroa. Viestintä- ja kulttuuripalvelujen tuotot pienenivät -12,4 tuhatta euroa.

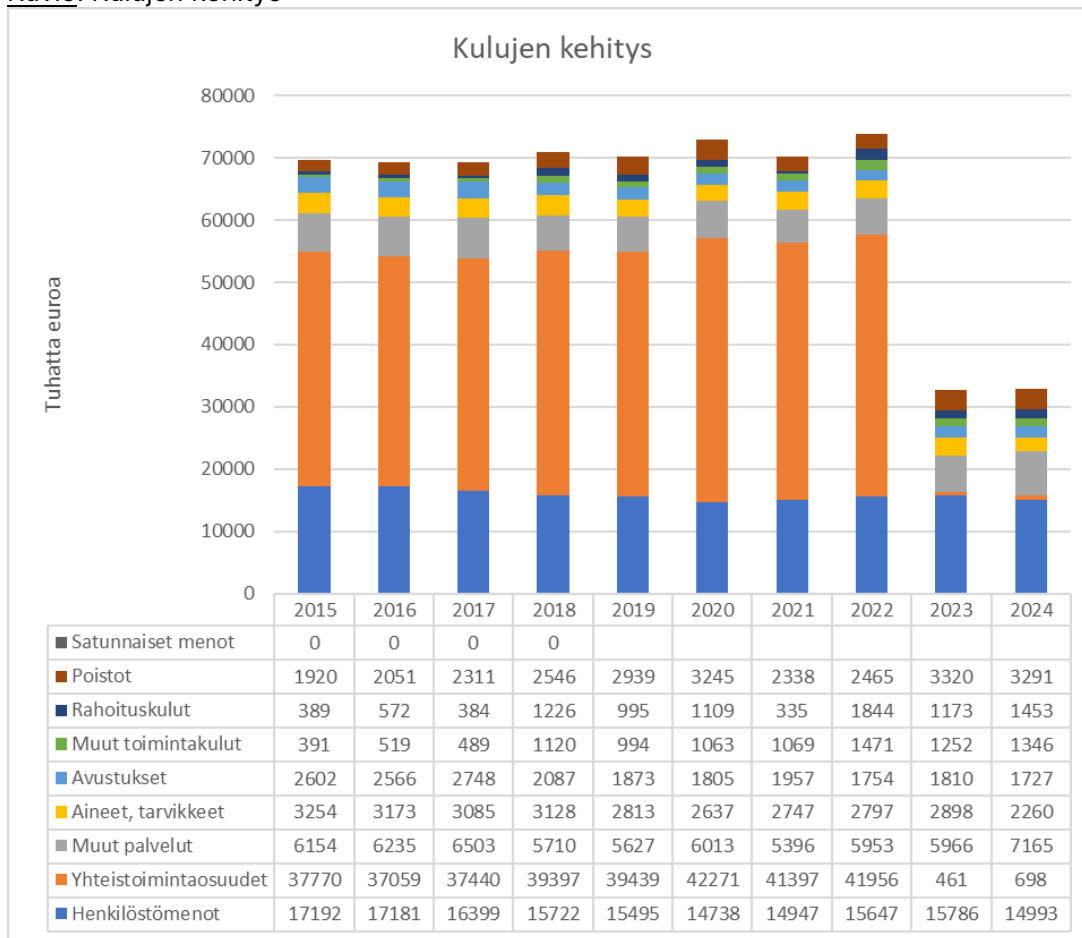
Tukia ja avustuksia saatiin 1 191,6 (1 266,6) tuhatta euroa, kasvua 1 291,6 tuhatta euroa. Yksityistiepalvelujen avustustuotot jäivät -37,4 tuhatta edellisvuotta pienemmiksi. Sen sijaan projektien avustustuotot kasvoivat 1 001,3 tuhannella eurolla edellisvuoteen verrattuna. Työllistämistukitulot kasvoivat 209,7 tuhatta euroa. Tem:n tukia te-palvelujen järjestämiseen saatiin 43,0 tuhatta euroa. Kelalta saatava työterveyshuollon kustannusten korvauksen toteutuivat 90,7 (84,8) suuruisina. Elinvoimapalvelujen projektitulot olivat 585,7 tuhatta euroa edellisvuotta suuremmat ja olivat yhteensä 465,0 tuhatta euroa, mutta jäivät budjetoidusta -118,5 tuhatta euroa. Lisäksi tuet ja avustukset kunnalta tehtiin jaksoitukseen liittyvä korjaus -17,5 tuhatta euroa. Musiikkiopiston projektituotot olivat 4,2 tuhatta ja ne olivat -30,3 tuhatta euroa edellisvuotta pienemmät. Varhaiskasvatuksen projektitulot olivat 32,7 tuhatta euroa ja ne olivat -24,0 tuhatta euroa edellisvuotta pienemmät. Keskushallinnon projektituotot olivat 17,5 tuhatta euroa, mikä sisältää Kevan työkykyjohtamisen projektin ennakkomaksun 10 tuhatta euroa. VM-Digi-hankkeen kustannuksiin on saatu avustusta 7,5 tuhatta euroa. *Muut toimintatuotot* olivat 2 376,4 (2 330,6) tuhatta euroa, kasvua 45,7 tuhatta euroa. Tilapalvelujen vuokratuotot kasvoivat 71,8 tuhatta euroa ja alueiden vuokraus 11,1 tuhatta euroa. Käyttöomaisuuden myyntivoivoitot olivat -15,3 tuhatta euroa pienemmät ja Muissa tuotoissa (kaavatiet) laskua -20,6 tuhatta euroa.

Kulut 2024

Kuvio: Kulujen jakaantuminen 2024

Kuvio: Kulujen kehitys

Huom. Vuoden 2023 ja 2022 kulujen toteutumisen vertailussa on otettava huomioon sote-uudistus. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 kunnilta hyvinvointialueille ja niiden rahoitusvastuu kunnilta valtiolle. Edellä mainittua toimintaa vastaavat kulut poistuivat kunnan taloudesta vuodesta 2023 alkaen. Vuoden 2023 alusta lukien ympäristöterveydenhuollon vastuukuntana aloitti Sotkamo. Maksuosuus ympäristöterveydenhuollon toteutamisesta sisältyi kohtaan Yhteistoimintaosuudet.

Toimintakulut kokonaisuutena vuonna 2024 toteutuivat edelliseen vuoteen verrattuna yhteensä lähes samansuuruisina (muutos -16,9 t€).

Henkilöstömenot pienenevät 793,4 tuhatta euroa, johtuen pääasiassa ateria- ja puhtauspalvelujen henkilöstön siirtymisestä 1.2.2024 Sol-Vireko ryhmittymän palvelukseen. Vakituisten palkat olivat -642,5 tuhatta euroa, sijaisten palkat -359,2 tuhatta euroa ja työllistämistuella palkatut -26,6 tuhatta euroa pienemmät. Määräaikaisten palkat kasvoivat 583,1 tuhatta euroa edellisvuoteen nähden. Tunti- ja urakkapalkat toteutuivat -22,3 tuhatta euroa pienempinä. Luottamushenkilöstön palkkiot, 161,8 tuhatta euroa, olivat lähes samansuuruiset vertailuvuoteen nähden. Palkkasumma ilman sivukuluja pieneni yhteensä -520,7 tuhatta euroa ja henkilöstösivukulut -272,7 tuhatta euroa. Kuel-tausmaksu oli toteutui -25,5 tuhatta euroa edellisvuotta pienempänä. Kokonaisuutena sairausvakuutus- ja kelakorvaukset pienenevät -20,5 tuhatta euroa. Sairausvakuutuskorvauksissa laskua oli -16,3 % ja kelakorvaukset laskivat -3,8 %.

Palvelujen ostot kasvoivat 1 435,8 tuhatta euroa, mitä selittää ateria- ja puhtauspalvelujen ulkoistaminen 1.2.2024. Sotkamon kunnalle maksettiin Ympäristöterveydenhuollon järjestämiseen liittyen maksuosuutta 388,4 (269,6) tuhatta euroa. Kainuun Liiton maksuosuus on 287,8 (291,2) tuhatta euroa. Vuonna 2023 Kainuun pelastuslaitokselta saatiin varallaolokorvauksen palautusta 126,0 tuhatta euroa ja kyseessä käyttämättä jääneet pakolliset varaukset. Muita yhteistoimintaosuuksia maksettiin 21,9 tuhatta euroa. Kun edellä mainitut yhteistoimintamaksuosuudet jätetään huomiotta, palvelujen ostot kasvoivat 1 498,7 tuhatta euroa. Asiakaspalvelujen ostot kunnilta kasvoivat 30,2 tuhatta euroa.

(Kansalaisopisto kasvu 57,0 t€ ja perusopetus laskua -26,4 t€). Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä vuoden 2023 osalta näkyy Kainuun soten tilinpäätöksen 2022 avaamiseen liittyvä oikaisu 492,5 tuhatta euroa. Vuoden 2024 Asiantuntijapalvelut pienenevät edellisvuoteen nähden -16,9 tuhatta euroa ja painatukset ja ilmoitukset -14,4 tuhatta euroa, kun vastaavasti vakuutusmenot kasvoivat 13,7 tuhatta euroa. Puhtaanapito- ja pesulapalvelujen kustannukset kasvoivat ateria- ja puhtauspalvelujen ulkoistuksen myötä 416,0 tuhatta euroa ja majoitus- ja ravitsemuspalvelut 727,1 tuhatta euroa. Matkustus- ja kuljetuspalvelujen kustannukset pienenevät -50,6 tuhatta euroa. Alueiden rakentamis- ja kunnossapito kasvoi 46,8 tuhatta euroa ja sosiaali- ja terveystalouden palvelumenot 69,4 tuhatta euroa. Asiantuntijapalveluja ostettiin 128,7 tuhatta euroa enemmän. Muiden palvelujen ostot kasvoivat 144,3 tuhatta euroa. Alueiden rakentamis- ja kunnossapitokustannukset kasvoivat 147,8 tuhatta euroa, kun taas rakentamis- ja kunnossapitokustannukset laskivat -141,2 tuhatta euroa. Osuus verotuskustannuksiin pieneni -88,2 tuhatta euroa.

Aine- ja tarvikeostot pienenevät -637,3 tuhatta euroa. Suurimmat muutokset elintarvikeostoissa -518,0 tuhatta euroa sekä siivous ja puhdistusaineostoissa -37,6 tuhatta euroa. Lämmityskulut (854 t€) toteutuivat lähes samansuuruisina kuin vuonna 2023. Vesimaksut kasvoivat 9,9 tuhatta euroa ja sähkö 32,8 tuhatta euroa. Kalusto-ostot pienenevät -41,8 tuhatta euroa, rakennusmateriaalikulut kasvoivat -26,4 tuhatta euroa, kun muut materiaalien menot pienenevät -88,8 tuhatta euroa.

Avustuksia maksettiin -82,9 tuhatta euroa edellisvuotta vähemmän. Muut avustukset yhteisöille pienenevät -91,2 tuhatta euroa ja avustukset yhteisöille -50,4 tuhatta euroa. Yksityistieavustuksia maksettiin -81,2 tuhatta euroa edellisvuotta vähemmän. Työmarkkinatuen kuntaosuus (410,6) toteutui 17,9 tuhatta euroa edellisvuotta suurempana. Joulukuun 2023 maksuerä on kirjattu vuodelle 2024. Lastenkotihoidon tuki ja kuntalisä kasvoivat edellisvuodesta yhteensä 42,9 tuhatta euroa.

Muut toimintakulut kasvoivat 94,8 tuhatta euroa. Jos vuoden 2023 kustannukset sisältävät Falco Regen kaupan purkukirjauksen 84,8 tuhatta euroa vaikutus jätteen huomioimatta, muut toimintakulut toteutuivat vain 10 tuhatta euroa edellisvuotta suurempina. Huoneistovuokramenot (sis. yhtiövastikkeet) kasvoivat 76,2 tuhatta euroa. It-laite-, ohjelmisto- ja sovellusvuokramenot pienenevät hieman (-6,0 t€) toteutuen 429,1 tuhannen euron suuruisina. Muissa vuokrissa vuoden 2023 osalta on Musiikkiopiston Sotkamon tilavuokra 37,4 tuhatta euroa. Sotkamon laskuttama tilavuokra vuodelta 2024 31,2 tuhatta euroa kirjattu vuodelle 2025.

Muut rahoituskulut pienenevät -44,9 tuhatta euroa. Arvopapereiden myyntitappiot ovat -49,2 (-532,4). Korkokulut kasvoivat 325,2 tuhatta euroa toteutuen 935,8 tuhannen euron suuruisina.

Poistot yhteensä kasvoivat 28,8 tuhatta. Suunnitelmanmukaiset poistot, laskua -35,3 tuhatta euroa. Vuodelle 2024 tehtiin lisäpoistot Oppimiskeskus 435,0 tuhatta euroa sekä Hietaperä koulu 21,2 tuhatta euroa ja Lentuan koulu 30,3 tuhatta euroa. Vuonna 2023 luvut sisältävät Piilolan koulun lisäpoiston 300,0 tuhatta euroa ja Yrityssammon osakkeiden arvonalennuksen 620,0 tuhatta euroa.

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva **toimintakate** osoittaa, kuinka paljon käytetä talouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. **Vuosikate** kuvaa kokonaisrahoituksen riittävyyttä.

Kuhmon kaupungin toimintakate vuonna 2024 oli 23 156,9 (-22 093,5) tuhatta euroa. Toimintakate huononi 1 063,5 tuhatta euroa. Toimintatuotot pienenevät -1 178,1 tuhatta euroa ja toimintakulut pienenevät -16,9 tuhatta euroa.

Kuhmon kaupungin vuosikate vuonna 2024 oli 4 826,8 (4.768,1) tuhatta euroa, kasvua 58,7 tuhatta euroa. Kuhmon kaupungin käyttötalouden rahoitus vuosikatteella mitattuna on positiivinen.

Taulukko: Tuloslaskelman tunnusluvut

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	16,84	21,03
Vuosikate/Poistot, %	146,68	143,63
Vuosikate, euroa/asukas	645,56	628,63
Asukasmäärä	7 477	7 585

Vuosikate euroa/asukas on 645,56 euroa. Kokoluokaltaan 5000-20000 asukkaan kunnissa vastaava tunnusluku oli vuonna 2023 643 euroa ja ennuste vuoden 2024 osalta 548 euroa. Vuosikate/Poistot oli 2023 152 % ja vuoden 2024 ennuste 145 % (5000-10000 asukkaan kunnat). (Lähde: Suomen Kuntaliitto Tietoja kuntien taloudesta vuosina 2023-2024 kuntakokoluokittain.)

Jos vuosikate ei riitä peittämään poistoja, tarkoittaa se, että taloutta tulee sopeuttaa.

Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään suunnitelmanmukaiset poistot, arvonalentumiset sekä satunnaiset tuotot/kulut ja poistoeron muutokset, saadaan tilikaudelle jaksoitettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos.

Vuoden 2024 tulos on 1 536 tuhatta euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 87,5 tuhatta euroa. Kuhmon kaupungin tilikauden ylijäämä poistoeron kirjauksen jälkeen on **1 578** tuhatta euroa.

Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kunnan varsinaisen toiminnan, investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja ta-seesta.

Tarkempi rahoituslaskelma on tilinpäätöskirjan kohdassa 2.2.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirran positiivisuus ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä puolestaan ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavirtoja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2024 oli 3 880,4 (3 469,8) tuhatta euroa ja parani 410,6 tuhatta euroa. Toiminnan rahavirta parani 564,9 tuhatta euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Investointeihin käytetyssä rahavirrassa pysyvien vastaavien luovutustulot olivat 129,8 (103,7) tuhatta euroa.

Rahoituksen rahavirta vuonna 2024 oli -1 324,7 (-6 819,0) tuhatta euroa. Pitkäaikaista lainaa nostettiin 2,2 (0) miljoonaa euroa. Lainoja lyhennettiin 3 623,8 (3 821,6) tuhatta euroa. Lyhytaikaisten lainojen määrä oli 0 (4 500,0) tuhatta euroa.

Taulukko: Kuhmon kaupungin toiminnan ja investointien kumulatiivinen rahavirta viideltä viimeiseltä vuodelta (2020 – 2024) on yhteensä 16 540 tuhatta euroa.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
2020	2021	2022	2023	2024	KUM 5 V
1 183	4 540	2 277	4 659	3 880	16 540

Toiminnan ja investointien rahavirta/asukas oli vuonna 2024 518,98 (614,28) euroa/asukas. Vastaavan kokoisissa kunnissa vuonna 2022 vastaava luku oli keskimäärin 56 euroa/asukas, vuonna 2023 -37 ja vuonna 2024 -27 euroa/asukas.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena.

Kuhmon kaupungin rahavarojen muutos oli 2 558 tuhatta euroa.

Taulukko: Rahoituksen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Investointien tulorahoitus, %	299,16	332,71
Pääomamenojen tulorahoitus, %	92,16	90,74
Lainanhoitokate	1,28	1,21
Kassan riittävyys, pv	303	276
Asukasmäärä	7 477	7 585

Investointien tulorahoitus - % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä osuus investoinneista on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Pääomamenojen tulorahoitus - % -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta ja lainojen takaisinmaksusta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kun tunnusluvun arvon on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää, jos tunnusluvun arvo on yli 2.

Kassan riittävyys (pv) kuvaa kunnan maksuvalmiutta. Se ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kuhmon kaupungin rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Sisäiset erät, kuten kaupungin eri toimialojen keskinäiset saatavat ja velat eivät sisälly taseeseen.

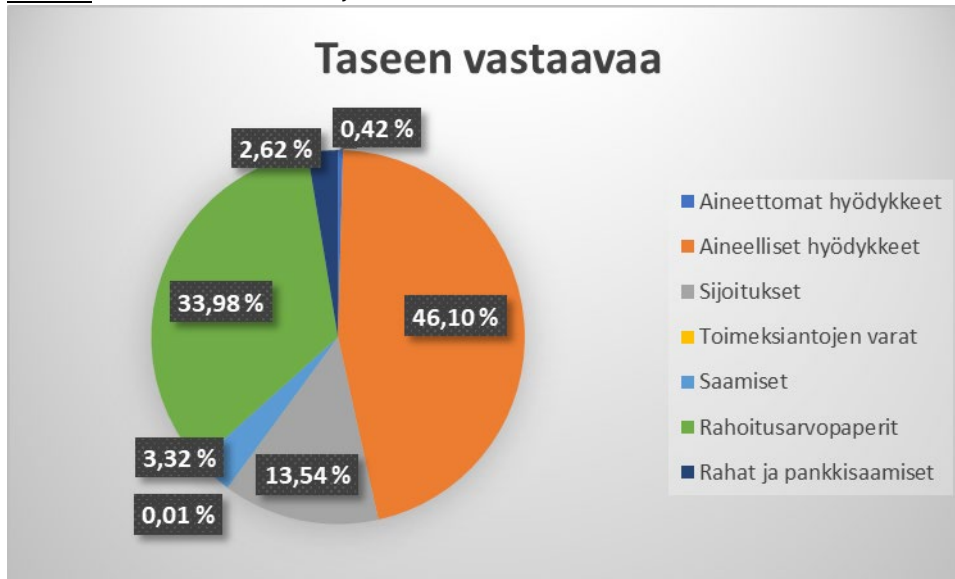
Kuhmon kaupungin taseen arvo oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 78 542,5 (78 077,0) tuhatta euroa. Tarkempi tase esitetään tilinpäätöskirjan kodassa 2.3.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät sijoitukset on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman perusteella.

Poistosuunnitelma ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Kaavio: Taseen vastaavaa jakautuminen

Pysyvien vastaavien arvo taseessa vuonna 2024 oli 47,2 (49,0) miljoonaa euroa, laskua -1,8 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä 46 %:n osuudella taseesta on aineelliset hyödykkeet, joiden arvo on 36,2 (37,5) miljoonaa euroa. Rakennusten arvo taseessa on 24,5 (25,8) ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvo 5,8 (5,5) miljoonaa euroa, maa-alueet 4,2 (4,3) miljoonaa euroa sekä koneet ja kalusto 0,7 (0,8) miljoonaa euroa. Ennakkomaksuihin ja keskeneräisiin hankintoihin on taseessa kirjattu 0,6 (0,7) miljoonaa euroa. Arvo- ja taide-esineitä taseessa on 0,2 (0,2) miljoonan euron edestä.

Sijoituksia eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli taseessa 10,6 (11,1) miljoonaa euroa. Laskua -0,44 miljoonaa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

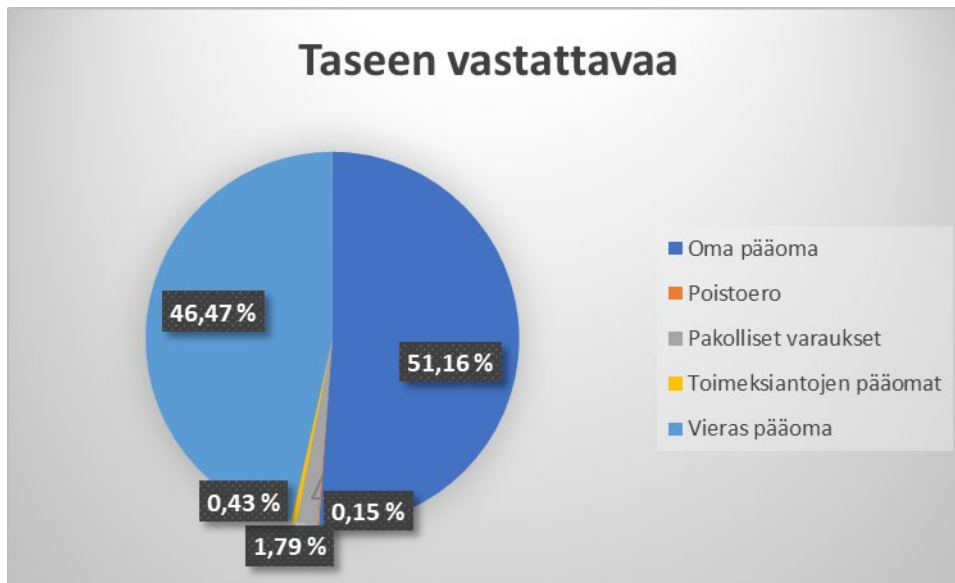
Vaihtuvia vastaavia oli vuoden 2024 lopussa 31,4 (29,1) miljoonaa euroa, kasvua 2,3 miljoonaa euroa. Kuhmossa rahoitusarvopaperit ovat vaihtuvien vastaavien merkittävin erä 34,0 %:n taseosuudella. Rahoitusarvopapereiden tasearvo oli vuoden lopussa 26,7 (25,0) miljoonaa euroa, kasvua 1,7 miljoonaa euroa. Kuhmon rahoitusarvopapereiden markkina-arvo vuoden 202 lopussa oli 29 533,7 (27 465,2) tuhatta euroa, kasvua 2 068,5 tuhatta euroa (7,53 %). Lyhytaikaiset saamiset olivat 1,4 (1,7) miljoonaa euroa, laskua -0,3 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainasaamisia oli 1,2 (1,2) miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat 2,1 (1,2) miljoonaa euroa, kasvua -0,9 miljoonaa euroa.

Vaihtuvien vastaavien pitkäaikaisten saamisten arvo oli 1,2 (1,2) miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten saamisten merkittävien erä on Kuhmon kaupungin 1,2 miljoonan euron lainasaaminen Kuhmon VesiEnergia Oy:ltä. Lyhytaikaisten saamisten arvo on 1,4 (1,6) miljoonaa euroa, josta myyntisaamiset 0,3 (0,6) miljoonaa euroa, lainasaamiset 0,002 (0,03), siirtosaamiset 0,6 (0,4) ja muut saamiset 0,5 (0,6) miljoonaa euroa.

Kaupungin rahoitusarvopaperit esitetään tarkemmin kappaleessa 1.4.

Vastattavaa

Kaavio: Taseen vastattavaa jakaantuminen

Oma pääoman vuoden 2024 lopussa oli 40,2 (38,6) miljoonaa euroa. Oma pääoman osuus taseen loppusummasta on 46,5 %. Omasta pääomasta peruspääoma muodostaa 22,2 miljoonaa. Muiden omien rahastojen arvo on 9,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien ylijäämä on 6,7 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämä 1,6 miljoonaa euroa. Taseen kumulatiivinen ylijäämä on vuoden lopussa 8,2 miljoonaa euroa.

Poistoeron arvo taseessa on 0,1 (0,2) miljoonaa euroa. Pakollisten varausten arvo on 1,4 (0,9) miljoonaa euroa. Toimeksiantojen arvo taseessa oli 0,3 (0,3) miljoonaa euroa.

Vieras pääoma vuoden lopussa oli yhteensä 36,5 (38,2) miljoonaa euroa, laskua 1,7 miljoonaa euroa. Lainat pankeilta ja julkisyhteisöiltä olivat 31,9 (33,3) miljoonaa euroa, laskua 1,4 miljoonaa euroa. Talousarviolaina (2,2 milj. e) kilpailutettiin joulukuussa 2023, ja laina nostettiin vuoden 2024 helmikuun lopulla. Vuoden lopussa Kuntatodistuksia ei ollut käytössä. Saatujen ennakoiden arvo taseessa oli 0,05 (0,04) miljoonaa euroa. Ostovelkojen osuus vieraasta pääomasta oli 1,3 (1,4) miljoonaa euroa, laskua 0,1 miljoonaa euroa. Liittymismaksujen arvo oli 0,3 (0,3) miljoonaa euroa. Siirtovelat olivat 2,2 (2,4) miljoonaa euroa, laskua 0,1 miljoonaa euroa.

Taulukko: Taseen tunnusluvut

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	51,3	49,7
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	114,8	120,2
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	105,3	123,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	8 236	6 660
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	1101,5	878,1
Lainakanta, €/asukas	4 261	4 390
Lainakanta 31.12., 1 000 €	31 860	33 283
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	1 200	1 225
Leasing- ja vuokravastuut 31.12., 1000 €		35
Asukasmäärä	7 477	7 585

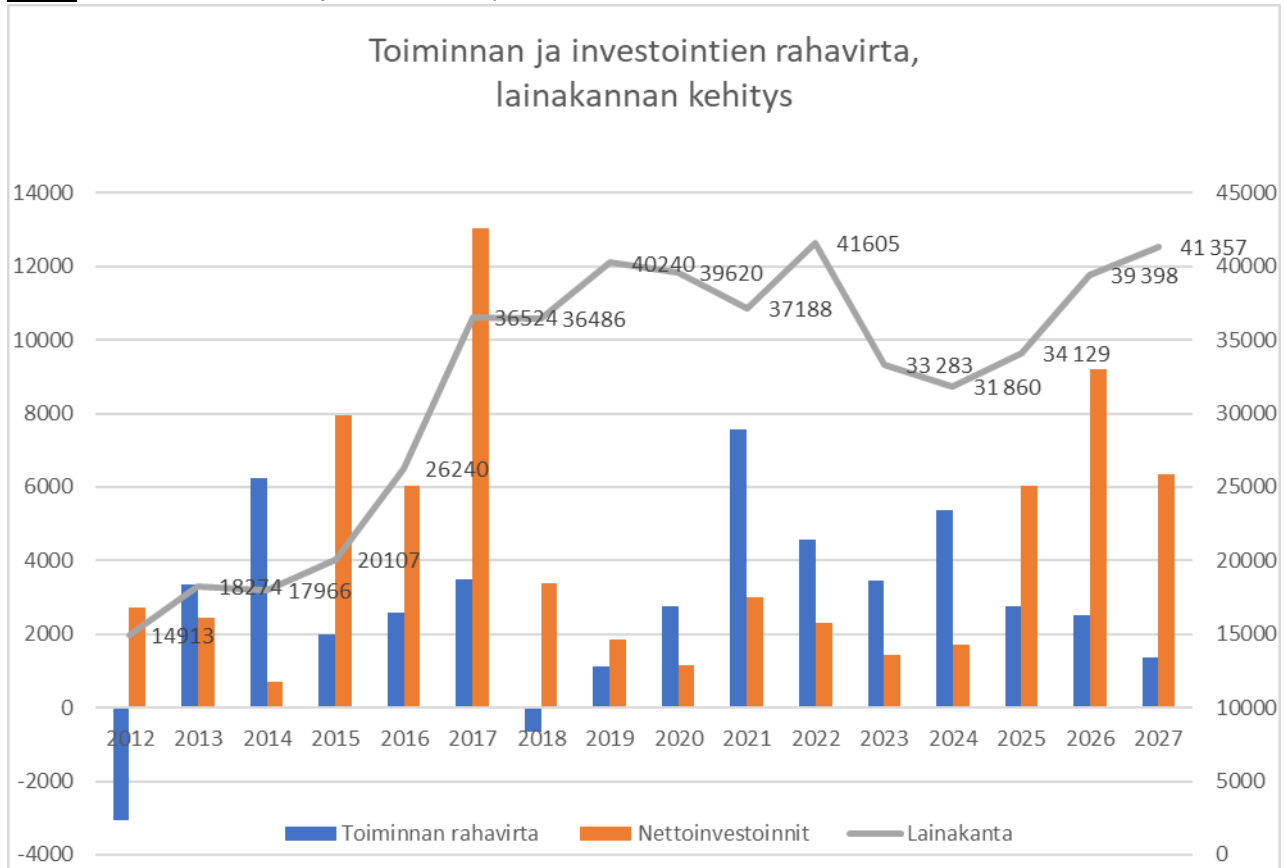
Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden

keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisin maksusta tulo-rahoituksella. Jonkinasteisena mittana voidaan pitää 50 %:n velkaisuusastetta, jonka yli tunnusluku ei saisi mennä.

Vuoden 2024 lopussa Kuhmon kaupungin omavaraisuusaste oli 51,3 (49,7) %. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 114,8 (120,2) %.

Kuvio: Lainakannan kehitys, toiminnan ja investointien rahavirta

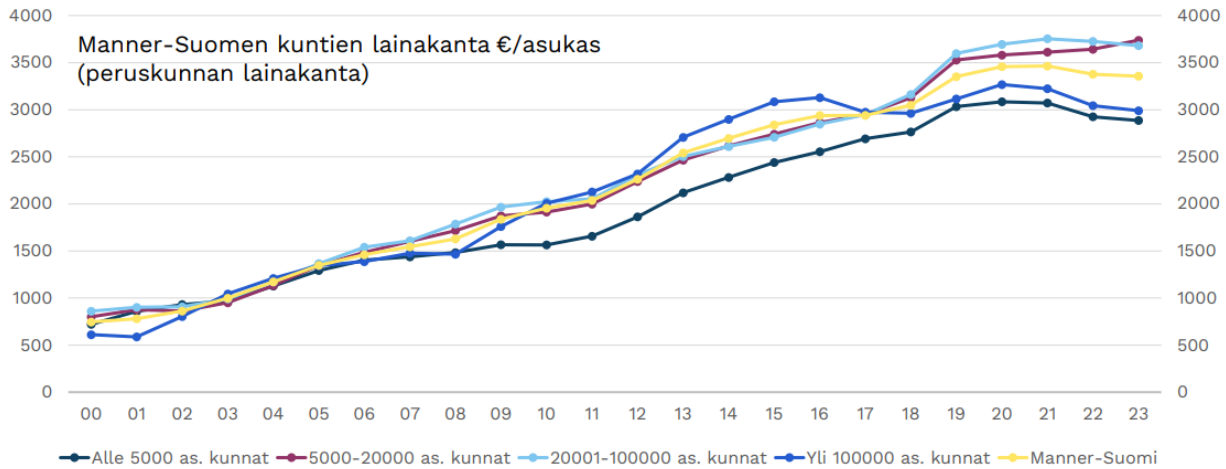
Taulukossa lainakannan poikkeuksellisen suurta muutosta vuosien 2022-2023 välillä selittää vuoden 2022 lopussa nostettu 4,5 miljoonan euron talousarviolaina, jolla maksettiin pois vuoden 2023 alussa erääntyneet 4,5 miljoonan euron kuntatodistukset. Vuoden 2023 lopussa kuntatodistuksia ei ollut käytössä.

Kuhmon kaupungin lainakanta vuoden 2024 lopussa oli 31,9 (33,3) miljoonaa euroa, laskua 1,7 miljoonaa euroa. Lainakanta/asukas oli 4 261 (4 388) euroa. Alla kuviossa Kuntien lainakanta kuntakokoluokittain ryhmiteltynä vuosilta 2000-2023.

Kuvio: Kuntien lainakanta euroa/asukas

(Lähde: Valtiokonttori, Tilastokeskus, Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät 4.6.2024/Kuntaliitto)

Kuntien lainakanta pysyi lähes ennallaan

1.3.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja talouden sopeuttamisesta

Kuhmon kaupungin tilinpäätös vuodelta 2023 oli 1 490 tuhatta euroa ylijäämäinen ja kaupungin taseen kertynyt ylijäämä oli 6 660 tuhatta euroa. Kuhmon kaupunginvaltuuston 19.12.2023 hyväksymä vuoden 2024 talousarvio oli -323,6 tuhatta euroa alijäämäinen. Tilinpäätös 2024 muodostui 1,578 tuhatta euroa ylijäämäiseksi. Verotulot toteutuivat 1 250 tuhatta euroa budjetoitua parempana ja rahoitustuotot olivat 1 219 tuhatta euroa budjetoitua suuremmat. Kulukurin vuoksi käyttötalous toteutui odotetusti ja se mahdollisti 730 tuhannen euron purkuvarauskirjauksen.

Sotkamon kunta on tuottanut ympäristöterveydenhuollon palvelut vuoden 2023 alusta lukien. Vuoden 2023 kustannukset jäivät budjetoidusta -41,4 tuhatta euroa, koska muun muassa elinlääkäripalvelua ei saatu tarvetta vastaavasti. Vuoden 2024 kustannukset olivat 364,4 (269,6) tuhatta euroa. Kainuun Liiton maksuosuus oli vuonna 2024 287,9 (291,2) tuhatta euroa.

Sote-uudistus muutti merkittävästi sekä kuntien menoja että tuloja vuonna 2023. Kuntien tuloveroprosentteja pienennettiin 12,64 prosenttiyksiköllä, yhteisöveron jako-osuutta muutettiin ja valtionosuuksia leikattiin. Sotepalvelujen siirryttyä hyvinvointialueen vastuulle vuoden 2023 alusta lukien Kuhmon valtionosuudet pienenevät noin 80 prosentilla ja tuloveroprosentti laski 9,36 prosenttiin. Vuodelle 2023 budjetoidut verotulot olivat noin 44 prosenttia tilinpäätökseen 2022 verrattuna. Kuntatalouden ennustettavuus kuitenkin paranee sote-uudistuksen myötä, mutta kuntien mahdollisuudet sopeuttaa taloutaan menoja karsimalla kapenevat.

Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa, kunnille jää merkittävä kiinteistö-, korko- ja rahoitusriski sote- ja pelastustoimen kiinteistöihin liittyen. Kaupunki omistaa kiinteistöt, mutta HVA käyttää niitä valtion määräämällä vuokratasolla. Hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen kunnostettaessa on varmistettava vuokralaisen tarpeet pitemmällä aikavälillä. Hyvinvointialueelle vuokrattujen tilojen vuokrasopimuksien irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Kiinteistöstrategian tarkoituksena on helpottaa kiinteistömäärän hallintaa. Kiinteistöjen käytön tehostaminen vaikuttaa positiivisesti myös talouteen.

Kuntalain 126 §:n mukaan kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueelle on yhtiöittämisvelvoitteeseen kuuluvaa toimintaa. Yhtiöittämisvelvoite astuu voimaan 1.1.2026 alkaen. Kuhmon kaupungin osalta tämä tarkoittaa sitä, että kaupunkiemon käyttötaloustuloista poistuu noin 1,8 miljoona euroa vuokratuloja.

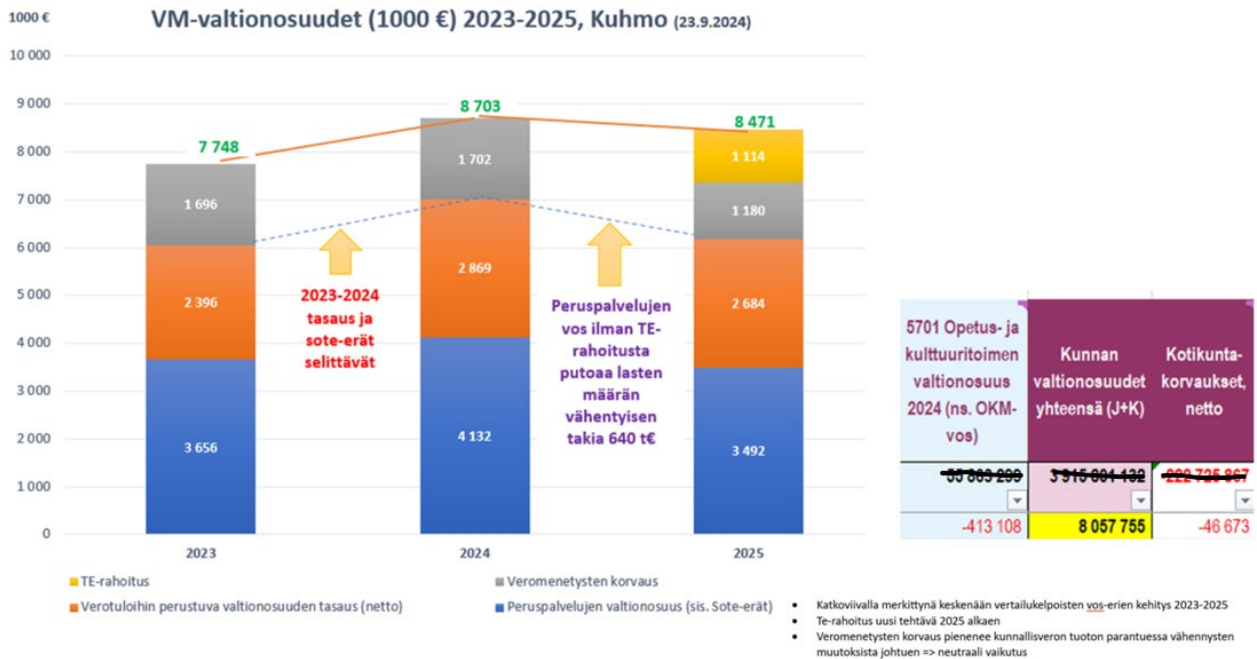
Kainuun Hyvinvointialue luopui uuden terveystaseman rakentamisesta omaan taseeseen. Terveystaseman rakentamisesta kaupungin toimesta tehdään sopimus keväällä 2025. Terveystaseman kustannusarvio on 8,0 miljoonaa euroa ja sen rakentaminen ajoittuu vuosille 2025-2026. Lisäksi tehdään sopimus uuden pelastusaseman rakentamisesta. Sote-uudistukseen voi sisältyä vielä ennakoimattomia vaikutuksia.

Kuhmon Yrityssammon osakkeiden tase-arvoon (3 464,9 tuhatta euroa) on tehtävä noin 1 500,0 tuhannen euron alaskirjaus. Alaskirjaus jaksotetaan vuosille 2023-2025, josta vuodelle 2024 kohdennettiin 440,0 (620,0) tuhatta euroa. Vuonna 2023 Piilolan koulun noin 607,0 euron jäljellä olevaan tasearvoon tehtiin lisäpoisto 300,0 tuhatta euroa. Vuonna 2024 Oppimiskeskuksen rakennusten osalta tehtiin lisäpoisto yhteensä 435,0 tuhatta euroa ja kyläkoulujen Hietaperä (21,2 t€) ja Lentua (30,3 t€) lisäpoisto 51,5 tuhatta euroa. Vuonna 2023 Oppimiskeskuksen asuntolarakennuksen purkuvarus tehtiin 130,0 tuhannen euron suuruisena ja vuonna 2024 Oppimiskeskuksen muut rakennukset, purkuvaraus 550,0 tuhatta euroa ja Piilolan koulun tekninen siipi 180,0 tuhatta euroa. Tuupalan puusiiven valmistuttua keuhalla 2025, oppimiskeskuksesta jää tyhjilleen kotitalous- ja käsityön opetustilat. Hietaperän ja Lentuan koulujen toiminta lakkaa 31.7.2025, jonka jälkeen on päätettävä mitä tyhjeneville tiloille tehdään.

Ateria- ja puhtaanpitopalvelut ulkoistettiin 1.2.2024 alkaen SOL Palvelut Oy:n ja Vireko Oy:n muodostamalle ryhmittymälle (Kh2.10.2023 § 242). Kaupungin osuus hyväksytystä tarjouksesta on 1 259,0 tuhatta euroa. Palvelun ulkoistaminen kasvattaa kaupungin menoja, vaikka henkilöstömenoissa saadaankin säästöä. Lisäksi ateria- ja puhtauspalveluiden tuottamisesta Kainuun sotelle saatujen myyntituottojen poistuminen näkyy myyntituottojen pienenemisenä.

Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy sote-uudistuksen jälkeenkin. Laskennallinen talouden sopeuttamispaine kasvaa kehyskauden lopussa kaikissa kuntakokoryhmissä. Veropohjan rapautuminen voi olla uhkana varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä, jos väestöennusteen mukainen demografiakehitys jatkuu sekä muuttotappiokehitys jatkuu ennusteen kaltaisena. Peruspalvelujen valtionosuuden laskennassa painopiste on lapsissa ja nuorissa. Ennusteiden mukaan Kuhmossa perusopetuksen oppilasmäärät pienenee lähes 40 prosenttia vuosikymmen loppuun mennessä. Peruspalvelujen valtionosuus putosi lapsimäärän vähentymisen takia vuodesta 2024 vuoteen 2025 yhteensä 640 tuhatta euroa. Voidaankin todeta, että Kouluverkkoselvityksen valmistumisen ajoittuminen alkuvuoteen 2024 oli ennakointia parhaimmillaan. Yli 65-vuotiaiden määrä on jo nyt noin 40 prosenttia. Vuonna 2024 asukasluku pieneni 108 (170) henkilön verran nettomuuton ollessa -36 (-52).

Kuvio: VM-valtionosuudet (1000 €) 2023-2025, Kuhmo

Vuoden 2025 alussa voimaan astui TE-palvelut 2024-uudistus. Kuntien menot lisääntyvät sekä laajenevien työllisyyspalvelutehtävien menojen että laajentuvan etuuksien maksuvastuun takia. Yksittäisen kunnan maksuun vaikuttaa merkittävästi TE-järjestäjän kanssa tehty sopimus. Te-palvelujen järjestäminen toteutetaan isäntäkuntamallilla Kainuun-Koillismaan työllisyysalueiden kuntien kesken Kajaanin toimiessa isäntäkuntana. Te-palvelujen järjestämiseen saadut valtionosuudet eivät kata palvelun järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Vaarana on, että meillä ei ole riittäviä taloudellisia resursseja toteuttaa tukipalveluja työttömille sekä keinoja hillitä Kelan passiiviyömarkkinatukimenojen kasvua.

Uuden Rakentamislain muutokset astuvat voimaan vuoden 2025 alusta lukien. Muutoksella on suora vaikutus kunnan talouteen lupamaksutuottojen ja kiinteistöveron pienemisen kautta. Kiinteistön maa-pohjan verotuksen eriyttäminen yleisestä kiinteistöveroprosentista toteutui vuoden 2024 alusta lukien ja se kasvattaa hieman verotuloja. Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistuksen piti tulla ensimmäisen kerran voimaan vuoden 2024 kiinteistöverotuksessa, mutta uudistus siirtyy seuraavalle hallituskaudelle.

Lausunnolla oleva hankintalakimuutos sisältää sekä sidosyksikkö- että muita menettelyyn liittyviä muutoksia. Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä, jossa hankintayksikön omistusosuus on vähintään 10 prosenttia. Sidosyksikköä koskeva 10 prosentin vähimmäisomistusvaatimuksessa tulee huomioida emoyhtiön ja sen tytä- ja osakkuusyhtiöt. Siirtymä aika on 30.6.2027 saakka. Lakimuutos toteutuessaan tarkoittaa sitä, että Kuhmon kaupunki ei voi ostaa Monetra Oulu Oy:ltä talous- ja henkilöstöpalveluja vaan palvelut on kilpailutettava. Kilpailutus ei tuo säästöjä ja siitä aiheutuu ylimääräistä työtä. Riskiä lisää osaavan henkilöstön saatavuus.

Lisäpaineita Kuhmon talouteen ja talouden tasapainottamiseen tuovat jo aiempina vuosina suoritettavat mittavat investoinnit ja edelleen suunnitelmavuosille kohdistuva suuri investointipaine sekä kaupungin korkea velkaantuneisuus. Suhteellinen velkaantuneisuus-% oli vuonna 2024 114,8 (120,2) kun tavoiteltava taso on alle 50.

Valtion hallitusohjelman toimeenpano 2024 vaikuttaa kuntien talouteen useaa kautta, mutta suurin osa uudistuksista astuu voimaan vuonna 2026. Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistus julkaistaan touko-kesäkuussa 2025. Sosiaaliturvauudistus ja sen muutokset vaikuttavat muutaman vuoden viiveellä.

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen rahoitusmalli uudistuu. Normienpurkutyöllä onnistuessaan voi merkittäviä vaikutuksia kuntatalouteen.

Valtion keskeiset kuntapäätökset vuonna 2025 (Lähde: Valtion talousarvio 2025, Kuntatalousohjelma 2025-2028, syksy 2024/Kuntaliitto, Minna Punakallio 31.12.2024)

Valtion keskeiset kuntapäätökset vuonna 2025	Vaikutus tuloihin	Vaikutus menoihin	Netto-vaikutus
Ansiotulovähennyksen korvaamien työtulovähennyksellä ja muut veromuutokset	347,5	0,0	347,5
Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä	-347,5	0,0	-347,5
Sote-siirtolaskelman kuntavaikutusten pienentäminen	277,0	0,0	277,0
Kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaus vuoden 2023 osalta	-167,1	0,0	-167,1
HVA-siirron tasoittamiseksi vuodelle 2024 tehtyyn määräaikaiseen lisäyksen liittyvä vähennys	-64,0	0,0	-64,0
Oppimisen tuen uudistaminen	38,2	38,2	0,0
Indeksijarru 1 %-yksikköä	-25,3	0,0	-25,3
Kuntien työllistämismäärärahat kumoaminen (57 vuotta täyttäneet työttömät työnhakijat)	-18,7	-37,3	18,7
Työllisyysmäärärahojen alentaminen	-37,0	-37,0	0,0
Valtionosuuden vähennys osana kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkamista	-22,7	0,0	-22,7
Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin	57,0	57,0	0,0
Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vähentäminen	-27,7	-65,0	37,3
Laskennallisten koto-korvausten vähentäminen	-58,0	0,0	-58,0

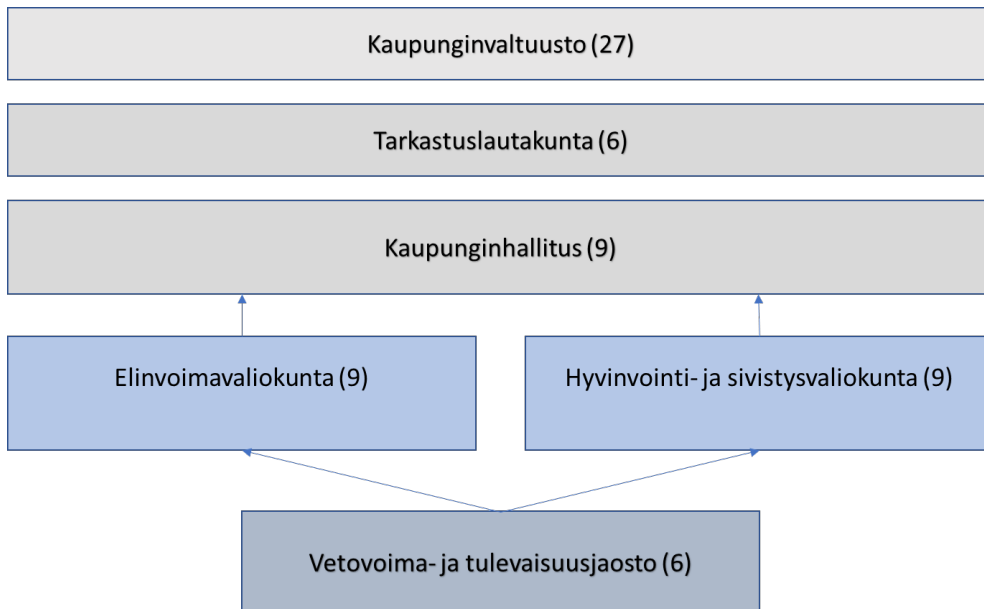
Kaupungin talousarvio vuodelle 2025 on -68 tuhatta euroa alijäämäinen. Jotta menojen kasvua saatiin hillittyä tehtiin muun muassa seuraavat toimenpiteet: Tahko-halli-kokeilun päättäminen, Lentuan ja Hietaperän koulujen lakkauttaminen 31.7.2025, tehtävien täyttämättä jättäminen, oppimiskeskuksen asuntolarakennuksen purkamisen, oppimiskeskuksen päärakennuksen ylläpito-kustannusten säästö kesällä 2025 puusiiven valmistuttua Tuupalaan. Lisäksi palvelualueille kohdennettiin -500 tuhannen euron lisäleikkaukset toimintakatteeseen suhteutettuna. Edellä mainituilla toimilla on suotuista vaikutus myös suunnitelmavuodelle 2026. Kaupunki varautuu hva-kiinteistöjen yhtiöittämiseen 2026 ja valtion-osuus uudistukseen 2027, kuin myös mittavista investoinneista aiheutuviin korkomenoihin ja lainan lyhennyksiin. Kaupunki pidättäytyi veroprosenttien korottamisesta vuodelle 2025.

Kaupungin tavoitteena on ollut taseen tasapainon lisäksi myös kaupungin lainakannan kasvun taittaminen ja pienentäminen. Investointiohjelman 2025-2027 mukainen lainakannan kasvu yhdistettynä nykyiseen lyhennysohjelmaan luo merkittävän riskin maksuvalmiuteen.

1.4 Muutokset kaupungin toiminnoissa

Kuhmon kaupungin hallinto ja hallintosääntö uudistettiin uuden valtuustokauden alkuun vuonna 2021. Kuhmon kaupunki siirtyi hallinnossaan valiokuntamalliin. Valiokunnat ovat hallintosäännön mukaan päätöksiä tekeviä elimiä.

Kuvio: Kuhmon kaupungin hallintomalli

Elinvoimavaliokunnan tehtäväalueina ovat:

- matkailu
- elinvoimapalvelut
- Woodpolis
- työllisyyden edistäminen
- kuljetuspalveluiden osalta reittiliikenne ja saavutettavuus
- rakentamisen neuvonta ja valvonta
- ympäristönsuojelu
- väestönsuojelu
- väestönsuojelu sekä öljyntorjunta siltä osin kuin kyseisiä tehtäviä ei alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksella ole siirretty pelastuslaitokselle
- rakennushankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen
- kaavoitus ja maankäyttö
- mittaustoimi
- hulevesiasiat
- yksityistiepalvelut
- kunnallisten laitosten vaatimat tukitoiminnot
- liikuntapaikat

Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunnan tehtävätaleina ovat:

- hyvinvointityö
- varhaiskasvatus
- perusopetus
- nuorisopalvelut
- lukiokoulutus
- oppivelvollisuuslaissa säädetyt tehtävät
- musiikkiopisto
- kansalaisopisto

- kulttuuri-, museo-, tapahtuma-, ja kirjastopalvelut
- terveysliikunta ja liikuntapalvelut
- koulukuljetukset

Vetovoima- ja tulevaisuusjaoston tehtävät:

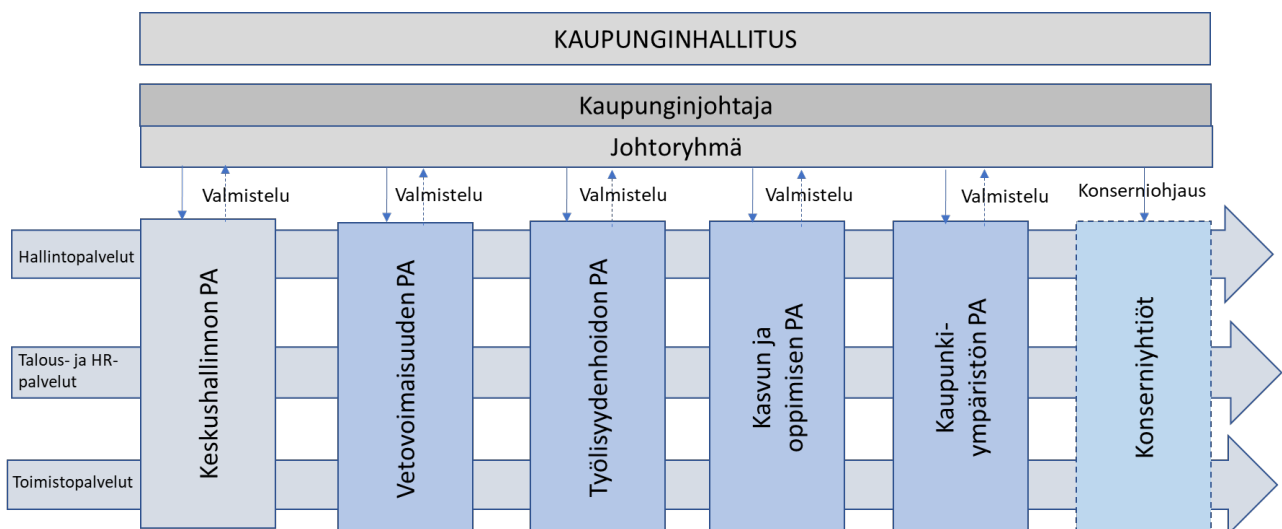
- jaosto ohjaa esittelijän aloitteesta asioiden valmistelua ja käy niistä keskustelua
- jaoston vastuulla on erityisesti eri palvelualueiden välinen ennakointi-, strategia-, ohjelma- ja tulevaisuustyö, jolla tähdätään veto- ja pitovoiman sekä osallisuuden lisäämiseen
- jaosto tekee esityksiä ja toimenpidesuosituksia valiokunnille ja kaupunginhallitukselle
- jaostolla ei ole päätöksenteko-oikeutta
- jaoston kokouksista laaditaan julkinen muistio
- jaosto kokoontuu vähintään 4 kertaa vuodessa

Valiokunnissa ja jaostossa käydään myös asioita pohjustavaa keskustelua.

Kuhmon kaupungin operatiivisen toiminnan organisaatio

Kuhmon kaupungin organisaatiota uudistettiin vuoden 2020 aikana. Hallintomallin uudistamisen yhteydessä operatiivista organisaatiota ei muutettu.

Kuvio: Kuhmon kaupungin operatiivinen organisaatio

Kuhmon kaupungin strategia

Kuhmon kaupungin strategia uudistettiin vuoden 2021 aikana ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2021.

Kaupunkikonsernin rakenne

Kuhmon kaupungin vesiliiketoiminta apportoitiin osaksi Kuhmon Lämpöenergia Oy:n toimintaa 1.1.2021 alkaen. Yhtiön nimi muutettiin Kuhmon Vesienergia Oy:ksi. yhtiö on Kuhmon kaupungin täysin omistama tytäryhtiö.

Kiinteistöjärjestelyt

-

Muutokset kuntayhtymissä

-

Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopapereiden allokaatiossa ei tapahtunut vuosien 2023-2024 aikana muutoksia.

Kuhmon rahoitusarvopapereiden markkina-arvo vuoden 2024 lopussa oli 29 533,7 (27 465,2) tuhatta euroa, kasvua 2 068,5 tuhatta euroa (7,53 %).

Sijoitusten markkina-arvo ja kasvu kahden varainhoitajan välillä jakaantuu seuraavasti:

Evli Pankki Oyj	18 683,5 (17 393,4), kasvua 1 290,0 tuhatta euroa, 7,42 %
Op Varainhoito Oy	10 850,2 (10 071,7), kasvua 778,4 tuhatta euroa, 7,73 %

Rahoituksen allokaatiot ovat:

Evli Pankki Oyj:

Korkosijoitukset	30 %
Osakesijoitukset	30 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	40 %; Health Care (100 %)

Op Varainhoito Oy:

Korkosijoitukset	30 %	
Osakesijoitukset	30 %	
Vaihtoehtoiset	40 %	OP Toimitilat 33 %
		OP Vuokratuotto 13 %
		OP Asunto/tonttirah. 30 %
		OP Metsänomistaja 25 %

Rahasto OP	Kpl	Hinta/kpl	Hankinta-arvo	Kirjanpitoarvo	Kurssi	Markkina-arvo
Blackrock Global Funds - Susta	17 696,26	11,19	198 000,02	195 720,64	11,06	195 720,64
DB X-trackers S&P 500 Equal Weight	1 759,00	85,15	149 781,13	149 781,13	91,46	160 878,14
iShares MSCI EM IMI ESG Screened U	28 194,00	6,47	182 457,02	176 353,48	6,25	176 353,48
JPMorgan Europe Research Enhan	8 826,00	39,36	347 413,88	342 228,89	41,76	368 573,76
JPMorgan US Research Enhanced	11 852,00	44,2	523 814,05	523 814,05	56,44	668 926,88
OP-Amerikka Indeksi II A (kasvu)	1 267,70	369,71	468 686,21	468 686,21	539,97	684 522,10
OP-Amerikka Pienyhtiöt A (kasvu)	1381,607	91,17	125 956,19	125 956,19	120,59	166 607,99
OP-Eurooppa Indeksi II A (kasvu)	3 108,28	185,93	577 912,18	574 685,55	208,68	648 634,83
OP-Suomi Pienyhtiöt A (kasvu)	2 477,69	93,54	231 763,25	231 710,40	107,27	265 781,46
OP-High Yield A (kasvu)	1 778,55	211,67	376 460,93	376 406,22	232,56	413 620,22
OP-Kehittyvät Korkomarkkinat A	1 078,23	174,11	187 734,40	187 403,32	180,95	195 106,35
OP-Kehittyvät Osakemarkkinat A (ka	756,93	154,48	116 928,13	116 428,62	172,23	130 366,13
OP-Kestävä Yrityslaina -sijoitusrahas	2 905,53	100,59	292 279,17	292 140,73	104,16	302 639,67
OP-Metsänomistaja B (tuotto)	6 438,74	126,55	814 804,62	814 804,62	188,27	1 212 221,73
OP-Obligaatio Prima A (kasvu)	489,15	167,99	82 171,89	82 140,37	178,23	87 180,50
OP-Obligaatio Tuotto A (kasvu)	1 680,46	119,91	201 509,19	201 351,93	122,7	206 192,30
OP-Suomi Indeksi II A (kasvu)	2 364,07	122,21	288 915,34	286 300,69	126,22	298 392,69
OP-Suomi Pienyhtiöt A (kasvu)	92,47	573,13	52 996,58	49 984,46	547,18	50 596,85
OP-Vuokratuotto II B (tuotto)	3 201,54	112,27	359 441,14	354 068,07	118,09	378 070,13
OP-Yrityslaina A (kasvu)	7 976,89	197,21	1 573 094,56	1 572 544,39	210,05	1 675 546,02
OPVH Kapitalisaatiosopimus 68-7000	200 800,00	1	2 008 000,00	2 008 000,00	1,21	2 429 304,28
Robeco Capital Growth - Robeco	443,73	304,6	135 159,14	134 946,16	304,12	134 946,16
				9 265 456,12		10 850 182,31

Rahasto EVLI	Kpl	Hinta/kpl	Hankinta-arvo	Kirjanpitoarvo	Kurssi	Markkina-arvo
Alma Platinum Quantica Managed	212,368	1 390,33	295 262,25	290 738,31	1 411,17	299 687,35
Amundi ETF Stoxx Europe 50 UCI	1 358,00	100,62	136 648,07	136 648,07	114,8	155 898,40
AQR Sustainable Corporate Arbitrage	3 674,46	137,42	504 932,62	503 611,39	137,07	503 657,81
BGF European High Yield Bond Fund	16 777,42	9,86	165 353,35	165 353,35	11,8	197 973,56
BSF European Absolute Return Fund	1 654,21	175,3	289 984,17	289 251,92	181,9	300 900,80
Emerging Markets Debt Opportun	23 345,84	9,91	231 357,25	231 357,25	12,19	284 585,75
Evli Euro Likvidi B	18 038,29	27,55	496 927,43	496 927,43	27,66	499 029,19
Evli Eurooppa B	1 026,12	154,44	158 473,15	158 473,15	173,78	178 322,89
Evli Europe Growth Fund/Finlan	1 636,47	103,54	169 446,89	162 218,59	99,13	162 218,59
Evli European Investment Grade	4 420,34	197,19	871 653,70	871 653,70	211,45	934 685,61
Evli Green Corporate Bond A	2 668,88	99,79	266 330,46	227 033,76	85,07	227 033,76
Evli Healthcare I voitonjakolaina D	5 000 000,00	0,99	4 941 831,06	4 382 000,00	0,88	4 382 000,00
Evli High Yield Yrityslaina A	2 838,45	134,89	382 870,42	382 870,42	138,24	392 375,73
Evli High Yield Yrityslaina B	737,6	285,67	210 711,06	210 711,06	330,75	243 956,78
Evli kehittyvät markkinat yrityslaina	584,37	112,88	65 964,97	65 964,97	115,54	67 517,04
Evli Leveraged Loan Fund	2 800,00	100	280 000,00	280 000,00	104,17	291 662,00
Evli Nordic Corporate Bond B	145,95	152,28	221 261,00	221 261,00	153,68	223 295,12
Evli Osakefaktori Eurooppa B	722,44	138,42	100 000,00	100 000,00	170,16	122 928,04
Evli Osakefaktori Maailma B	1 625,06	101,37	164 732,86	164 732,86	158,69	257 874,29
Evli Osakefaktori USA B	2 208,37	180,89	399 464,61	399 464,61	235,22	519 441,98
Evli Q7	4 221,30	118,45	500 000,00	500 000,00	141,51	597 368,43
Evli Suomi Pienyhtiöt B	688,9	485,39	334 385,64	334 385,64	572,75	394 565,30
Evli Suomi Select B	7 467,80	50,18	374 728,52	373 898,24	52,13	389 318,77
Evli Valtionobligaatio B	11 646,85	44,86	522 442,72	522 442,72	45,97	535 347,42
GAM Star Cat Bond Fund	28 616,95	16,6	474 999,54	474 999,54	17,69	506 213,81
iShares Em. Mark. Gov Bond Hdg	3 370,10	91,18	307 272,15	307 272,15	104,69	352 815,85
iShares Euro Investment Grade	697,77	9,92	6 923,89	6 923,89	10,63	7 420,06
iShares European Property Yield	16 272,00	4,46	72 600,87	71 491,03	4,39	71 491,03
iShares MSCI EM ESG Enhanced U	30 432,00	4,77	145 152,43	144 244,98	5,51	167 558,59
iShares MSCI Japan ESG Enhanced	40 937,00	5,61	229 618,58	229 618,58	6,48	265 435,51
iShares MSCI USA ESG Enhanced	52 370,00	8,11	424 971,39	424 971,39	10,31	539 725,22
iShares S&P 500 Financial Sector UCIT	57 920,00	13,63	789 172,37	777 633,92	13,43	777 633,92
JPMorgan Europe Research Enhanc	4 411,00	41,79	184 322,49	184 203,36	41,76	184 203,36
JPMorgan US Research Enhanced	23 324,00	56,16	1 309 785,65	1 303 386,87	56,44	1 316 406,56
Lumyna Bofa MLCX Commodity	2 100,01	195,26	410 044,72	392 869,31	187,08	392 869,31
Sijoitusrahasto Evli USA Kasvu	12 276,64	132,89	1 631 380,67	1 631 380,67	158,03	1 940 052,11
				17 419 994,13		18 683 469,94
Sijoitukset yhteensä				26 685 450,25		29 533 652,25

1.5 Kaupungin henkilöstö 31.12.2023

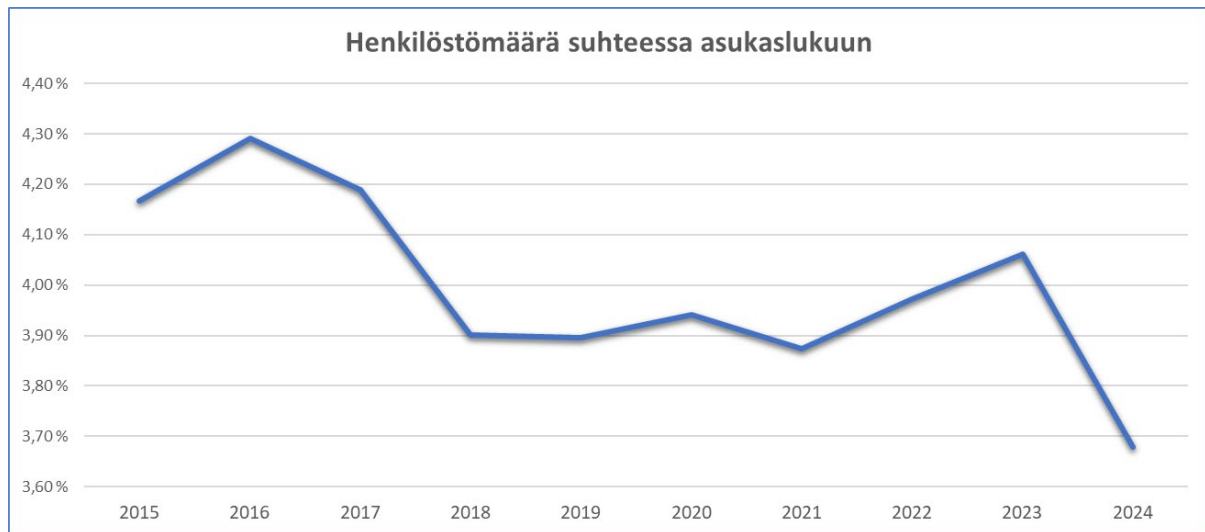
Henkilöstömäärä ilmoitetaan vuoden viimeisen päivän (31.12.) tilanteen mukaan. Henkilöstömäärässä yksi henkilö lasketaan vain yhden kerran, vaikka hänellä olisi useampi kuin yksi palvelussuhde Kuhmon kaupungille.

Kuhmon kaupungin vuoden viimeisen päivän 31.12. (suluissa vertailuvuosi 2023) mukainen henkilöstömäärä on 286 (328) henkilöä, ilman työllistettyjä 275 (310) henkilöä. Vakituisten henkilöstön määrä on vähentynyt -29 (-12) henkilöllä ja määräaikaiset vähentyneet -6 (-4) henkilöllä. Työllistettyjä on edellisvuoteen verrattuna -7 (-7) henkilöä vähemmän. Jatkossa Kuhmon kaupungilla ei voi olla työllistettyjä henkilöitä.

Palvelualue	Määräaikainen	Työllistetty	Vakinainen	Kaikki yhteensä	Muutos 23-24 vakituiset
Kaupunginhallitus			1	1	-
Keskushallinnon palvelualue			9	9	1
Vetovoimaisuuden palvelualue	14	2	13	29	-1
Työllisyyden edistämisen palvelualue	4	8	2	14	-
Kasvun ja oppimisen palvelualue	57	1	130	188	-
Kaupunkiympäristön palvelualue	11		34	45	-29
Kaikki yhteensä	86	11	189	286	-29

Vakituisia virka- ja työsuhteita päättyi vuoden 2024 aikana 40 (20) ja alkoi 11 (16). Eläkkeelle siirtyi 8 (15) vakituista henkilöä, 24 henkilöä siirtyi liikkeenluovutuksella toisen työnantajan palvelukseen ja 8 (14) henkilön palvelussuhde päättyi muista syistä.

Kuhmon kaupungin henkilöstömäärä (pl. työllistetyt) vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan on 3,68 % (4,06 %) koko Kuhmon kaupungin väestöstä.

Henkilötyövuodella (htv) tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa- aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti. Osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden kalenteripäiviin. Alla henkilötyövuodet palkallisten palveluksessaolopäivien mukaisesti raportoituna. Toteutuneet henkilötyövuodet olivat viime vuonna 282 htv, vuonna 2023 313,62 htv ja 2022 vuonna 309,6 htv.

Palvelualue	Toteutunut htv 2024	Toteutunut htv 2023	Muutos tot 24-23
Kaupunginhallitus	1	0,59	0,4
Keskushallinnon palvelualue	8,77	11,3	-2,5
Vetovoimaisuuden palvelualue	24,85	18,72	6,1
Työllisyyden edistämisen palvelualue	16,3	17,75	-1,5
Kasvun ja oppimisen palvelualue	180,63	181,51	-0,9
Kaupunkiympäristön palvelualue	50,47	83,75	-33,3
Kaikki Yhteensä	282,02	313,62	-31,6

Keskushallinnon palvelualueelta siirtyi henkilötyövuosia organisaatiossa toisaalle kustannuspaikka-
muutoksen vuoksi.

Vetovoimaisuuden palvelualueella alkoi useita projekteja loppuvuodesta 2023 ja vuoden 2024 alussa.

Työllisyyden edistämisen palvelualueen henkilötyövuosien vähennys johtui työllistämistuella palkattu-
jen henkilötyövuosien vähentymisestä.

Kasvun ja oppimisen palvelualueella henkilötyövuodet pysyivät lähes ennallaan.

Kaupunkiympäristön palvelualueella henkilötyövuodet vähenivät -33,3 henkilötyövuotta. Ruoka- ja
siivouspalvelujen henkilötyövuodet olivat viime vuonna enää 4,15 htv, kun edellisenä vuonna htv oli
vielä 38,76.

Palvelussuhteen laatu	2024	2023	2022
Toistaiseksi palkattu	168,6	197,58	208,3
Määräaikaisesti palkatut	95,9	96,63	82,8
Työllistämisvaroin palkatut	17,53	19,33	18,4
Kaikki yhteensä	282,03	313,54	309,6

Vuonna 2024 vakituisten henkilöstön henkilötyövuodet vähenivät -31,6 (-10,8) ja määräaikaisten hen-
kilötyövuodet vähenivät -0,73 (+13,8). Kesä- ja kausityöntekijöitä oli 9,39 (11,8) henkilötyövuoden
verran. Palkkatuella työllistettyjä oli koko kaupungin henkilöstöstä 17,53 (19,33) henkilötyövuotta.
Projektirahoituksen piirissä oli kaikilla palvelualueilla 16,65 (5,7) henkilötyövuotta, mikä oli noin 11 hen-
kilötyövuotta enemmän, kuin vuonna 2023.

Terveysperusteisia poissaoloja toteutui 4438 kalenteripäivää, sairauspoissaoloprosentti oli 5,6 % (6,5
% vuonna 2023).

Kaupungin henkilöstölle toteutettiin työhyvinvointikysely joulukuussa 2024. Kysely toteutettiin Kevan
tarjoamalla hyvinvointikyselypohjalla.

Koko kaupungin vastauksissa oli selkeä parannus edelliseen, neljä vuotta sitten järjestettyyn vastaa-
vaan kyselyyn. Havaittavissa oli myös selkeää vaihtelua eri yksiköiden vastauksissa.

Tarkemmat tiedot henkilöstöstä esitellään erillisessä henkilöstöraportissa 2024.

1.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä, kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista

Kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset on määritelty kaupunginvaltuuston 11.11.2024 hyväksymässä Omistajapolitiikka-asiakirjassa.

Kaupunginvaltuusto on 17.12.2024 hyväksynyt konserniohjeen, joka määrittää vastuut ja toimintaperiaatteet, joilla kaupunkikonserniin kuuluvia yksiköitä ja yhtiöitä johdetaan kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti.

Hallintosääntö

Kuhmon kaupungin hallintosääntö uudistettiin viimeksi 28.6.2021. Muutokset hallintosääntöön koskivat uutta hallintomallia. Sen jälkeen hallintosääntöä on päivitetty tarpeen mukaan, viimeksi 17.12.2024.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Kuhmon kaupungin strategiset riskit päivitettiin strategian uudistamisen myötä vuonna 2021 ja niitä on päivitetty tarpeen mukaan.

Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet	Riski	Syy	Seuraus	Riskiluku			Toimenpiteet
				TN	VS	RL	
Kestävä kaupunki - Rakennamme puusta - Vaikutamme hankinnoilla - Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia - Sopeutamme infrastruktuuria - Pitkän aikavälin talouden tasapaino - Fiksu omistaminen	Talouden (epätasapaino) ja <u>ylivelkaan-tuminen</u>	Velkaantuneisuus, investointipaineet, korkojen nousu	Joudumme karsimaan palveluja, emme pysty tekemään haluamiamme investointeja	4	5	20	Investointien ajoittaminen, kiinteistöstrategian toimenpiteistäminen.
	Epäonnistumme säännöllisesti hankinnoissa	Ei ole riittävää osaamista ja resursseja hankintoihin Huono hankinta-osaaminen	Syntyy välillisiä kustannuksia ja aikaa kuluu hukkaan valituksissa Kehittäminen kärsii	3	4	12	Uudenlainen hankintayhteistyö Kainuun kuntien kanssa. Tulevat rekrytoinnit ja hankintaosaamisen kasvattaminen, edunvalvonta
	Emme pysty hyödyntämään vihreän siirtymän mahdollisuuksia	Osaamisen puute, vihreän siirtymää ei ymmärretä laajasti	Kehitys taantuu	2	5	10	Osaamisen lisääminen
	Ei ostajia tyhjiille kiinteistöille, epätoivotut kiinteistösiirtäjät, yksityisten omistamia tiloja siirtyy "väärin käsiin" ja tyhjiilleen; valtion omistamat tilat siirtymässä kunnan omistukseen	Markkinatilanne; emme kykene tekemään valintoja ajoissa; epätoivottuja ostajia liikkeellä	Turhat kustannukset; kaupunkikuvan ja katukuvan heikenneminen	4	4	16	Kiinteistöstrategian toteuttaminen; viestintä riskeistä kiinteistöasioissa myös yksityisille kiinteistöjen omistajille
	Valtiojohtoiset normimuutokset	Valtion talouden tasapainottaminen; Kainuun hyvinvointialueen talous ja selviytyminen	Emme voi itse vaikuttaa kuntamme palveluiden tuottamiseen, palvelut tuotetaan keskitysti ja etäällä kuntalaisistamme; tyhjiilleen jäävät sote-tilat	2	2	4	Edunvalvonta; strateginen ja operatiivinen yhteistyö kuntien ja Kainuun hyvinvointialueen välillä
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne - Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat - Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus - Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään - Saamme osaajia - Tulomuuuttopalvelut kunnossa - Yrittäjämönteinen kaupunki	Työvoiman saataavuus, emme saa osaajia Kuhmoon ja Kuhmon kaupungille	Kansallinen tilanne, syrjäinen sijainti, palkkataso Kuhmassa; saavutettavuus, ei riittävästi veto- ja pitovoimaa	Yritysten menettäminen, laajennusinvestointien estyminen	5	5	25	Kuhmon brändin jalkauttamisen jatkaminen, verkottuminen rekrytoinnissa Kotouttamistyön ottaminen haltuun, muuttajaprofiloinnit
	Yrittäjyyden vaje ja yrityspohjan kapeus, matkailun investoinnit eivät toteudu; markkinatilanne, hintojen ja korkojen nousu	Väestöpohja, kysyntä, yrittäjäläisyyden puute, rahoituksen saatavuus	Investoinnit ja yritysten liiketoiminnan kasvu estyy Kuhmassa	5	5	25	Yrittäjätasavälinen elinkeinopolitiikka, Kuhmon brändin jalkauttamisen jatkaminen, hanketoiminta, yritysneuvonta, ideapajat, yrittäjärekrytointi, investorihaikinta, edunvalvonta, Invest in Kainuu
	Kuhmon petotilanne	Petopolitiikka, kaatolupatilanne; negatiivinen mediajulkisuus	Metsästysmatkailun kehittäminen vaarantuu	5	3	15	Aktiivinen viestintä ja edunvalvonta; yhteistyö
	Kainuun muut kunnat		Tiedottami-				

	eivät sitoudu puu-/hybridirakentamiseen Yritysten riskirahoituksen saatavuus	Yritysvaikutuksia ei tunneta Pankkien riskinormit ja varovaisuus	nen/osaamisen lisääminen Entistä taantuvampi alue Yritysten perustaminen ja kehittäminen vaikeutuu	4	4	16	Yrityksille tukea rahoituksen hakemiseen
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kuhmolaiset - Turvallinen ja avoin kaupunki - Aktiiviset toimijat - Osalliset ihmiset - Monipuoliset ja ajassa elävät harastusmahdollisuudet - Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan	Resurssit eivät riitä palveluiden tuottamiseen (tututtu/haluttu palvelutaso)	Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys	Palvelujen tai toimintatapojen muuttuminen; vaihtoehtona talouden tasapainon järkkäminen	4	3	12	Palvelujen muotoilu; toimintatapojen muuttuminen, toimintojen digitalisointi soveltuvin osin, sopimusperustaisuus yhteistyössä yhdistysten kanssa
	Kuntalaiset eivät tunne voivansa vaikuttaa riittävästi Kuhmon palveluihin ja päätöksiin	Emme löydä tai käytä riittävän monipuolisia ja aktiivisia viestintä- ja vaikuttamiskanavia	Heikko asukastytytyväisyys ja passiivisuus	2	1	2	Liikkuminen kuntalaisten parissa, www-sivujen ja sähköisten mahdollisuuksien hyödyntäminen, hyvinvointijohtaminen, vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto, Vetovoima- ja tulevaisuusjaostotyöskentelyssä onnistuminen.
	Elinvoimaisen yhdistystoiminnan hiipuminen	Liian monia yhdistyksiä, aktiivisia toimijoita ei riitä	Negatiivinen vaikutus elinvoimaan ja osallisuuteen	4	2	8	Tulevaisuus-töpaja; keskustelu yhdistysten kanssa
	Yksittäisten asiakkaiden kuljetus	Samalle reitille ei tarpeeksi kysyntää	Kaupungin osuus kustannuksista suuri	2	2	4	Kimppakyytien ym. hyödyntäminen
	Asiointiliikenne	TE-palvelujen siirrossa kaupungille ei onnistuta: paikallinen työllisyyskesysteemi ei toimi, ei saada riittävästi osaavia viranhaltijoita työllisyysohjaajiksi tai valtionosuutena saatava rahoitus ei riitä.	KELA:n passiivityömarkkinatuen maksut kasvavat hallitsemattomasti, työnhakijoille ja yrityksille ei pystytä tuottamaan vaikuttavaa ja riittävän nopeasti tarjottavaa palvelua, palveluita joudutaan karsimaan alle tarvittavan minimin.	3	4	12	Aktiivinen valmistautuminen jatkaaminen TE-palvelujen siirtymiseen kaupungin tuottamiseksi vuoden 2025 alussa. Yhteistyö Kainuun-Koillismaan työllisyysalueen kuntien välillä ja Kuhmon paikallisten toimijoiden välillä. Etupainotteinen ja aktiivinen vaikuttaminen TE-hallinnosta siirtyvien ja/tai rekrytoitavien viranhaltijoiden riittävään määrään. Lainsäädäntöön vaikuttaminen yhteistyössä Kuntaliiton ja muiden työllisyysalueen kuntien kanssa. (Lisätty 19.3.2024)
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki - Kuhmon aluebrändi tunnetaan - Luotettava yhteistyökumppani - Metsään liittyvät verkostot ovat halussa - Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa - Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokenuksia	Kuhmolaiset eivät ota brändiä omakseen ja osallistu viestimiseen. Emme vakuuta toimijoita Suomen metsäkeisimpänä kaupunkina.	Brändin jalkauttaminen jää kesken emmekä vie sitä systemaattisesti käytäntöön. Sisältö ei vastaa brändikuvaa.	Emme saavuta kohderyhmiämme ja häviämme veto- ja pitovoimassa. Bränditunnettuus heikko.	2	4	8	Brändin systemaattisen jalkauttamisen jatkaminen, brändilähtötiläät, Sammon takoja 2024. Syvennetään brändin syvempää olemusta toimintatapana
	Menetämme Unescon kirjallisuuskaupunki-statusen	Emme ole kyenneet toiminnallamme vakuuttamaan arvioijia.	Negatiivinen imago statuksen menettämisestä. Resurssien hukkaa, kun yhteistyöverkosto, johon on panostettu, häviää.	2	3	6	Valmistaudutaan hyvin arvioitiin ja toteutetaan systemaattisesti sovittua suunnitelmaa yhteistyökumppaneiden kanssa. Otetaan KV-verkosta kaikki hyöty irti.
	Raja on kiinni pitkään ja emme löydä korvaavia tapoja yhteistyöhön	Globaali koronatilanne. Oma laiskuus mieltä yhteistyön muotoja.	Yhteistyökumppani panostaa sinne, missä on kykyä uusintaa toimintatapoja.	5	4	20	Rajakuntayhteistyö, lasten- ja nuorten kansainvälisyys.
Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille - Kannustava varhaiskasvatus - Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus - Vetovoimainen oma lukio - Ammattiin voi opiskella Kuhmossa - Laadukkaat elinikäiset oppimisen palvelut ja taiteen perusopetus	Pätevien työntekijöiden rekrytoinnissa ei onnistuta kasvun ja oppimisen palvelualueella.	Kuhmon kaupunkia ei koeta kiinnostavaksi työntantajaksi.	Kasvatuksen ja opetuksen laatu kärsii ja nuorten jatko-opintomahdollisuudet vaarantuvat.	4	4	16	Panostetaan kehittämiseen ja mielekkäisiin tehtäväkokonaisuuksiin sekä työvointiin, tiedotetaan hyvistä käytänteistä.
	Lukioon hakeutuvien suhteellinen osuus ikäluokasta vähenee.	Nuoret haluavat pois Kuhmosta tai opiskella toisella asteella Kuhmon ulkopuolella.	Lukion rahoitus pienenee merkittävästi ja toiminta kuihtuu, Taitotehtaan toiminta loppuu.	2	2	4	Kehitetään uutta markkinointimateriaalia, kohdennetaan markkinointia myös ulkomaille.
	Taitotehtaan toimintamalli kuihtuu	Opiskelijat haluavat opiskella isoissa yksiköissä tai sellaisia aloja, jotka eivät ole mahdollisia Taitotehtaassa, yrittäjien innostus toimintamalliin laantuu.	Työvoimapula pahenee ja yritysten toimintaedellytykset häviävät.	3	3	9	Taitotehdasta markkinoidaan aktiivisesti monilla kanavilla. Yhteistyön tiivistäminen KAO:n kanssa + jatkokehityshankkeelle saatu rahoitus
	Käyttäjien määrä vähenee ennakoitua nopeammin ja sitä ei kyetä huomioimaan.	Kuhmo kärsii kovasta muuttotappiosta tai kiinnostus itsensä kehittämiseen vähenee voimakkaasti tai aalloissa.	Palveluja ei pystytä tarjoamaan, koska opettajia ei saada vähäisten tuntimäärien vuoksi. Pätevä henkilöstö muuttuu				Tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen sekä taiteen perusopetukseen, murretaan raja-aitoja uuden kokeilussa, tiivistetään kaupungin yksiköiden yhteistyötä ja yhteistyö-

	Taiteen perusopetuksen valtionosuus pienenee.	Taiteen perusopetuksen tuomia hyötyjä ei havaita.	paikkakunnalta. Opettajien työpanosta ei voida käyttää, he muuttavat pois paikkakunnalta.				tä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Muuttajien profilointi ja palvelupolkujen luominen
- Koulukuljetukset - lkäluokkien piene- neminen	Reittien optimointi Työn riittäminen nykyiselle henkilöstölle Työn riittäminen nykyiselle henkilöstölle	Kustannusten hallinta lkäluokkien piene- neminen	Koulumatkojen kesto pitenee, lukiolaiset eivät mahdu kyytiin Työikäisten muutto toisille paikkakunnille	2	2	4	Kuhmon hyvien asioiden jatkuva esiin nostaminen.
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö - Hyvä palveluasenne - Valmentava johtajuus - Itseohjautuvat tiimit - Salliva kokeilukulttuuri - Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhlija työyhteisö	Epäonnistuminen osaamisen hallinnassa, epäonnistuminen rekrytoinneissa, pitovoima? Henkilöstön jaksaminen ja työtyytyväisyys Työyhteisö ei halua tehdä mitään yhdessä	Eläköitymiset ja taloudelliset paineet pakottavat vähentämään rekrytointeja Esimies- ja alastaidot, työyhteisö-osaaminen Yhdessä toimimista ja tilaisuuksia ei suunnitella.	Palvelujen laadun heikkeneminen, henkilöstön jaksaminen, tyytymättömät asiakkaat Huonosti motivoitunut henkilöstö, huono työnantajakuva Työnimua ja kollektiivista tukea ei tunneta organisaatiossa	3 3 2	3 3 4	9 9 8	Strategisten osaamisen määrittäminen, henkilöstö-/ koulutussuunnitelma, tehtäväkuvien muotoilu vastaamaan uutta tarvetta, positiivinen viestintä rekrytointien yhteydessä Työkykyjohtaminen. Esihenkilötaitojen kehittäminen. Alaistaitojen kehittäminen Yhteiset ja vetovoimaiset tapahtumat ja tilaisuudet, yhdessä kehittäminen

TN = riskin toteutumisen todennäköisyys (1 – 5)

VS = riskin vaikuttavuus (1 – 5)

RL = riskiluku (todennäköisyys- ja vaikuttavuuslukujen tulo)

Kommentit strategiaan riskeihin

Riskeihin liittyviä havaintoja maaliskuussa 2025:

- Talousarvio 2025 on alijäämäinen. Suunnitelmavuoden 2026 tulos on lievästi positiivinen. Lukuun on sisällytetty hva-kiinteistön yhtiöittämisen vaikutus täysimääräisenä, mikä ei kuitenkaan tule sellaisenaan toteutumaan. Suunnitelmavuoden 2027 tulos on pahasti alijäämäinen. Talousarvio- ja suunnitelmavuodet alijäämä on yhteensä -987 tuhatta euroa.
- Hyvinvointialueelle vuokrattavat kiinteistöt on yhtiötettävä vuoden 2026 alusta lukien. Yhtiöittämisen myötä kaupungin käyttötaloustulot putoavat merkittävästi.
- Valtionosuuksien 2023 lisäleikkauksen vaikutus Kuhmon valtionosuuksiin on noin 600 tuhatta euroa vuosina 2025-2027. Valtionosuusuudistus toteutuu vuoden 2027 alusta, ja sen vaikutuksesta kaupungin valtionosuuksiin ei ole vielä tarkkaa tietoa.
- Valtion hallitusohjelman toimeenpano 2024 vaikuttaa kuntien talouteen useaa kautta, mutta suuri osa uudistuksista astuu voimaan vuonna 2026.
- Sosiaali- ja työttömyysturvan muutoksien mahdolliset negatiivisiin vaikutuksiin on varauduttava. Uudistuksen epäonnistuessa toimeentulotuen tarve kasvaa. Kunnalla on toimeentulotukikustannusten rahoitusvastuu 50 % kustannuksista verotuksen kautta.
- Verotulot budjetoidaan veroennustekehikon mukaisesti ja verotulojen toteutumiseen liittyy riski.
- Te-palvelut siirtyivät kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta ja jo tässä vaiheessa valtionosuus ei kata kaikkia palvelun tuottamisesta syntyviä kustannuksia. Vaarana on, että meillä ei ole ESR-rahoitusinstrumentin ja muiden vaihtoehtoisten rahoitusinstrumenttien käytön jälkeenkään riittäviä taloudellisia resursseja toteuttaa kaikki tarvittavia tukipalveluja työttömille. Nykyisessä tilanteessa korostuu tarve löytää ja käyttää nopeasti, tehokkaasti sekä luovasti kaikki saatavilla olevia vaihtoehtoisia rahoitusinstrumentteja, sekä tarve löytää uusia, mahdollisimman pitkäkestoiseen työllistymiseen johtavia palvelumuotoja työttömille kuntalaisille.
- Kelan työttömyysetuusmaksujen kasvu.
- Uuden Rakentamislain johdosta vuoden 2025 alusta johtuvat muutokset. Muutoksen suora vaikutus kunnan talouteen lupamaksutuottojen ja kiinteistöveron pienenemisen kautta.
- Kunnan taloutta heiluttaa merkittävästi osakemarkkinoiden kurssivaihtelut.
- Uuden terveysaseman sekä pelastusaseman rakentaminen kunnan taseeseen heikentää hetkellisesti kunnan taloutta sekä vaikuttaa tunnuslukuihin negatiivisesti.
- Hyvinvointialueen kiinteistöratkaisut voi aiheuttaa lisää tyhjeneviä kiinteistöjä kaupungille.
- Korkomenojen ja lainamäärän kasvu rasittavat kunnan maksuvalmiutta. Investointeja on pysyttävä jaksottamaan tuleville vuosille siten, että lainojen lyhennyksistä selvitään.

- Panostukset kunnan veto- ja pitovoimaan eivät saa aikaan riittävästi odotettuja positiivisia vaikutuksia.

Kaupungin toiminnan vakuutukset

Toiminnan ja omaisuuden riskit on suojattu vakuuttamalla. Kaupungin kiinteistöt ja niihin liittyvä irtaimisto on vakuutettu ja vakuutusmaksu on vuodessa noin 80 000 euroa. Kaupungin henkilöstön kolmannelle osapuolelle aiheuttamien vahinkojen varalta on käytössä vastuuvakuutukset ja lisäksi on käytössä hallinnon vastuuvakuutus. Näiden vakuutusten vakuutusmaksu on vuodessa noin 13 000 euroa.

Ympäristötekijät/päästöoikeudet

Kuhmon Lämpö Oy	2024	2023
Päästöoikeudet tCO ₂ , 1.1.	59.991	64.614
Päästöoikeuksien lisäys, tCO ₂	10.232	10.517
Käytetyt, tCO ₂	-156	-140
Myydyt, tCO ₂	-10.000	-15.000
Päästöoikeudet, tCO ₂ , 31.12.	60.067	59.991
Käyttämättömät päästöoikeudet, €, 31.12.	4.273.166	4.499.325

Yhtiö harjoittaa päästökauppalaain mukaista toimintaa. Päästökauppaoikeudet on saatu vastikkeettomasti. Päästöoikeuksilla on tilikauden aikana käyty kauppaa.

Konsernivalvonta

Konserniohjausta ja -yhteistyötä toteutetaan joulukuussa 2024 uusitun konserniohjeen mukaisesti.

Vetovoimaisuuden palvelualueen sisäisen valvonnan selonteko 2024

Toiminnan kehittäminen

Palvelualueen toimintojen kehittämisessä on painopiste ollut hankkeiden täysimittaisessa hyödyntämisessä kaupungin kehitystyössä, hankekannan kasvattamisessa ja laajentamisessa eri toimialueille kaupungin strategian toteuttamiseksi, sekä hanketoiminnan johtamisen kehittämisessä.

Yrityspalveluissa on keskitytty suoriin asiakaskontaktien käyttöönottoon. Yrityspalvelujen käyttöön on otettu asiakashallintajärjestelmä, johon kirjataan toimenpiteet asiakasyrityksiin. Asiakkaita on informoitu suoraan kaupungin sähköpostikirjeillä tulevista tapahtumista, hankkeista ja niiden palveluista sekä kaupungin ajankohtaisista asioista. Asiakkaille tehtävät toimenpiteet kirjataan ja raportoidaan järjestelmään, jolloin toiminnasta tulee mitattavaa.

Viestintäsuunnitelmaa on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Viestintätiimin vastuuta on selkeytetty toiminnoittain ja toiminnan kehittäminen aloitettiin. Viestinnässä on hyödynnetty vahvasti hanketoimintaa ja toimijoita.

Hyvinvointityössä tavoitteena on ollut kytkeä kulttuuri yhä vahvemmin hyvinvoinnin edistämiseksi. Toteutuneet toimenpiteet kirjattiin hyvinvointiraporttiin. Yhdistykset ovat voimavara, joiden kanssa kaupunki haluaa tehdä yhä vahvempaa hyvinvointityötä. Yhdistystoiminnan kehittämishankkeen kautta on osallistettu yhdistyksiä. Hyvinvointityö siirtyi vuoden 2024 aikana pois vetovoimaisuuden palvelualueen piiristä.

Maaseutupalveluissa uuden rahoituskauden toimintamalli on saatu vakioitua. Koulutukset niin viranhaltijoille kuin asiakkaillekin ovat olleet edelleen tärkeässä osassa vuoden aikana.

Kulttuuri ja kirjastopalveluissa kehittämistä tehtiin pilotoimalla uusia toimintamuotoja eri asiakasryhmille. Kulttuuri-olohuone toimintaa kokeiltiin yhdistystoiminnan hankkeen kanssa. Työllisyyspalvelujen asiakkaita aktivoitiin kirjaston käyttöön ja lukemisen pariin. Palvelujen painopisteenä oli kirjaston verkkopalveluiden ja e-kokoelman jatkuva kehittäminen, niiden neuvonta, opastus ja digituki. Valmistauduttiin kuntien yhteisen e-kirjaston käyttöönottoon.

Hanketoiminnassa tieto meneillään olevista ja suunnitelluista hankkeista koottiin hankesalkkuun ja visualisoitiin näkyväksi päätöksenteon työkaluksi. Hankesalkkua on ollut esillä aktiivisesti, niin että tietoisuus menossa olevista hankkeista ja suunnitelmista oli laajasti käytettävissä päätöksenteossa. Keskustelua ja yhteydenpitoa hanketoimijoiden kesken on aktiivisesti edistetty. Hankkeet ovat tehneet laajasti yhteistyötä keskenään jolloin toimenpiteiden vaikuttavuus on kasvanut lupaavasti.

Palvelualueen riskien luonne ja niihin varautuminen

Palvelualueen riskit ovat luonteeltaan henkilöriskejä tai toiminnan riskejä. Henkilöriskejä ovat mm. epäonnistumiset rekrytoinnissa tai asiakkaan käyttäytymiseen liittyvät riskit. Toiminnallisia riskejä ovat virheelliset päätökset tai ongelmat hankinnoissa ja niiden kilpailutuksessa. Toiminnallisia riskejä on myös se, ettei hankkeen tavoitteet toteudu tai toteutuvat vaillinaisina tai että hankkeen toimintaympäristö muuttuu eikä toteutukselle ole enää tarvetta tai edellytyksiä.

Epäonnistuminen rekrytoinneissa

Epäonnistumien rekrytoinnissa voi johtua siitä, että tehtävä ei ole riittävän kiinnostava tai paikkakunta ei ole riittävän vetovoimainen tai hyviä sopivia osajia ei löydy alueelta. Tarjotut edut eivät ole kilpailukykyisiä. Epäonnistuminen rekrytoinnissa voi johtaa siihen, ettei palvelua voida täysimittaisesti koko aikaa tarjota tai että tekemisen/hankkeen aikataulut venyvät. Jatkuviin rekrytointeihin kuluu aikaa ja tuloksia syntyy vähemmän.

Riskejä voi välttää toimenkuvaa määritellessä tai hankesuunnitelmaa laadittaessa ja roolitettaessa. Työntekijän pysyvyyttä voi edistää hyvällä perehdyttämisellä, johtamisella, tuella ja kotouttamisella.

Riskit hankinnoissa

Riskejä hankinnoissa ovat mm. se, että kilpailutus epäonnistuu, toimitus epäonnistuu tai on puutteellinen. Tilattu palvelu voi olla myös huonolaatuinen tai ei vastaa kysyttyä. Syynä voivat olla puutteet kilpailutuksen osaamisessa, tarjouskyselyn vaillinaisuudessa tai huonossa toimituksen seurannassa. Riskejä voidaan välttää hyvällä ohjeistuksella ja perehdytyksellä, huolellisella valmistautumisella kilpailutukseen sekä tekemällä sopimukset hankinnoista ja valvomalla ja ohjaamalla palvelun toimitusta.

Työllisyyden edistämisen palvelualueen sisäisen valvonnan selonteko 2024

Palvelualueen kehittämistoiminta vuonna 2024

Vuonna 2024 Työllisyyden edistämisen palvelualue oli sillä viimeistä vuottaan toimivan Työllisyyden edistämisen kuntakoiteilun kautta vahvasti mukana valmistelemassa työ- lisyyspalveluiden siirtoa TE-toimistoilta kunnille vuoden 2025 alusta lukien. Tässä työlli-syyspalveluiden siirrosta on kyse suurimmasta työllisyyspalvelujen muutoksesta 1960-luvun jälkeen, kun yli 4000 TE-hallinnon viranhaltijaa siirtyy palvelujen siirron myötä kuntiin ja TE-toimistot lakkaavat olemasta.

Työllisyyspalveluiden siirtoon kunnille valmistauduttiin mm. toimimalla tiiviissä yhteistyössä Kainuukoillismaa työllisyysalueen muiden kuntien kanssa sekä myöskin omatoimisesti kaupunkiorganisaation sisällä. Työllisyysalueen kuntien viranhaltijoista muodostettiin Kainuun TEPA-valmistelijoiden verkosto, johon kuului mm. Kuhmon kaupungin työllisyysasiantuntija. Verkosto valmisti osaltaan vuoden 2024 aikana työllisyysalueen kuntien väliset, vuotta 2025 ja sen jälkeistä aikaa koskevat yhteistyösopimukset. Sopimusten kautta pyrittiin hajauttamaan vuoden 2025 ja sen jälkeisen, kuntavetoisten työllisyyspalveluiden ajan riskejä mm. siten, että yhteistyösopimuksiin kirjattiin työllisyysalueen kuntien auttavan toisiaan työnhakija-asiakkaiden palvelutilanteissa, jos ilmenee esim. Covid-pandemian kaltaisia, asiakaspalveluhenkilöstöä työkyvyttömäksi saattavia tilanteita.

Työllisyyspalvelujen siirtoon kunnille valmistauduttiin myös käymällä keskusteluja lakkautuvan TE-hallinnon kanssa, TE-hallinnon viranhaltijoiden siirtymisestä työllisyysalueen kuntien työntekijöiksi vuoden 2024 loppuessa. Kuhmon kaupunginhallituksen linjattua siirtyvien TE-viranhaltijoiden määrää, käynnistettiin Kuhmon kaupungintalolla remontti jossa remontoitiin tilapalvelujen toimesta uudet asiakaspalvelutilat työllisyyspalveluiden henkilöstölle. Remontissa kiinnitettiin huomiota erityisesti mainittujen tilojen äänieristykseen, joka on olennaisen tärkeää asiakaspalvelutilanteiden tietosuojan kannalta. Toimitilat saatiin valmiiksi ennen vuoden 2024 loppua ja työllisyyspalveluiden henkilöstö pääsi muuttamaan niihin siten, että työnhakija- ja yritysasiakkaiden katkeamaton asiakaspalvelu varmistettiin vuoden 2025 tammikuun alusta lukien.

Vuoden 2024 marras-joulukuun aikana myös Kuhmon kaupungin omarahoitteisen työlli-syysprojektin, Tahko-hallin työllisyysprojektin toiminta ajettiin alas. Alasajo päätti määräaikaisen projektin toiminnan hallitulla tavalla. Samoin vuoden 2024 aikana työllisyyden edistämisen palvelualueen henkilöstö valmisti ESR-rahoitteisen ELLU-hankkeen hankeaihion, Pohjois-Pohjanmaan ESR-hankehaussa hankehakemuksena jätettäväksi. Hankeaihion keskeisenä tavoitteena on edistää suhteellisen lähellä avoimia työmarkkinoita olevien kuhmolaisten työnhakijoiden työllistymistä Kuhmon yrityksiin, sekä kehittää Kuhmon kaupungin ei-lakisääteisten työllisyyspalveluiden toimintoja muuttuneisiin, kuntavetoisten työllisyys-palveluiden olosuhteisiin vuosina 2025-2028. ESR-rahoitusinstrumenttia käyttämällä ja sille perustuvan uuden, yritystyöllistämiseen keskittyvän ELLU-hankkeen kautta voitaisiin työllisyyden edistämisen palvelualueen arvion mukaan tehokkaasti työllistää työttömiä kuntalaisia Kuhmon yrityksiin, sekä tätä kautta kustannustehokkaasti lisätä Kuhmon kaupungin verotuloja, kuntalaisten työelämäosallisuutta ja hyvää elämänlaatua. ELLU-hankkeen avulla voitaisiin myös työllisyyden edistämisen palvelualueen arvion mukaan hillitä Kuhmon kaupungin KELA:lle maksamien työttömyysetuusmaksujen kasvua vuonna 2025. Vuoden 2025 alusta voimaan astuneiden lain muutosten myötä kuntien maksuvastuu työttömyysetuuksista – riippumatta työttömyysetuuden laadusta – kasvaa vuonna 2025 ja ESR-rahoituksen sekä siihen kytkeytyvän hankeinstrumentin käyttö olisi yksi, huomattavan tehokas tapa vastata lainmuutosten tuomiin maksupaineisiin.

Palvelualueen riskien luonne ja niihin varautuminen

Luonteeltaan työllisyyden edistämisen palvelualueen riskit voivat olla joko endogeenisia tai eksogeenisia, aktualisoituen joko palvelualueen rakenteisiin (esim. it-järjestelmät), palvelualueen henkilöstöön tai palvelualueen asiakkaisiin kohdistuvina. Palvelualueen riskien kohdistuminen myös muihin kaupunkiorganisaation henkilöstön jäseniin on mahdollista. Työllisyyden edistämisen palvelualueella oli vuonna 2024 asiakkanaan edelleen noin 400 työllisyyspalveluja saavaa kuntalaista. Johtuen työllisyyspalvelujen luonteesta palvelut tuotetaan suoraan asiakkaille, usein kasvokkaisessa palvelutilanteessa. Kasvokkaisessa palvelutilanteissa mahdollisesti aktualisoituihin riskeihin on varauduttu teknisin työturvallisuusjärjestelyin mm. kaupunkiorganisaation tilapalveluiden kanssa.

Työllisyyspalveluiden henkilöstön työtilojen rakenteissa on huomioitu uhkatilanteessa tarpeelliset vaihtoehtoiset poistumistiet henkilöstön työhuoneista. Lisäksi on hankittu tarvittavissa määrin palvelua vartiointiliikkeitä, palvelualueen henkilöstöllä on työtilanteen sitä vaatiessa mahdollisuus kutsua vartiointiliikkeen vartijat paikalle. Palvelualueen turvallisuussuunnitelmia on käyty läpi vuoden 2024 aikana, ja kiinteistöistä poistumiseen erilaisissa uhka- tai vaaratilanteissa on varauduttu.

Työllisyyden edistämisen palvelualueella on 2024 vuoden kuluessa myöskin todettu suhteellisen ohuen henkilöstöresurssin aiheuttamat riskit; jos palvelualueen henkilöstöä joutuu pitkille sairauslomille, ei kaikissa tilanteissa voida olla täysin varmoja siitä minkä suuruisena tai millä nopeudella työllisyyspalveluihin on saatavissa korvaavaa henkilöstöä. Lisäksi uusien rekrytointien tekeminen henkilöstön eläköitymistilanteissa saattaa olla haastavaa huomioiden Kuhmon työmarkkinoiden suhteellisen pienen koon sekä työllisyyspalveluiden työtehtävissä tarvittavan järjestelmäteknisen ja juridis-hallinnollisen osaamisen.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen sisäisen valvonnan selonteko 2024

Palvelualueen kehittämislinjaukset vuodelle 2024

- palvelualueen kiinteistöjen kunnon ja tarpeen tarkastelu pitkällä aikavälillä ikäluokkien koko huomioiden
- positiivisista asioista aktiivisesti viestiminen
- osallistava päätöksenteko, kuntalaisten hyvinvointi ja yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden kanssa

Riskit ja riskien hallinnan järjestäminen

Sivistyspalvelujen toimintaan vaikuttavat riskit ovat sekä sisäisestä toiminnasta johtuvia että ulkoisten tekijöiden aiheuttamia. Sekä sisäiset että ulkoiset riskit voivat kohdistua organisaatioon tai organisaation asiakkaisiin. Kasvun ja oppimisen palvelualueella asiakkaita ovat kuhmolaiset lapset, nuoret, aikuiset ja vanhusväestö sekä Kuhmossa vierailevat matkailijat. Palvelut tuotetaan suoraan asiakkaille.

Keskeisimmät riskit sivistyspalvelujen toimialalla ovat

a) Ulkoisen uhan riskit asiakkaille tai työntekijöille

Väkivalta ja muut yhteiskunnan toimintoja uhkaavat kriisitilanteet

Suomessa viime vuosina sattuneiden väkivallantekojen vaara on olemassa myös Kuhmossa. Muun muassa näiden riskien torjuntaa varten on laadittu eri yksiköiden ja yleisötapahutumien turvallisuus-suunnitelmat sekä kaupungin omat evakuointi- ja suojelusuunnitelmat. Edellä mainitut suunnitelmat päivitetään määräajoin ja yleisötapahutumien turvallisuussuunnitelmat tehdään aina jokaiseen yleisöta- pahtumaan erikseen ja Kainuun Pelastuslaitos käy ne läpi. Ukrainan sota monenlaisine seuraamuksi- neen on vaikuttanut palvelualueen yksiköihin siten, että on varauduttu mm. sähkökatkoksiin ja muihin poikkeaviin tilanteisiin. Muutaman yksikön toimintaan on osallistunut ja osallistuu edelleen sotaa paenneiden perheiden lapsia tai nuoria.

Lukion turvallisuusopinnoissa paneudutaan monipuolisesti erilaisiin riskeihin ja uhkatekijöihin.

b) Henkilöresurssien aiheuttamat riskit

Palvelutuotannossa huolehditaan siitä, että kaupungin palvelut täyttävät säädetyt määräykset sekä lakien asettamat vaatimukset.

Rekrytointi on vaikeutunut selkeästi viime vuosien aikana ja tiettyihin tehtäviin opetus- ja kasvatus- alalla ei ole onnistuttu saamaan kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita. Rekrytoinnin helpottamiseksi kau- punki on linjannut, että rekrytointilisää voidaan käyttää, kun siihen liittyvät ehdot toteutuvat.

Suunnitellut kehittämiskohteet ja toimenpiteet toimialalla

Kehittämiskohteita eri toimintayksiköissä on nostettu mm. työhyvinvointikyselyjen perusteella.

Kiinteistöjen kunnon ja tarpeen tarkastelu

Säädökset edellyttävät, että käytössä olevat toimitilat ovat turvallisia ja terveellisiä kaikille asiakas- ryhmille sekä työntekijöille.

Tilapalvelut on laatinut kaikista palvelualueella käytettävistä rakennuksista kiinteistökohtaiset kortit, joihin on määritetty kiinteistöjen kunto. Tilojen sisäilmaa seurataan jatkuvasti.

Kaupungin kiinteistöstrategian toimeenpanotyöryhmä on tutustunut kaupungin kiinteistöihin ja työstä- nyt niiden käyttöön liittyviä linjauksia. Syyskaudella 2023 aloitetussa kouluverkkoselvityksessä on myös huomioitu koulurakennusten kunto. Keväällä 2024 tehdyn päätöksen mukaan kyläkoulujen kiin- teistöjä ei kannata peruskorjata kustannusten ja laskevan oppilasmääräennusteen vuoksi. Oppimis- keskuksen taito- ja taideaineiden opetustiloista on päätetty luopua teknisen käsityön tiloja lukuun ottamatta ja uudisrakennusta on aloitettu rakentamaan Tuupalan yhtenäiskoulun pihapiiriin vuoden 2024 syksyllä.

Positiivisista asioista aktiivisesti viestiminen

Jokaisessa palvelualueen yksikössä on nimetyt henkilöt, jotka vastaavat yksikkönsä ulkoisesta vies- tinnästä. Viestinnässä on tehty yhteistyötä kaupungin viestintä- ja matkailukoordinaattorin kanssa.

Osallistava päätöksenteko, kuntalaisten hyvinvointi ja yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden kanssa

Kuntalain 1§:n 2. momentin mukaisesti kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia. Hyvinvoinnin edistä- minen on mainittu useissa muissakin palvelualueita koskevissa laeissa.

Kuhmossa on vuodesta 2009 lähtien toiminut kaupunginhallituksen perustama terveyden ja hyvin- voinnin edistämisen työryhmä, joka valmistelee Kuhmon hyvinvointikertomuksen.

Kaupungin hyvinvointityötä on maaliskuusta 2023 alkaen johtanut sivistystoimenjohtaja, joka tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointikoordinaattorin kanssa. Laajaan hyvinvoinnin ja terveyden työryhmään on nimetty edustajat mm. kaikista kasvun ja oppimisen palvelualueen vastuuyksiköistä.

Kuhmon kaupungin laaja hyvinvointikertomus on THL:n sivuilla yhtenä hyvänä esimerkkinä kuntien hyvinvointikertomuksista. Toinen runsaasti positiivista valtakunnallista huomiota saanut asia on Kuhmon TaitoTehdas, jota pidetään erinomaisena, innovatiivisena ammatillisen peruskoulutuksen järjestämissämallina. Malli on pikkuhiljaa leviämässä eri puolille Suomea.

Useat palvelualueen yksiköt saivat OKM:n tai OPH:n avustuksia lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen. Kansainvälisyys toiminnan kehittämiseen saatiin rahoitusta ja suunnitelmia on tehty yhteistyössä eri yksiköiden kesken.

Lukion turvallisuusopintojen myötä yhteistyö alueella vaikuttavien turvallisuusviranomaisten kanssa on tiivistynyt entisestään.

Kaikki palvelualueen yksiköt tekevät yhteistyötä sekä Kuhmossa että sen ulkopuolella toimivien tahojen kanssa. Erityisesti Kainuun sisäinen yhteistyö on vilkasta.

Kuntalaisille on tarjottu mahdollisuuksia osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon. Kouluverkkoselvityksessä on kuultu oppilaita, henkilöstöä ja huoltajia. Lisäksi on järjestetty avoimet kuulemistilaisuudet kyläkouluilla ja kaupungintalolla. Nuorisovaltuusto on toiminut aktiivisesti ja vuonna 2024 on tehty päätös lapsiparlamentin perustamisesta.

Kaupunkiympäristön palvelualueen sisäisen valvonnan selonteko 2024

1. Kehittäminen

Kaupunkiympäristön palvelualueen työyhteisöä on pyritty kehittämään muuttamalla tehtävävastuita ateria- ja puhtauspalvelujen siirryttyä Sol/Virekolle helmikuun alusta 2024. Palvelualue on ollut mukana nk. sote-kiinteistöjen yhtiöittämisselvityksessä, mikä on edessä viimeistään vuoden 2026 alusta. Lisäksi palvelualueen viranhaltijat ovat osallistuneet Kalevalan matkailun kehittämiseen tähtäävään toimintaan leirintäalueen maankäytön ja infran osalta.

Liikuntapaikkojen osalta kaupunki on Elävä Kainuun Leader tuen turvin rakentanut ja viitoittanut maastopyöräreittejä Urheilukeskuksen ja Kalevalakylän välille, Hepokankaalle ja Jämäksen alueelle.

2. Viestintä

Ulospäin viestintää lisäämällä on saatu palvelualueen toimintaa tutuksi ja mahdollisista häiriötilanteista tietoa suuremmalle joukolle kuntalaisia. Tämä on lisännyt positiivisten palautteiden määrää.

3. Talous

Palvelualueen taloutta seurataan jatkuvasti ja siitä raportoidaan kolmannesvuosittain ja ne toimitetaan kaupunginhallituksen tietoon. Viime vuoden käyttötalous kaupunkiympäristön palvelualueella ei toteutunut suunnitellusti, käyttökate oli n. 194,8 t€ suunniteltua huonompi. Tuloksen huonontumiseen vaikutti osaltaan purku-urakasta syntyneet kulut, jotka tiliöitiin tilapalvelujen vastuuyksikön kustannuspaikalle. Tähän oli kuitenkin kaupungilla varauduttu aikaisemmin tehdyllä purkuvarauksella. Samoin käyttökateen huonontumiseen vaikuttivat toimintakulujen ylitykset rakennusvalvonnassa ja ympäristönsuojelussa 37,7 t€, kunnallistekniikassa 67,1 t€ sekä yksityistiepalveluissa 69,0 t€. Palvelualueen tulot toteutuivat n. 188 t€ suunniteltua paremmin. Toteutetut investoinnit toteutuivat pääosin suunnitellusti, joitakin hankkeita jouduttiin siirtämään vuodelle 2025.

4. Maankäyttö ja kaavoitus

Kaavoituksen suunnittelu-yhteistyötahoina toimivien viranomaisten edustajien kanssa käytiin tarvittavia viranomaisneuvotteluja sekä maankäytön suunnittelun yhteistyöhön liittyvä lakisääteinen kehittämiskeskustelu. Kaavoitustyössä käynnissä on ollut vanhan terveysaseman, uuden hyvinvointikeskuksen (kortteli34) asemakaavamuutokset sekä Mäntymäen asemakaava-alueen laajentaminen ja osittain muuttaminen aurinkovoimalan tarpeita varten. Kontion asemakaavamuutoksesta tehdystä museoviraston tekemästä valituksesta Pohjois-Suomen hallinto-oikeus teki ratkaisun ja kumosi päätöksen asemakaavamuutoksessa osoitettujen korttelin 25 RM-1- ja RM-2-alueiden ja mainitun korttelin käyttöön osoitetun LPA-1-alueen osalta.

Maanmittausinsinööreille palvelutukea antaa palvelusihteeritiimi lähinnä laskutus- ja postitusasioissa.

Kaupungin metsätilojen hoito on kaupungin omassa hoidossa ja tiemestarin tehtäväkuvassa. Vuonna 2024 metsänhakkuita ei tehty. Vuoden 2024 aikana tehtiin taimikonhoitotöitä 30 ha. Kuhmon kaupunki on mukana myös uudessa Kuhmon yhteismetsässä.

5. Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Rakennusvalvonnassa lupamäärät laskivat edellisestä vuodesta 20 %. Nähtävissä oli uuden rakentamislain voimaantulon vuodelle 2025 alusta, jolloin osa pienempien rakennusten rakentaminen ei vaadi rakentamislupaa, jota rakentajat jäivät odottamaan. Toimenpidelupamäärä oli hiukan suurempi kuin 2023. Ympäristö- ja maa-aineslupia yhteislupana käsiteltiin kaksi kappaletta. Lisäksi vireille tuli yksi maa-ainestenottolupa. Lupamäärästä tehdään ao. valvontatilastot kolmannesvuosittain. Rakennusvalvonnassa jatkettiin kiinteistöveroselvitystyötä. Nämä eivät johtaneet uusien rakennuslupien hakemiseen ja eikä siten saattamiseen kiinteistöveron piiriin.

6. Tilapalvelut

Tilapalvelujen vastuuyksikössä suurimpana investointikohteena olivat kaupungintalon, kirjaston sekä Satumetsän ja Kuusenkuiskeen päiväkotien muutostyöt- ja saneeraustyöt. Lisäksi tilapalveluissa kunnostettiin Tuupalan museon rakennuksia sekä Pohjolan talon piharakennusta.

Ateria- ja puhtauspalvelujen osalta kaupunki toteutti ATPU-palvelujen uudistuksen, jossa palvelut toteuttaa 1.2.2024 alkaen SOL/VIREKO -niminen yhtiö, jonka palvelukseen ATPU-henkilöstö siirtyy samasta päivästä lähtien. Yhtiö toimii kaupungin tiloissa vuokralaisena.

7. Kunnallistekniikka

Tekninen varikko tuotti kaupungille varastointi- ja kuljetuspalveluja.

Kunnallistekniikan merkittäviä investointikohteita olivat yhteishankkeena Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa Koulukadun alikulkutunnelin rakennuttaminen, Kainuuntien parantaminen välillä Koulukatu-Mäkikatu sekä Kuntokadun ja sen kevyenliikenteen väylän saneeraus. Kainuuntie-Koulukadulla tehtiin asfaltin jyrskintää ja uudelleenpäällystämistä. Jaurakkoon rakennutettiin uusi hiekoitushiekkakatos. Kunnallistekniikka ja tilapalvelut osallistuivat pohjarakentamisen sekä sähköjen ja valaistuksen osalta Kuhmon torilavan rakentamiseen.

Puistoilla ja yleisillä alueilla toteutettiin monitoimireitin rakentaminen Hepokankaan lenkillä sekä sen ja Jämäksen reittien viitoittaminen.

Uimahalli toimi lähes normaalisti, kun henkilökuntavajetta saatiin paikattua. Liikuntaneuvontatyötä jatkettiin.

Yksityisteillä kilpailutettiin talvi- ja kesäkunnossapito. Yksikään saneeraushanke ei saanut valtionavustusta.

8. Riskit

Kaupunkiympäristön palvelualueen riskit ja niihin varautuminen tapahtuu kuten aikaisemminkin erilaisten valmius- toimenpide-, poikkeusolojen rakennussuunnitelmien sekä evakuointi-, suojelu-, raivaussuunnitelmien mukaisesti. Lisäksi riskien akuutti torjunta ja käytännöntasoinen ennakointi toteutetaan päivystys- ja varallaolojärjestelmiä sekä ohjaus- ja hälytysautomaatiota sekä kameravalvontaa käyttäen. Tilapalvelut on lisäksi ostanut vartiointipalvelua eräille kiinteistöille, joissa on tapahtunut normaalia enemmän ilkivaltaa. Työntekijät perehdytetään tehtäviinsä henkilö- ja tehtäväriskien välttämiseksi.

Henkilöriskit ilmenevät lähinnä henkilöstön ikääntymisenä ja sairauspoissaolojen lisääntymisenä. Tästä aiheutuu haittaa päivittäiseen toimintaan, koska organisaatio on niin ohut, ettei täydennystä ole juuri saatavilla sisäisin järjestelyin eikä ulkoakaan ole nopealla aikataululla saatavilla koulutettua työntekijää. Pitempiaikaisten sairauslomien ajalle on palkattava määräaikaista työntekijöitä. Tiettyjen ydintehtävien hoidossa pidetään yllä varahenkilöjärjestelmää.

Työntekijöihin kohdistuu myös ergonomisia, fysikaalisia, henkisiä, kemiallisia ja biologisia vaaratekijöitä ja osin jopa merkittäviä riskejä. Toiminnassa painotetaan henkilökohtaisten suojavälineitten käyttöä, oikeita työmenetelmiä, varovaisuutta ja huolellisuutta riskien minimoimiseksi.

Taloudellisten riskien välttämiseksi on hankintojen selventämistä varten kaupungilla on oma hankintaohje. Kaupungilla on linjattu, että suurimmissa urakoissa voidaan käyttää hankintakonsulttia riskien minimoimiseksi.

2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset erät)

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toimintatuotot	4 746	5 924
Valmistus omaan käyttöön	287	155
Toimintakulut	-28 190	-28 173
Toimintakate	-23 157	-22 093
Verotulot	18 708	18 458
Valtionosuudet	8 298	7 323
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	111	123
Muut rahoitustuotot	2 320	2 131
Korkokulut	-936	-611
Muut rahoituskulut	-518	-562
Vuosikate	4 827	4 768
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-2 364	-2 400
Kertaluonteiset poistot		
Arvonalentumiset	-926	-920
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	1 536	1 448
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	42	42
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 578	1 491

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	16,84	21,03
Vuosikate/Poistot, %	146,68	143,63
Vuosikate, euroa/asukas	645,56	628,63
Asukasmäärä	7 477	7 585

2.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024 1000 €	2023 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	4 827	4 768
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	537	31
Toiminnan rahavirta	5 364	4 799
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 729	-1 665
Rahoitusosuudet investointeihin	115	232
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	130	104
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 880	3 470
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 200	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 624	-3 822
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-4 500
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	39	30
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	298	1 234
Korottomien velkojen muutos	-236	239
Rahoituksen rahavirta	-1 322	-6 819
Rahavarojen muutos	2 558	-3 349
Rahavarat 31.12., 1 000 €	28 749	26 191
Rahavarat 1.1., 1 000 €	26 191	29 540
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	299,16	332,71
Pääomamenojen tulorahoitus, %	92,16	90,74
Lainanhoitokate	1,28	1,21
Kassan riittävyys, pv	303	276
Asukasmäärä	7 477	7 585

tarkista lainanhoitokate ja kassan riittävyys 2024

2.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	47 181	48 986
I Aineettomat hyödykkeet	333	444
1 Aineettomat oikeudet	333	444
II Aineelliset hyödykkeet	36 211	37 465
1 Maa- ja vesialueet	4 247	4 374
2 Rakennukset	24 536	25 849
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 845	5 516
4 Koneet ja kalusto	730	790
5 Muut aineelliset hyödykkeet	221	221
6 Ennakkomaksut ja keskeneräiset h	632	714
III Sijoitukset	10 637	11 077
1 Osakkeet ja osuudet	10 601	11 041
2 Muut lainasaamiset		
3 Muut saamiset muilta	37	37
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11	
1 Valtion toimeksiannot		
II Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11	
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 348	29 091
Vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
I Saamiset	2 602	2 900
Lyhytaikaiset saamiset	2 602	2 900
1 Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	1 200	1 200
2 Lainasaamiset osakkuusyhtiöiltä		
3 Lainasaamiset muilta	46	46
4 Myyntisaamiset	301	639
5 Lainasaamiset muilta		25
6 Muut saamiset	477	609
7 Siirtosaamiset	576	380
II Rahoitusarvopaperit	26 685	25 020
1 Muut arvopaperit	26 685	25 020
III Rahat pankkisaamiset	2 061	1 171
VASTAAVAA YHTEENSÄ	78 540	78 077

	2024	2023
VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA	40 182	38 606
I Peruspääoma	22 174	22 174
II Arvonkorotusrahasasto		
III Muut omat rahastot	9 771	9 771
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 660	5 169
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 576	1 491
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	114	156
1 Poistoero	114	156
C PAKOLLISET VARAUKSET	1 403	864
I Muut pakolliset varaukset	1 403	864
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	341	292
1 Valtion toimeksiannot		
2 Lahjoitusrahastojen pääomat	341	292
E VIERAS PÄÄOMA	36 500	38 159
I Pitkäaikainen	29 090	30 550
1 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28 329	29 817
2 Lainat julkisyhteisöiltä		
3 Muut velat	761	734
II Lyhytaikainen	7 410	7 609
1 Joukkovelkakirjalainat		
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 531	3 467
3 Lainat julkisyhteisöiltä		
4 Saadut ennakot	50	44
5 Ostovelat	1 312	1 406
6 Liittymismaksut ja muut velat	267	302
7 Siirtovelat	2 249	2 391
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	78 540	78 077

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	51,3	49,7
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	114,8	120,2
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	105,3	123,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	8 236	6 660
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	1 101,5	878,1
Lainakanta, €/asukas	4 261	4 390
Lainakanta 31.12., 1 000 €	31 860	33 283
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	1 200	1 225
Leasing- ja vuokravastuut 31.12., 1000 €		
Asukasmäärä	7 477	7 585

2.4 Kunnan kokonaistulot ja -menot (ulkoiset erät)

Tulot		€	%	Menot		€	%
Varsinainen toiminta				Varsinainen toiminta			
Toimintatuotot		4 746 256	13,0	Toimintakulut		28 189 796	82,5
Verotulot		18 708 339	51,1	- valmistus omaan käyttöön		-286 633	-0,8
Valtionosuudet		8 297 974	22,7	Korkokulut		935 773	2,7
Korkotuotot		110 598	0,3	Muut rahoituskulut		517 535	1,5
Muut rahoitustuotot		2 320 147	6,3	Satunnaiset kulut			0,0
Satunnaiset tuotot		0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		-539 759	
Tulorahoituksen korjauserät				+/- Pakollisten varausten muutos			-1,6
- käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot		-2 507	0,0	- muihin vuosiin kohdistuvat oikaisut		0	0,0
				- käyttöomaisuuden myyntitappiot		0	0,0
				Oman pääoman muutos			0,0
Investoinnit				Investoinnit			
Rahoitusosuudet investointimenoihin		115 074	0,3	Käyttöomaisuusinvestoinnit		1 728 524	5,1
Pysyvien vastaavien luovutustulot		129 785	0,4	Antolainasaamisten lisäykset			0,0
Rahoitustoiminta				Pitkäaikaisten lainojen vähennys		3 623 809	10,6
Antolainasaamisten vähennykset		0	0,0				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0	0,0				
Lyhytaikaisten lainojen muutos		2 200 000	6,0				
Kokonaistulot yhteensä		36 625 665	100,0	Kokonaismenot yhteensä		34 169 045	100,0
				Kokonaistulot-kokonaismenot		2 456 621	
				Muut maksuvalmiuden muutokset		99 117	
				Rahavarojen muutos		2 555 738	
						2 456 621	

3 KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

3.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusuyhtiöt

Nimi	y-tunnus	Kotipaikka	Kaupungin omistusosuus %
Tytäryhteisöt			
Kuhmon Lämpö Oy, Kuhmo	0370917-0	Kuhmo	51,32
Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot, Kuhmo	1071357-3	Kuhmo	100
Kuhmon Yrityssampo Oy, Kuhmo	0421023-2	Kuhmo	100
Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo, Kuhmo	0868857-5	Kuhmo	94
Kuhmon VesiEnergia Oy, Kuhmo	2662183-3	Kuhmo	100
Kuntayhtymät			
Kainuun Liitto	2496992-4	Kajaani	12,44
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	1744356-1	Kajaani	12,57

Konsernin toiminnan ohjaus

Strategiset tavoitteet/omistajan tavoitteet sisältyvät tytäryhtiöiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden raportointiin, kts. luku 3.3

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

kts. luku 1.6

3.2 Konsernin tilinpäätös ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	50,6	52,5
Vuosikate/Poistot, %	173,8	142,6
Vuosikate, euroa/asukas	1 001,0	912,0
Asukasmäärä	7 477	7 585

Rahoituksen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Investointien tulorahoitus, %	185,4	91,2
Lainanhoitokate	1,5	1,4
Laskennallinen lainanhohitokate	1,5	1,4
Kassan riittävyys, pv	260,8	226,2

Taseen tunnusluvut

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	54,4	51,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	99,9	105,8
Konsernin lainat, €/asukas	5 157	5 324
Konsernin lainakanta, 31.12., 1000 €	38 561	40 383
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	19 303	16 112
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €/asukas	2 582	2 124
Lainat ja vuokravastuut	37 162	39 143
Lainat ja vuokravastuus, €/asukas	4 970	5 161
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Asukasmäärä	7477	7585

3.3 Konsernin taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Kuhmon kaupunkikonserni

Tytäryhteisöt	Omistus- osuus-%	Osakkuus- ja omistusyhteisöt	Omistus- osuus-%
Kuhmon VesiEnergia Oy	100 %	Kuhmon Lämpö Oy	51,32 %
KOY Kuhmon Terva-asunnot	100 %	Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	12,57 %
Kuhmon Yrityssampo Oy	100 %	Kainuun Liitto	12,44 %
KOY Kuhmon Kulttuuritalo	94 %		

Kuhmon VesiEnergia Oy

	TP 2024	Tp 2023	Ero, 2024-2023	Ta 2024	Ero, Tot-budj. 2024
Liikevaihto	5413	5303	110	5601	-188
Kulut	-5411	-5301	-110	-5301	-110
Tulos ennen veroja	2	2	2	300	-298
Verot	0	0	0	-60	60
Tulos verojen jälkeen	2	2	2	240	-238

Tilikauden voitto 1.559,80 euroa.

Tilikauden tulos

Yhtiön taloudelliset tavoitteet alittuivat merkittävästi. Tulos ennen veroja oli budjetoitu 300.000 (400.000) euroa ja toteuma oli 61.696 (116.859) euroa, alitusta 238.304 (283.141) euroa. Liikevaihtotavoite oli budjetoitu 5.601.000 (5.523.000) euroa ja toteuma oli 5.413.234 (5.303.222) euroa, alitusta 187.766 (219.778) euroa. Liikevaihto kasvoi 110.012 euroa (2,1 %). Tulos verojen jälkeen oli 1.559,80 (1.729,16) euroa.

Lämpöliiketoiminnan tulos ennen veroja oli budjetoitu 200.000 (200.000) euroa ja toteuma oli 62.723 (125.173) euroa, alitusta 137.277 (74.827) euroa. Liikevaihtotavoite oli budjetoitu 4.129.000 (4.086.000) euroa ja toteuma oli 4.034.049 (3.969.355) euroa, alitusta 94.951 (116.645) euroa.

Vesiliiketoiminnan tulos ennen veroja oli budjetoitu 100.000 (200.000) euroa ja toteuma oli -1.027 (-8.314) euroa, alitusta 101.027 (208.314) euroa. Liikevaihtotavoite oli budjetoitu 1.472.000 (1.437.000) euroa ja toteuma oli 1.379.185 (1.333.867) euroa, alitusta 92.815 (103.133) euroa.

Lämpöliiketoiminnan liikevaihto oli 4.034.049 (3.969.355) euroa, kasvua 64.695 euroa (1,6 %). Vuoden 2024 kaukolämmön hinnoittelu pidettiin vuoden 2023 mukaisena. Toteutunut liikevaihto perusmaksujen osalta oli vastaavan suuruinen kuin edellisenä vuonna 1.145,8 (1.145,4) tuhatta euroa. Kulutusmaksujen osalta liikevaihdossa oli kasvua noin 69,6 tuhatta euroa 2.884,8 (2.815,2) tuhatta euroa (2,5 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihtotavoite 4.129.000 euroa ei toteutunut koska lämpöenergian myyntivolyyymi jäi budjetoitua noin 1000 MWh pienemmäksi ja budjetoinnissa ei oltu huomioitu alhaisemmalla hinnalla myytävää prosessienergiaa. Näiden liikevaihtoa pienentävä vaikutus oli noin 80 tuhatta euroa. Lisäksi budjetointivaiheessa liikevaihtotavoite jäi noin 20 tuhatta euroa vajaaksi. Perusmaksun liikevaihtotavoite ylittyi noin 5 tuhatta euroa.

Lämpöenergian myyntivolyyymi oli 52 019 (50 684) MWh, kasvua 1335 MWh (2,6 %).

Vesiliiketoiminnan liikevaihto oli 1.379.185 (1.333.867) euroa, kasvua oli 45.318 euroa (3,4 %). Vuodelle 2024 veden perusmaksua, käyttömaksua ja lietteenkäsittelymaksuja korotettiin 5 %. Toteutunut liikevaihdon nousu perusmaksujen osalta oli noin 7,9 tuhatta euroa (4,5 %) ja käyttömaksujen osalta 37,4 tuhatta euroa (3,3 %). Lietteenkäsittelymaksujen nousu oli 0,7 tuhatta euroa (2,4 %). Liikevaihtotavoite 1.472.000 euroa ei toteutunut koska veden ja jäteveden myyntivolyyymi jäi budjetoitua noin 21 000 m³ pienemmäksi.

Talousveden myyntivolyyymi oli 277 624 (285 816) m³, laskua 8192 m³ (2,9 %). Jäteveden myyntivolyyymi oli 238 668 (240 786) m³, laskua 2118 m³ (0,9 %)

Poistot ja rahoituskulut

Vuoden 2024 poistot olivat 519.664 (466.740) euroa. Rahoitustuotot ja kulut olivat nettomääräisenä 156 698 (150 836) euroa.

Kaukolämpöverkoston vuotovesimäärä vuonna 2024 oli 8610 (5121) m³, josta aiheutuva kustannus oli 43,4 (25,8) tuhatta euroa. Vesiliiketoiminnan merkittävin kuluerä toimintakuluissa oli keskustan alueella

liikerakennuksessa viemärivereden tulvimisesta aiheutunut vesivahinko, josta vahingonkorvauksiin aiheutui kuluja oli noin 68,0 tuhatta euroa.

Lämmön osto lämpöliiketoiminnan liikevaihdosta, %:

2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
84,6	83,2	78,9	76,6	81,4	73,9	77,8	73,2	81,40

Lainat

Yhtiöllä on pitkäaikainen luotto 1,2 miljoonaa euroa kaukolämpöliiketoiminnan ostamiseen Kuhmon kaupungilta. Lainan korko on 4 %. Jätevesipuhdistamon saneeraus (kustannusarvio 3,2 milj. e, laina 2,0 milj. e) aloitettiin 2022 (sisältäen sähkö-, automaatio- ja koneistosaneerauksen). Vuoden 2024 loppuun mennessä on toteutettu uusi hallirakennus, kiinteistötekniikkaan liittyen lvi- ja sähkösaneeraus, rakennusautomaatio, automaattiosaneeraus sekä käynnistetty ilmastuksen saneeraus. Kustannukset yhteensä vuosina 2022-2024 2,7 miljoonaa euroa.

Maksuvalmius

Maksuvalmius säilyi lähes koko vuoden ajan hyvällä tasolla. Current Ratio oli keskimäärin 2,7.

Vakuutukset

Vakuutukset on Pohjola Vakuutuksessa. Vakuutukset sisältävät ajoneuvo- ja omaisuusvakuutusten lisäksi keskeytys-, vastuu-, oikeus-, ja hallinnonvastuuturvan. Lisäksi työntekijöille on laaja vapaa-ajan tapaturmavakuutus.

Osakepääoma

Osakepääoma on 2.500,00 euroa. Osakkeiden lukumäärä on 600 kpl. Kuhmon kaupunki omistaa yhtiön koko osakekannan.

Strategiset ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Toteutuneet toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Osinko omistajalle Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyys-tavoitteita	Yrityksen investoidessa vuosina 2022 – 2024 ei ole mahdollista maksaa osinkoa Yhtiö laajentaa kaukolämpöverkostoa kaukolämpöstrategiansa mukaisti Energianeuvontaa toteutetaan yhdessä kaupungin kanssa
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Osallistuminen uusien merkittävien alueiden kehittämiseen	Mäntymäen teollisuusalueella vesiverkostoa laajennetaan suunnitelmallisesti
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvin- voivat kuulumaiset	Mahdollistetaan asukkaille kaukolämmön saaminen taajama-alueella	Uusia liittymiä rakennetaan kohteisiin, jonne ne ovat taloudellisesti mahdollisia ja jotka ovat kaukolämpöstrategian mukaisia
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Yritys viestii aktiivisesti ja asiakkaita palvelevasti. Viestinnässä noudatetaan kaupungin viestintäohjeita ja brändiohjeita
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin

Yleistä

Vuosi 2024 oli Kuhmon VesiEnergia Oy:n 10. toimintavuosi ja nykyisellä liiketoimintakokonaisuudella yhtiön neljäs, jossa yhtiön liiketoimintaan sisältyi kauko-lämpöliiketoiminnan lisäksi myös vesiliiketoiminta. Vuosi 2024 jatkoi edellisten poikkeuksellisten vuosien sarjaa, jossa muuttunut maailmantilanne vaatii jatkossa entistä enemmän panostuksia varautumiseen.

Yhtiö aloitti toimintansa 1.1.2015, josta alkaen yhtiön toimialana oli sähkön, kaasun, lämmön ja vastavien kiinteän verkoston tai putkiston kautta jaeltavien energiahäyödykkeiden tuotanto, jakelu ja kauppa, tilojen jäähdytykseen käytettävien ilman ja veden tuotanto ja jakelu. Yhtiön toiminta keskittyi vuoden vaihteeseen 2020 - 2021 Kuhmon Lämpö Oy:ssä tuotettavan kaukolämmön jakeluun Kuhmon kesustaajaman kauko-lämpöverkoston alueella sekä kaukolämpöverkoston ylläpitoon ja kehittämiseen. 1.1.2021 yhtiö vastaanotti Kuhmon kaupungin vesiliiketoiminnan apportsiirrolla. Samalla yhtiön aiempi nimi Kuhmon Lämpöenergia Oy muutettiin Kuhmon VesiEnergia Oy:ksi. Samalla yhtiön toimialaa muutettiin niin, että se kattaa kiinteän verkoston kautta tapahtuvan kaukolämmön jakelun lisäksi talousveden tuotannon ja jakelun sekä jätevesien vastaanottamisen ja puhdistamisen.

Yhtiön strategian ja tavoitteet määriteltiin joulukuussa. Strategia luo perustan yhtiön toimintaympäristön ja toimintatapojen kehitystyölle. Yhtiön arvoiksi määriteltiin turvallisuus, avoimuus, palvelevuus, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, uudistuminen, luontokeskeisyys ja kestävä kehitys.

Hallitus 1.1.-31.12.2024

Seija Lukkarinen, puheenjohtaja
Timo Piirainen, varapuheenjohtaja
Ensio Pikkarainen
Ari Innilä, varajäsen

Vuonna 2024 pidettiin kuusi hallituksen kokousta.

Tilintarkastus

Varsinaisena tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT JHT Antti Kääriäinen.

Henkilöstö ja muu hallinto

Toimitusjohtajana on Minna Jokelainen. Yhtiön palveluksessa oli vuoden 2024 aikana toimitusjohtajan lisäksi keskimäärin seitsemän (8) kokopäiväistä henkilöä. Yhtiön omassa hoidossa oli vuoden aikana talouden suunnittelu ja seuranta, ostolaskujen asiataarkastus, myyntilaskutus ja myyntireskontran hoito. Muutoin yhtiön taloushallintoa ja palkanlaskentaa on hoitanut Monetra Oulu Oy. Myyntilaskujen perintä on ulkoistettu Intrum Oy:lle.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Taloudellinen tulos olisi ollut edellistä vuotta parempi, mikäli sitä ei olisi rasittanut ennalta arvaamaton vahingonkorvaukseen johtanut tapahtuma. Toiminnan perustarkoitus eli asiakkaille tarjottavat vesihuollon ja kaukolämmönjakelun palvelut toimivat hyvälaatuisina ja valtakunnallisesti kohtuullisesti hinnoiteltuna. Alv-muutoksen johdosta veden- ja kaukolämmön tasauskutus suoritettiin poikkeuksellisesti elokuun lopun kulutuslukemiin. Etäluettavissa mittareissa laskutus on reaaliaikainen. Kehitystyötä asiakas- ja laskutusjärjestelmässä aiheutti Valtioneuvoston asetus vesihuollon tietojärjestelmästä ja tiedottamisesta (6/2023). Asetuksen mukaan talousvettä toimittavan laitoksen on pyytämättä toimitettava veden vuosiraportti asiakkaan talousveden hintaa ja kulutusta koskevista tiedoista. Ohjelmiston kehitystyö ja ohjelmistopäivitykset valmistuivat joulukuussa ja ensimmäinen raportti lähetetään vuoden 2024 tiedoista.

Talous- ja jäteveden myynti on vähentynyt jo useamman vuoden ajan. Vuonna 2024 määrällinen myynti väheni keskimäärin 1,9 % edellisestä vuodesta. Vedenkulutuksen vähenemiseen vaikuttaa osaltaan Kuhmon asukasmäärän väheneminen sekä se että viime vuosina asumisen energian- ja talousveden kulu- tukseen on alettu kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Kaukolämpöenergian myynti kasvoi noin 2,6 % keskiarvoa kylmemmän loppuvuoden 2023 ja alkuvuoden 2024 seurauksena.

Jätevedenpuhdistamon saneerausta jatkettiin toteuttamalla automaattiosaneeraus. Ilmastuksen saneeraukseen liittyen hankittiin uudet kompressorit ja instrumentointilaitteet. Varsinainen ilmastuksen sa-

neeraustyö käynnistettiin loppuvuodesta ja urakka jatkuu seuraavalle vuodelle. Muita vesihuollon investointeja olivat vesijohdon saneeraus Koulukadulla ja viemärin sujutus Raplatiellä.

Kaukolämpöverkostoa saneerattiin Kainuuntien pidemmän putkiosuuden lisäksi useissa eri kohteissa. Kaukolämpöliittymien suhteen oli hiljaisempi vuosi, kun rakennettiin vain seitsemän uutta omakotitaloliittymää.

Jätevedenpuhdistamon saneeraushanketta jatkettiin vuonna 2024 toteuttamalla automaattiosaneeraus, sekä käynnistettiin ilmastuksen saneeraus hankkimalla uudet kompressorit ja instrumenttilaitteet. Loppuvuodesta aloitettiin ilmastusaltaiden putkistojen ja allasvarusteiden asentaminen.

Vesi- ja kaukolämpömittareiden vaihtotyötä etäluettaviksi jatkettiin. Vesimittareista etäluettavia oli vuoden lopussa 78 % ja kaukolämpömittareista 77 %.

Muita toteutuneita investointeja olivat

- kaukolämpöverkkoon rakennettiin seitsemän uutta omakotitaloliittymää
- kaukolämpöverkostoa saneerattiin Kainuuntielle 100 metriä ja lisäksi verkoston eri kohteissa
- vesijohtoverkostoa saneerattiin Koulukadulla 90 metriä
- betoniviemäriä sujutettiin muoviviemäriksi Raplatiellä 250 metriä ja holkitettiin 8 kaivoa muovikaivoksi
- betonisia viemärikaivoja holkitettiin muovikaivoksi 10 kpl, mm. Koulukadulla

Tulevaisuuden näkymät

Kuhmon VesiEnergia Oy:n tilanne näyttää vakaalta. Uudella liiketoimintakokonaisuudella neljäs toimintavuosi on sujunut hyvin vaikka vuodelle 2024 asetetut taloudellisen tuloksen tavoitteet eivät toteutuneet.

Kuhmon VesiEnergian hallitus hyväksyi joulukuussa yhtiön strategian, joka sisältää strategiset tavoitteet.

- toimintavarmuus
- ihmisläheinen palveluasenne ja hyvinvoiva työyhteisö
- vastuullisuus
- osaamisen ja toimintatapojen kehittäminen
- digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen
- pitkän aikavälin talouden tasapaino
- vesi- ja energiahuollon arvostuksen ja tietoisuuden lisääminen
- kestävä kehitys

Yhtiön arvoiksi määriteltiin turvallisuus, avoimuus, palvelevuus, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, uudistuminen, luontokeskeisyys ja kestävä kehitys.

Toiminnan riskit

- ilkiävalta, sabotaasi ja kyber-hyökkäykset
- ilmastonmuutosta seuraavat äärimmäiset luonnonilmiöt
- ennalta arvaamattomat vahingonkorvauksiin johtavat tilanteet
- maailmanpoliittinen tilanne

Kärkitoimenpiteet

- Vesi- ja kaukolämpömittareiden vaihtotyötä etäluettaviksi mittareiksi jatketaan alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.
- Jätevedenpuhdistamon ilmastusjärjestelmän saneeraus jatkuu, jälkiselkeysaltaan ja esiselkeytysaltaan laahaimien uusiminen, sekä tulopumppaamon hankinta ja asennus
- Betoniviemäreiden ja -kaivojen saneerausta jatketaan vuotovesien vähentämiseksi
- Kaukolämpöverkostoa saneerataan ja uusia liittymiä rakennetaan kysynnän mukaan nykyisen verkoston varrella.

Vuodelle 2025 kaukolämmön kuluttajahintoja korotettiin siten, että perusmaksun korotus on 5 % ja kulutusmaksun korotus on 1 %. Vuodelle 2025 veden myynnin kaikki maksuja korotettiin 5 %.

Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot

	TP 2024	TP 2023	Ero, 2024-2023	TA 2024	Ero, Tot- budj. 2024
Liikevaihto	3 631	3 523	108	3 328	303
Kulut	3 631	3 523	108	3 531	100
Tulos ennen veroja	0	0	0	-203	-203
Verot	0	17	-17	0	0
Tulos verojen jälkeen	0	-17	17	-203	-203

Tilikauden tulos 0,00 euroa.

Yhtiön talous on pysynyt hyvässä kunnossa ja maksuvalmius on erittäin hyvä. Oman taloushallinnon lisäksi yhtiö on hoitanut hallintopalvelusopimuksen nojalla Kuhmon Yrityssampo Oy:n taloushallinnon. Yhteistyö on tuonut osapuolille toiminnallisia ja taloudellisia synergiahötyjä.

Aravavuokrien määrittämisessä on noudatettu 1.3.1997 käyttöön otettua pääomavuokrien tasausta. Tilikauden budjetoitu keskineliövuokra oli 8,53 eur/m²/kk. Tilikaudella yhtiö korotti vuokria kustannusnousua vastaavasti. Yhtiön vuokrat ovat tasoltaan kohtuulliset ja asumisen kustannukset edulliset.

1.1.1997 lukien allekirjoitetuissa vuokrasuhteissa on ollut käytössä tuhannen markan vakuus 31.12.2001 saakka ja 1.1.2002 lukien kahdensadan euron vakuus vuokrasuhteen velvoitteiden täyttämiseksi. Yhtiöllä oli rahana saatuja vakuuksia kertomusvuoden lopussa yhteensä 86 059,23 euroa ja Hyten / Kelan vakuussitoumuksia yhteensä 8 017,19 euroa.

Lainat

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin tilikaudella 161 000 euroa. Yhtiön kokonaislainasaldo 31.12.2024 oli 1 561 500 euroa.

Poistot ja varaukset

Rakennuksista on tehty 4 %:n jäännösarvopoisto. Koneiden ja kaluston jäännösarvopoisto on 24,5 %. Yhtiö tuloutti vuodelta 2014 jäljellä olevan 1 164 721,09 euron suuruisen asuintalovarauksen kiinteistöjen hoito- ja korjauskustannuksiin ja muodosti tilivuodelta uuden 1 385 300 euron suuruisen asuintalovarauksen.

Vakuutukset

Kaikki kiinteistöt on vakuutettu Pohjola Vakuutus Oy:ssä kiinteistön täysarvovakuutuksella. Vakuutus sisältää hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu- ja oikeusturvavakuutuksen.

Osakepääoma

Kuhmon kaupunki omistaa kaikki Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen osakkeet ja yhtiö kuuluu Kuhmon kaupunkikonserniin. Yhtiön kotipaikka on Kuhmo. Yhtiön osakepääoma on kertomusvuoden lopussa yhteensä 1 660 694,31 euroa käsittäen 1 974 808 kappaletta 0,84 euron nimellisarvoisia osakkeita.

Strategiset tavoitteet ja yhtiön toimenpiteet

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Toiminnallinen käyttöaste 93 % Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyys tavoitteita	Käyttöaste 31.12.2024 on 90,4 %. Yhtiö pyrkii pitämään käyttöasteen omistajan asettamassa tavoitteessa kunnostamalla ja vähenevässä kysyntätilanteessa tarvittaessa purkamalla. Yhtiö pyrkii energiatehokkuuteen. Peruskorjauksissa huoneistoihin asennetaan vesimitarit. Asuntokanta on liitetty kiinteistöautomaation etävalvontaan, jolloin ajantasainen

	Vaikutamme hankinnoilla	kulutusseuranta on mahdollista. Kiinteistöjen ulkovalaistuksessa on haettu energiatehokkuutta ja ekologisuutta valaistusratkaisuilla. Yhtiö pyrkii hankkimaan paikallisesti. Korjausurakat pyritään toteuttamaan laajuudeltaan paikalliset toimijat huomioiden.
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Yhtiö pystyy tarjoamaan joustavasti asuntoja yritysten työntekijöiden tarpeisiin	Yhtiö tarjoaa tehokkaasti asuntoja yritysten työntekijöiden tarpeisiin. Yhtiö tarjoaa sujuvaa asumista ja toimivia koteja eri elämänvaiheisiin
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat kuhmolaiset	Kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja erilaisiin tarpeisiin Esteettämiä asuntoja	Yhtiön asuntokannasta noin puolet on kerrostaloasuntoja ja puolet rivitaloasuntoja. Yhtiö on pystynyt pitämään vuokratason hyvin kohtuullisena. Yhtiö edistää esteettömyyttä asuntokannassaan. Kerrostaloihin on rakennettu yhteensä kaksitoista jälkiasennushissiä. Käynnissä olevan Sudenpolku 2-4 talon 7 perusparannusten valmistumisen jälkeen kuluvan vuoden syksyllä yhtiön rakennuskannassa on yhteensä 13 jälkiasennushissiä ja 50 % yhtiön kerrostaloasunnoista on korjattu esteettömiksi.
	Lähiötupatoiminnan jatkoon kehittäminen yhdessä sidosryhmien kanssa.	Lähiötupa on toiminut yhtiön kerrostalon kerhuhuoneessa osoitteessa Karhunpolku 3. Yhtiö on tarjonnut Lähiötuvan tilat veloituksetta käyttöön ja tarjoaa tilat jatkossakin. Yhtiö tarjoaa myös laajemmin asumisneuvontapalveluja kuntalaisille ja osallistuu Lähiötupatoimintaan näiltä osin. Lähiötuvan toiminnan jatko on epävarma vuonna 2025.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Viestintää toteutetaan kaupungin brändikäsi-kirjaa (ohjeita) noudattaen.
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan soveltuvin osin. Yhtiön sisäistä tarkastusta ja omavalvontaa kehitetään.

Kärkitoimenpiteet

- Sudenpolku 2-4 talo 7:n perusparannuksen valmistuminen kuluvan vuoden lokakuussa.
- Kiinteistönhoidon järjestäminen kaupunginhallituksen enakkokannan kiinteistönhoitoasiassa mukaisesti.

Uhat

- Väestöennusteiden mukainen väestömäärän väheneminen paikkakunnalla.

Yleistä

Kertomusvuosi oli yhtiön 28. toimintavuosi. Yhtiö perustettiin 1.1.1997 fuusioimalla 18 erillistä arava-vuokrataloyhtiötä ja 80 kaupungin suoraan omistamaa vuokra-asuntoa. Yhtiön tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää vuokra-asuntoja Kuhmossa. Tällä hetkellä yhtiö käsittää yhteensä 587 asuinhuoneistoa, joiden yhteinen asuinhuoneistoala on 34 113 m².

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Karhunpolku 3 kerrostalon peruskorjaus valmistui kertomusvuoden kevättalvella. Sudenpolku 2-4 kerrostalojen 5 ja 7 peruskorjaus alkoi kertomusvuonna. Metsokuja 1 rivitalojen purku-urakka valmistui kertomusvuoden lopussa. Kohteesta purettiin kymmenen asuntoa.

Yhtiön rivitaloihin asennettiin kiinteistöautomaatioon liittyvä asuntojen lämmityksen langaton etävalvontaverkko. Yhtiö luopui omana työnä suoritetuista kiinteistönhoidosta ja lvi-töistä ja siirtyi ostopalveluihin 1.8.2024 lukien. Samaan aikaan yhtiö päätti kiinteistönhoitopalvelusopimuksen Kuhmon Yrityssampo Oy:n kanssa.

Vuokralaisdemokratia

Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa (nro 649/1990) tuli voimaan 1.3.1991 ja sitä sovelletaan kaikissa käyttö- ja luovutusrajoitusten alaisissa aravavuokrataloissa. Yhteishallinto tarkoittaa sitä, että myös asukkaat pääsevät osallistumaan vuokratalon hallintaan. Asukastoimikunta toimi seuraavissa yhtiön vuokranmäärityskohteissa:

Karhu-Haka	Virkatie 26 / Karhunpolku 5 / Sudenpolku 2-4
Kuhmon Vatro	Karhunpolku 3
Piilolanvatro	Peuranpolku 9
Kuhmonselkä Pyykuja	15-17

Varsinaisena tilintarkastajana toimi KPMG OY AB, päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen KHT, JHT.

Hallitus 1.1. – 31.12.2024

Laura Rahko, puheenjohtaja
 Tapani Sutinen, varapuheenjohtaja
 Jari Juntunen, jäsen
 Lea Kiiveri, jäsen
 Janne Lehtonen, jäsen
 Maija Inget, varajäsen
 Päivi Maijanen, varajäsen

Hallituksen kokouksia pidettiin yksitoista kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 16.4.2024, yhtiökoukousedustajana oli Seija Lukkarinen.

Henkilöstö ja muu hallinto

Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen palveluksessa oli tilikauden päättyessä 9 henkilöä. Sormulan rivitaloalueen, Piilolantie 40:n, Könninmäentie 2:n, Kappelikuja 11-13:n ja Peuranpolku 7:n kiinteistönhoitotehtävät yhtiö hoiti omana työnä 31.7.2024 saakka. 1.8.2024 lukien yhtiö osti kaikki kiinteistönhoitopalvelut kaupunkikonsernin ulkopuolelta.

Yhtiön kiinteistöjen peruskorjaustoimintaa toteutettiin koko kertomusvuoden ajan. Karhunpolku 3 kerrostalon peruskorjaus valmistui kertomusvuoden kevättalvella. Yhtiön seuraavat peruskorjauskohteet Sudenpolku 2-4 kerrostalo 5 alkoi kertomusvuoden keväällä ja kerrostalo 7 alkusyksyllä. Kohteille on myönnetty Aran hissiavustus sekä Aran avustus asuntojen korjaamiseksi ikääntyneille sopiviksi. Huoneistoremontteja yhtiö suoritti tarvittavassa laajuudessa muuttojen yhteydessä vajaassa sadassa huoneistossa. Yhtiön toimesta remontoitiin myös Kuhmon Yrityssampo Oy:n tiloja.

Asukasmäärä

Kuhmon kaupungin väkiluku väheni edelleen, ennakkotietojen mukaan väkiluku oli joulukuun 2024 lopussa 7 477 asukasta (7 585 asukasta). Yhtiön 587 asuinhuoneistossa oli talonkirjan mukaan 31.12.2024 kaikkiaan 665 henkilöä (722 henkilöä 31.12.2023). Kertomusvuonna allekirjoitettiin 134 (116) uutta vuokrasopimusta.

Tulevaisuudennäkymät

Asuntojen keskimääräinen vuokrausaste pysyi kertomusvuonna kohtalaisena. Vuokrattavissa olevista tiloista oli vuoden lopussa 90,4 % vuokrattuna (91,0 %). Hallituksen käsityksen mukaan yhtiön toiminta jatkuu häiriöttä seuraavien 12 kk:n aikana.

Kuhmon Yrityssampo Oy

	TP 2024	TP 2023	Ero, 2024-2023	TA 2024	Ero, Tot- budj. 2024
Liikevaihto	845	838	7	891	-46
Kulut	-951	-1 037	79	-963	12
Tulos ennen veroja	-106	-199	93	-72	-34
Verot	0	0	0	0	0
Tulos verojen jälkeen	-106	-199	93	-72	-34

Tilikauden tappio -106 696,32 euroa.

Talous

Yhtiön liikevaihto kertomusvuodelta oli yhteensä 845 279,70 euroa (ed. vuosi 837 983,87). Omistaja maksoi yhtiölle 40 000 euroa toiminta-avustusta kattamaan tyhjistä tiloista syntyvää hoitoalijäämää. Yhtiön tulosta laski lunastussopimuksen kohteiden kirjanpitoarvojen alaskirjaus. Yhtiön maksuvalmiutta paransi Sammontakojankatu 8:n kauppa. Yhtiön maksuvalmius pysyi hyvänä tilikaudella.

Lainat

Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista vierasta pääomaa.

Poistot

Rakennuksista on tehty 4 %:n ja Merta-hallista 7 %:n jäännösarvopoisto. Koneiden ja kaluston jäännösarvopoisto on 10 %.

Vakuutukset

Kaikki kiinteistöt on vakuutettu Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniassa. Vakuutusturva kattaa omaisuusvakuutusten lisäksi vastuuvakuutukset.

Osakepääoma

Kuhmon kaupunki omistaa kaikki Kuhmon Yrityssampo Oy:n osakkeet ja yhtiö kuuluu Kuhmon kaupunkikonserniin. Yhtiön kotipaikka on Kuhmo. Yhtiön osakepääoma on kertomusvuoden lopussa yhteensä 2 259 387 euroa.

Strategiset tavoitteet ja yhtiön toimenpiteet

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Toiminnallinen käyttöaste 93 % Yhtiö toimii omillaan ilman emon konserniavustusta Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyys tavoitteita Vaikutamme hankinnoilla	Käyttöaste 31.12.2024 on 94 %. Yhtiö ei saa omistajan toiminta-avustusta vuodelle 2025. Yhtiö joutuu kattamaan vuokratuloilla kaikki tyhjilläänolosta johtuvat tappiot ja mahdolliset luotto-tappioriskit. Yhtiö on hankkinut kiinteistöihin automatiikan etävalvontaohjelmiston, joka mahdollistaa ajantasaisen kulutusseurannan. Hankinnat pyritään tekemään paikallisesti.
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Yritys edistää yritysten sijoittumista Kuhmoon	Jokaiseen yhteydenottoon yhtiö on reagoinut välittömästi.

Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat kuhmolaiset	Yrityksen tiloissa toimivat palveluyritykset luovat hyvinvointia	Yhtiö järjestää tarvittavat toimitilat niitä tarvitseville yrityksille resurssiensa puitteissa.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Viestintää toteutetaan kaupungin ohjeita noudattaen.
Ihmislähtöinen organisaatio ja veto-voimainen työhynteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan.

Kärkitoimenpiteet

- Tyhjien toimitilojen vuokraus tai myynti
- Kiinteistönhoidon järjestäminen

Uhat

- Tilojen käyttöasteen laskeminen

Yleistä

Kuhmon Yrityssampo Oy on perustettu 1979 perustamisnimellä Kuhmon Teollisuuskylä Oy Kuhmon kaupungin, Kera Oy:n ja Kuhmo Oy:n toimesta rakentamaan, rakennuttamaan, hallinnoimaan ja vuokraamaan kiinteistöjä Kuhmon kaupungissa toimiville ja tänne muuttaville teollisille ja kaupallisille yrityksille. Nykyisen toiminimen yhtiö otti käyttöön vuonna 1995.

Aikaisemmin liiketoiminta-alueena on ollut kiinteistötoiminnan lisäksi myös elinkeinotoimiston tehtävät.

Tällä hetkellä Kuhmon Yrityssampo Oy hoitaa yhtiön ja kaupungin välisen, vuonna 1998 uudistetun työnjaon mukaisesti vain kiinteistöjensä hallintoon, vuokraukseen ja tilojen rakennuttamiseen ja ylläpitoon kuuluvat tehtävät.

Yhtiön hallinnolliset tehtävät on hoidettu 1.11.2010 lukien hallintopalvelusopimuksella Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen toimesta.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Yhtiön tilojen käyttöaste kasvoi kertomusvuoden aikana ja oli vuoden vaihteessa 94 %. Vuoden lopulla pidetyt ylimääräiset yhtiökokoukset päättivät myydä Sammontakojankatu 8:n ja tehdä lunastussopimukset Piri-hallista sekä Merta- ja Tahko-halleista. Piri-hallin sopimus astui voimaan 1.10.2024. Merta- ja Tahko-hallit lunastava yritys on pyytänyt jatkoaikaa 1.1.2025 alkavaksi päätetylle lunastussopimukselle.

Hallitus

1.1. -31.12.2024

Arto Malinen, puheenjohtaja

Kirsi Virtanen, varapuheenjohtaja

Hannu Gröhn, jäsen

Minna Karjalainen, jäsen

Matti-Jussi Pollari, jäsen

Onni Kyllönen, varajäsen

Jani Kyllönen, varajäsen

Hallituksen kokouksia pidettiin kymmenen kertaa. Yhtiön toimitusjohtajana on Pasi Tervo. Tehtävä sisältyy 1.11.2010 allekirjoitettuun yhtiön ja Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen väliseen hallintopalvelusopimukseen.

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 12.3.2024. Lisäksi pidettiin ylimääräiset yhtiökokoukset 30.9.2029, jossa päätettiin Sammontakojankatu 12:n tontin vuokraoikeuden ja rakennusten myynnistä sekä Sammontakojankatu 8:n tontin vuokraoikeuden ja rakennusten lunastussopimuksesta ja

27.11.2024, jossa päätettiin Puusepänkatu 1:n ja Puusepänkatu 3:n tonttien vuokraoikeuksien ja rakennusten lunastussopimuksesta. Kuhmon kaupungin kokousedustajana kaikissa kokouksissa oli Kari Juntunen.

Tilintarkastus

Varsinaisena tilintarkastajana toimi KPMG OY AB, päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen KHT, JHT.

Yhtiön kiinteistönhoitotehtävät suoritettiin osassa yhtiön kiinteistöistä ostopalveluina Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen toimesta 31.7.2024 saakka. 1.8.2024 lukien kaikki kiinteistönhoito- tehtävät yhtiö osti kaupunkikonsernin ulkopuolelta Kuhmon Kiinteistöhuolto Oy:ltä. Koneellisissa lumitöissä yhtiön piha-alueilla otettiin käyttöön Kuhmon kaupunkikonsernin kiinteistöjen alueiden talvikunnossapitourakan optiovuodet. Urakasta on vastannut Kuhmon Rakennuspojat Oy.

Tulevaisuudennäkymät

Paikkakunnan väkiluku jatkoi hienoista laskua. Asukasmäärä vuoden lopussa oli 7477 henkilöä. Yhtiö on pysynyt tavoitteessaan luopua tiloistaan lunastussopimuksilla. Hallituksen käsityksen mukaan yhtiön toiminta jatkuu häiriöttä seuraavien 12 kk:n aikana.

Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo

	TP 2024	TP 2023	Ero, 2024-2023	TA 2024	Ero, Tot- budj. 2024
Liikevaihto	703	669	34	700	3
Kulut	-778	-746	-32	-742	-36
Tulos ennen veroja	-75	-77	2	-42	-33
Verot					
Tulos verojen jälkeen	-75	-77	2	-42	-33

Tilikauden tappio 74.788,66 euroa.

Vuosi 2024 oli Kuhmo-talon kolmaskymmenesensimmäinen täysi toimintavuosi.

Talous

Yhtiön liikevaihto oli 703.781 euroa. Yhtiön oman toiminnan tuotto oli 227.500 euroa ja muut liike-toiminnan tuotot mukaan laskettuna yhteensä 232.000 euroa, joka jää noin 3000 euroa viime vuoden tuotosta. Oman toiminnan tuottoprosentti on noin 33 %. Liikevaihto on noussut ja käyttökate on positiivinen, mutta taloustilannetta ei kuitenkaan voi pitää hyvänä. Suurimpana syynä tähän ovat nousseet kiinteistökulut, joihin ei ole tulossa lievennyksiä.

Yhtiön talous rakentuu edelleen vuokra- ja muille tuotoille ja osakkaitten panostukselle. Osakkailta kerättäviin vastikkeisiin tehtiin indeksikorotuksia pienemmät korotukset. Vuodelta 2024 hoitovastiketta kerättiin 109,39 €/kk/osakkeelta ja investointi- ja korjausvastiketta 49,37 €/kk/osakkeelta. Rahoitusvastiketta ei kerätty vuonna 2024. Yhteensä vastikkeita kerättiin 476.250 euroa.

Energian ja materiaalien hinnannousu näkyy sekä kiinteistön menoissa että hankinnoissa. Pelkän kiinteistön ja irtaimiston kulut ovat noin 350.000 euroa vuodessa, mikä ei sisällä toiminnan kuluja ja palkkoja. Toimintavuonna yhtiön liiketaloudellinen tappio on 59 571,39 euroa ja taloudellinen tulos rahoituskulujen jälkeen 74.788,66 euroa tappiollinen. Tulos sisältää 90.281 euroa poistoja. Yhtiön taseen loppusumma 31.12.2024 on 1.978.431,59 euroa.

Yhtiöllä on vuonna 2020 kattoremonttia varten otettu 100.000 euron laina, jota vuonna 2024 lyhennettiin 6.666 euroa ja vuonna 2024 isompaa kattoremonttia varten 245.000 euron laina. Yhtiöllä on Osuuspankissa on luotollinen tili (30.000 euroa). Uusia leasing sopimuksia tehtiin vuoden aikana ja yhteensä sopimuksia oli noin 40.000 euron arvosta vuonna 2024.

Strategiset tavoitteet ja tehdyt toimenpiteet

Strateginen tavoite	Osakkaan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Vuokra-/toimintavastike yhtiölle max. 447 657,40 €/v. 2024. Yhtiön toiminta tukee kaupungin taloudellisen, sosio-kulttuurisen ja ekologisen toiminnan tavoitteita.	Yhtiö- ja investointivastike on sovittu vuoden 2023 loppuun, 407.997,60 €/vuosi.
Monipuolinen, kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Luovien alojen toimintaympäristönä toimiminen.	Kuhmo-talon toiminnalla saadaan talousalueelle miljoonien eurojen välillinen vaikutus. Kuhmo-talo on tarjonnut monipuolisesti luoville aloille toimintamahdollisuuksia.
Täyttää elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat kuhmolaiset	Tavoitetaan uusia asiakasryhmiä.	Monipuolisen tapahtumatutannon mahdollistaminen. Uusien kohderyhmien

	Tiivis yhteistyö kulttuuri- ja luontomatkailun sekä yritysmaailman kanssa. Jatketaan yhteistyötä Kuhmon kulttuuritoiminnan, musiikkiopiston ja kansalaisopiston kanssa. Kuhmo-talo on matalan kynnyksen kohtaamispaikka.	tavoittaminen esimerkiksi hoteilyyhteistyön kautta. Yhteistyötä on vahvistettu kulttuuri- ja luontomatkailun sekä yritysmaailman kanssa. Yhteistyö Kuhmon kulttuuritoiminnan, musiikkiopiston ja kansalaisopiston kanssa on vahvistanut koulutus- ja tapahtumatarjontaa Kuhmossa.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa.	Maan arvostetuimpiin kuuluva kulttuuritalo luo paikkakunnalle pito-, veto- ja lumovoimaa. Viestintää ja markkinointia on tehty myös yhteistyössä kaupungin ja matkailutoimijoiden kanssa. Kuhmo-talon verkostoja on vahvistettu niin kulttuuri- kuin tapahtuma-alalla.
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa.	Huolehditaan osaavasta ja motivoituneesta henkilökunnasta.

Kärkitoimenpiteet

Uusi toimitusjohtaja aloitti tehtävässään heinäkuussa 2024. Uuden johdon tavoitteena on entisestään kehittää talon toimintaa sekä vahvistaa verkostoitumista ja yhteistyötä eri tahojen kanssa. Yli kolmekymmentä vuotta käytössä olleen talon kiinteistö vaatii jo merkittäviä korjaus- ylläpitotoimia. Kiireellisenä kohteena vesikatto, joka uusittiin kesällä 2024.

Uhat

Taloudelliset resurssit eivät riitä vanhentuvan kiinteistön korjauksiin eikä esitys- ja lavatekniikan välttämättömiin korjauksiin ja uudistuksiin.

Hallitus 1.1.-29.5.2024

Seppo Vilén, pj (varalla Eino Kähkönen) Sabrina Logeais
 Aino Jaakkola (varalla Maila Juntunen)
 Sari Rusanen (varalla Hannu Huotari)
 Matti Kähkönen (varalla Eila Valtanen)

Hallitus 30.5.-31.12.2024

Hannu Gröhn, pj (varalla Eino Kähkönen)
 Sari Rusanen (varalla Hannu Huotari)
 Matti Kähkönen (varalla Eila Valtanen)
 Sabrina Logeais (varalla Jari Kyllönen)
 Aino Jaakkola (varalla Maila Juntunen)

Toimitusjohtaja oli Mikko Nortela 31.7. asti ja 1.8. alkaen Anu Varis. Hallitus on kokoontunut kahdeksan kertaa ja pitänyt yhden ylimääräisen kokoontumisen vuonna 2024. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 30.5.2024, yhtiökokousedustajana Heikki Huotari.

Tilintarkastus

Yhtiön tilintarkastusyksikkönä on toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT JHTT Antti Kääriäinen.

Henkilökunta, palvelut, yhteistyö

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana toimitusjohtajan lisäksi keskimäärin 6 henkilöä. Vuoden aikana henkilöstössä on tapahtunut toimitusjohtajan vaihdoksen lisäksi muitakin muutoksia. Vaikka vaihtuvuus on ollut melko suurta, toiminta ja palvelut ovat jatkuneet sujuvasti ja hyvässä hengessä.

Loppuvuodesta rekrytoimme uuden siistijän, joka perehtyi tehtäväänsä nykyisen siistijän rinnalla ennen tämän eläköitymistä alkuvuodesta 2025. Vuoden aikana olemme myös hyödyntäneet tunti-työntekijöitä kiireisimpinä aikoina sijaisina sekä tekniikassa että lipunmyynnissä. Lisäksi olemme os-taneet ulkopuolisia palveluita, erityisesti teknisen työn osalta, varmistaaksemme tapahtumien suju-vuuden ja palvelun laadun.

Yhtiön tilinpidon ja palkanmaksun hoitaa Kuhmon Laskentapalvelut Oy. Kuhmo-talon kiinteistöhuolto on ulkoistettu ISS-palvelut Oy:lle.

Vakituksina vuokralaisina yhtiön tiloissa ovat Kuhmon kaupunki/Kuhmon musiikkiopisto ja Kuhmon kulttuurikahvila Oy.

Kuhmo-talo on ollut mukana Suomen kulttuuritalot ry:n, Idän Taiga ry:n ja Tapahtumateollisuus ry:n toiminnassa. Lipunmyynnin järjestelmän toimittajana on ollut Lippupiste. Suomen kulttuuritalojen vuositapaamisessa Kuhmo-talon työntekijät pääsivät vaihtamaan ajatuksia ja parhaita käytäntöjä muiden talojen työntekijöiden kanssa. Toimitusjohtaja edusti Kuhmo-taloa ja verkostoitui Tapahtu-mateollisuus NYT -seminaarissa sekä Helsingin Matkamessuilla Kainuun liiton yhteisellä messuosas-tolla.

Toiminta lukuina

Talossa järjestettiin 611 erilaista tilaisuutta, joista yleisötilaisuuksia oli 157 ja koulutuksia, kokouksia ja perhejuhlia yhteensä 454. Pääsylipullisia tilaisuuksia oli 66.

Yleisötilaisuuksissa kävi yhteensä noin 47.440 henkeä, joista 19.444 pääsylipullisissa tilaisuuksissa ja lähes 28.000 ilmaisissa tilaisuuksissa. Lisäksi koulutuksissa, kokouksissa ja muissa tapahtumissa talossa liikkui vuoden aikana noin 19.500 henkeä, joten yhteensä Kuhmo-talon ovista käytiin vuo-den aikana sisään yli 66.900 kertaa. Talon tapahtumista suurin osa on siis osallistujille ilmaisia ja kävijämäärästäänkin alle kolmannes on pääsylipullisten tilaisuuksien yleisökäyntejä. Yhteensä Kuhmo-talossa on 31 toimintavuoden aikana käyty 2.472.013 kertaa.

Lipunmyynti sujui vuoden aikana hyvin, vaikka lipunmyynnissä jäätiinkin hieman viime vuoden en-nätyslukemista. Erityisesti loppuvuodesta testattu yhteismarkkinointi hotellien kanssa osoittautui onnistuneeksi. Kampanja houkutteli väkeä Arpan konserttiin ja majoittumaan laajalta alueelta Kajaani, Kuopiosta ja jopa Oulusta ja Helsingistä asti.

Lähivuosien kävijämäärätilastot

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Tilaisuuksia kaikkiaan	611	581	585	694	201	712	697
joista yleisötilaisuuksia	157	196	163	169	69	191	315
Kävijöitä	66.973	73.168	59.408	46.588	18.912	65.143	63.403
joista yleisö-tilaisuuksissa	49.490	51.735	42.025	24.861	7.352	47.185	44.167

Toiminta

Vuoden 2024 aikana Kuhmo-talo tarjosi monipuolisesti kulttuuria aina musiikista taikurinäytöksiin ja balettiin. Kuhmo-talon ohjelmistossa näkyi taas tänäkin vuonna vahvasti Kuhmon vahva kulttuuri-osaaminen ja harrastuneisuus. Vuoden aikana päästiin nauttimaan musiikkiopiston opiskelijoiden ja opettajien esitysten lisäksi lukion ja koulujen oppilaiden ja opettajien esityksiä. Esimerkiksi musiik-kipainotteinen opetus juhlisti 40 toimintavuottaan upealla MUP-konsertilla. Kuhmon mieskuoro lau-loi puolestaan 80-vuotiskonsertissaan orkesterin säestyksellä. Lisäksi Kuhmo-talolla esiintyivät pe-rinteisissä konserteissaan Kuhmon Big Band ja Kuhmon puhallinorkesteri.

Hiihtolomaviikon Kuhmon Talven esityksissä Kuhmo-talolla kävi noin 500 henkeä. Kesäkuussa Ke-sämuusikoiden kahvikonsertit vetivät jälleen runsaasti yleisöä. Kuhmon kamarimusiikki toi perintei-seen tapaan Kuhmo-taloon tasokkaita esityksiä sekä esiintyjiä ja yleisöä ympäri maailman. Kuhmo-talossa

Kamarimusiikin tilaisuuksia oli yhteensä 30 ja lisäksi aulassa oli Marjatta Tapiolan näyttely.

Kamarimusiikin teettämän tutkimuksen mukaan tapahtuman hyötyjä olivat mm. hyvä ilmapiiri, imago ja maine, tulovaikutukset ja laaja ohjelmatarjonta. Viihdekonserteista kevätkauden päättänyt Juha Tapio ja syyskauden aloittanut Tuure Kilpeläinen Kuopion kaupunginorkesterin kanssa vetivät salin täyteen. Musiikin lisäksi Kuhmo-talolla saatiin vuoden aikana nauttia teatteria, tanssia, näytelyitä ja komediaa.

Seminaareja ja pienempiä kokouksia pidettiin vuoden aikana Lentua-salissa, Pajakka-salissa, kahvila Juttuassa sekä pienemmissä tiloissa. Luokkatilojen ja tanssistudion markkinointia ja myyntiä koustilana lisättiin syksyllä ja määrä lisääntyikin hieman. Aulatilassa järjestettiin tansseja, karaokea, myyjäisiä, perhejuhlia, yritysjuhlja, taidenäyttelyitä ja esimerkiksi suositut verenluovutustilaisuudet.

Vuoden 2024 aikana Kuhmo-talo on lisännyt yhteistyötä ja tiivistänyt verkostojaan niin paikallisten toimijoiden, kaupungin ja yrittäjien kuin maakunnan ja valtakunnan tasolla. Tämä yhteistyö on ollut keskeisessä roolissa talon toiminnan kehittämisessä. Loppuvuodesta esimerkiksi kokeilimme yhteismarkkinointia paikallisten hotellien kanssa, mikä osoittautui toimivaksi ja yhteistyötä varmasti jatketaan ja kehitetään.

Kuhmo-talon pääkäyttäjistä

Kuhmon musiikkiopisto on talven aikana Kuhmo-talon merkittävin käyttäjä. Kuhmon musiikkiopisto palkittiin vuonna 2024 Kainuun kulttuurigaalassa Tulevaisuuden kulttuuriteko -palkinnolla.

Kuhmon Kulttuurikahvila Oy on toiminut koko vuoden ajan Kuhmo-talon tilaisuuksien ja monien perhejuhlien ravintolana.

Kuhmon kaupunki järjestää Kuhmo-talolla monenlaisia kulttuuritapahtumia, kokouksia ja esimerkiksi aulatila toimii ennakkoäänestysten ja varsinaisen vaalipäivän vaalihuoneistona.

Kamarimusiikissa Kuhmo-talon henkilöstö vastasi jälleen yhteistyössä kamarimusiikin organisaation työntekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa festivaalin ja musiikkikurssien sujuvasta toteutuksesta, varmistaen, että konserttielämykset olivat niin esiintyjille kuin yleisölle ensiluokkaisia. Kuhmon Talvessa kuultiin myös kamarimusiikin konsertti Lentua-salissa.

Uusia toimintamuotoja kehitetään kaikkien pääkäyttäjien kanssa muun muassa yhteisten tuotantojen muodossa.

Investoinnit ja korjaukset

Kuhmo-talo on palvellut kulttuurin ja tapahtumien keskuksena jo yli 30 vuotta, ja sen ikä alkaa näkyä kasvavina ylläpito- ja investointitarpeina. Vuoden aikana kiinteistössä on toteutettu kattoremontin lisäksi useita pienimuotoisia, mutta välttämättömiä korjaustoimenpiteitä. Rakennuksen ja teknisten järjestelmien kunnossapito vaatii jatkossa entistä tarkempaa suunnittelua ja resurssointia, jotta talon toimivuus, turvallisuus ja käyttömukavuus voidaan varmistaa pitkälle tulevaisuuteen.

Vuonna 2024 ilmanvaihtojärjestelmän toimintavarmuutta jouduttiin turvaamaan erillisillä jäätymisenestotoimenpiteillä, ja lisäksi ilmankostutin on rikkoutunut ja alhainen ilmankosteus vaikuttaa sekä henkilökunnan hyvinvointiin talon akustisiin soittimiin, joissa alhainen kosteus ja ilmankosteuden vaihtelu nostavat rakenteellisten vaurioiden riskiä. Kesällä 2024 toteutettiin noin 250.000 euron kattoremontti, joka oli kiinteistön kannalta välttämätön. Remontissa uusittiin kaikki katot, lukuun ottamatta vuonna 2020 remontoitua Lentua-salin kattoa.

Hankintoja taseessa on 5.753 euron edestä. Laitteistojen vuokra- ja leasing-kulut ovat tällä hetkellä noin 40.000 euroa vuodessa. Vuoden aikana tehtiin erittäin tarpeelliset uudet sopimukset Lentua-salin ääni- ja valopöydistä.

Kuhmon Lämpö Oy

	TP 2024	TP 2023	Ero, 2024-2023	TA 2024	Ero, Tot- budj. 2024
Liikevaihto	10 263	10 036	227	8 844	1 419
Kulut	-10 060	-9 485	575	-8 487	1 573
Tulos ennen veroja	203	551	-348	357	-154
Verot	-192	-92	100	-120	72
Tulos verojen jälkeen	11	459	-448	237	-226

Tilikauden tulos on 11 375,62 euroa.

Liikevaihto vuonna 2024 oli 10,263 milj. euroa. Liikevaihto kasvoi n. 226 600 euroa verrattuna vuoteen 2023.

Lämmön myyntimäärä sahalle kasvoi ja vaikutus liikevaihtoon oli + 254 000 euroa. Indeksimuutos laski perusmaksuja, mutta liikevaihto kasvoi uuden laitoksen perusmaksujen myötä n. + 745 000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihtoa laskevina tekijöinä olivat sähkön tuotanto- ja hintataso, minkä vaikutus oli n. -251 000 euroa, sekä päästöoikeuksien vähäisemmän myynnin vaikutus n. -510 000 euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Kaukolämmön myynnin osuus koko liikevaihdosta oli 4,417 milj. euroa (ed. vuonna 4,163 milj. euroa) ja kaukolämmön perusmaksujen osuus oli 3,997 milj. euroa (3,252 milj. euroa). Sähkön myynnin liikevaihto oli 0,966 milj. euroa (1,217 milj. euroa). Päästöoikeuksien myynnin osuus liikevaihdosta oli 0,711 milj. euroa. (ed. vuonna 1,221 milj. euroa). Muut liiketoiminnan tuotot olivat lähinnä palveluiden myyntiä Kuhmo Oy:lle.

Osakepääoma

Kertomusvuoden lopussa taseen loppusumma oli 15 036 593,78 euroa. Oma pääoma oli yhteensä 6 387 127 euroa, josta sakepääoma 1 639 327 euroa ja rahastot 381 906 euroa. Tilikausien voitto 4 354 517 + 11 375 euroa. Pitkäaikainen vieras pääoma oli 680 000 euroa, muutos (lainanlyhennykset) vuodessa 445 000 euroa. Vieras pääoma oli yhteensä 2 303 466 euroa.

Strategiset tavoitteet ja yhtiön toimenpiteet

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyys tavoitteita Vaikutamme hankinnoilla	Biopolttoaineen käyttö, energia- tehokkuussopimus, öljynkäytön minimointi.
Monipuolinen kannatta- va ja kansainvälinen elin- keinorakenne	Kaukolämmön- ja sähkön tuot- taminen kustannustehokkaasti.	Tuotantolaitteiston pitäminen kunnossa.
Tunnettu ja verkostoitu- nut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kau- punkistrategiaa	
Ihmislähtöinen organi- saatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvien osin	

Kärkitoimenpiteet

Uusi kattilalaitos saatu täyteen tuotantoon.

Uhat

Maailmantilanteiden mahdolliset vaikutukset kustannuksiin
Jatkuvasti lisääntyvän byrokratian aiheuttamat lisäkustannukset

Yleiskatsaus

Vuosi 2024 oli Kuhmon Lämpö Oy:n 44. toimintavuosi.

Energian kokonaistuotanto pysyi suunnilleen samana kuin edellisvuonna. Energian kokonaistuotanto sähkö ja savukaasujen lämmön talteenotto mukaan lukien oli n. 282 GWh. Energian myyntimäärä Kuhmo Oy:lle kasvoi ja oli n.150 GWh (ed. vuonna n.139 GWh). Kaupungille myydyin energian määrä pysyi suunnilleen samalla tasolla, n. 69 GWh. Sähkön kokonaistuotanto laski, sillä laitoksen korjausseisokki venyi syyskuun alkuun ja sähköntuotantoa rajoitettiin matalan pörssihinnan aikana. Savukaasujen energian käyttö pieneni johtuen kuljetinjärjestelmän pitkään kestäneistä korjaustöistä.

Sähkönmyynnin liikevaihto laski n. 20 % edellisestä vuodesta. Päästöoikeuksia myytiin 10 000 tn. Vuodelle 2024 kaukolämmön kulutusmaksu pidettiin ennallaan ja tukkuhintaindeksi laski perusmaksuja 4,528 %. Perusmaksujen osalta liikevaihto kasvoi uuden kattilalaitoksen myötä 23 %. Öljyä käytettiin vähemmän kuin edellisvuonna. Koko tuotantoon suhteutettuna öljyllä tuotetun energian määrä pysyi tavoitteen mukaisesti alhaisena ja yhtiö pystyi tuottamaan energian lähes kokonaisuudessaan sahalta tulevalla puupolttoaineella.

Kattilainvestoinnin viimeistelytöitä tehtiin vielä vuoden 2024 aikana ja uusi laitos oli tuotannossa koko vuoden.

Ympäristöasiat

Yhtiö toimii ympäristöluvan mukaisesti ja toimintaa valvoo ELY- keskus. Puun polttamisessa syntynyt tuhka on toimitettu kokonaisuudessaan metsälannoitteeksi.

Tuotanto

Energianmyynti sekä omakäyttö MWh	2023	2024	muutos %
Kaukolämpö Kuhmon kaupungille	69 585	69 194	- 0,5
Kaukolämpö Kuhmo Oy	139 415	149 915	+ 7,5
Apujäähdytinlämpö	0	0	
Savuk. pesurin lämpö kuorikuivurille	36 454	31 189	- 14
Savuk. lämpö sahan kuivurille	11 786	8 377	- 29
Sähkön myynti, PKS Oy	17 105	15 868	- 7
Omakäyttösähkö	8 143	7 792	- 4
Yhteensä	282 488	282 335	- 0,05
 Polttoaineiden käyttö	 2023	 2024	
Sahanpuru ja kuori	243 GWh	252 GWh	
Öljyn käyttö	32 tn	24 tn	

Öljyllä tuotetun osuus kokonaistuotannosta oli n. 0,1 %.

Riskit

Nykyisen maailmantilanteen aiheuttamat mahdolliset vaikutukset. Korkojen nousu leasingrahoituksessa sekä jäljellä olevissa lainoissa aiheuttaa lisäkustannuksia vuokra- ja lyhennyseriiniin. Riskinä on biopolttoaineen hinnan mahdollinen nousu ja riskinä voidaan pitää myös puupolttoaineen käyttöön liittyvän byrokratian lisääntymistä lakimuutoksineen.

Kunnossapito- ja korjauskustannusten nousu ikääntyvän laitteiston toimintavarmuuden ylläpitämiseksi saattaa aiheuttaa taloudellisia paineita. Yllättävä laiterikko lämmityskaudella voi aiheuttaa kustannuksia varakapasiteetin (öljy) käytön seurauksena. Tähän varaudutaan ennakoivalla kunnossapidolla, jotta saadaan minimoitua yllättävät rikkoutumiset. Tuotannon katkoksia niin ulkopuolisten asioiden kuin oman toiminnan kannalta on turvattu vakuutuksilla.

Henkilöstö

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, joka toimii myös käytönvalvojana, käyttöinsinööri, joka toimii varakäytönvalvojana ja toimistonhoitaja. Vuonna 2024 oli keskimäärin 15 laitosmiestä/ kk, mikä on samaa tasoa kuin edellisenä vuonna. Laitosmiesten työpanoksesta myydään kahta henkilötyövuotta vastaava osuus Kuhmo Oy:lle nipunvaihto- ja yövartijapalveluna. Henkilökunnasta eläköityi kaksi pitkäaikaista työntekijää ja uusia työntekijöitä on rekrytoitu tähän tarpeeseen.

Hallitus

Jaakko Kyllönen, puheenjohtaja
Hannu Gröhn, jäsen, varapj.
Satu Heikkinen, jäsen
Tommi Ruha, jäsen
Heikki Kähkönen, jäsen
Juhani Pääkkönen, jäsen
Keijo Karppinen, varajäsen
Kirsi Virtanen, varajäsen
Matti Sipiläinen, varajäsen

Hallitus kokoontui vuonna 2024 yhteensä 3 kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 12.4.2024 Toimintajohtajana on Janne Heikkinen.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab. Vastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen, JHT, KHT ja toisena tilintarkastajana Katri Hokkanen, KHT, JHT. Varatilintarkastajana KPMG Oy Ab.

Tulevaisuudennäkymät

EU:n muuttuvista säännöksistä johtuen Kuhmon Lämpö Oy poistuu päästökauppajärjestelmästä vuonna 2026. Tästä johtuen kertyneet päästöoikeudet on myytävä pois kahden vuoden sisällä. Päästöoikeuksien myyntiä lisätään merkittävästi vuoden 2025 aikana ja tästä johtuen liikevaihto tulee kasvamaan.

Lämmön myynnissä kaupungille ei ole odotettavissa suuria muutoksia. Myynti sahalle tulee todennäköisesti vielä kasvamaan. Sähköntuotanto tulee todennäköisesti olemaan samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Sähkön hintatasossa tapahtuu todennäköisesti edelleen suurehkoa vaihtelua molempiin suuntiin riippuen sääolosuhteista. Tukkuhintaindeksi ei aiheuttanut merkittävää muutosta perusmaksuihin kulutushinta pidettiin ennallaan.

Suunniteltuja investointeja vuodelle 2025 on vanhentuneen sähkönsyöttölaitteiston uusiminen, varavoi-
mageneraattorin uusiminen ja kunnossapidon tiedonhallintajärjestelmän hankinta. Näihin toimenpiteisiin on budjetoitu noin 300 000 euroa.

3.4 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toimintatuotot	20 245	21 161
Toimintakulut	-39 999	-40 323
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta		
Toimintakate	-19 754	-19 162
Verotulot	18 542	18 294
Valtionosuudet	8 298	7 323
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	124	178
Muut rahoitustuotot	2 307	1 656
Korkokulut	-1 346	-723
Muut rahoituskulut	-684	-649
Vuosikate	7 487	6 918
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-3 699	-3 932
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-610	-920
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		-116
Tilikauden tulos	3 179	1 950
Poistoeron muutos		
Rahaston muutokset	14	7
Vähemmistöosuudet		
Tilikauden verot	-192	-109
Laskennalliset verot	-159	-82
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-202	-593
Valmistus omaan käyttöön		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 639	1 174

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	50,60	52,48
Vuosikate/Poistot, %	173,80	142,58
Vuosikate, euroa/asukas	1 001,00	912,06
Asukasmäärä	7 477	7 585

3.5 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 487	6 918
Tilikauden verot	-92	-109
Satunnaiset erät		-116
Tulorahoituksen korjauserät	602	152
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 153	-8 188
Rahoitusosuudet investointimenoihin	115	600
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	252	5 403
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 211	4 659
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 493	2 028
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 514	-4 610
Lyhytaikaisten lainojen muutos	40	-4 873
Oman pääoman muutokset		
Muutokset vähemmistön osuudessa		-389
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	39	5
Vaihto-omaisuuden muutos	-25	58
Saamisten muutokset	1 022	-1 121
Korottomien velkojen muutokset	-634	130
Rahoituksen rahavirta	-1 579	-8 773
Rahavarojen muutos	2 633	-4 113
Rahavarat 31.12.	36 360	33 828
Rahavarat 1.1.	33 828	37 941

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, €		8 261
Investointien tulorahoitus, %	185,40	91,17
Laskennallinen lainanhoitokate	1,50	1,40
Lainanhoitokate	1,50	1,40
Kassan riittävyys, pv	261	226
Asukasmäärä	7 477	7 585

3.6 Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2024	2023		2024	2023
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	65 998	65 959	OMA PÄÄOMA	53 504	50 260
Aineettomat hyödykkeet	380	482	Peruspääoma	22 174	22 174
Aineettomat oikeudet	242	263	Arvonkorotusrahasto	3	3
Muut pitkävaikutteiset menot	138	219	Muut omat rahastot	12 024	11 971
Ennakkomaksut			Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 664	14 938
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 639	1 174
Aineelliset hyödykkeet	65 058	65 537			
Maa- ja vesialueet	5 082	5 216	VÄHEMMISTÖOSUUS	5 661	5 459
Rakennukset	33 341	34 821			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 103	12 667	PAKOLLISET VARAUKSET	1 521	976
Koneet ja kalusto	10 214	10 321	Muut pakolliset varaukset	1 521	976
Muut aineelliset hyödykkeet	2 454	1 719			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank.	865	792	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 066	1 224
			Valtion toimeksiannot	697	905
Sijoitukset	560	-60	Lahjoitusrahastojen pääomat	341	292
Osakkeet ja osuudet		-620	Muut toimeksiantojen pääomat	27	27
Muut osakkeet ja osuudet	560	559			
Muut lainasaamiset			VIERAS PÄÄOMA	47 115	49 570
Muut saamiset	1	1	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	32 621	34 708
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 621	34 682
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	708	905	Lainat julkisyhteisöiltä		26
Valtion toimeksiannot	697	905	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 912	3 683
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11		Ostovelat		
Muut toimeksiantojen varat			Muut velat	2 513	2 443
			Laskennalliset verovelat	1 399	1 240
VAIHTUVAT VASTAAVAT	42 161	40 625	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4 542	4 435
Vaihto-omaisuus	161	136	Joukkovelkakirjalainat		
Aineet ja tarvikkeet	161	136	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 542	4 432
Keskeneräiset tuotteet			Lainat julkisyhteisöiltä		3
Ennakkomaksut			Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 041	6 745
			Saadut ennakot	90	83
Saamiset	5 639	6 661	Ostovelat	2 427	2 842
Pitkäaikaiset saamiset	1 884	2 106	Muut velat	639	772
Myyntisaamiset			Siirtovelat	2 885	3 047
Lainasaamiset	73	73			
Muut saamiset	539	558	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	108 867	107 488
Siirtosaamiset	1 271	1 474			
Lyhytaikaiset saamiset	3 755	4 555	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Myyntisaamiset	1 719	2 842	Omavaraisuusaste, %	54,4	51,9
Lainasaamiset	2	25	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	99,9	105,8
Muut saamiset	592	769	Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	19 303	16 111
Siirtosaamiset	1 441	920	Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €/asukas	2 582	2 124
Rahoitusarvopaperit	30 709	29 044	Konsernin lainat €/asukas	5 157	5 324
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	26 685	25 020	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	38 561 406	40 382 640
Muut arvopaperit	4 024	4 024	Lainat ja vuokravastuu, 31.12.	37 162 253	39 142 830
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 970	5 161
Rahat ja pankkisaamiset	5 651	4 784	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
			Asukasmäärä	7 477	7 585
VASTAAVAA YHTEENSÄ	108 867	107 488			

4 TILIKAUDEN TULOS

4.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos	1 578 453,53
-------------------------	---------------------

Poistoero

Vähennykset, sumupoistot	42 448,14
--------------------------	-----------

Rahastojen muutos

Tuloutus lainanhoitorahastosta	
--------------------------------	--

Tuloutus tutkimusrahastoon	
----------------------------	--

Tuloutus tutkimusrahastosta	
-----------------------------	--

Tilikauden ylijäämä	1 578 453,53
----------------------------	---------------------

Tilikauden 2024 ylijäämä 1.578.453,53 euroa merkitään kohtaan tilikauden yli-/alijäämä

5 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

5.1 Kuhmon kaupunkistrategia

Kuhmon kaupungin kaupunkistrategia kuvaa keskeiset tavoitteet, joihin valtuuston johtamana Kuhmon päätökset perustuvat strategiakaudella. Kuhmon Strategiasta on laadittu erillinen asiakirja. Kaupunki-strategia on elävä asiakirja ja sitä uudistetaan tarpeen mukaan. Vuosittaiset tavoitteet vahvistetaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa ja niitä seurataan tilinpäätöksessä. Operatiivinen toteutus ta-
pahtuu kaupunginhallituksessa ja valiokunnissa sekä kaupunkiorganisaation toimesta.

Kuhmon kaupungin visio

Täyttä elämää metsän ja kulttuurin valtakunnassa

Kuhmon kaupungin missio

Luomme mahdollisuuksia - Kuhmo on turvallinen ja avoin kotikaupunki toteuttaa unelmia sekä ajatella isosti

Kuhmon kaupungin arvot

Turvallisuus, Yhdenvertaisuus, Luonto- ja kulttuurikeskeisyys, Kestävä kehitys, Avoimuus, Palvelevuus, Yhteisöllisyys, Uudistuminen

5.2 Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet

Kuhmon kaupungin strategiset tavoitteet ja toiminnalliset tavoitteet

1. Kestävä kaupunki

- 1.1. Rakennamme puusta
- 1.2. Vaikutamme hankinnoilla
- 1.3. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia
- 1.4. Sopeutamme infrastruktuuria
- 1.5. Pitkän aikavälin talouden tasapaino
- 1.6. Fiksu omistaminen

2. Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne

- 2.1 Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat
- 2.2 Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus
- 2.3 Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään
- 2.4 Saamme osajia
- 2.5 Tulomuuttopalvelut kunnossa
- 2.6 Yrittäjämönteinen kaupunki

3. Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat Kuhmolaiset

- 3.1 Turvallinen ja avoin kaupunki
- 3.2 Aktiiviset toimijat
- 3.3 Osalliset ihmiset
- 3.4 Työllisyyden edistäminen
- 3.5 Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet
- 3.6 Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan

4. Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki

- 4.1 Kuhmon aluebrändi tunnetaan
- 4.2 Luotettava yhteistyökumppani

- 4.3 Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa
- 4.4 Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa
- 4.5 Kuhmo tarjoaa lapsille ja nuorille kansainvälisyyskokemuksia
- 5. **Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille**
 - 5.1 Kannustava varhaiskasvatus
 - 5.2 Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus
 - 5.3 Vetovoimainen oma lukio
 - 5.4 Ammattiin voi opiskella Kuhmossa
 - 5.5 Laadukkaat elinikäisen oppimisen palvelut ja taiteen perusopetus
- 6. **Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö**
 - 6.1 Hyvä palveluasenne
 - 6.2 Valmentava johtajuus
 - 6.3 Itseohjautuvat tiimit
 - 6.4 Salliva kokeilukulttuuri
 - 6.5 Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö

Kuhmon kaupungin strategian uudistuessa keskushallinto ja palvelualueet toteuttavat toiminnallaan kaikkia strategisia tavoitteita. Jokaisen palvelualueen on mahdollista valita strategiset toiminnalliset tavoitteet, jotka ohjaavat vuoden 2023 käytännön tekemistä. Strategian lisäksi käytännön tekemistä ohjaavat mm. poikkisektoraaliset suunnitelmat kuten hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma ja kunkin toimialan lainsäädäntö.

5.3 Strategiset mittarit

Kuhmon kaupungin strategiset mittarit

Kestävyysdynamiiikka
Energian kulutus pienenee
Puu materiaalina julkisissa rakennuksissa
Lainakanta €/asukas lähtee laskuun
Alijäämä katettu
Veto- ja pitovoimadynamiiikka
Nettomuutto positiivinen
Naisten lkm suhde miesten lkm nousee
Yritys- ja työllisyysdynamiiikka
Työttömien osuus työvoimasta
Työllisyysaste kohenee
Taloudellisen huoltosuhde ei heikkene
Aloittaneiden yritysten toimialarakenne monipuolinen
Koulutus- ja hyvinvointidynamiiikka
Peruskoulun 1. vuosiluokan oppilaiden määrä ei alene
Lukio on Kuhmossa
Ammatillisen koulutuksen voi suorittaa Kuhmossa
Perustoimeentulon saajien määrä ei nouse
Korkea-asteen koulutettuja nykyistä enemmän
Kuhmolaisella on vähintään yksi ystävä ja yksi harrastus
Tunnettuus- ja verkostodynamiiikka
Brändistrategia jalkautus on viety läpi
Sosiaalisen median kanavien seuraajien määrä kasvaa 1/3
Valtuustokaudella käynnistyy vähintään kaksi kansainvälistymishanketta ja ne ovat vaikuttavia
Työpaikka- ja palveludynamiiikka
Työhyvinvointi pysyy nykytasolla tai paranee

Sairaspoissaolot pysyvät nykytasolla
Valmentava johtajuus -koulutus kaikille esihenkilöille
Kolmas kehittäjäaalto suorittanut opinnot
Palvelevuutta mitataan asiakastutkimuksilla vuosittain

5.4 Käyttötalouden toteutuminen, Kuhmon kaupunki

Yhteenveto talousarvion toteutumisesta

TULOSLASKELMA	Toteuma 2024	Toteuma 2023	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2024	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT	672 436	1 738 605	-1 066 169	-61,32 %	392 076	280 360	71,51 %
MAKSUTUOTOT	505 899	588 505	-82 606	-14,04 %	572 400	-66 501	-11,62 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 191 566	1 266 612	-75 046	-5,92 %	1 291 644	-100 078	-7,75 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 376 356	2 330 630	45 726	1,96 %	2 372 799	3 557	0,15 %
TOIMINTATUOTOT	4 746 256	5 924 352	-1 178 096	-19,89 %	4 628 919	117 337	2,53 %
Valmistus omaankäyttöön	286 633	155 065	131 568	84,85 %		286 633	
HENKILÖSTÖKULUT	-14 992 868	-15 786 259	793 391	-5,03 %	-15 179 917	187 049	-1,23 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-698 093	-460 993	-237 100	51,43 %	-693 818	-4 275	0,62 %
Muut palvelut	-7 165 043	-5 966 357	-1 498 686	25,12 %	-6 678 981	-786 062	11,77 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-7 863 136	-6 427 350	-1 435 786	22,34 %	-7 372 799	-490 337	6,65 %
AINEET JA TARVIKKEET	-2 260 220	-2 897 564	637 344	-22,00 %	-2 200 211	-60 009	2,73 %
AVUSTUKSET	-1 727 218	-1 810 121	82 903	-4,58 %	-1 747 729	20 511	-1,17 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 346 354	-1 251 580	-94 774	7,57 %	-1 567 976	221 622	-14,13 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-28 189 796	-28 172 874	-16 922	0,06 %	-28 068 632	-121 164	0,43 %
TOIMINTAKATE	-23 156 908	-22 093 457	-1 063 451	4,81 %	-23 439 713	282 805	-1,21 %
Tulovero	12 866 666	12 695 476	171 190	1,35 %	11 856 000	1 010 666	8,52 %
Kiinteistövero	2 517 305	2 307 036	210 269	9,11 %	2 529 000	-11 695	-0,46 %
Yhteisövero	3 324 368	3 455 175	-130 807	-3,79 %	3 072 000	252 368	8,22 %
VEROTULOT	18 708 339	18 457 687	250 652	1,36 %	17 457 000	1 251 339	7,17 %
Peruspalvelujen vo	4 131 837	3 683 157	448 680	12,18 %	6 985 829	-2 853 992	-40,85 %
Verotuloperusteinen vo-lasaus	2 869 020	2 395 833	473 187	19,75 %	1 708 568	1 160 452	67,92 %
Opetus- ja kulttuuritoimen vo	-405 137	-451 943	46 806	-10,36 %	-548 572	143 435	-26,15 %
Verotuomen.kompensaatio	1 702 254	1 696 309	5 945	0,35 %		1 702 254	
VALTIONOSUDET	8 297 974	7 323 356	974 618	13,31 %	8 145 825	152 149	1,87 %
KORKOTUOTOT	110 598	122 854	-12 256	-9,98 %	48 800	61 798	126,64 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 320 147	2 130 741	189 406	8,89 %	1 101 000	1 219 147	110,73 %
KORKOKULUT	-935 773	-610 574	-325 199	53,26 %	-816 018	-119 755	14,68 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-517 535	-562 477	44 942	-7,99 %		-517 535	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	977 438	1 080 544	-103 106	-9,54 %	333 782	643 656	192,84 %
VIISIKATE	4 826 843	4 768 130	58 713	1,23 %	2 496 894	2 329 949	93,31 %
SUUNNITELMAN MUK.POISTOT	-2 364 355	-2 399 651	35 296	-1,47 %	-2 422 900	58 545	-2,42 %
KERTALUONTEISET POISTOT							
ARVONALENTUMISET	-926 483	-920 000	-6 483	0,70 %	-440 000	-486 483	110,56 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 290 838	-3 319 651	28 813	-0,87 %	-2 862 900	-427 938	14,95 %
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	42 448	42 448	0	0,00 %	42 448	0	0,00 %
TULOSLASKELMA	1 578 453	1 490 927	87 526	5,87 %	-323 558	1 902 011	-587,84 %

Kuhmon kaupungin tulos 2024 oli 1 578,4 (1 490,9) tuhatta euroa ja toteutui 1 902 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Toimintakate oli -23 157,0 (-22 093,5) tuhatta euroa ja alitti talousarvion 282,8 tuhannella eurolla. Verotulot toteutuivat 1 251 tuhatta euroa ja valtionosuudet 152 tuhatta euroa ennakoitua parempana. Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä kasvoivat 643,5 tuhatta euroa budjetoitua suuremmiksi osin rahoitusarvopaperien myyntivoittojen (1 661,5 tuhatta euroa) vuoksi. Vertailuvuonna 2023 kirjattiin arvopaperien arvonalentumisten palautuminen oli 1 256 tuhatta euroa. Korkokulut kasvoivat edellisvuodesta 325 tuhatta euroa. Korot alkoivat nousta vuonna 2023 ja kävivät korkeimmillaan syyskuussa (12 kk:n euribor 4,228 %), mutta lähtivät sitten hitaaseen laskuun. 12 kk:n euribor oli vuoden 2024 lopussa 2,46 prosenttia.

Toimintatuotot olivat 4 746,3 (5 924,4) tuhatta euroa. Tuotot jäivät talousarviosta 117,3 tuhatta euroa.

Myyntituottoja saatiin 672,4 (1 738,6) tuhatta euroa. Myyntituottojen budjetti ylittyi 280 tuhatta euroa. Tilapalveluiden hallintoon on kirjattu Apteekin remonttikustannusten arviolasku yrittäjälle, 55 tuhatta

euroa. Hoitokoti Honkalinnan remontoitokustannuksista arviolasku hyvinvointialueelle on 25 tuhatta euroa. Teknisen varikon myyntituotto 52,4 tuhatta euroa sisältää päivystyskorvaukset Kuhmon VesiEnergialta. Vaalien järjestämiseen saatiin korvausta 47 tuhatta euroa ja se toteutui lähes budjetoidun suuruisena.

Maksutuotot olivat 505,9 (588,5) tuhatta euroa ja alittivat budjetin -66,5 tuhatta euroa. Musiikkiopiston kurssimaksut toteutuivat -34 tuhatta euroa budjetoitua pienempinä. Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksuja kertyi -34,9 tuhatta euroa budjetoitua vähemmän. Muita yhdyskuntapalvelumaksuja kertyi -8,60 tuhatta euroa budjetoitua vähemmän.

Tukia ja avustuksia saatiin 1 191,6 (1 266,6) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetin 100 tuhannella eurolla. Elinvoimapalveluiden projekteista saatavat tuet toteutuivat -136 tuhatta budjetoitua pienempinä johon tuen projektitukien jaksottumisista. Työllistämistukitulot alittivat budjetin 32,4 tuhatta euroa. Te-palvelujen järjestämiseen saatiin Tem:n tukea 43,0 tuhatta euroa, mikä ei sisällynyt budjettiin lainkaan. Perusopetuksen projektitulot alittivat budjetoidun -137,5 tuhannella eurolla. Nuorisopalvelujen projektituotot ylittivät budjetoidun 24 tuhannella eurolla.

Muut toimintatuotot olivat 2 376,4 (2 330,6) tuhatta euroa ja toteutuivat lähes budjetoidusti. Teknisten palvelujen muut toimintatuotot alittivat budjetoidun -261 tuhatta euroa, josta kunnallistekniikan osalta alitus on -26 tuhatta euroa ja tilapalvelut -261 tuhatta euroa. Alitusta selittää tilapalvelujen hallintoon budjetoituvaiheessa tehty 300,0 tuhannen euron purkuvarauskirjaus. Tilapalvelujen vuokratuotot ylittivät budjetoidun 53,4 tuhannella eurolla. Maankäytön ja mittauksen osalta tuotot ylitti budjetoidun 8,6 tuhatta euroa.

Valmistus omaan käyttöön -tilille kirjattiin tuloutusta 286,6 (155,1) tuhatta euroa, mitä ei kirjattu budjettiin erikseen.

Toimintakulut olivat -28 189,8 (-28 172,9) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetin 121,2 tuhannella eurolla. Toimintakate oli -23 156,9 (-22 093,5) tuhatta euroa ja toimintakatetavoite alittui 282,8 tuhannella eurolla. Toimintakuluissa henkilöstökulut alittivat budjetoidun 187,0 tuhannella eurolla, Muut toimintakulut 221,6 tuhatta euroa ja Avustussumma 20,5 tuhannella eurolla. Palvelujen hankinnat ylittivät budjetoidun 490,3 tuhannella euroa ja Aineet ja tarvikkeet osalta ylitystä budjettiin tuli 60,0 tuhatta euroa.

Henkilöstökulut olivat 14 992,9 (15 786,3) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetin 187,0 tuhannella eurolla. Alituksesta kohdentui henkilöstömäärältään suurimmalle, Kasvun ja oppimisen, palvelualueelle 247,7 tuhatta euroa, josta perusopetukseen alitus -308,4 tuhatta euroa, hallintoon -26,3 tuhatta euroa ja nuorisotyöhön -18,2 tuhatta euroa. Varhaiskasvatuksen henkilöstömenojen ylitys budjetoituun nähden oli 60,6 tuhatta euroa, lukio 17,8 tuhatta euroa ja musiikkiopisto 25,9 tuhatta euroa.

Työllisyyden edistämisen palvelualueella henkilöstökulut jäivät budjetoidusta -90,5 tuhatta euroa ja Vetovoimaisuuden palvelualueella -60,0 tuhatta euroa. Keskushallinnon palvelualueella henkilöstökulut toteutuivat budjetoidusti, mutta vaihtelua oli toimintayksiköiden kesken.

Kaupunkiympäristön palvelualueella ylitystä henkilöstömenoissa tuli yhteensä 229,4 tuhatta euroa. Eriliskorvaukset ylittivät budjetoidun 74,5 tuhatta euroa ja mutta olivat edellisvuoteen nähden 25,4 tuhatta euroa pienemmät. Kunnallistekniikassa henkilöstökulut ylittivät budjetoidun 63,0 tuhatta euroa ja tilapalveluissa 159,4 tuhatta euroa. Edellä mainitut summat sisältävät kunnallistekniikan osalta aktivoidut palkat olivat 106,5 tuhatta euroa ja Tilapalveluissa 173,4 tuhatta euroa.

Palkkasumma ilman sivukuluja toteutui vajaan 65 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Henkilöstökorvauksia saatiin 184,9 tuhatta euroa, mikä on 127,4 tuhatta euroa budjetoitua enemmän. Pitkien sairauslomien tai vanhempainvapaiden tarvetta on vaikea ennakoita.

Palveluja hankittiin 7 863,1 (6 427,4) tuhannella eurolla. Hankinnat ylittivät budjetoidun 490,3 tuhannella eurolla. Kaupunkiympäristön palvelualueella ylitys on 700,6 tuhatta euroa. Teknisen hallinto, purkuvaraus (oppimiskeskus, Piilola tekninen siipi) 730,0 tuhatta euroa, kunnallistekniikka ylitys 211,5 tuhatta euroa, josta kaavateiden osuus 69,6 tuhatta euroa. Tilapalvelujen palvelun ostot alittivat budjetoidun -258,7 tuhannella eurolla. Kaupunginhallituksen toimiala alitti budjetoidun -37,4 tuhatta euroa. Elinvoimapalvelujen projektien palvelujen ostot alittivat budjetoin -28,0 tuhannella eurolla. Osa projekteista pääsi aloittamaan hieman suunniteltua myöhemmin. Elinkeinojen kehittämismäärärahan käyttö

alitti budjetoidun -224,0 tuhatta euroa. Määräraha budjetoidaan kättäsummana tilille asiantuntijapalvelujen ostot. Ympäristöterveydenhuollon kustannukset jäivät -20,6 tuhatta euroa budjetoidusta osin eläinlääkäripalvelujen saatavuusongelmien takia. Kasvun ja oppimisen palvelualueen palveluostot toteutuivat lähes budjetoidusti, mutta vaihtelua oli eri toimintayksiköiden välillä. Kansalaisopiston palvelujen ostot ylittivät budjetoidun 68,3 tuhannella eurolla johtuen valtionosuuden pienenemisestä, kustannusten noususta sekä toiminnan siirtymisestä vuokratiloihin Monitoriin.

Aineiden ja tarvikkeiden hankinnat olivat -2 260,2 (-2 897,6) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun 60,0 tuhannella eurolla. Ylityksestä kaupunkiympäristön palvelualueen osuus on 111,2 tuhatta euroa, josta tilapalvelujen ylitys on 141,8 tuhatta euroa ja ylitys johtui lämmitys-, vesi- ja sähkölukujen kasvusta. Materiaaliostot jäivät puoleen budjetoidusta. Kunnallistekniikan osalta aine- ja tarvikeostot alittivat budjetoidun -28 tuhannetta eurolla. Kasvun ja oppimisen palvelualue aine- ja tarvikehankinnat alittivat budjetin -65,4 tuhatta euroa.

Avustuskulut olivat -1727,2 (-1 810,1) tuhatta euroa ja alittivat budjetin -20,5 tuhannella eurolla. Lasten kotihoidon tuet ja kuntalisät ylittyivät 28,2 tuhannella eurolla ja työmarkkinatuen kuntaosuus 35,6 tuhannella eurolla. Muissa avustuksissa yhteisöille yksityisteiden budjetti alittui -95,3 tuhannella eurolla. Työmarkkinatuen joulukuun 2023 maksuerä (32,9 t€) on kirjautunut vuoden 2024 tammikuulle, mikä vääristää hieman vertailtavuutta. Elinvoimapalveluiden tuet toteutuivat 52,6 tuhannen euron suuruusina (yrityspalvelusetelit 20 t€ ja julkisivut kuntoon -seteli 10 t€) ja ne olivat budjetoitu kohtaan palvelujen ostot sisältyen elinkeinojen kehittämismäärärahaan.

Muut toimintakulut olivat -1 346,4 (-1 251,6) tuhatta euroa ja alittivat budjetin 221,6 tuhannella eurolla. Vertailuvuoden 2023 tiedoissa summa sisältää Mittaus ja kaavoitus/Pysyvien vastaavien myyntitappion oikaisu 84,8 tuhatta euroa. Rakennusten ja huoneistojen vuokrat sisältävät Kuhmo-talon yhtiövastikkeen. Vuokratulot toteutuivat 76,2 tuhatta euroa edellisvuotta suurempina.

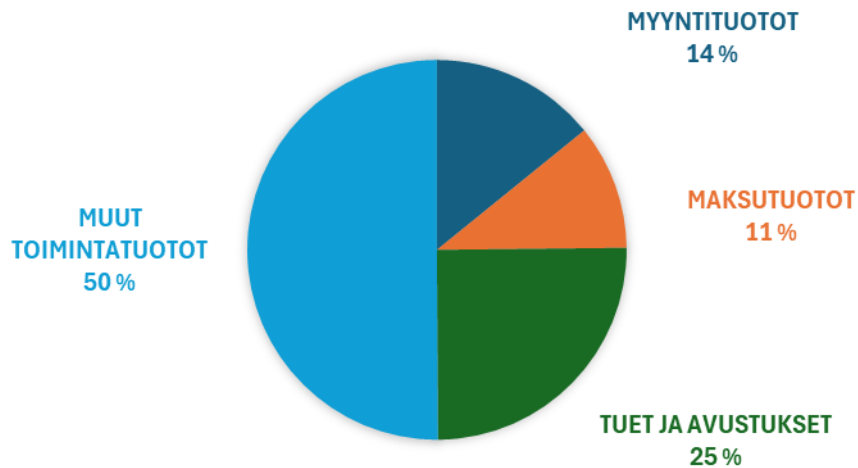
Verotuloja saatiin 18 708,3 (18 457,7) tuhatta euroa ja tilitykset ylittivät budjetoidun 1 251,3 tuhatta euroa. Kunnan tuloverot olivat 12 866,7 (12 695,5) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun 1 010,7 tuhatta euroa. Kiinteistöverot olivat 2 517,3 (2 307,0) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun -11,7 tuhannella eurolla. Yhteisöveroja saatiin 3 324,4 (3 455,2) tuhatta euroa ylittäen budjetoidun 143,4 tuhatta euroa. Kunnallisveroprosentti pyöristettiin vuodelle 2024 9,36 %:sta 9,40 %:iin.

Valtionosuuksia saatiin 8 298,0 (7 323,4) tuhatta euroa ja siellä budjetin ylitys 152,1 tuhatta euroa.

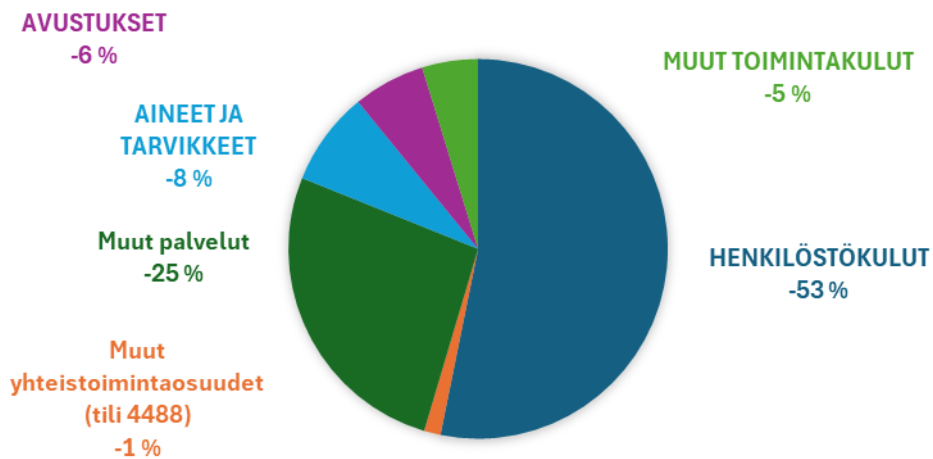
Nettomääräiset rahoitustuotot ja -kulut olivat 977,4 (1 080,5) tuhatta euroa ja ylitti budjetoidun 643,7 tuhatta euroa. Korkokulut olivat 935,8 (-610,6) tuhatta euroa ja ylittivät budjetin 119,8 tuhannella eurolla. Kaupungin lainojen kesikorko vuonna 2024 oli 2,46 %. Rahoitustuotot olivat 2 320,1 (2 131,0) tuhatta euroa ja toteutuivat 1 219,1 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Arvopapereiden myyntivoitot olivat 1 661,5 tuhannella eurolla. Sijoituksissa arvonalentumisten palautus oli 268,3 tuhatta euroa. Muut rahoituskulut olivat -517,5 (-562,5) tuhatta euroa, arvopapereiden myyntitappiot -49,2 tuhatta euroa ja muut rahoituskulut -29,9 tuhatta euroa. Varovaisuussyistä rahoitusarvopaperituottoja budjetoitiin vuodelle 2024 1,0 (0,0) miljoonaa euroa. Tuotto toteutui 7,5 %:n suuruusena.

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä -3 290,8 (-3 319,7) tuhatta euroa ja ylittivät talousarvion 427,9 tuhannella eurolla. Suunnitelman mukaiset poistot alittuivat -58,5 tuhannella eurolla. Arvonalentumisia toteutui -926,0 (-920,0) tuhannella eurolla ja summasta oli budjetoitu 440 tuhatta euroa. Summa koostuu Kuhmon Yrityssampo Oy:n 1,5 miljoonan euron suruisesta osakkeiden arvon alaskirjauksesta, josta vuodelle 2024 kohdennetaan 440,0 (620,0) ja lisäpoistosta 486,5 (300,0). Vuoden 2024 lisäpoisto kohdentuu Oppimiskeskukseen sekä kyläkouluihin. Vuoden 2023 lisäpoisto koski Piilolan koulua.

TOIMINTATUOTOT, 4,7 M€

TOIMINTAMENOT, 28,2 M€

5.5 Investointien toteutuminen

Taulukko: Investointien toteutuminen kohderyhmittäin (netto)

KOHDE	TA muutosten jälkeen 2024	TOTEUMA 2024	ERO
Talonrakennus	-3 165 050	-820 139	-2 344 911
Kaavatiet	-403 800	-384 576	-19 224
Puistot ja yleiset alueet	-357 700	-254 837	-102 863
Irtain omaisuus	-222 000	-157 432	-64 568
Aineeton omaisuus			0
Kiinteistö- ja osakejärjestelyt	0	127 228	-127 228
YHTEENSÄ	-4 148 550	-1 489 756	-2 658 794

Investoinnit kokonaisuutena toteutuivat -2,6 miljoonaa euroa talousarviota pienempänä. Talonrakennuksessa uudis- ja peruskorjauksiin varatusta 3,5 miljoonan euron määrärahasta käytettiin vain 820 tuhatta euroa. Tuupalan puusiiven (kustannusarvio 2,2 milj. e) rakentamisen aloittaminen ajoittui marraskuuhun 2024 ja kustannuksia ennätti kertyä vain 252,0 tuhatta euroa. Kuusenkuiskeen päiväkodin piha-alueen kunnostuskustannukset olivat 102,6 tuhatta euroa ja OKM:n avustusta siihen saatiin 29 tuhatta euroa. Kaupungintalon sisäilmakorjaukset ja tilojen muutostyöt olivat 88,3 tuhatta euroa. Kalevalakylän ja museon rakennusten korjauskustannus oli 124,2 tuhatta euroa. Museon korjaustöihin saatiin avustusta 10 tuhatta euroa Antero ja Merja Parman säätiöltä. Kide-torilavan toteuttamiskustannuksia kertyi 74,5 tuhatta euroa. Apteekin remontointikustannukset olivat 76,2 tuhatta euroa. Lopulliset remontointikustannukset tarkentuvat vuoden 2025 alkupuolella. Apteekki-yrittäjälle on lähetetty 55 tuhannen euron ennakkolasku.

Toteutuneiden investointien pääpaino oli kaavateiden rakentamisessa ja saneeraamisessa. Euromääräisesti suurin yksittäinen investointi oli Kainuuntie välillä Koulukatu-Mäkikatu saneeraus 227,9 tuhatta euroa. Koulukadun alikulkutie rakennettiin yhdessä Ely-keskuksen kanssa vuonna 2023, mutta siihen liittyvät viimeistelytyöt toteutuivat keväällä 2024. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 780 tuhatta euroa, josta Kuhmon osuudeksi budjetoitiin 455 tuhatta euroa ja toteuma 441,4 euroa, josta vuodelle 2024 jäi 31,4 tuhatta euroa. Puistojen ja yleisten alueiden investoinneista euromääräisesti suurin oli hiekkakatoksen rakentaminen, 171 tuhatta euroa, kustannusarvion ollessa 150 tuhatta euroa. Hepokankaan pyöräilyreitit rakentaminen maksoi 101,8 tuhatta euroa, johon Elyn avustusta saatiin 47,7 tuhatta euroa.

Irtaimen omaisuuden investoinnit olivat 157 tuhatta euroa. Verkkosivu-uudistus ja sähköinen arkistointi siirtyivät kokonaisuudessaan vuodelle 2025. Varhaiskasvatuksen e-vaka-toiminnanohjausjärjestelmän hankinta ei sisältynyt budjettiin 2024, ja siitä päätettiin erikseen vuonna 2024.

Maa- ja vesialueiden myynnit toteutuivat yhteensä 127 tuhannen euron suuruisina. Kyseessä määräalan myynti Juntinsalo Oy:lle ja Kuhmon Rakennuspojat Oy:lle.

Kohde		proj.	TA 2024	TOT 2024	Tot 24/ Ta24 %	Tot-Ta ero
MENOT, brutto			4 244 850	1 728 524	40,7 %	-2 516 326
TULOT			-96 300	-242 351	251,7 %	-146 051
NETTO			4 148 550	1 486 172	35,8 %	-2 662 378
Kiinteistöjen osto ja myynti						
Maa- ja vesialueiden myynti				-127 278		-127 278
YHTEENSÄ			0	-127 278		-127 278
TALONRAKENNUS						
Uudisrakennukset ja peruskorjaukset						
Sote-kiinteistöt						
Terveysasema						
Huonekohtaiset IV-laitteet nykyisen terveyskeskukseen			20 000		0,0 %	-20 000
Terveysasema		8 061				
suunnittelu						0
Louhela						
ikkunoiden vaihto + ikkunaseinien korjaus (1. ja 2. krs)		8 069				
sisäilmakorjaukset		8 070		1 598		1 598
Ilmastointi koneiden uusiminen						
Ulko-ovien uusiminen						
Apteekin remontti		8 221		76 237		76 237
Levälahtikoti		8 116				
sisäpuoliset muutos-/korjaustyöt						
ulkopuolen maastomuotoilu			10 000		0,0 %	-10 000
Kuntokadun toimintakeskus (Suojatyökeskus)		8 114				
peruskorjauksen suunnittelu						
peruskorjaus (890 m2 x 1380 €/m2)						
rakennusautomaatio		8 216		5 525		5 525
Honkalinna						
Varavoiman muutostyöt+ varavoimakone+ lämmönsiirrin		8 186	10 000	6 399	119,2 %	-3 602
rakennusautomaatio		8 219		5 525		5 525
Yhteensä, netto			40 000	95 284	238,2 %	55 284
Sivistyspalvelujen kiinteistöt						
Tuupalan ruokalarakennus		8 008		1 744		1 744
ulkoseinän huoltomaalaus (rappauskorjaukset) (1000 m²)						
pakaste- ja kylmiöhuon. koneistojen uusinta (4+6 kpl)						
lastauslaiturin muutostyöt						
Tuupalan yläkoulun		8 010				
3. vaihe, yläkoulun peruskorjaus		8 067				
ulkoseinän huoltomaalaus (rappauskorjaukset) (2650m²)		8 063				
Puusiipi - kotitalous- ja taideaineiden luokkien rakentaminen		8 187	2 200 000	252 111	11,5 %	-1 947 889
Teknisten töiden tilat ja liikuntasali						
Tuupalan yläkoulu/saneeraus		8 064				0
Tuupalan yläkoulun saneeraussuunnitelma		8 059				
Tuupalan uusi puukoulu		8 068		74		74
pienet muutos- ja korjaustyöt			20 000		0,0 %	-20 000
opastetaulut			10 000		0,0 %	-10 000
luokkien pöytätasot			30 000		0,0 %	-30 000
eteläsivun luokkien ja hallintotilojen jäähdytys?			38 000		0,0 %	-38 000
Kirjasto		8 013		22 256		22 256
sähkökeskusten (1+4 kpl) vaihtaminen + lasten kk. valaistus						
valaistuksen uusiminen pääsali		8 072		354		354
julkisivun ulkopuoliset korjaukset		8 073	30 000	6 610	22,0 %	-23 390
itsepalvelukirjasto		8 071				
Kuusenkuiske						
sisäilmakorjaukset		8 074		6 468		6 468
Kuivauskaapit 4 kpl			16 000	0		-16 000
rakennuksen kuivatusjärjestelmä		8 015	40 000	10 001	25,0 %	-29 999

	P-alueiden pinnoitus		42 000			-42 000
	Kuusenkuiskeen piha-alueen kunnostus	8 136	100 000	102 629	102,6 %	2 629
	OKM:n avustus		-30 000	-29 000	96,7 %	1 000
	Satumetsän päiväkotin muutostyö	8 075		7 418		7 418
	muutostyö					
	sisäilmakorjaukset (toimistot)	8 076		52		52
	keittiön korjaus (varaus)		42 000		0,0 %	-42 000
	päiväkodin aita	8 165		40 608		40 608
	pysäköintialueen rakenteet	8 121		187		187
	Oppimiskeskus					
	pajarak. katon (huopa) uusiminen (3400 m²)	8 124	50 000		0,0 %	-50 000
	tiivistystyöt pajarakennuksessa	8 018	12 000		0,0 %	-12 000
	asbestityöt		6 000		0,0 %	-6 000
	ikkunat pajarakennuksessa ja pielen paikkaukset					
	oppimiskesk. Korj.suunnittelu	8 163				
	Paloaseman nuoristotila	8 190		10 190	26,3 %	10 190
	ikkunat 65 m2 á 550 €/m2		36 000			-36 000
	ulko-ovet 2 kpl ja alakerran ikkunaseinä		10 000			-10 000
	pielen paikkaukset		4 000			-4 000
	tiivistyskorjaukset 65 m2 á 100 €/m2		6 500			-6 500
	asbestityöt		3 250			-3 250
	rakennusautomaatio	8 217		5 525		5 525
	Piilolan koulu, tekninen siipi	8 191				
	ikkunat 120m2 á 550 €/m2		66 000		0,0 %	-66 000
	vesikatto 730 m2 á 110 €/m2		80 300		0,0 %	-80 300
	pielen paikkaukset		4 000		0,0 %	-4 000
	asbestityöt		6 000		0,0 %	-6 000
	Yhteensä, netto		2 822 050	437 230	15,5 %	-2 384 820
	Hallintopalvelujen kiinteistöt					
	Kaupungintalo (sisäilmakorj)	8 020		81 956	117,8 %	81 956
	lattian korjaukset ja tiivistystyöt (1. ja 2. krs)		20 000			-20 000
	tilojen muutostyöt?	8 214	20 000	6 366		-13 634
	piha-alueen pintavesiviemärinti		25 000			-25 000
	ulko-ovi		10 000			-10 000
	Kalevalakylän rakennukset	8 078		24 750		24 750
	lähitulevaisuuden välttämättömät remontit		50 000		0,0 %	-50 000
	(Pohjolatalon vesikatto, Kelo YP:n tuuletus)					
	pielten rakennusten kunnostus		20 000		0,0 %	-20 000
	Tuupalan Museo	8 079		99 411	235,3 %	99 411
	rakennusten kattojen uusinta (huopa/päre)		38 000		0,0 %	-38 000
	kengitys, pm.maalaus yms. Korjaustyöt					
	uusi venekatos					
	avustus			-10 000		-10 000
	Yhteensä, netto		183 000	202 484	110,6 %	19 484
	Teknisten palvelujen kiinteistöt					
	Kaupungin varikko	8 117				
	JS-pellityksen uusiminen					
	Uimahalli	8 019		1 329		1 329
	hankkeen suunnittelukulut		10 000		0,0 %	-10 000
	valtionosuus					
	rakennusautomaatio, uimahalli	8 218		5 525		5 525
	Torilava	8 184		74 526		74 526
	Rakennusautomaatio, säätölaitteet, lämpöpumput(Siemensin)	8 022	50 000	3 500	7,0 %	-46 500
	Huonekohtaiset IV-laitteet					
	Materiaalivarasto, lämmin, 300 m2, tarve	8 118				
	äkillisiin suunnitteluihin ja korjaustöihin varautuminen					
	Yhteensä, netto		120 000	85 142	71,0 %	-34 858
	TALONRAKENNUS YHTEENSÄ, nettokustannukset		3 165 050	820 139	25,9 %	-2 344 911

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS					
Kaavateiden rakentaminen					
Mäntymäen yrityspuisto/Nurmetien ja raviadan teoll.tie	8 081	20 000		0,0 %	-20 000
EARK-avustus 50 %?					
Kuntokadun kev.liik.väylän rakentaminen (2024 syksyllä Kävelyn ja pyöräilyn avustushaku)	8 193	30 000	37 904	90,2 %	7 904
avustus 40 %		-12 000		0,0 %	12 000
Koulukadun alikulku, maksuerä 31, viimeistelytyöt	8 132	7 800	31 392	402,5 %	23 592
Yhteensä, netto		45 800	69 296	151,3 %	23 496
Katujen saneeraukset					
Liikenneturvallisuutta parantavat rakenteet	8 032	10 000	8 000	80,0 %	-2 000
Rajakatu Välillä Vientie-Koulukatu	8 084		1 430		1 430
Kainuuntie välillä Koulukatu-Mälikatu	8 085	210 000	227 880	108,5 %	17 880
Kuntokatu	8 194	22 000	33 445	152,0 %	11 445
Lakkatie välillä Saarikosken tie- KT 76	8 127				
Pallokuja välillä Metsäkatu-Rajakatu	8 088				
Koppelokuja	8 089				
Pajakkakatu					
Kontiokatu välillä Koulukatu-Könninmäentie	8 128	61 000		0,0 %	-61 000
Virkatie välillä Vientie-Puistokatu	8 129				
Vientie välillä Torikatu-Koulukatu	8 130				
Kainuuntie-Koulukatu jyrästä ja päällystäminen	8 037	30 000	31 417	104,7 %	1 417
Kevyenliikenteen väylien kunnostaminen (Eemelinpolku+ muut) (2024 syksyllä Kävelyn ja pyöräilyn avustushaku)	8 131	15 000		0,0 %	-15 000
Kunnallistekninen suunnittelu	8 040	10 000	13 108	131,1 %	3 108
Yhteensä, netto		358 000	315 280	88,1 %	-42 720
Kaavatiet yhteensä, netto		403 800	384 576	95,2 %	-19 224
Puistojen ja yleisten al. rakentaminen ja kunnostus					
Kontion ja Pajakan alueen aluesuunnittelu	8 041				
Terveyskeskuksen ympäristön asemakaavan laadinta	8 133	25 000	12 012	48,0 %	-12 988
Hyvinvointikeskuksen asemakaava		30 000		0,0 %	-30 000
Mäntymäen asemakaavan laajennus/aurinkovoimap.	8 220	25 000	2 175	8,7 %	-22 825
Avustus vihreän siirtymäinv.hankk.edistämishojelmasta 70%		-17 500		0,0 %	17 500
Piilolan alueen asemakaavamuutos	8 134				
Torin esiintymislava		65 000		0,0 %	-65 000
Senioripuisto-liikuntapuisto	8 135				
valtionavustus					
Yleisten alueiden suunnittelu (mm. venesatama, teollisuustontit, retkeilyreitit)	8 044	10 000	13 108	131,1 %	3 108
Linja-autoaseman muutostyöt (jättöpysäkki)					
Uimarannan P-alueen kehittäminen(linja-autolle P-paikka)					
Urheilukeskuksen ja Hiihtokeskuksen välinen reitti	8 096		11 774		11 774
rahoitusosuus			-25 364		-25 364
Urheilukeskus, Padel-kenttä ulos					
Urheilukeskus, pesäpallokenttä ja heittolajien alustat					
Ulkoilmatrappoliinipuisto+mingolfradat(kestävän kehityksen budjetointi) sijainti liikuntapaikkaselvityksen pohjalta	8 199	9 000	1 615	17,9 %	-7 385
Uimahallin P-alueen saneeraustyöt					
Ajoväylä Väinölään + latureitin muutos		10 000		0,0 %	-10 000
Retkeilyreitit (opastus, Kämärän nuotiopaikka)	8 138	10 000		0,0 %	-10 000
Hiekoitushiekkakatos	8 093	150 000	171 053	114,0 %	21 053
• Rantaraitin jatkaminen terveysasemalle päin					
•Pyöräilyreitit (Hepokangas)	8 139	53 000	101 784	192,0 %	48 784
Ely:n avustus 60 %		-31 800	-47 701	150,0 %	-15 901
Lentokentän parantaminen	8 097				
LVM:n avustus					
Kantolan alueen sprinklaus	8 043	0			

Vartiuksen pohjavesialueen suojelusuunnitelma	8 172	10 000	6 017	60,2 %	-3 983
Elyn avustus		-5 000	-3 009	60,2 %	1 992
Yhteensä, netto		347 700	246 474	70,9 %	-101 226
Alueiden rakentaminen					
Lintutornin kunnoistaminen, polun rakentaminen	8 173		2 192		2 192
Hietaperän venesataman kunnostus	8 174		550		550
Venesatamien ja viitoitusten rakentaminen ja koskireittien kunnostus	8 045	10 000	5 621	56,2 %	-4 379
Yhteensä, netto		10 000	8 363	83,6 %	-1 637
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ, nettokustannukset		761 500	639 412	84,0 %	-122 088
Julkisen käyttömaisuuden rakentamishankkeiden kustannukset voivat olla enintään varatun määrärahan suuruisi					
IRTAIN OMAISUUS					
Hallintopalvelut					
Keskushallinto					
Verkkosivu-uudistus		40 000		0,0 %	-40 000
Sähköinen arkisto		16 000		0,0 %	-16 000
Yhteensä, netto		56 000	0	0,0 %	-56 000
Vetotoimaisuuden palvelualue					
Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut					
Kirjastoauto	8 144				
avustus?					
Yhteensä, netto		0	0		
Kasvun ja oppimisen palvelualue					
Varhaiskasvatus					
Kalusteet	8 205	11 000	4 438	40,3 %	-6 562
e-vaka toiminnanohjausjärjestelmä	8 222		39 000		39 000
Perusopetus	8 206				
Kalusteet		11 300	7 027	62,2 %	-4 273
Lukio	8 207				
Kalusteet; tuolit		14 000	7 857	56,1 %	-6 144
Musiikkiopisto					
soitinhankinnat (akustinen piano- ja penkki, sello, kantelepyötä)		11 900		0,0 %	-11 900
Yhteensä, netto		48 200	58 322	121,0 %	10 122
Tekninen lautakunta					
Kalusto:					
Ulkoliikuntavälineet ja -laitteet, sääsuoja korkeushyppypöydät	8 153	25 000	5 734	22,9 %	-19 266
Urheilukentän/leikkikenttien investoinnit (liikuntapaikat)	8 156				
Polkupyöräkatos Tuupaala	8 209	12 500	7	0,1 %	-12 493
Polkupyöräkatos Kuusenkuiske	8 210	12 500	7 564	60,5 %	-4 936
Pyöräkatos Satumetsä	8 223		7 559		7 559
Ulkopöytähoitolinko	8 211	25 000	25 012	100,0 %	12
Latukoneen telasto	8 178	20 000	19 500	97,5 %	-500
I wall-liikuntapeli	8 213	22 800	21 890	96,0 %	-910
Kuumennusvaunu	8 215		11 844		11 844
Yhteensä, netto		117 800	99 110	84,1 %	-18 690
IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ, bruttokustannukset		222 000	157 432	70,9 %	-64 568

5.6 Rahoituksen toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Budjetti 2024	Ero Tot/Budj
Vuosikate	4 768 125	4 826 843	2 496 894	2 329 949
Satunnaiset erät	0	0		
Tulorahoituksen korjauserät	31 109	537 252		537 252
TOIMINNAN RAHAVIRTA	4 799 235	5 364 095	2 496 894	2 867 201
Investointimenot	-1 638 604	-1 728 524	-4 244 850	2 516 326
Rahoitusosuudet investointimenoihin	205 490	115 074	96 300	18 774
Pysyvien vastaavien luovutustulot	103 670	129 785		129 785
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 329 444	-1 483 666	-4 148 550	2 664 884
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	3 469 791	3 880 430	-1 651 656	5 532 086
Antolainauksen muutokset				0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	2 200 000	6 200 000	-4 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 821 666	-3 623 809	-3 623 809	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 500 000			0
Oman pääoman muutokset				
Toimeksiantojen varojen muutokset	29 950	38 710		38 710
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	1 234 139	296 088		296 088
Korottomien velkojen muutos	238 568	-235 681	0	-235 681
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-6 819 009	-1 324 692	2 576 191	-3 900 883
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 349 218	2 555 738	924 535	1 631 203

Lukuja verrataan avatun/muutetun talousarvion mukaisiin lukuihin.

Rahavarojen muutos oli vuonna 2024 2 555,7 tuhatta euroa ja toteutui 1 631,2 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Vuosikate oli 4 826,8 tuhatta euroa ja toteutui 2 329,9 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Investointien rahavirta oli -1 483,7 tuhatta euroa ja toteutui 2 516,3 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Pitkäaikaisia lainoja oli budjetoitu nostettavan 6 200,0 tuhatta euroa ja lainaa nostettiin 2,2 miljoonaa euroa eli -4,0 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 3 623,8 tuhatta euroa eli budjetoidun suuruisena. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli 0 euroa. Saamisten ja korottomien velkojen muutos oli 60,4 tuhatta euroa.

5.7 Palvelualueiden tavoitteiden toteutuminen

5.7.1 Keskushallinto

Toimintaympäristö

Keskushallinto muodostuu seuraavista tehtävistä:

- vaalit
- tarkastustoimi
- poliittinen ja strateginen johtaminen
- kaupunkiorganisaation operatiivinen johtaminen
- keskushallinto (hallintopalvelut, talous- ja henkilöstöpalvelut ja toimistopalvelut)

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteensovittamalla organisaation toimintaa kaupunkistrategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin taloudesta.

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kaupungissa.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet.

Keskushallinnon palvelualueen tehtävänä on tuottaa kaupunkiorganisaation tarvitsemat arkisto-, laki- ja hallintopalvelut sekä keskitetysti kaupunginhallituksen, valtuuston ja valiokuntien kokousjärjestelyt sekä vastata niiden toimivuudesta ja päätöksenteon lainmukaisuudesta. Palvelualue vastaa tehtyjen päätösten toimeenpanosta toimielinten osalta. Keskushallinnon palvelualue tuottaa operatiiviselle johdolle ja luottamushenkilöjohdolle ajantasaista ja analysoitua raportointitietoa päätöksenteon tueksi, vastaa kaupunkikonsernin talousarvio- ja tilinpäätösprosessista, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessista sekä rahoituksesta. Palvelualue vastaa myös henkilöstösuunnitelmien laadinnasta ja raportoinnista, toimii esimiesten ja johdon tukena työsuhdeasioissa sekä henkilöstökäytänteiden ja organisaation kehittämisessä.

5.7.1.1 Keskusvaalilautakunta

Talous

VAALIT	Toteuma 2024	Toteuma 2023	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2024	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT	46 766	15 859	30 907	194,88 %	47 500	-734	-1,54 %
MAKSUTUOTOT							
TUET JA AVUSTUKSET							
MUUT TOIMINTATUOTOT							
TOIMINTATUOTOT	46 766	15 859	30 907	194,88 %	47 500	-734	-1,54 %
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-59 092	-22 147	-36 945	166,82 %	-67 768	8 675	-12,80 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)							
Muut palvelut	-12 706	-7 245	-5 461	75,37 %	-20 600	7 894	-38,32 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-12 706	-7 245	-5 461	75,37 %	-20 600	7 894	-38,32 %
AINEET JA TARVIKKEET	-1 868	-1 549	-319	20,61 %	-3 700	1 832	-49,51 %
AVUSTUKSET	-626		-626			-626	
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 497	-2 137	-1 360	63,66 %	-5 310	1 813	-34,13 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-77 790	-33 078	-44 712	135,17 %	-97 378	19 588	-20,12 %
TOIMINTAKATE	-31 024	-17 219	-13 804	80,17 %	-49 878	18 854	-37,80 %
VEROTULOT							
VALTIONOSUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
VUOSIKATE	-31 024	-17 219	-13 804	80,17 %	-49 878	18 854	-37,80 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
TULOSLASKELMA	-31 024	-17 219	-13 804	80,17 %	-49 878	18 854	-37,80 %

Toiminta

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä. Vuonna 2024 järjestettiin presidentinvaalit tammi-helmikuussa. Huhtikuulla valittiin aluevaltuusto Kainuun hyvinvointialueelle. Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimii tiedonhallintasihteer. Keskusvaalilautakunta kokoontui 17 kertaa.

5.7.1.2 Tarkastuslautakunta

Talous

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Toteuma 2024	Toteuma 2023	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2024	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT							
MAKSUTUOTOT							
TUET JA AVUSTUKSET							
MUUT TOIMINTATUOTOT							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0		0	0	
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-6 713	-1 334	-5 378	403,03 %	-5 068	-1 645	32,45 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)							
Muut palvelut	-24 707	-24 360	-347	1,42 %	-27 200	2 493	-9,17 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-24 707	-24 360	-347	1,42 %	-27 200	2 493	-9,17 %
AINEET JA TARVIKKEET	-106	-121	15	-12,48 %	-100	-6	6,14 %
AVUSTUKSET							
MUUT TOIMINTAKULUT							
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-31 526	-25 816	-5 710	22,12 %	-32 368	842	-2,60 %
TOIMINTAKATE	-31 526	-25 816	-5 710	22,12 %	-32 368	842	-2,60 %
VEROTULOT							
VALTIONOSUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
VUOSIKATE	-31 526	-25 816	-5 710	22,12 %	-32 368	842	-2,60 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
TULOSLASKELMA	-31 526	-25 816	-5 710	22,12 %	-32 368	842	-2,60 %

Toiminta

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa. Lautakunnan valmistelijan ja sihteerin tehtävistä vastaa controller.

Tarkastuslautakunta kokoontui 10 (10) kertaa.

5.7.1.3 Kaupunginvaltuusto

Talous

KAUPUNGINVALTUUSTO	Toteuma 2024	Toteuma 2023	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2024	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT							
MAKSUTUOTOT							
TUET JA AVUSTUKSET							
MUUT TOIMINTATUOTOT							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0		0	0	
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-31 960	-46 469	14 510	-31,22 %	-43 189	11 229	-26,00 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)							
Muut palvelut	-14 293	-20 251	5 958	-29,42 %	-9 400	-4 893	52,05 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-14 293	-20 251	5 958	-29,42 %	-9 400	-4 893	52,05 %
AINEET JA TARVIKKEET	-1 054	-394	-660	167,38 %	-500	-554	110,76 %
AVUSTUKSET							
MUUT TOIMINTAKULUT		-145	145	-100,00 %			
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-47 306	-67 259	19 953	-29,67 %	-53 089	5 782	-10,89 %
TOIMINTAKATE	-47 306	-67 259	19 953	-29,67 %	-53 089	5 782	-10,89 %
VEROTULOT							
VALTIONOSUUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
UUOSIKATE	-47 306	-67 259	19 953	-29,67 %	-53 089	5 782	-10,89 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
TULOSLASKELMA	-47 306	-67 259	19 953	-29,67 %	-53 089	5 782	-10,89 %

Toiminta

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginvaltuusto kokoontui kahdeksan (9) kertaa.

5.7.1.4 Valiokunnat ja jaosto

Talous

VALIOKUNNAT JA JAOSTO	Toteuma 2024	Toteuma 2023	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2024	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT							
MAKSUTUOTOT							
TUET JA AVUSTUKSET							
MUUT TOIMINTATUOTOT							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0		0	0	
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-28 154	-36 670	8 517	-23,22 %	-30 865	2 711	-8,78 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)							
Muut palvelut							
PALVELUIDEN HANKINNAT	0	0	0			0	
AINEET JA TARVIKKEET	-961	-11	-950	9004,64 %		-961	
AVUSTUKSET							
MUUT TOIMINTAKULUT		-40	40	-100,00 %		0	#JAKO/0!
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-29 114	-36 721	7 607	-20,71 %	-30 865	1 751	-5,67 %
TOIMINTAKATE	-29 114	-36 721	7 607	-20,71 %	-30 865	1 751	-5,67 %
VEROTULOT							
VALTIONOSUUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
UUOSIKATE	-29 114	-36 721	7 607	-20,71 %	-30 865	1 751	-5,67 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
TULOSLASKELMA	-29 114	-36 721	7 607	-20,71 %	-30 865	1 751	-5,67 %

Toiminta

Elinvoimavaliokunta kokoontui yhdeksän (11) kertaa, Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta 12 (12) kertaa sekä Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto kaksi (3) kertaa.

5.7.1.5 Kaupunginhallitus

Talous

KAUPUNGINHALLITUS	Toteuma 2024	Toteuma 2023	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2024	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT	151	330	-178	-54,07 %		151	
MAKSUTUOTOT		110	-110	-100,00 %		0	
TUET JA AVUSTUKSET	2 120	27 766	-25 646	-92,36 %		2 120	
MUUT TOIMINTATUOTOT	339	16	323	2000,74 %		339	
TOIMINTATUOTOT	2 610	28 222	-25 611	-90,75 %	0	2 610	
Valmistus omaankäyttöön			0			0	
HENKILÖSTÖKULUT	-349 503	-235 709	-113 794	48,28 %	-282 128	-67 375	23,88 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-21 854	-26 195	4 341	-16,57 %	-36000	14 146	-39,29 %
Muut palvelut	-338 199	-738 893	400 694	-54,23 %	-284 250	-53 949	18,98 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-360 053	-765 088	405 035	-52,94 %	-320 250	-39 803	12,43 %
AINEET JA TARVIKKEET	-15 381	-15 505	124	-0,80 %	-8 500	-6 881	80,95 %
AVUSTUKSET	-240 933	-291 455	50 521	-17,33 %	-268 119	27 186	-10,14 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-541 056	-465 280	-75 776	16,29 %	-510 475	-30 581	5,99 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 506 927	-1 773 037	266 111	-15,01 %	-1 389 472	-117 454	8,45 %
TOIMINTAKATE	-1 504 316	-1 744 816	240 499	-13,78 %	-1 389 472	-114 844	8,27 %
VEROTULOT							
VALTIONOSUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
VUOSIKATE	-1 504 316	-1 744 816	240 499	-13,78 %	-1 389 472	-114 844	8,27 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-460 079	-701 149	241 070	-34,38 %		-460 079	
TUOSLASKELMA	-1 964 395	-2 445 965	481 570	-19,69 %	-1 389 472	-574 923	41,38 %

Kommentit talouslukuihin

Kaupunginhallitus -toimintayksikön toimintakate oli -1 501,9 (-1 744,8) tuhatta euroa ja se jäi tavoitteesta 114,8 tuhatta euroa. Kaupunginhallituksen toimintayksikön ja keskushallinnon palvelualueen toimintakate yhteen laskettuna jäädään budjetoidusta toimintakatteesta -28,5 tuhatta euroa. Toimintatuotot olivat 2,6 (28,2) tuhatta euroa. tuhatta euroa. Kotouttamiseen saatu tuki oli 1,4 (27,4) tuhatta euroa.

Toimintamenot olivat -1 504,5 (-1 773,0) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun 115,1 tuhatta euroa. Henkilöstökulujen ylitys oli -67,4 tuhatta euroa. Luottamushenkilöiden palkkioiden ylitys oli 10,4 tuhatta euroa. Ylitys liittyy lomien jaksottumiseen.

Palveluiden hankinnat ylittivät budjetoidun 37,4 tuhatta euroa. Joukkoliikenteen järjestämisestä aiheutuneet kustannukset olivat 16,1 (24,5) tuhatta euroa. Asiakaspalvelujen ostot vuonna 2023 sisältävät Kainuun soten tilinpäätöksen 2022 avaamiseen liittyvän oikaisun, josta Kuhmolle aiheutui 495,5 tuhanen euron ylimääräinen menoerä, joka kirjattiin kaupunginhallituksen kustannuspaikalle. Joukkoliikenteen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset olivat -16,1 (-24,5) tuhatta euroa.

Asiantuntijapalvelujen ostot olivat -94,3 tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 55,3 tuhatta euroa. Summa koostuu muun muassa rekrytointikustannuksista ja konsultoinnista. It-ohjelmisto- ja sovellusostot olivat -13,7 tuhatta euroa ja ne alittivat budjetoidun 46,3 tuhatta euroa. Osa menoista on kirjattu hallintopalvelujen kustannuspaikalle. Majoitus- ja ravitsemuspalvelut olivat -26,1 tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 11,1 tuhatta euroa. Matkustus- ja kuljetuspalvelut olivat -46,0 tuhatta euroa ja ylitystä budjetoituun oli 17,4 tuhatta euroa. Koulutus- ja kulttuuripalvelut olivat -19,2 tuhatta euroa ja ylitys oli -16,9 tuhatta euroa. Osuus verokustannuksiin oli -86,1 tuhatta euroa ja alitus budjetoituun oli -13,9 tuhatta euroa. Muut yhteistoimintaosuudet jäivät budjetoidusta -14,1 tuhatta euroa.

Aine- ja tarvikehankinnat olivat 15,3 tuhatta euroa ja ylitystä budjetoituun nähden oli 6,9 tuhatta euroa. Elintarvikeostot toteutuivat budjetoitua suurempina.

Avustukset olivat -240,9 tuhatta euroa ja ne alittivat budjetoidun 27,2 tuhatta euroa. Juminkeko-säätiön palautti 6,0 tuhatta euroa virheellisesti laskutettuja kaukolämpö- ja vesimaksuja vuosilta 2020-2024. Konserniavustus Kuhmon Yrityssammolle oli 40,0 tuhatta euroa. Muut toimintakulut sisältää KOy Kuhmon Kulttuuritalon yhtiövastikkeen sekä kaupunginhallituksen puheenjohtajalle maksetut ansionmenetyskorvaukset. Muut toimintakulut olivat -541,1 tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun -30,6 tuhatta euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 20,1 tuhatta euroa. Arvonalentumiset sisältävät Kuhmon Yritys-sampo Oy:n osakkeiden arvonalentumisen.

Tilikauden tulos oli -1 962,0 euroa ja se ylitti budjetoidun 572,5 tuhannella euroalla. Laskua edellisvuoteen verrattuna 484,0 tuhatta euroa.

Edellä mainittuihin kustannuksiin sisältyi Hyte-työn kustannukset -80,3 tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 22,4 tuhatta euroa. Ylitys liittyy lomapalkan jaksotukseen sekä palvelujen ostoihin. Vuonna 2023 hyte-työn kustannukset on budjetoitu Kaupunkiympäristön ja Vetovoimaisuuden palvelualueille. Vuoden 2025 alusta Hyte-työn kustannukset on budjetoitu Kasvun ja oppimisen palvelualueelle.

Toiminta

Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteensovittamalla organisaation toiminta kaupunkistrategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin taloudesta.

Hyvinvointityö

Hyvinvointityö yhdistää kaikki kaupungin palvelualueet. Hyvinvointialueen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä hyvinvointityön osalta. Kainuun hyte-ryhmässä ja sen kaikissa alatyöryhmissä on edustus Kuhmon kaupungilta.

5.7.1.6 Keskushallinto

Talous

KESKUSHALLINTO	Toteuma	Toteuma	Ero	Ero	Talousarvio	Ero	Ero
hallinto, talous- ja hr, toimistopalv., maakunn.y.t.	2024	2023	euroa	%	2024	Tp-Ta	%
MYYNITUOTOT	21 141	15 546	5 595	35,99 %		21 141	
MAKSUTUOTOT		52	-52	-100,00 %		0	
TUET JA AVUSTUKSET		2 209	-2 209	-100,00 %	75 800	-75 800	-100,00 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	27 448		27 448			27 448	
TOIMINTATUOTOT	48 589	17 806	30 782	172,87 %	75 800	-27 211	-35,90 %
Valmistus omaankäyttöön			0			0	
HENKILÖSTÖKULUT	-437 512	-457 674	20 162	-4,41 %	-501 725	64 213	-12,80 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-287 798	-165 160	-122 638	74,25 %	-308 818	21 020	-6,81 %
Muut palvelut	-558 029	-523 815	-34 214	6,53 %	-589 950	31 921	-5,41 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-845 827	-688 975	-156 852	22,77 %	-898 768	52 941	-5,89 %
AINEET JA TARVIKKEET	-9 550	-14 311	4 761	-33,27 %	-14 300	4 750	-33,22 %
AVUSTUKSET	-26 466	-23 697	-2 769	11,69 %	-40 000	13 534	-33,84 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-143 885	-158 855	14 970	-9,42 %	-119 650	-24 235	20,25 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 463 239	-1 343 511	-119 729	8,91 %	-1 574 443	111 203	-7,06 %
TOIMINTAKATE	-1 414 651	-1 325 704	-88 946	6,71 %	-1 498 643	83 992	-5,60 %
VEROTULOT							
VALTIONOSUUKSET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-3 806	-2 578	-1 228	47,63 %		-3 806	
VUOSIKATE	-1 418 457	-1 328 283	-90 174	6,79 %	-1 498 643	80 185	-5,35 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-23 013	-23 013	0	0,00 %		-23 013	
TULOSLASKELMA	-1 441 470	-1 351 295	-90 174	6,67 %	-1 498 643	57 173	-3,81 %

Kommentit talouslukuihin

Keskushallinnon palvelualueen toimintakate oli -1441,5 (-1 325,7) tuhatta euroa. Palvelualueen toimintakate ylitti tavoitteen 84,0 tuhannella eurolla. Jos palvelualueeseen sisällytetään kaupunginhallituksen toimintayksikkö, toimintakate jää budjetoidusta -28,5 tuhatta euroa.

Toimintatuotot olivat 48,6 (17,8) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun -27,2 tuhannella eurolla. Avustustulot sisältävät Kelan työterveyshuollon korvauksen ja jaksotuksiin liittyvä oikaisun vuodelle 2023 tehdystä arvioidusta korvauksesta. Kevalta saatiin 10,0 tuhatta euroa Vaikuttavampaa työkykyjohtamista -projektiin. Projektin toteuttamisen valmistelu aloitettiin vuoden 2024 puolella, ja projekti toteutuu vuonna 2025. Myyntituotot (21,1 t€) koostuvat muun muassa tytäryhtiöiltä edelleen laskutetuista kustannuksista.

Vuonna 2023 saatiin pelastuslaitokselta palautusta käyttämättä jääneistä pakollisista varauksista 126,0 tuhatta euroa (kirjattu menojen oikaisuksi). Pelastuslaitoksen toiminta on siirtynyt hyvinvointialueen vastuulle.

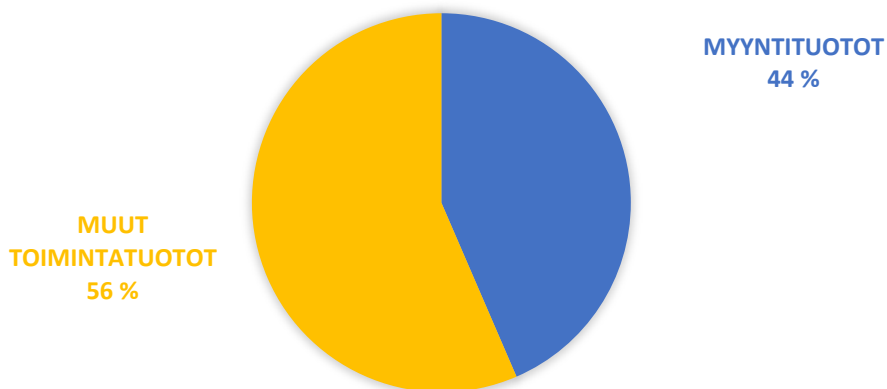
Toimintamenot olivat -1 463,2 (-1 343,5) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetoidun 111,0 tuhannella eurolla. Henkilöstökulut olivat -437,5 tuhatta euroa ja jäivät budjetoidusta 64,2 tuhatta euroa. Hallintojohtajan tehtävää ei täytetty vuonna 2023, vaan rekrytointi toteutui keväällä 2024.

Palvelujen hankintamenot olivat -845,8 (-689,0) tuhatta euroa ja summa aloitti budjetoidun 52,9 tuhannella eurolla. Kainuun liiton maksuosuus oli 287,8 (291,2) tuhatta euroa. Aluepelastuslaitoksen osalta palautus vuonna 2023 oli 126,0 tuhatta euroa. Hallintopalvelujen it-palvelut koko organisaation hyväksi olivat -87,8 (-116,6) tuhatta euroa. Aine- ja tarvikehankinnat -9,5 (-14,3) tuhatta euroa toteutuivat lähes budjetoidusti.

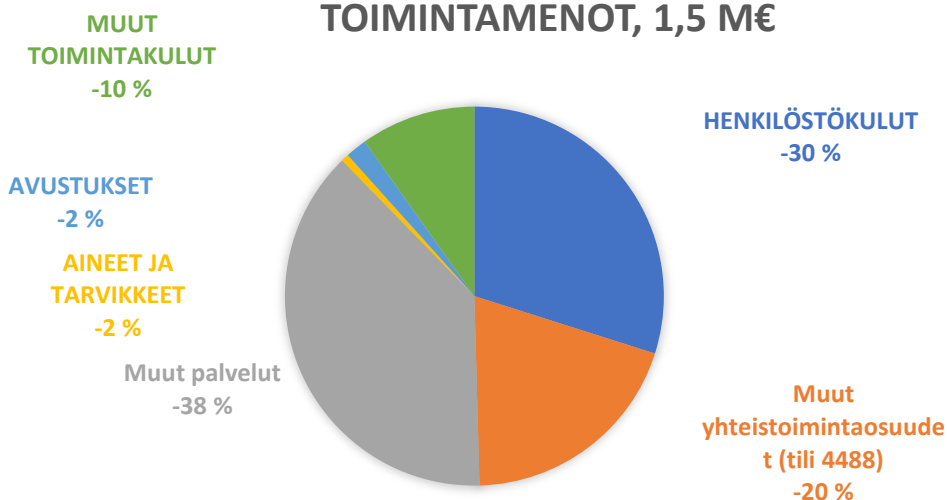
Avustuksia (E-passi) maksettiin -26,5 (-23,7) tuhatta euroa, ja ne alittivat budjetin 13,5 tuhannella eurolla. Määrärahasa varauduttu sähköpolkupyörän hankinnasta aiheutuvaan etuuteen.

Muut toimintakulut olivat -143,9 (-158,9) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 24,2 tuhannella eurolla. It-laite- sekä ohjelmisto- ja sovellusvuokrat olivat yhteensä 131,8 (152,2) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun 16,0 tuhannella eurolla.

TOIMINTATUOTOT, 0,05 M€

TOIMINTAMENOT, 1,5 M€

Keskushallinnon toiminta vuonna 2024

Työhyvinvoinnin johtamiseen kiinnitetään huomiota. Signi -henkilöstökyselyn tulosten perusteella laaditaan toimenpidesuunnitelmat, joihin kootaan kyselyn perusteella tärkeäksi koettavia työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä. Yhtenä yhteisenä toimenpiteenä esihenkilöiden kanssa paneudutaan työkykyjohtamisen käsitteeseen ja hankitaan siihen koulutusta sekä sparrausta. Kevan työhyvinvointikysely toteutettiin joulukuussa 2024. Tulokset käsitellään vuoden 2025 puolella.

Työterveyshuollon kanssa uudistetaan aktiivisen tuen toimintamalli ja viedään käytäntöön. Perekäytännön- ja rekrytointilisää hyödynnetään aktiivisesti rekrytoinneissa. Toimintamallin uudistaminen siirrettiin vuodelle 2025 ja toteutetaan Vaikuttavampaa työkykyjohtamista -hankkeen puitteissa.

Keskushallinnon palvelualueella valmistauduttiin uuden hallintojohtajan rekrytointiin sekä hänen perehdyttämiseensä. Hallintojohtaja aloitti tehtävässä 13.5.2024 virkaa tekevänä, koska valintapäätöksestä tehty oikaisuvaatimus. Kaupunginhallitus hylkäsi oikaisuvaatimuksen eikä päätöksestä jätetty valitusta edelleen hallinto-oikeuteen. Päätös tuli lainvoimaiseksi ja hallintojohtaja otti viran vastaan 18.6.2024.

Kesällä 2024 kaupunki otti käyttöön työsuhte-etuna sähköpolkupyörän. Kuhmon kaupungin työntekijällä on mahdollisuus saada sähköpolkupyörä käyttöönsä siten, että palkasta pidätetään enintään 100 euroa kuukaudessa ja loppuosalla sähköpolkupyörä on mahdollista lunastaa itselle. Työsuhtepolkupyöräetua hyödynsi vuoden 2024 aikana hieman alle 10 % henkilöstöstä.

Vaalien järjestäminen on keskushallinnon vastuulla. Vuonna 2024 Presidentinvaalit (kaksi kierrosta) pidettiin tammi-helmikuussa ja europarlamenttivaalit kesäkuussa. Ennakkoäänestyspaikkoina toimivat Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo ja liikkuva äänestysbussi (kirjastoauto). Varsinaisena äänestyspäivänä äänestyspaikkoina toimivat Kuhmo-talon lisäksi Hietaperän koulu, entiset livantiiran ja Lentiiran koulut.

Vaikuta päivät 26.-27.9.2024 7.-9.-luokkalaisille järjestettiin yhdessä nuorisopalvelujen kanssa.

Vakuutusten kilpailutukseen liittyen kaupunginhallitus teki toimeksiannon VO Meklareille. Kilpailutus tapahtuu alkuvuoden aikana.

Kaupungintalon tiloissa on tapahtunut huonemuutoksia mm. Te-uudistuksen johdosta ja sen myötä tiloja on remontoitu.

Kuhmon hallintosäännön mukaan hallitus ja valiokunnat vastaavat eri palveluista seuraavasti:

Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto	- ohjaa esittelijän aloitteesta asioiden valmistelua ja käy niistä keskustelua. - vastuulla on erityisesti eri palvelualueiden välinen ennakointi-, strategia-, ohjelma- ja tulevaisuustyö, jolla tähdätään veto- ja pitovoiman sekä osallisuuden lisäämiseen - tekee esityksiä ja toimenpidesuosituksia valiokunnille ja kaupunginhallitukselle
Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta	- hyvinvointityö - varhaiskasvatus - perusopetus - nuorisopalvelut - lukiokoulutus - oppivelvollisuuslaissa säädetyt tehtävät - musiikkiopisto - kansalaisopisto - kulttuuri-, museo-, tapahtuma- ja kirjastopalvelut - terveysliikunta ja liikuntapalvelut - koulukuljetukset
Elinvoimavaliokunta	- matkailu - elinvoimapalvelut - Woodpolis - työllisyyden edistäminen

	• kuljetuspalveluiden osalta reittiliikenne ja saavutettavuus • rakentamisen neuvonta ja valvonta • ympäristönsuojelu • väestönsuojelu sekä öljyntorjunta siltä osin kuin kyseisiä tehtäviä ei alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksella ole siirretty pelastuslaitokselle. • rakennushankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen • rakennetun omaisuuden ja yleisten alueiden ylläpito • kaavoitus- ja maankäyttö • mittaustoimi • hulevesiasiat • yksityistiepalvelut • kunnallisten laitosten vaatimat tukitoiminnot • liikuntapaikat
Kaupunginhallitus	• kaupungin toiminnan johtaminen ja kuntalaissa säädetyistä tehtävistä vastaaminen • strateginen johtaminen ja konserniohjaus • maa- ja maankäyttöpolitiikka • keskushallinnon palvelualue • kaupungin edustaja Kainuun liitto -kuntayhtymässä ja Ympäristöterveydenhuollossa (Sotkamo isäntäkuntana) Te-palvelu 2024 uudistus (Kajaani isäntäkuntana) • Kuhmon kaupungin tutkimusrahasto • viestintä

Keskushallinnon strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2024

Painopistealueet 2024

Kaupunginhallitus ohjaa kaupungin kehitystä ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkistrategian mukaiset 6 laajaa strategista tavoitetta ovat toiminnan painopistealueina lähivuodet. Kaupunginhallitus johtaa talousarvion valmistelua ja talouden hallintaa kaupunkistrategian mukaisesti pitäen tulot ja menot tasapainossa. Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien osalta talouden tulee olla tasapainossa vuosittain. Myös kaupungin velkaantuminen pyritään taittamaan suunnitelmakaudella. Toimintaympäristön muutoksiin ja investointeihin varaudutaan kiinteistöstrategian mukaisesti. Strategisia tavoitteita tarkasteltu ryhmätyönä valtuuston iltakoulussa toukokuussa. Syksyllä 2024 päätettiin täydentää strategian mittareita siten, että työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät. Varautumiseen liittyvät tehtävät ja toimenpiteet.

Ateria- ja puhtauspalvelujen ulkoistaminen toteutui 1.2.2024. Uudistuksen kustannusvaikutuksen odotetaan tässä vaiheessa olevan neutraali. Uudistuksella turvataan sote-ruoan tuottaminen Tuupalan tuotantokeittiössä Kainuun hyvinvointialueelle. (Kainuun HVA kilpailutti erikseen kotihoitoateriat). Henkilöstön siirtyminen uuden toimijan palvelukseen tapahtui sujuvasti.

Kaupunki valmistautui Te-palvelut 2024 uudistukseen ja sen tuomiin vaikutuksiin. Palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 ja Kainuussa se toteutetaan Kajaani-vetoisesti isäntäkuntamallilla. Uudistus tulee vaikuttamaan lisääntyneinä valtionosuuksina, mutta myös käyttötalousmenoina. Te-palveluille remontoitiin toimivat tilat. Henkilöstön siirtyminen sujui aikataulussa.

Keskushallinnon palvelualueen painopisteenä on palvelevuus, toiminnan ja toimintatapojen kehittäminen ja viisas uudistuminen.

Keskushallinnon strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2024

Valitsemme toiminnallisista tavoitteista meille sopivat

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite
1.	Kestävä kaupunki	1.2 1.5	Vaikutamme hankinnoilla Pitkän aikavälin talouden tasapaino
2.	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.4 2.5 2.6	Saamme osajia Tulomuuttopalvelut kunnossa Yrittäjämönteinen kaupunki
3.	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.3	Turvallinen ja avoin kaupunki Osalliset ihmiset
4.	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.1 4.2 4.4	Kuhmon aluebrändi tunnetaan Luotettava yhteistyökumppani Toimimme kansainvälisissä kulttuuri-verkostoissa
5.	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.3 5.4	Vetovoimainen oma lukio Ammattiin voi opiskella Kuhmossa
6.	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	Hyvä palveluasenne Valmentava johtajuus Itseohjautuvat tiimit Salliva kokeilukulttuuri Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhlija työyhteisö

Keskushallinnon kärkitoimenpiteiden toteutuminen vuonna 2024

Tavoite	Kärkitoimenpiteet
1.2	Hankintaosaamisen lisääminen. Tekoälyn mahdollisuuksiin perehtyminen.
1.5	Prosessien kuvaaminen ja visualisointi, varmistamme että palvelutoiminta on laadukasta ja tasaista.
2.4	Palveluasenteella vaikutamme Kuhmo-kuvaan ja Kuhmon työnantajakuvaan.
2.5	Palvelusihteerin osallistuminen KV-tiimin toimintaan ja tuki toiminnalle, kotouttamisen tuki, tiimin perustaminen.
3.3	Palvelukanavat, niiden kehittäminen ja tiedottaminen, lähityössä paikallaolopäivät. Valtuuston kokousten striimaukset otettiin käyttöön vuoden 2024 alussa, palvelusihteerit vastaavat kokoustekniikasta. Yhteisöllisen tapahtuman järjestäminen, paikalla työntekijöitä kaikilta toimialoilta. Pyhäinpäivän aatoksi suunniteltu avointen ovien päivän tapahtuma ei toteutunut. Sen sijaan 7-9-luokkalaisille nuorille järjestettiin Vaikuta -päivät syyskuussa yhdessä nuorisopalvelujen kanssa. www-sivujen uudistaminen ja kuntalaisten verkkosivuraati siirtyvät vuodelle 2025. Kaupungin nykyiset www-sivut on auditoitu, toimenpidesuosituksena on sivujen saavutettavuuden parantaminen. www-sivujen turvallisuuteen kiinnitetään myös huomiota. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman hyväksyminen siirtyy vuodelle 2025. Veto-vastuu asiassa siirtyy Kasvun ja oppimisen palvelualueelle.
4.2	Palvelemme laadukkaalla prosessilla (vastuut ja ohjeistukset kunnossa) hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Järjestelmät kunnossa ja nykyaikaiset. Tiedonhallintamallin rakentaminen ja kuvaaminen, sähköisen arkistoinnin käyttöönotto asteittain. Nämä toimenpiteet siirtyvät vuodelle 2025.

	Sähköinen allekirjoitus otettiin käyttöön vuoden 2024 alusta.
5.4	Oppimisympäristöt, harjoittelupaikat, kuntatyön tutuksi tekeminen, rekrymessut, TET-päivien organisointi. Rekrymessut järjestetty 14.2.
6.1, 6.3	Palvelutarjotin palvelee, tiedotamme riittävästi keskushallinnon palveluista, tehtäväkuvien tarkistaminen tiimityöskentelyn edelleen kehittäminen, yhtenä tiiminä toimiminen. Kouluttautuminen ja ajan tasalla pysyminen, terve uteliaisuus ja proaktiivisuus toiminnassa. Eduhouse koulutusympäristön hyödyntäminen. Eduhousen koulutuspalvelut saatavilla. Eduhousen koulutuspalveluista luovutaan vuonna 2025.
6.2	Kevan työhyvinvointikysely. Siirrytään Signi -henkilöstökyselystä KEVA:n työhyvinvointikyselyyn.

Mittarit ja informatiiviset tunnusluvut Kuhmon kaupunki

Tehokkuusmittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut €/as	8 515	8972	3714	3770	3806	3880	4003

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Vuosikate €/as	291	1 008	524	629	646	368	334	184
Vuosikate/poistot-%	72,2	341,7	165,0	143,6	146,7	96,1	106,9	54,2
Investointien tulorahoitus-%	181,4	260,7	176,6	332,7	299,2			
Lainakanta €/as	4 926	4 691	5365	4 292	4261			
Palkkaa saavan henkilöstön määrä (v. ka)		326	339	350				
Henkilötyövuodet	307,5	297,3	309,6	313,62				
Henkilöstökulut (1000 €)	14 737	14 947	15 647	15 786	14 993	14 837	15 438	16 009
Sairauspoissaolot: tavoite 2025	Sairauspoissaolot vähenevät							
Työtyytyväisyys: tavoite 2025	Työhyvinvointi paranee							
Äänestysaktiivisuus vaaleissa (kaikki äänioikeutetut)		Kunta- vaalit	Alue- vaalit	Edus- kunta- vaalit	Presi- dentin vaalit, I kierros			
%		49,9	49,3	69,1	64,8			
Hietaperä			50,9	69,8	67,6			
livantiira			55,6	69,7	64,4			
Korpisalmi-Saarikoski			46,7	66,6	67,4			
Lentiira			44,1	70,4	74,1			
%					2 kierros			
Hietaperä					58,7			
livantiira					62,7			
Korpisalmi-Saarikoski					63,1			
Lentiira					58,2			
%					65,0			
Hietaperä					Europar- lamentti- vaalit			
livantiira					30,3			
Korpisalmi-Saarikoski					37,6			
Lentiira					44,0			
					29,2			
					39,9			
TEA-viisari Kuhmo kaikki sektorit KA		68	72	71	73			
Hyte-kerroin €/asukas	15,1	18,4	20,5	21,4	19,5			

5.7.2 Vetovoimaisuuden palvelualue

Toimintaympäristö

Vetovoimaisuuden palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- kulttuuripalvelut
- kirjastopalvelut
- museopalvelut
- viestintä ja matkailu
- elinvoiman kehittäminen
- elinkeinopalvelut
- markkinointi
- maaseutuelinkeinojen palvelut
- Woodpolis

Kuhmon kaupungin vetovoimaisuuden palvelualueen tehtävänä on pitää yllä ja lisätä Kuhmon vetovoimaisuutta sekä paikkakunnalla asuvien että sinne muuttota harkitsevien ihmisten ja yritysten näkökulmasta. Vetovoimaisuuden palvelualue järjestää ja tuottaa Kuhmon strategian mukaisia matkailu-, elinkeino-, kulttuuri- ja tapahtumapalveluja yhteistyössä yritysten, asukkaiden ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Vetovoimaisuuden palvelualueeseen kuuluvat yrityspalvelut, Woodpolis, maaseutupalvelut, kirjasto- ja museopalvelut sekä kulttuuri- ja tapahtumapalvelut. Lisäksi palvelualue koordinoi kaupungin viestintää. Vetovoimaisuuden palvelualueen toiminnan luonne on erityisen poikkisektoraalinen.

Talous

Vetovoimaisuuden palvelualue

VETOVOIMAISUUDEN PALVELUALUE	Toteuma 2024	Toteuma 2023	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2024	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT	13 446	16 261	-2 815	-17,31 %	8 300	5 146	62,00 %
MAKSUTUOTOT	25 669	37 284	-11 616	-31,15 %	39 000	-13 331	-34,18 %
TUET JA AVUSTUKSET	533 999	397 703	136 296	34,27 %	588 417	-54 418	-9,25 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 537	11 762	-5 225	-44,42 %	33 603	-27 066	-80,55 %
TOIMINTATUOTOT	579 650	463 010	116 640	25,19 %	669 320	-89 670	-13,40 %
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-1 271 300	-1 019 285	-252 015	24,72 %	-1 331 749	60 448	-4,54 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-388 441	-269 638	-118 803	44,06 %	-385 000	-3 441	0,89 %
Muut palvelut	-492 393	-562 633	70 240	-12,48 %	-692 772	200 380	-28,92 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-880 834	-832 271	-48 563	5,83 %	-1 077 772	196 938	-18,27 %
AINEET JA TARVIKKEET	-109 204	-84 066	-25 138	29,90 %	-105 250	-3 954	3,76 %
AVUSTUKSET	-82 987	-72 180	-10 807	14,97 %	-20 000	-62 987	314,94 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-63 031	-57 192	-5 839	10,21 %	-42 575	-20 456	48,05 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 407 357	-2 064 995	-342 362	16,58 %	-2 577 346	169 990	-6,60 %
TOIMINTAKATE	-1 827 707	-1 601 985	-225 722	14,09 %	-1 908 026	80 319	-4,21 %
VEROTULOT							
VALTIONOSUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-40,04	-11,75	-28	240,77 %		-40	
VUOSIKATE	-1 827 747	-1 601 997	-225 750	14,09 %	-1 908 026	80 279	-4,21 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 839	-10 839	0	0,00 %		-10 839	
TUOSLASKELMA	-1 838 586	-1 612 836	-225 750	14,00 %	-1 908 026	69 440	-3,64 %

Kommentit talouslukuihin

Palvelualueen toimintakate oli -1 827,7 tuhatta euroa ja budjetoituun nähden (-1 908,0) nähden toteutui 80,0 tuhatta euroa parempana.

Palvelualueen toimintatuotot olivat 579,7 (463,0) tuhatta euroa ja ne jäivät budjetoidusta 89,7 tuhatta euroa. Tuet ja avustukset toteutuivat 534,0 (397,7) tuhannen euron suuruisina ja jäivät budjetoidusta -54,4 tuhatta euroa.

Toimintakulut olivat -2 407,3 (-2 065,0) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetoidun -170,0 tuhatta euroa. Henkilöstökulut olivat -1 271,3 (-1 019,3) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun 60,4 tuhatta euroa. Osa projekteista pääsi alkamaan suunniteltua myöhemmin. Yhteistoimintaosuudet olivat -388,4 tuhatta euroa ja toteutuivat lähes budjetoidusti. Summa sisältää Sotkamon kunnalta ostettavan Ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Avustusmenot olivat -83,0 tuhatta euroa ja ne jäivät budjetoidusta -63,0 tuhatta euroa. Muut toimintakulut olivat -63,0 tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun -20,5 tuhatta euroa.

Viestintä- ja kulttuuripalvelujen toimintakate oli -767,0 (-769,6) tuhatta euroa ja alitusta budjetoituun nähden oli -7,4 tuhatta euroa.

Toimintatuotot olivat 121,3 (87,5) tuhatta euroa ja ne toteutuivat 69,1 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Museotoiminnan kehittämiseen saatiin eduskunnan joululahjarahaa 55,0 tuhatta euroa. Työllistämistukea saatiin 27,2 tuhatta euroa, mitä ei oltu budjetoitu lainkaan.

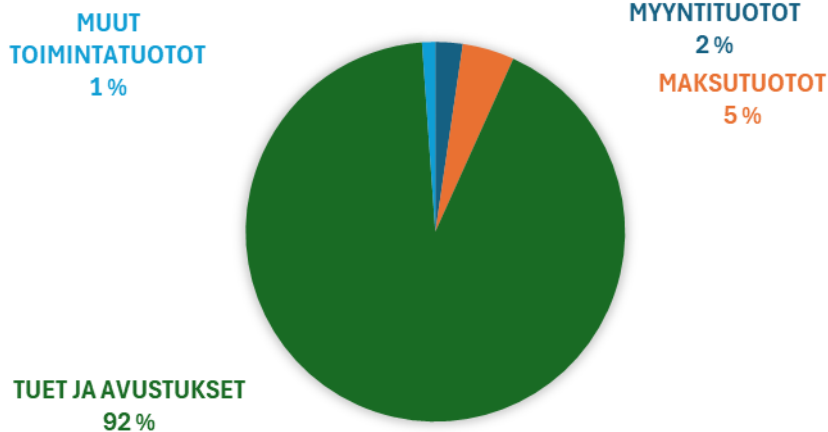
Toimintakulut olivat -888,2 (-857,1) tuhatta euroa ja ne toteutuivat 76,4 tuhatta euroa budjetoitua suurempina. Henkilöstökulut olivat -576,4 tuhatta euroa ja toteutuivat 24,2 tuhatta euroa budjetoitua suurempina. Palvelujen ostot olivat -166,7 tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 40,5 tuhatta euroa. Ylitys kohdentui muun muassa puhtaanapito- ja pesulapalveluihin 30,2 tuhatta euroa ja sosiaali- ja terveyspalveluihin 24,5 tuhatta euroa. Asiantuntijapalvelut ylittivät budjetoidun 6,1 tuhatta euroa ja muut palvelut 6,2 tuhatta euroa. Avustuspäärahat ylittivät 13,8 tuhatta euroa. Kuhmon kamarimusiikin kesätyöntekijöiden palkat maksettiin avustuksena, kun ne aiemmin ovat sisällyneet henkilöstökuluihin.

Elinvoimapalvelujen toimintakate oli -1 060,7 (-832,4) tuhatta euroa ja se alitti budjetoidun -87,7 tuhatta euroa.

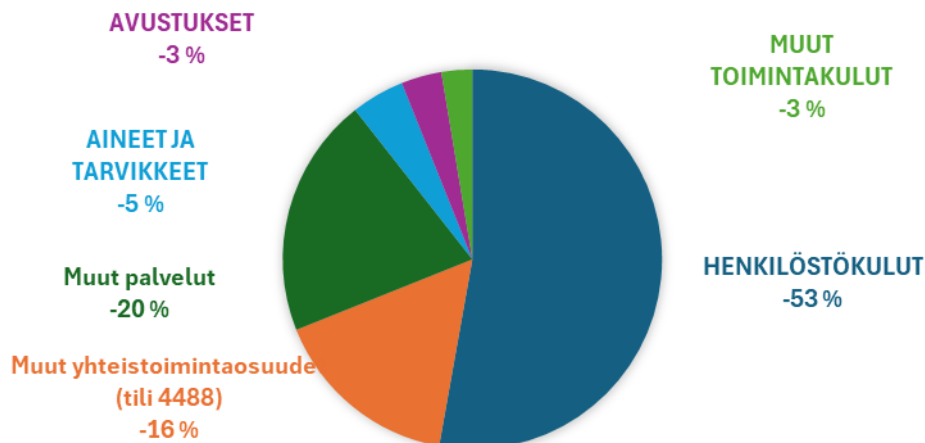
Toimintatuotot olivat 458,4 (617,1) tuhatta euroa ja ne jäivät budjetoidusta -158,7 tuhatta euroa. Avustukset projekteihin olivat 448,7 tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun -134,8 tuhatta euroa.

Toimintamenot olivat -1 519,1 (-1 207,9) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetoidun -246,4 tuhatta euroa. Henkilöstökulut olivat -694,9 (-412,4) tuhatta euroa ja toteutuivat -84,7 tuhatta budjetoitua pienempinä. Osa projekteista alkoi suunniteltua myöhemmin. Palvelujen ostot olivat -714,1 (-951,5) tuhatta euroa ja jäivät budjetoidusta -237,4 tuhatta euroa. Projektimenot on budjetointivaiheessa kirjattu kättäsummina asiantuntijapalveluihin, mutta toteutuessaan kirjattu eri kirjanpitoileille. Majoitus- ja ravitsemuspalvelut olivat 25,9 tuhatta euroa ja matkustus- ja kuljetuspalvelut 34,9 tuhatta euroa, kun budjetoitu summa oli yhteensä 3,6 tuhatta euroa. Muut yhteistoimintaosuudet/Ympäristöterveyshuollon palvelut olivat -388,4 (-269,7) tuhatta euroa ja toteutuivat lähes budjetoidusti. Aine- ja tarveostot olivat -11,7 (-5,3) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun 6,4 tuhatta euroa. Avustusmenot olivat -65,0 (-67,8) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetoidun 49,2 tuhatta euroa. Muut toimintakulut olivat -33,3 (-25,3) tuhatta euroa ylittivät budjetoidun -20,0 tuhatta euroa. Elinkeinojen kehittämismääräraha -348,2 tuhatta euroa budjetoitiin asiantuntijapalveluihin, mutta määrärahan käyttö on budjetoitu eri kirjanpidon tileille. Määrärahasta käytettiin -179,8 tuhatta euroa. Avustusten osuus oli -52,6 tuhatta euroa, josta yrityspalvelusetelit -16,8 (-19,7) tuhatta euroa ja julkisivuseteli -1,8 (-4,3) tuhatta euroa. Idän Taiga ry:n avustus oli 27,0 tuhatta euroa.

TOIMINTATUOTOT, 0,6 M€

TOIMINTAMENOT, 2,4 M€

Vetovoimaisuuden palvelualueen toiminta vuonna 2024

Vuoden 2024 aikana kaupungin kehitystoiminta on ollut laajimmillaan viime vuosiin verrattuna. Vetovoimaisuuden palvelualueen toimesta vuonna 2024 käynnistyi viisi uutta kaupungin omaa hanketta sekä viisi yhteistyöhanketta eri toimijoiden kanssa. Lisäksi uusia hankeaihoita mm. Kirjallisuus ja kulttuuri-toimialalle, puualalle ja biokaasun tuotantoon on valmisteltu vuoden aikana ja niille on tehty määrära-havaraukset. Vuoden 2024 aikana on tehty yhteistyötä naapurikuntien kanssa mm. vihreän siirtymän hankkeessa ja matkailutoiminnoissa.

Palvelualueen henkilöstöresurssi kasvoi. Uusiin hankkeisiin on vuoden 2024 aikana palkattu yhteensä kymmenen hanketoimijaa. Hankkeiden välillä on tehty runsaasti hyvää yhteistyötä, joka on parantanut merkittävästi kehitystoiminnan vaikuttavuutta.

Vuoden 2024 aikana Elinkeinopalveluissa valmistauduttiin TEPA24 uudistukseen yhdessä työllisyyden-hoidon palvelualueen kanssa.

Viestintä ja matkailu

Viestintää johtaa Kuhmossa kaupunginjohtaja. Viestintätyön resurssina on viestintä- ja matkailukoordinaattori sekä viestintätiimi. Viestintätyön ja vetovoimaisuuden palvelualueen tärkeä tehtävä on koordinaoida kaupungin sidosryhmätyötä ja osallisuuden edistämistä.

Merkittävimpänä vetovoimaisuuteen vaikuttavana viestinnän toimenpiteenä toteutettiin lyhytvideomarkkinointipilotti yhteistyössä OSKU-hankkeen ja Yhdistystoiminnan hankkeen kanssa. Lyhytvideot toteutettiin ulkopuolisen tuotantoyhtiön kanssa ja jakelukanavina toimivat Tiktok, Instagram ja Facebook, joiden näyttökertoja oli yhteensä yli miljoona kappaletta. Saman toteutuksen yhteydessä hankittiin AV-guide, somepohjia ja lisäväripaletti kaupunkiorganisaation käyttöön, joiden avulla haettiin yhteisempää ilmettä erityisesti sosiaalisen median viestintään.

Viestintätiimiä koulutettiin videoiden tekemisen maailmaan ja laadittiin palvelualueiden viestinnän vastuuluettelukko. Kuhmon aluebrändiä jalkautettiin kertomalla brändin mahdollisista käyttötavoista yhdistysillassa.

Visit Kuhmo -kanavien kehittämistä jatkettiin osana matkailua ja viestintää täydentämällä mm. englanninkielistä sisältöä ja tuottamalla somesisältöjä. Ryhdyttiin tuottamaan myös lyhytvideoita pienimuotoisesti omana toimintana. Loppuvuodesta käytiin keskustelua alueellisten yhteistyökumppaneiden kanssa sopimuksista. Wild Taigan avustussummaa pienennettiin samalle tasolle Suomussalmen kunnan kanssa.

Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut

Kirjastopalvelut: Kirjasto on järjestänyt säännöllisesti ympäri vuoden tapahtumia itsenäisesti, sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (lukupiiri, Novellikoukku, lautapeli-illat, ym.) vuosikellon mukaan. LC Kuhmo/Helenat järjesti kaupunginkirjastolla ikäihmisille suunnattua digineuvontaa.

Kulttuuripalveluja on tarjottu säännöllisesti perukan asukkaille kirjastoautoa hyödyntäen. Lasten ja nuorten kirjavinkkausta ja yhteistyötä koulujen ja päiväkotien kanssa on jatkettu. Kevään 2024 aikana kirjastolle on tehty nuorten oleskelunurkkaus, josta löytyy sohva ja nojatuoleja ajanviettoon. Nuorten aikuisten aineistoa on siirretty nurkkaukseen yhteyteen.

Aikuisten lukemisedistämistyötä on kehitetty huomioimalla entistä paremmin erilaiset väestöryhmät ja järjestämällä heille kohdennettua toimintaa, kuten aikuisten kirjavinkkauksia, lukutuokioita ym. Tässä hyödynnetään vuoden 2023 aikana toteutetun Tervetuloa kirjastoon – kohdennettuja kirjastopalveluita työllisyyspalveluiden asiakkaille –hankkeen tuloksia. Yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa on jatkettu. Hyvinvointia tukevia palveluita, kuten lukuhetkiä, on viety ikäihmisten luo hoivalaitoksiin. Kirjasto tarjoaa kotipalvelua asiakkaille, joille on hankalaa saapua kirjastolle. Heille kootaan ja postiteen henkilökunnan toimesta kirjapaketteja, jotka posti kuljettaa perille.

Palvelujen yhtenä painopisteenä ovat kirjaston verkkopalveluiden ja e-kokoelman jatkuva kehittäminen, niiden neuvonta, opastus ja digituki. E-kokoelmaa on kehitetty valmistautumalla mahdollisuuteen liittyä valmisteilla olevaan kuntien yhteiseen eKirjastoon.

Loppuvuodesta 2024 osallistuttiin Kajaanin kaupunginkirjaston hakemaan ja hallinnoimaan, Kainuun kirjastojen yhteiseen Oktetti soimaan -hankkeeseen, jonka tavoitteena on liittää Sotkamon kirjasto osaksi Kainet-kirjastokimppaa.

Henkilökunnan osaamista on kehitetty mm. LEAN koulutuksin. Kirjaston työolosuhteita on kehitetty tavoitteena rauhallisempi ja siistimpi työympäristö.

Kulttuuripalvelut: Läpi vuoden järjestetään tapahtumia vuosikellon mukaan. Painotetaan yhteisöllisiä matalan kynnyksen tapahtumia. Helmikuussa järjestettiin Kuhmon Talvi –tapahtuma yhdessä muiden kulttuuritoimijoiden kanssa. Kesällä järjestettiin matalan kynnyksen tapahtumia, ja syksyllä Kuhmon Taiteiden Taikayö. sekä marraskuussa Römppäviikko. Tapahtumien suunnittelua ja ennakointia pyritään aikaistamaan ja samalla markkinointia tehostetaan uusien yleisöjen tavoittamiseksi.

Kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteita viedään käytäntöön yhdessä kasvat- ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Toimitaan aktiivisesti Kulttura:ssa, Kaikukortti-verkostossa, Taikusydän -verkostossa, alueteatterineuvottelukunnassa, sekä Kulttuurin vahvistuvat verkostot Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla 2024–2025-hankkeessa. Kuhmo on yksi kumppanikunnista Oulun v. 2026 Eurooppalainen Kulttuuripääkaupunki -statukseen liittyvässä yhteistyöverkostossa. Lisäksi Kuhmo on mukana UNESCO:n kirjallisuuskaukunki -verkostossa, ja osallistuu Kainuun kulttuuriohjelman toteuttamiseen. Mahdollisuutta uusien paikalliskohteiden liittämistä osaksi Kaikukortti-tarjontaa tarkastellaan loppuvuodesta 2024. Yhteistyötä matkailutoimijoiden kanssa kehitetään kulttuurimatkailun kasvattamiseksi.

Kirjallisuuskaukunkityötä pyritään jalkauttamaan entistä paremmin osaksi kuntalaisten arkea erilaisilla matalan kynnyksen tapahtumilla ja muilla osallistavilla keinoilla. Vuoden 2024 alkupuoliskolla Kuhmon kaupunki toteutti kaupunginkirjaston vetämän, UNESCO:n kirjallisuuskaukungeissa vaikuttaville 15–21-vuotiaille nuorille suunnatun kirjoituskilpailun. Teksteistä järjestetään näyttely kaupunginkirjastolla v. 2024 syksyllä. Lisäksi toiminnan kehittämiseen suunnitellaan ja käynnistetään hanke.

Vuoden 2024 aikana etsittiin mallia jatkaa vuonna 2023 pilotoitua nuorten aikuisten olohuonetoimintaa yhteistyössä yhdistystoimijoiden kanssa.

Osallistutaan yhtenä osatoteuttajana Oulun kulttuurisäätiön hallinnoimaan kulttuuriperintöhankkeen suunnitteluun, jossa keskeisenä osana on tervaperinne ja digitaaliset mahdollisuudet perinteen esiin tuomisessa. Ensimmäinen hakemuksen jäätyä jatkokäsittelyn ulkopuolelle kartoitettiin valmiuksia hankesuunnitelman kehittämiseen, ja uuteen rahoitushakuun lähettämiseen. Valmisteltiin Rajaseudun muistoja hanketta vuoden 2025 alun hakuun.

Kainuun KulttuuriGalan järjestäminen v.2025 Kuhmossa vahvistui syksyn aikana.

Museopalvelut: Museotyössä tuotiin aktiivisesti esiin paikallishistoriaa ja talvisodan vaikutuksia Kuhmoon. Museoesineiden sähköistä luettelointia jatkettiin tavoitteena liittää Kuhmon museon kokoelmat Finna:an. Talvisotamuseo toimi aktiivisesti Kalevala –alueen kehittämisessä. Talvisotamuseo on mukana Suomen museokortti –verkostossa ja pyrkii lisäämään palvelujen markkinointia ja viestintää.

Kesällä 2023 aloitetut Tuupalan museon korjaukset jatkuivat kesällä 2024, samalla valmistauduttiin Tuupalan museon vieressä olevien aittarakennusten mahdolliseen siirtymiseen kaupungille. Talvisotamuseolle 2023 myönnettyä eduskunnan valtiovarainvaliokunnan vuosittaista jakovaraa (50 000 €), on käytetty museopalveluiden saavutettavuuden parantamiseen, laitteiston ja kaluston uusimiseen, sekä palveluiden esiintuontiin digitaalisia keinoja hyödyntäen.

Yhteistyötä museon, kirjaston ja tapahtumapalvelujen välillä sekä muiden kulttuuritoimijoiden kanssa on kehitetty. Vaioletut arktiset sodat -näyttelyn markkinointia on jatkettu.

Elinvoiman kehittäminen (elinkeinopalvelut, maaseutuelinkeinojen palvelut ja Woodpolis)

Vuoden 2024 aikana Elinkeinopalveluissa valmistauduttiin TEPA24 uudistukseen yhdessä työllisyydenhoidon palvelualueen kanssa.

Kaupungin ja yrittäjien välistä vuorovaikutusta on kehitetty ja vahvistettu edelleen. Yrityksille on viestitty ja tiedotettu suoraan mm. sähköpostitse kaupungin elinkeinopalvelujen taholta. Yritysneuvontapalveluita tuotettiin ja kehitettiin yhteistyössä Business Kainuu -toimijoiden kanssa. Yrityspalveluseteli ja julkisivuseteli ovat käytössä myös vuonna 2024. 2023 ensimmäistä kertaa järjestetty Yrittäjän ilta -tapahtuma siirrettiin vuodelle 2025.

Maaseutupalvelut on jatkanut asiakassuuntaista maatalousyrittäjien palvelua. Viljelijöiden koulutuksia, infoja ja kyselytunteja on jatkettu hybridimallilla yhteistyössä tuottajaorganisaation ja Ely-keskuksen kanssa. Maatilojen ja kylien varautumista on kehitetty. Lisäksi yhteistyössä kylien edustajien kanssa on

suunniteltu kehittämishankkeita kylien elinvoiman tukemiseen. Valmistellaan ja haetaan kylien kehittämishanke. Kyläkahvikonseptia jatketaan.

Hanketoiminta

Ylimaakunnallinen Kuhmon kaupungin hallinnoimassa Itäisen Suomen Puutuoteklusteri (ITÄPUU) hankkeessa on selvitetty klusteritoiminnan mahdollisuuksia, kehitetty toimittajaverkostoa tuotteineen ja tutkittu raaka-aineen mahdollisuuksia. Puutoimialalle on lisäksi valmisteltu kaupungin omaa, Vastuullinen Woodpoliksen puutuoteyritysten verkosto –hankkeen hankehakemusta vuoden 2025 hakuun.

Osaamista Kuhmon yrityksiin, OSKU –hankkeessa on kehitetty työvoiman saatavuutta, yritysten rekrytointi- ja perehdyttämiskäytäntöjä sekä kotouttamista. Hankkeen toimesta on luotu Kuhmoon mm. kotouttamisopas, tehty kesän aikana lyhytvideomarkkinointia, selvitetty ja kehitetty uusia yritysten rekrytointi ja perehdyttämiskäytäntöjä sekä digitaalisia oppimisympäristöjä.

Kuhmon matkailun Master Plan –hanke alkoi kesäkuussa. Hankkeessa on jatkettu Kalevalan alueen ja sen palvelujen kehittämistä. Syksyn 2024 aikana on kartoitettu ja kontaktoitu aktiivisesti investoreita ja matkailutoimijoita. Kalevalan alueen markkinointiin tilattiin esittelyvideo, jossa mm. Visualisoitiin alueen kehittyminen matkailukohteeksi. Hanketta on toteutettu yhteistyössä mm ITÄPUU ja OSKU hankkeiden kanssa. Alueen korttelisuunnitelmat ja rakennustapaohjeet valmisteltiin yhteistyössä Kajaanin Ammattikorkeakoulun hallinnoiman Kasvun paikka – Investointeja Kainuuseen hankkeen kanssa.

Hyrnsalmen kunnan hallinnoima Ylä- ja Itä-Kainuun vihreän siirtymän osaamiskeskus -hanke alkoi 3/2024. Hankkeessa Kuhmon osalta on selvitetty kaukolämpöverkoston laajentamista Kalevalan kan- kaalle ja biokaasulaitoksen investointihankkeen mahdollisuuksia.

Yhdistystoiminnan kehittämishankkeessa on edistetty yhdistysten ja kaupungin ja yhdistysten välistä yhteistyötä, yhdistysten näkyvyyttä ja hallintoa sekä toimitilakysymyksiä. Kehitystyössä on ollut tavoitteena kestävä kehityksen sopimusmallin aikaansaanti, kuntakummitoiminta, talkoolaispankki ja yhdistysopas. Hanke jatkuu vuoden 2026 alkuun.

Ylimaakunnallisessa Kuhmon kaupungin hallinnoimassa 12 kunnan Vaikuttavampaa yhteistyötä rajakau- pungeissa ja –kunnissa hankkeessa on tehty rajakuntien edunvalvontatyötä. Keskeiset toimet ovat olleet edunvalvonta, näkyvyyttä vahvistavat tapahtumat, mediavaikuttaminen, viranomaisyhteistyö ja keskeiset teemat rajaturvallisuus ja saavutettavuus sekä rajakuntien pitäminen elinvoimaisena. Hanke saanut rajakunnille näkyvyyttä, saanut alkuun yhteistyöverkoston sekä virka- että luottamusjohdolle ja tuonut kuntalaisille tietoutta varautumisen ja turvallisuuden toimenpiteistä.

Vetovoimaisuuden palvelualueen kärkitoimenpiteiden toteutuminen 2024

Numero	Toimenpiteet
1.2.	Hankintainfot, markkinavuoropuhelutilaisuudet, asukaskuulemiset kaupungin ja muiden julkisten tahojen hankinnoista merkittäviin hankintoihin liittyen.
1.3., 2.1., 3.3. ja 4.5.	Uusiutuvan energian tuotannon mahdollisuuksien selvittäminen biokaasulaitos- ja aurinkopaneelivoimalaitoshankkeen edistäminen Mäntymäen teollisuusalueen yhteyteen. Yhdistystoiminnan kehittämishankkeessa kehitettiin kaupungin ja yhdistysten yhteistyötä ja osallistamista.
2.1	Kuhmon Matkailun Master Plan -hankkeen alkaminen ja Kalevalankankaan alueen ja palvelujen kehittäminen. Alueellisen matkailuyhteistyön kehittäminen ja siihen osallistuminen. Visitkuhmo -sivuston edelleen kehittäminen.
2.2. ja 4.3.	Ylimaakunnallinen Itäisen Suomen Puutuoteklusteri alkoi. Vastuullinen Woodpoliksen puutuoteyritysten verkosto hankehakemusta valmisteltiin.
2.3.	Mäntymäen yrityspuiston ja aurinkopaneelikentän markkinointi. Matkailun mahdollisuuksien markkinointi investointien käynnistämiseksi. Uusiutuvan energian selvitykset. Yhteistyö Metsähallituksen luontopalveluiden kanssa retkeilyinfran kohentamiseksi. Kainuu

	Invest In toimintaan osallistuminen. Kaavatyöhön osallistuminen. Rahoitusinfot ja yritys-hankkeiden edistäminen.
2.4.	Työvoiman saatavuutta, yritysten rekrytointi- ja perehdyttämiskäytäntöjä sekä kotoutta-mista kehitettiin Osaamista Kuhmon yrityksiin, OSKU –hankkeessa.
2.5 ja 2.6.	Kotouttamispalveluja kehitettiin OSKU –hankkeessa sekä yhdistystoiminnan kehittämis-hankkeessa. Lainmukaisten kotouttamispalvelujen hankkimisesta KV asiakkaille sovittiin Sotkamon kunnalta. Aktiivinen yritysten kontaktointi, Avoimien ovien järjestäminen. Yrit-täjän iltatilaisuudet sekä yrittäjäkahvit.
3.1. 3.2. ja 3.3.	Kestävän kehityksen sopimukset. Osallisuus- ja Kainuun kotouttamissuunnitelman mukai-set toimet hankesuunnitelman mukaan. Kulttuuri- ja liikuntakaveritoiminnan edelleen ke-hittäminen. Harrastustoiminnan ja toiminnan kehittämisen tukeminen yhdistyksissä. Kirjaston ja kult-tuuritoimen järjestämät matalan kynnyksen tapahtumat vuosikellon mukaan. Omatoimikir-jasto ja kirjastoauton monipuoliset palvelut perukkalaisille. Nuorten aikuisten olohuonetoi-minnan jatkaminen
2.1., 4.1. 4.2. 4.4.	Viestintä- ja matkailukoordinaattori koordinoi viestintää ja matkailun kehittämistä. Toteu-tetaan verkkosivu-uudistus 2025, jatketaan brändin jalkauttamista käytäntöön ja kehite-tään viestintätiimin toimintaa. Unescon kirjallisuuskaukipuhtautuksen syventäminen. Oulu2026 ohjelmahaun mukaisen toiminnan käynnistäminen Kuhmossa.
5.3. ja 5.4.	Rekrymessut yhdessä lukion ja perusopetuksen kanssa. Taitotehtaan jatkuminen ja kehit-tymisen varmistaminen Osaaja Kuhmon yrityksiin hankkeen avulla. Yritysten rekrymes-sut. VisitKAMK tilaisuuteen osallistuminen.
6.3.	Vahvistamme tiimimäistä työskentelyä palvelualueella: kulttuuritiimi ja elinkeinotiimi sekä näiden välinen yhteistyö. Viestintätiimin toiminnan kehittäminen. Vastuiden edelleen sel-kiyttäminen. Palvelualueen yhteinen ryhmäytyminen ja projektihenkilöstön huomioiminen.

Vetovoimaisuuden palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025
Kulttuuripalvel. nettom. €/as	11,67	11,31	14,06	19,52		
Kirjastopalv nettom. €/as	62,27	68,48	71,10	70,78		
Museopalv. nettom. €/as	15,80	16,41	16,09	20,48		
Elinkeinopalv. nettom. €/as	54,27	42,14	63,0	142,38		

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025
Kirjaston lainaukset/as	14,15 (ko- ronav.	15,73	15,62	15,55		
Kulttuuripalvelujen järjestä-mät tilaisuudet /kävijämäärät	18/ 2515 (korona- vuosi)	32/ 5439 (mukana srtii- mausten katsojat)	29/ 5420	27/ 4840		
Kulttuuriavustukset €/as	0,70	0,53	0,53	0,55		
Kulttuuriin käytettävät mää-rärahat €/as *	186,83	227,64				
Avoimen sektorin osuus työ-paikoista	63,5 (vuonna 2018)					

Perustetut ja lopetetut yritykset sekä netto	33 -27 +6	40 -27 +13	22 -20 0	32 - 20++1 2	21 -18 3	
Toiminnassa olevien yritysten lukumäärä ja liikevaihto,	667 340M€					
Uusiutuvan energian tuotanto						

*Pitää sisällään Kuhmo-talon yhtiövastikkeen, Juminkeon kiinteistöavustuksen, avustukset eri toiminnoille, kulttuuri- ja kirjastopalvelujen nettomenot sekä musiikkiopiston nettomenot.

5.7.3 Työllisyyden edistämisen palvelualue

Toimintaympäristö

Työllisyyden edistämisen palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- työllistämisen edistämisenkuntakokeilu
- työllistämishankkeet ja -projektit
- valmistautuminen Te-uudistukseen (1.1.2025 alkaen lakkautetuilta TE-toimistoilta kunnille pysyvästi siirtyvät, lakisääteiset työllisyyspalvelujen tehtävät

Kuhmon kaupungin työllisyyden edistämisen palvelualue järjestää ja tuottaa palveluja, joiden tarkoituksena on tukea työttömien työnhakijoiden työllistymistä tai muutoin heidän elämäntilanteensa hallintaa, edesauttaa omalla työllään ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Kuhmon työllisyyden kehitystä sekä pienentää kaupungin 1.1.2025 alkaen KELA:lle maksamien työttömyysetuusmaksujen määrää. Työllisyyden edistämisen palvelualue tukee toimenpiteillään asiakkaidensa työ- ja toimintakyvyn säilymistä ja kehittymistä suotuisaan suuntaan.

Talous

TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	Toteuma 2024	Toteuma 2023	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2024	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT	15 540	10 480	5 060	48,29 %	7 500	8 040	107,20 %
MAKSUTUOTOT							
TUET JA AVUSTUKSET	216 385	175 541	40 844	23,27 %	197 676	18 709	9,46 %
MUUT TOIMINTATUOTOT							
TOIMINTATUOTOT	231 925	186 021	45 904	24,68 %	205 176	26 749	13,04 %
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-654 412	-674 090	19 678	-2,92 %	-744 941	90 530	-12,15 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)							
Muut palvelut	-49 701	-41 029	-8 672	21,14 %	-30 150	-19 551	64,85 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-49 701	-41 029	-8 672	21,14 %	-30 150	-19 551	64,85 %
AINEET JA TARVIKKEET	-33 984	-25 605	-8 379	32,72 %	-25 500	-8 484	33,27 %
AVUSTUKSET	-538 072	-493 469	-44 603	9,04 %	-485 000	-53 072	10,94 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-65 514	-45 901	-19 613	42,73 %	-60 070	-5 444	9,06 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 341 683	-1 280 095	-61 588	4,81 %	-1 345 661	3 978	-0,30 %
TOIMINTAKATE	-1 109 758	-1 094 073	-15 684	1,43 %	-1 140 485	30 728	-2,69 %
VEROTULOT							
VALTIONOSUUKSET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
VUOSIKATE	-1 109 758	-1 094 073	-15 684	1,43 %	-1 140 485	30 728	-2,69 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
TULOSLASKELMA	-1 109 758	-1 094 073	-15 684	1,43 %	-1 140 485	30 728	-2,69 %

Kommentit talouslukuihin

Palvelualueen toimintakate oli -1 109,8 tuhatta euroa ja budjetoituun (-1 140,5) nähden toteutui 30,7 tuhatta euroa pienempänä.

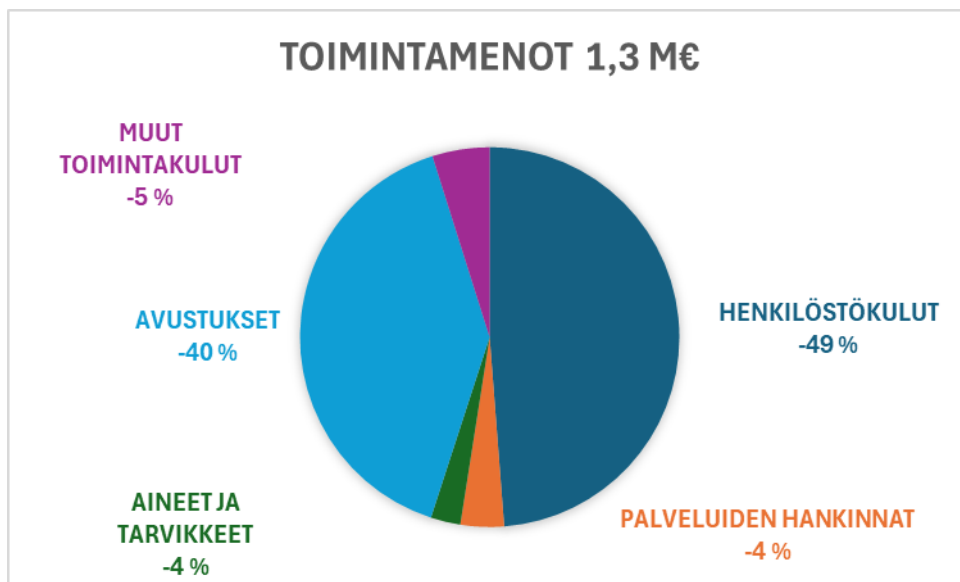
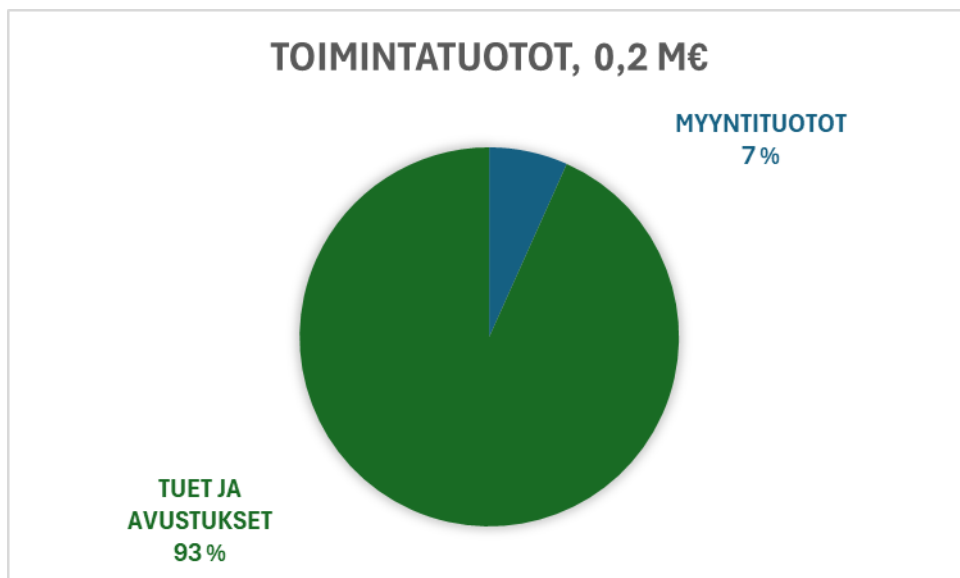
Hallinnon osalta toimintakate oli -610,0 (611,2) tuhatta euroa ja toteutui 46,4 tuhatta euroa budjetoitua suurempana. Tem:ltä saatiin te-muutuskuluja varten 43,0 tuhatta euroa, mitä ei ollut budjetoitu. Henkilöstökulut toteutuivat 29,2 tuhatta euroa budjetoitua suurempina määräaikaisen suunnittelijan palkkauksen vuoksi. Työmarkkinatuen kuntaosuus ja työllistämistukiaavustukset toteutuivat -53,1 tuhatta euroa budjetoitua suurempana. Kelan joulukuun 2023 maksuosuus on kirjattu vuodelle 2024 ja työllistämistukiaavustukset ylittivät budjetoidun 17,5 tuhatta euroa. Laskujen mukainen Kelalle maksettu korvaus vuonna 2024 oli 377,7 (425,6) tuhatta euroa.

Työllistämisen edistämisen kuntakokeilu toteutui lähes budjetoidusti toimintakatteen ollessa -184,8 tuhatta euroa. Tahko-hallin osalta toimintakate alitti budjetoidun -42,0 tuhatta euroa. Myyntituottoja saatiin 15,5 tuhatta euroa ja tuotto ylitti budjetoidun 8,0 tuhatta euroa. Työllistämistuella palkattujen palkkakustannukset jäivät 67,6 tuhatta euroa alle budjetoidun. Työllistämistukea saatiin lähes budjetoidun

mukaisesti, 167,5 tuhatta euroa. Aine- ja tarvikeostot olivat 30,5 tuhatta euroa, ylitystä budjetoituun 5,5 tuhatta euroa. Kuhmon Yrityssammolle maksettiin Tahko/Takoja-hallin vuokraa 61,3 tuhatta euroa, ja se ylitti budjetoidun 9,3 tuhatta euroa.

Palvelujen ostot ylittivät budjetin 20,0 tuhannella eurolla, josta sosiaali- ja terveystalvelujen ostojen osuus oli 15,1 tuhatta euroa. Palkkatuki-kustannuspaikalla toimintakate oli -18,8 tuhatta euroa, kun se vuonna 2022 oli -144,8 tuhatta euroa. Koko palvelualueen osalta palkkatukea saatiin 175,5 (197,7) tuhatta euroa, kun vastaava summa oli vuonna 2022 221,3 tuhatta euroa.

Palkkatukien kustannuspaikka toteutuma oli 2,0 tuhatta euroa ja alitti budjetoidun 29,9 tuhatta euroa.

Työllisyyden edistämisen toiminta vuonna 2024

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu

Työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun kuuluvat työllisyyspalvelut olivat kaikkien kuntalaisten ulottuvilla asuinpaikasta riippumatta. Kuntakokeilun aikana tehtiin myös jalkautuvaa asiakastyötä. Samoin jatkettiin vuoden 2024 loppuun asti muita kuntakokeilussa löydettyjä hyviä käytäntöjä. Jatketaan työttömien kuntalaisten työllistymistä (palkkatyö) ja työmarkkinaosallisuutta tukevaa toimintaa (esim. opin- nollistaminen, valmennus ja muu osaamisen kehittäminen) Tahko-halli-projektin ja Kuhmon Työvire ry:n

toimesta. Syys-joulukuussa 2024 on työttömien kuntalaisten työllistymistä ja työelämäosallisuutta tukevaa toimintaa edelleenkin tuettu, edellä kuvatulla tavalla. Kuntakokeilun asiakkaita on tavattu kaupungintalolla, yhteistyöverkoston tiloissa sekä myös yhteistyötahojen kanssa tehdyillä käynneillä asiakkaiden koteihin. Tahko-hallin työllisyysprojektiin ja Kuhmon Työvire ry:lle on tasaiseen tahtiin ohjautunut ja otettu sisään asiakkaita sekä palkkatyöhön että muuhun osallisuutta ja työvalmiuksia lisäävään toimintaan. Tahko-hallin työllisyysprojektin päättyessä Tahko-hallin toiminnot myös ajettiin hallitusti alas marras-joulukuun aikana.

Vuonna 2024 lopussa jatkettiin myös aktiivista valmistautumista työllisyys- ja elinkeinopalvelujen (TEPA-2024) siirtoon kunnille vuoden 2025 alusta lukien yhteistyössä muiden, tulevan Kainuun-Koillismaan työllisyysalueen muiden kuntien kanssa. Tiivistähtinen ja hektinenkin valmistautuminen edellä mainittuun työllisyyspalveluiden siirtoon kunnille on jatkunut syys-joulukuussa 2024 mm. siten, että työllisyyspalvelujen työtilat vuodesta 2025 alkavalle uudelle, kuntavetoisten työllisyyspalvelujen jaksolle rakennettiin valmiiksi Kuhmon kaupungintalon alakertaan. Samoin saatettiin onnistuneesti loppuun koko Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen kuntien kanssa yhteistyössä suunnittelu vuoden 2025 palvelutuotannon yhteensovittamisesta Kainuu-Koillismaa työllisyysalueella. Myös työllisyysalueen vastuukunnan Kajaanin tuottamista keskitetyistä palveluista sovittiin.

Työllistämishankkeet ja projektit

Vuoden 2024 viimeisellä vuosikolmanneksella Kuhmon kaupungin työllisyyden edistämisen palvelualue sai valmiiksi Kuhmon Työvire ry:n kanssa yhteistyössä toteutettavaksi suunnitellun, ESR-rahoitteisen ELLU-hankkeen hankeaihion. ESR-hankehakuun jätettynä vuoden 2025 aikana ja rahoituspäätöksen saadessaan hanke toisi uusi kehittämistyökaluja erityisesti työllisyyspalveluiden asiakkaiden työllistämiseen Kuhmon yrityksiin, ja tätä tukevien uusien toimintamallien luomiseen.

Työllisyydenhoidon palvelualueen kärkitoimenpiteiden 2024 toteutuminen

Numero	Toimenpiteet
1.5	Tahko-hallin työllisyysprojektin toimintaa on jatkettiin määräaikaisena vuoden 2024 loppuun asti. Kun edistetään työllisyyttä, kuntalaisten työelämäosallisuus lisääntyy ja heidän hyvinvointinsa lisääntyy. Lisääntynyt työelämäosallisuus vahvasti yksilöiden kuulumista yhteiskuntaan palkkatyön kautta. Tahko-hallin työllisyysprojektin oli saada lisää verotuloja kunnalle sekä pienentyviä passiivityömarkkinatukimaksuja KELA:lle. Vuoden 2024 aikana vahvistettiin Tahko-hallin toiminnan valmennuksellista aspektia, työllistettyjen henkilöiden työelämävalmiuksien lisäämiseksi. On toteutunut. Tahko-hallin työllisyysprojektilla oli suuri vaikutus siihen, että vuonna 2024 Kuhmon kaupungin passiivityömarkkinatukimaksut KELA:lle alenivat neljättä vuotta peräkkäin. Lähiötuvan tupavastaavan henkilöstöresurssi oli sidoksissa Tahko-hallin toimintaan. On toteutunut, Lähiötuvalla oli henkilöstöresurssia vuonna 2024. Lähiötuvan henkilöstöresurssin osalta vuodelle 2025 on huomioitava se, että vuodelle 2025 ei ole kaupungin osoittamaa henkilöstöresurssia Lähiötuvan toimintaan, mm. siitä syystä, että Tahko-hallin työllisyysprojektikin loppui.
2.4	Opinnollistaminen ja tunnistetut oppimisympäristöt mahdollistavat osaamisen kehittämisen joustavilla tavoilla. Opinnollistamisen kautta suoritettu tutkinnon osa voi olla väylä Taitotehtaalle tai muuhun ammatilliseen koulutukseen. Jatkojuurrutetaan opinnollistamista Kuhmoon Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen OK-hankkeen päätyttyä mm. tekemällä tiivistä yhteistyötä Kuhmon yritysten työvoiman saamiseen ja työvoiman osaamiseen keskittyvän OSKU-hankkeen kanssa, OSKU-hankkeessa on myös opinnollistamissisältöjä. On toteutunut, työllisyyspalveluiden hallinnosta on uusittu tunnistettujen oppimisympäristöjen kuvauksia vuoden 2024 viimeisellä vuosikolmanneksella. Osaamistodistuksia on kirjoitettu kuntalaisille mm. Tahko-hallilla ja Kuhmon työvireellä. Lisäksi Työllisyyden edistämisen palvelualueen henkilöstö on jatkanut yhteistyötä OSKU-hankkeen kanssa, yhteistyötä on tehty mm. kotoutumisasioissa ja yritystyöllistämisen yhdyspinnassa. Näillä toimenpiteillä on tähdätty palvelualueiden entistä tiiviimpään yhteistyöhön vuonna 2025.

3.3	Kaikkein heikoimmassa asemassa työmarkkinoilla olevat henkilöt osallistetaan työelämään Kuhmon Työvire ry:n sekä Tahko-hallin toimintojen avulla asiakaslähtöisesti ja valmennuksellista työtettä käyttäen. On toteutunut. Vuoden 2024 syys-lokakuussa on kaikkein heikoimmassa asemassa olevia kuntalaisia osallistettu työelämään lukuisin eri keinoin ja tavoin. Sekä Tahko-hallin että Kuhmon työvire ry:n asiakkaita on tarkastelujakson aikana edennyt sekä työkokeiluihin että palkkatyöhön Kuhmon yrityksissä.
3.4	Selvitetään vuoden 2024 aikana millä tavoin työllisyyspalvelujen toimintoja olisi suotuisaa muokata, jotta työllisyyden edistäminen olisi mahdollisimman tuloksekasta maan nykyisen hallituksen työllisyyspoliittiset linjaukset huomioiden. Valmistaudutaan Kuhmon osalta mahdolliseen uuteen maakunnalliseen ja/tai kunnalliseen ESR-rahoitteeseen työllisyshankkeeseen osallistumiseen. On toteutunut. Työllisyyden edistämisen palvelualueen henkilöstö on laatinut ESR- rahoitteisen ELLU-hankeaihion, joka on EURA2021-järjestelmässä. ELLU-hankkeen hankeaihion jättäminen ESR-hankehakuun vuoden 2025 aikana on kirjattu Kuhmon kaupungin "Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027"-kirjaan yhtenä työllisyyden edistämisen palvelualueen kärkitoimenpiteenä vuodelle 2025. Lisäksi kuntakokeilussa löydettyjä hyviä käytäntöjä, kuten esim. työllisyyspalveluiden tuottamista Kuhmon kuntalaisille lähipalveluina sekä tarvittaessa asiakkaan luokse saapuvana jalkautuvan asiakaspalveluna on juurrutettu kaupungin työllisyyspalveluihin, joissa ne jatkuvat vuonna 2025.
4.2	Kuhmon kaupunki on valtakunnallisesti tunnettu työllisyyden edistäjä. On toteutunut, eri kunnista on tullut tiedusteluja mm. Kuhmon opinnollistamiskokeiluista ja muista työllisyystoimenpiteistä. Myös Kuhmon työllisyyspalvelujen tuottamis- ja järjestämistapoja on esitelty niistä kiinnostuneiden kuntatahojen edustajille, viimeksi Vaalan kunnan työllisyyspalvelujen toimijoille.
5.4	Osatutkinnon suorittaminen (opinnollistamisen kautta) voi johtaa ammatillisen tutkinnon suorittamiseen Kuhmossa. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu, Tahko-hallin toiminnot sekä Työvire ry:n toiminnot muodostivat vuoden 2024 loppuun asti palvelukokonaisuuden, jonka avulla eteneminen ammatillisen tutkinnon suorittamiseen oli mahdollista pitkäaikaistyöttömälle. On toteutunut osittain.
6.5	Työllisyyden edistämisen palvelualue on tavoiteltu työpaikka. On toteutunut. Kuhmon kaupungin hallintoon on tullut toistuvasti ja myös vuoden 2025 aikana tiedusteluja mahdollisuudesta päästä töihin (esim. työllisyysohjaajan työhön) Työllisyyden edistämisen palvelualueelle.

Työllisyyden edistämisen palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Palvelualueen nettokustannus €/as	144,6	130,8	144,2	148,4	252,4		
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	600 270	545 000	425 599	377 823			

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Työttömyysaste	13,5	11,95	11,9	11,8	13,3			
Taloudellinen huoltosuhde*	195,5	195,1	193,9					
Työllisyyden kuntakokeilun asiakasmäärä	0	0						

*kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti.

5.7.4 Kasvun ja oppimisen palvelualue

Toimintaympäristö

Kasvun ja oppimisen palvelualue muodostuu seuraavista yksiköistä:

- varhaiskasvatus
- perusopetus
- lukiokoulutus
- nuorisopalvelut
- kuljetussuunnittelu
- musiikkiopisto, jonka toimintaa myydään ostopalveluna Sotkamon kunnalle
- kansalaisopistotoiminta ostopalveluna Sotkamon kunnalta
- lisäksi Kuhmon kaupunki osallistuu ammatillisen koulutuksen toteuttamiseen osallistumalla Taito-
tehtaan kustannuksiin

Kasvun ja oppimisen palvelualueen tehtävänä on luoda hyvän elämisen laadun takaamiseksi edellytykset kuhmolaisten henkiselle kasvulle, elinikäiselle oppimiselle ja kehittymiselle sekä viihtyvyydelle Kuhmossa tuottamalla laadukkaita varhaiskasvatus-, opetus-, nuoriso- ja koulukuljetuspalveluja sekä taitteen perusopetusta musiikissa ja tanssissa.

Talous

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE	Toteuma 2024	Toteuma 2023	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2024	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT	240 672	183 908	56 765	30,87 %	142 222	98 450	69,22 %
MAKSUTUOTOT	228 989	266 807	-37 818	-14,17 %	240 500	-11 511	-4,79 %
TUET JA AVUSTUKSET	351 090	544 113	-193 023	-35,47 %	425 751	-74 661	-17,54 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 480	3 885	1 595	41,06 %	850	4 630	544,76 %
TOIMINTATUOTOT	826 232	998 712	-172 480	-17,27 %	809 323	16 909	2,09 %
Valmistus omaankäyttöön							
HENKILÖSTÖKULUT	-9 721 412	-9 650 995	-70 417	0,73 %	-9 969 094	247 682	-2,48 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)							
Muut palvelut	-3 416 711	-2 294 357	-1 122 354	48,92 %	-3 428 532	11 822	-0,34 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-3 416 711	-2 294 357	-1 122 354	48,92 %	-3 428 532	11 822	-0,34 %
AINEET JA TARVIKKEET	-277 623	-306 601	28 978	-9,45 %	-343 031	65 408	-19,07 %
AVUSTUKSET	-264 573	-226 833	-37 740	16,64 %	-251 110	-13 463	5,36 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-312 168	-362 981	50 813	-14,00 %	-351 646	39 478	-11,23 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-13 992 487	-12 841 767	-1 150 720	8,96 %	-14 343 413	350 927	-2,45 %
TOIMINTAKATE	-13 166 255	-11 843 055	-1 323 200	11,17 %	-13 534 090	367 836	-2,72 %
VEROTULOT							
VALTIONOSUUKSET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
VIKSIKATE	-13 166 255	-11 843 055	-1 323 200	11,17 %	-13 534 090	367 836	-2,72 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-54 210	-56 718	2 508	-4,42 %		-54 210	
TULOSLASKELMA	-13 220 464	-11 899 772	-1 320 692	11,10 %	-13 534 090	313 626	-2,32 %

Kommentit talouslukuihin

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintakate oli -13 166 tuhatta euroa ja se toteutui 367,8 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Henkilöstökulujen osuus toteutui koko palvelualueen osalta 247,7 tuhatta budjetoitua pienempänä. Matkustus- ja kuljetuspalvelut, jotka pääosin muodostuvat koulukuljetuskuluista, toteutuivat myös 132,1 tuhatta euroa budjetoitua pienempinä. Koko palvelualueella sosiaali- ja terveyspalveluiden kulut ovat kasvaneet edellisvuoteen verrattuna. Palveluiden ostot ovat 980,6 tuhatta euroa suuremmat kuin edellisvuonna ja tämä selittyy sillä, että vuoden 2024 helmikuussa aterija puhtauspalvelut siirtyivät kaupungin omasta toiminnasta ulkopuolisille toimijoille. Aiemmin varhaiskasvatuksen ja oppilaitosten aterija- ja siivouspalvelut olivat sisäisissä erissä. Aterija- ja puhtauspalvelujen muutoksesta johtuen toimintakate on vuonna 2024 suurempi kuin edellisvuonna.

Sivistyspalveluiden hallinnon toimintakate oli –154,8 tuhatta euroa ja se toteutui 28,9 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Henkilöstökulut jäivät oletettua pienemmiksi, koska sivistystoimenjohtajan vaihdokseen liittynyt päällekkäinen työaika oli ennakoitua lyhyempi.

Varhaiskasvatuksen toimintakate (–3 501,3 tuhatta euroa) toteutui 63,8 tuhatta euroa budjetoitua huommin. Toimintatuottojen osuus toteutui 38,3 tuhatta budjetoitua paremmin. Henkilöstömenot ylittivät 60,6 tuhatta euroa, mikä johtuu sijaiskuluista ja lasten henkilökohtaisten tuen tarpeen kasvusta.

Perusopetuksen toimintakate oli –7 172,7 tuhatta euroa ja se toteutui 345,4 tuhatta euroa budjetoitua paremmin. Toimintatuotot olivat budjetoitua pienemmät, koska OPH:n ja OKM:n myöntämien avustusten osuus jäi odotettua pienemmäksi. Henkilöstökulut toteutuivat 308,4 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Talousarviossa oli varauduttu mm. useamman opettajan palkkaamiseen elokuusta 2024 lähtien, mutta nämä eivät toteutuneet suunnitellusti. Myös vakituisen henkilöstön pidempien virkavapaiden ajalle palkattujen sijaisten palkkakulut ovat olleet pienemmät kuin varsinaisille viranhaltijoille budjetoidut palkkakulut.

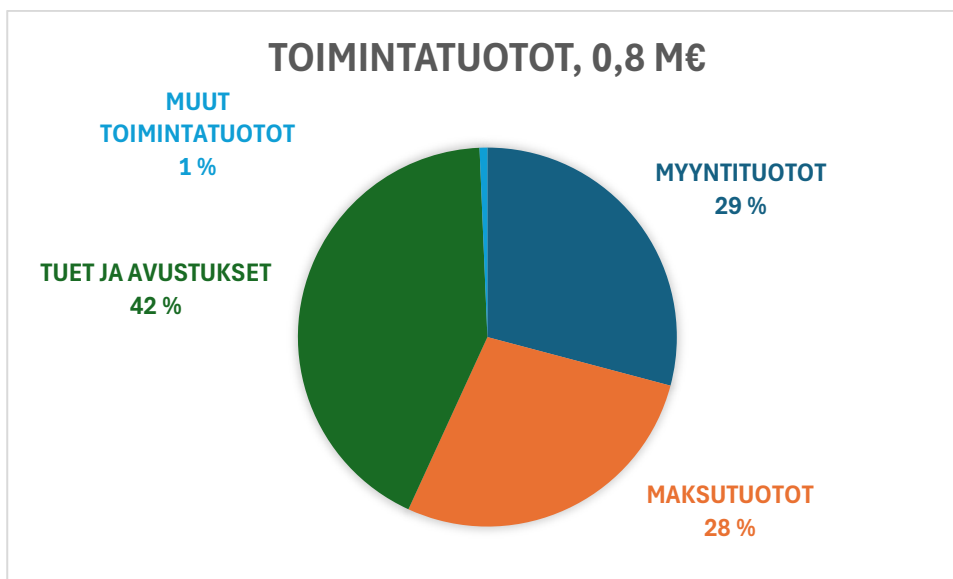
Lukiokoulutuksen toimintatuotot ja henkilöstökulut toteutuivat budjetoidusti. Toimintakate oli –1 037 tuhatta euroa (57,3 tuhatta euroa budjetoitua parempi).

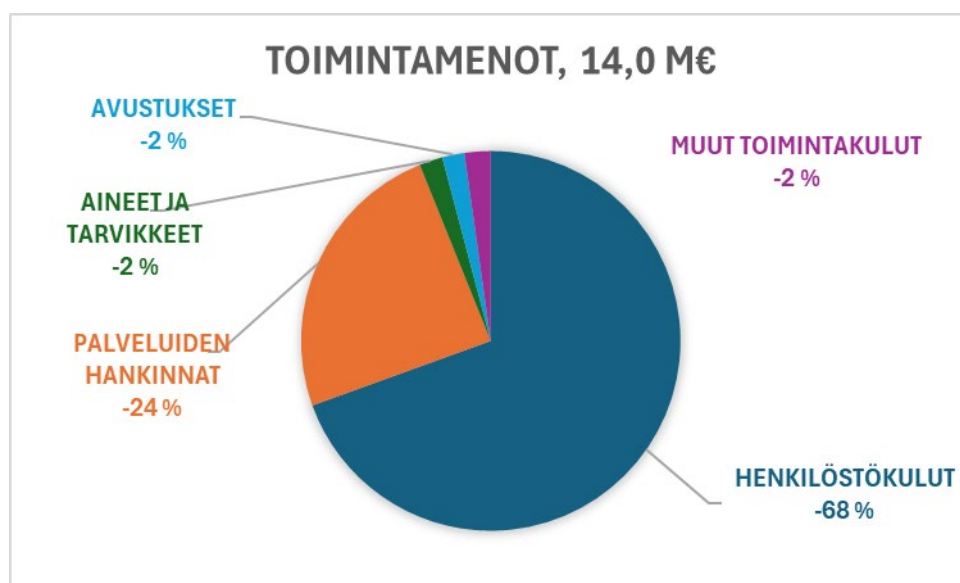
Musiikkiopiston toimintakate toteutui lähes budjetoidusti ja ylitti talousarvioon arvioitun 9385 eurolla. Syynä tähän on henkilöstökulujen nousu. Myös aineet tarvikkeet tavarat ylitti talousarvioon budjetoidun summan. Toimintatuottoja sen sijaan kirjattiin enemmän, kuin oli budjetoitu.

Nuorisopalvelujen henkilöstökulut olivat budjetoitua pienemmät, johtuen palkkatukityöllistettyjen ja kesätyöntekijöiden arvioitua vähäisemmästä määrästä. Toimintakate oli –306 823 euroa.

Kansalaisopiston toimintakate ylitti talousarvion noin 68 tuhannella eurolla. Syynä tähän on toimintatuottojen väheneminen, valtionosuuden ennakoitua pienempi määrä sekä tilavuokrakulujen kasvaminen. Kansalaisopiston toimintoja siirtyi vuoden 2024 alkupuolella perusopetuksen tiloista muihin tiloihin ja tästä johtuen myös tilojen vuokratulot ovat kasvaneet. Aiemmin vuokratulot näkyivät sisäisissä erissä. Vuosittainen opetustuntimäärä on pysynyt suunnilleen samana.

Kuhmon TaitoTehtaan kulut muodostuvat henkilöstökuluista ja tilavuokrasta. Toimintakate oli –34,1 tuhatta euroa.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toiminta vuonna 2024

Kasvun ja oppimisen palvelualueita kehitetään kaupungin strategian mukaisesti paikkakunnan vahvuuksia korostaen, asiakaslähtöisestä näkökulmasta, yhdessä pohtien ja verkostoissa työskennellen.

Palvelualueen eri yksiköiden välisellä yhteistyöllä etsitään uusia toimintamalleja palveluiden tuottamiseen.

Rekrytointi- ja työvoiminnan haasteisiin pyritään vastaamaan kehittämällä toimintatapoja ja hyvistä käytänteistä tiedottaen. Lasten ja nuorten hyvinvointiin panostetaan.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen maksutuottojen osuus pienenee asiakasmaksulain uudistuksen vuoksi, ja perheiden tuloarvoja on nostettu merkittävästi. Uusi indeksitarkastus tehtiin elokuussa 2024. Maksutuottoihin vaikuttaa myös lapsimäärän väheneminen varhaiskasvatuksen palveluiden osalta. Varhaiskasvatus ei siirry maksuttomaan varhaiskasvatukseen ainakaan toistaiseksi. Maksutuottoihin alkuvuonna 1-4 /2024 on kirjautunut suunniteltua enemmän maksutuottoja, jotka tasoittuvat 1.8.2024 uuden indeksitarkastuksen ja uusien tuloarvojen myötä loppuvuodesta. Tuloarvo nousi elokuussa 2024 ja tästä seurasi maksutuottojen pieneneminen.

Varhaiskasvatuslain uudistuksen myötä lasten oppimisen ja kasvun tuen viranhaltijapäätösten määrä on kasvanut ja annettavan tuen muodot ovat moninaistuneet. Oppimisen ja kasvun tuen muodot määritellään viranhaltijapäätöksissä, ja tarkempi kuvaus lapsen tuen muodoista kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Lasten tuen resurssointiin on palkattu lisää henkilökohtaisia avustajia.

Vuoropäiväkotit Kuusenkuiskeen ja Päiväkotit Satumetsän päiväkodin piharemontit toteutettiin kesän 2024 aikana. Vuoropäiväkotit Kuusenkuiskeen piharemonttiin saatiin aluehallintovirastolta hankerahoitusta.

Varhaiskasvatus kouluttaa jokaiseen päiväkotiin ja perhepäivähoitoon Huomaa Hyvä! -tutoreita, joiden tehtävänä on jalkauttaa Huomaa Hyvä! -menetelmä päiväkotien ja perhepäivähoidon arkeen. Koulutus jatkuu keväällä 2025.

Varhaiskasvatuksessa vahvistettiin hankerahoituksella henkilöstön työhyvinvointia, ja jokaiseen päiväkotiin sekä perhepäivähoitoon perustettiin työhyvinvointitiimit, joiden tehtävänä oli kehittää hankkeen aikana työyksiköiden työhyvinvointitoimintaa. Työhyvinvointihanke pohjautui Siqni-kyselyn tuloksiin ja

toimenpiteisiin. Työhyvinvointi hanke, Vahvistu, innostu ja uudistu -dialogissa sen salaisuus saatiin päätökseen toukokuussa 2024 ja loppuraportti esitettiin julkaisuna koko Kuhmon kaupungin henkilöstölle. Yksiköiden työhyvinvointitiimit ovat jatkaneet toimintaa hankkeen päätyttyä. Lisäksi syksyllä 2024 perustettiin varhaiskasvatuksen yhteinen työhyvinvointitiimi koko varhaiskasvatuksen työhyvinvointitoiminnan kehittämiseen.

Lukiokoulutus

Lukiossa kaikki ikäluokat opiskelevat vuonna 2021 käyttöön otetun opetussuunnitelman mukaisesti, kun vielä lukuvuonna 2022 – 2023 abiturientit opiskelivat edellisen opetussuunnitelman mukaisesti.

Toiminnassa huomioidaan maksuttoman toisen asteen koulutuksen vaatimukset, jotka elokuusta 2023 alkaen koskevat kaikkia Suomessa vakituisesti asuvia alle 18-vuotiaina lukio-opinnot aloittaneita nuoria.

Lukio hyväksyi kevään 2024 opiskelijavalinnoissa kaksi ulkomailta tullutta opiskelijaa Finest Future -sopimuksen mukaisesti. Opiskelijoille tarjottiin suomen kielen tukikurssi Tutorhousen kautta syksyn aikana. Opiskelu lukio-opinnoissa tapahtuu suomen kielellä.

Lukiolaiset opiskelu tapahtui neljässä eri rakennuksessa, joista kaksi on hiljattain remontoituja. Musiikin ja kuvataiteen uudet tilat sijoittuvat syksystä 2025 alkaen Tuupalan pihapiiriin rakennettavaan uuteen lisäsiipeen, joten jatkossa oppimiskeskuksen ja Piilolan lukiorakennuksen tiloille ei ole tarvetta. Opettajat ovat aktiivisesti osallistuneet tilojen suunnittelun ja osallistuneet palavereihin.

Verkostoitumista jatkettiin sekä kotimaassa että ulkomailla. Kajaanin lukion kanssa yhteisessä hankkeessa saatiin koulutusta oppimisen tukemiseen. Turvallisuusopintojen osalta toteutettiin eräkurssi elokuussa 2024. Syksyllä 2024 kansainvälisyshankkeen (Erasmus+) myötä kaksi lukion opettajaa vieraili yhdessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opettajien kanssa Ranskassa. Matkan aikana luotiin suhteita ranskalaisiin yhteistyötahoihin, tutustuttiin kouluihin ja ranskalaiseen koulutusjärjestelmään. Matkaan osallistuneet kertoivat kokemuksistaan omissa työyhteisöissään.

Lukiossa työskennellään nuorten hyvinvoinnin ja tulevaisuudenuskon vahvistamiseksi. Säännöllisillä kyselyillä kartoitettiin opiskelijoiden mielipiteitä. Opiskelijoiden edustajat osallistuivat säännöllisesti myös lukion opiskelijahuoltoryhmän ja johtoryhmän kokouksiin. Opiskelijakunnan hallituksen kautta opiskelijoilla oli myös vaikuttamisen mahdollisuus. Opiskelijat olivat mukana mm. ryhmäytymispäivien ja retkien suunnitteluissa.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen tehtävänä on tuottaa omalta osaltaan hyvinvointipalveluja kohderyhmälleen. Toimenpiteinä ovat mm. kerho- ja päiväleiritoiminta, tapahtumat ja harrastekortti (pahvinen kortti esioppilaille sekä 1. ja 2. luokan oppilaille) ja nuorisopassi (mobiilisovellus 3. luokan oppilaista 17-vuotiaisiin nuoriin). Kouluvuoden aikana nuorisopalvelut järjestää koululaisille kerhotoimintaa kahdesti viikossa nuorisotila yläkerrassa sekä osallistuu Kainuun alueen digitaaliseen nuorisotyöhön joka toinen viikko. Vuonna 2024 on Harrastekortti ja Nuorisopassi-sovelluksen kautta saatiin harrastetarjontaa lasten/nuorten käyttöön jo helmikuun alusta alkaen, kun aiempina vuosina harrastekokeiluja on pystytty tarjoamaan vasta syyskuusta alkaen. Kesäkuussa järjestettiin alakouluikäisille kaksi kesäleiriä sekä päiväretki JukuParkiin. Kesällä oli myös ensimmäistä kertaa Kuhmossa tarjolla lapsille ja nuorille ohjausta graffitienmaalaukseen. Poliisin Ankkuritoiminta, yhteistyössä sosiaali-, koulu- ja nuorisotoimen kanssa, käynnistyi vuoden alussa ja vuoden aikana tehtiin 27 puhuttelua. Koulunuorisotyöhön saatiin uusi hankerahoitus elokuun alusta alkaen.

Turun yliopisto pyysi nuorisopalveluja mukaan yhteistyökumppaniksi Sincrony-hankkeeseen, jossa tutkitaan, miten syrjäytyneitä ihmisiä voitaisiin huomioida paremmin kansalaisosallistumisen prosesseissa. Hanketta koordinoi Bolognan yliopisto. Hanke käynnistyi tammikuussa 2024 yhteisellä palaverilla Turun

yliopiston kanssa. Kuhmo on mukana hankkeen pilottivaiheessa, jonka toteutus alkaa vuonna 2025. Pilottivaiheessa nuorille järjestetään keskustelemaan osallistumisen foorumeita.

Ankkuri-valmennuksessa nuorilla on mahdollisuus kehittää ammatillista osaamistaan työtehtäviä teke-mällä. Työtehtävät on opinnollistettu ja oppimisympäristöt tunnistettu ammatillisten opettajien toimesta. Ankkuri-valmennus voi toimia myös ammatillisen koulutuksen näyttötutkintojen paikkana. Oppivelvolli-suusiän nosto ja Kuhmon TaitoTehdas ovat lisänneet huomattavasti nuorten ohjautumista Ankkuri-valmennukseen. Ankkuri-valmennuksessa ja etsivässä nuorisotyössä pohdittiin ja tehtiin suunnitelmia vuodelle 2025, millaisilla toimenpiteillä voidaan vastata nuorten työllistymis- ja muihin tukitarpeisiin, kun mm. toimenpidevaihtoehdot vähenevät TE-palvelujen siirtyessä kunnan vastuulle.

Kuljetussuunnittelu

Kuljetussuunnittelussa vuoden 2024 tärkeitä asioita olivat päivittäisten kuljetusten valvonta ja seuraaminen sekä lentoliikenteen tulevaisuuteen ja lentojen liityntäyhteyksien varmistamiseen liittyvä työ.

Perusopetus

Hyvinvoiva kouluyhteisö-toimintamalli otettiin käyttöön lukuvuonna 2023-2024 ja toimintaa on jatkettu lukuvuonna 2024-2025. Ryhmäkoot ovat olleet alkuopetuksessa pienemmät kuin muilla vuosiluokilla. Ylemmillä vuosiluokilla ryhmäkokojen pienentämiseen on voitu hyödyntää OKM:n ja OPH:n avustuksilla palkattuja resurssiopettajia. Avustuksilla on voitu palkata myös koulunkäynninohjaajia tukemaan oppilaita suuremmissa opetusryhmissä. Rekrytointihaasteet ovat vaikuttaneet syksyn 2024 osalta ryhmäkokoihin, kun opettajia ei ole lukuisista yrityksistä huolimatta löytynyt avoinna oleviin virkoihin.

Perusopetuksen hallinnon useat henkilöstövaihdokset ovat maaliskuusta 2024 alkaen vaikuttaneet perusopetuksen toimintaan.

Syksyllä 2024 toteutui varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion yhteinen Erasmus+-hankkeen opintomatka Ranskaan. Lukuvuoden 2024-2025 aikana Näe, koe ja tunne! -hankkeen puitteissa valmistuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen kansainvälisyysuunnitelma ja sen valmistelu on aloitettu syksyllä 2024. Vuoden 2024 aikana perusopetukseen on tullut aiempaa enemmän suomea toisena kielenä opiskelevia oppilaita ja valmistavan opetuksen oppilaita.

Henkilöstön työssäjaksamista tuetaan työnohjauksella. Koulunkäynninohjaajilla ja opettajilla on ollut mahdollisuus osallistua työnohjaukseen keväästä 2024 alkaen.

Kouluverkkopäätös on tehty toukokuussa ja sen mukaisesti kyläkoulujen toiminta loppuu syksyllä 2025. Syksyn 2024 aikana kyläkoulujen oppilaat ovat käyneet tutustumassa Tuupalan kouluun.

Musiikkiopisto

Kuhmon musiikkiopisto järjestää taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikissa ja yleisen oppimäärän mukaan tanssissa. Musiikkiopiston päättötodistuksen sai 6 opiskelijaa (3 kpl musiikissa, 3 kpl tanssissa). Musiikkiopiston oppilasmäärä syksyllä 2024 on 373 sisältäen Sotkamon toimipisteen oppilaat.

Opetusta säätelee laki taiteen perusopetuksesta, toimintaa ohjaavat Opetushallituksen laatimat opetussuunnitelman perusteet sekä oppilaitoksen oma opetussuunnitelma.

Vuonna 2024 tärkeitä asioita on taiteen perusopetuksen saavutettavuuden parantaminen, varhaisiän musiikkikasvatuksen ja varhaisiän tanssikasvatuksen toiminnan vahvistaminen, kesämuusikkojen sekä kesätanssijoiden kauden toteuttaminen Kuhmossa ja Sotkamossa. Kesätanssijoiden sekä kesämuusikoiden kaudet toteutetaan.

Musiikkiopisto jatkaa kansainvälisen yhteistyöverkoston luomista. Kansainvälistymistä varten on jätetty Nordplus-hakemus yhdessä pohjois-ruotsalaisen taideoppilaitoksen, Storuman KulturAkademin kanssa.

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston toimintaa järjestetään kuntalaisten toiveita kuunnellen, tavoitteena on järjestää opetusta noin 5900 tuntia vuodessa. Kansalaisopiston ja kaupungin eri yksiköiden yhteistyötä tarkastellaan vuosittain. Tavoitteena on järjestää kaupungin tarjoamat palvelut kaiken ikäisille kuntalaisille mahdollisimman tehokkaasti ja tarjota heille monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Vuonna 2024 suunniteltuja kursseja oli 250, joista toteutui 223. Opetustuntien suunniteltu määrä oli 6674,94 ja tästä toteutui 5949,34 tuntia. Tuntimäärää suunnittelussa lisäsi ensimmäistä kertaa kesällä 2024 toteutetut kesäkurssit.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen kärkitoimenpiteiden toteutuminen 2024

Numero	Toimenpiteet
1.5	Palvelualueella tarkastellaan sen käytössä olevien kiinteistöjen tarvetta pitkällä aikavälillä ikäluokkien koko huomioiden. Oppimiskeskuksen tiloista tekstiilikäsityön opetus siirtyi 2024 alusta Tuupalan puukoulun ja kivikoulun tiloihin. Lukuvuoden 2024-25 alusta lähtien tekstiilityön opetus on kokonaan puukoululla. Oppimiskeskukselta siirtyy lukuvuoden 2025-26 alussa kuvataiteen ja kotitalouden opetus uuteen Tuupalan piha-piiriin sijoittuvaan lisäosaan. Samoin Piilolan lukiorakennuksessa sijaitsevat musiikin-opetuksen tilat siirtyvät Tuupalan uuteen lisäosaan. Osa lukion opintojaksoista tarjotaan vain joka toinen tai kolmas vuosi.
1.6	Kaikki ict- ja av-hankinnat tehdään pääsääntöisesti vuokraamalla.
2.4	Kuhmon positiivisia puolia tuodaan jatkuvasti ja monipuolisesti esille eri kanavissa. Rekrytointilisää käytettiin muutamissa rekrytoinneissa.
3.1	Palvelualueen toiminta on avointa, erilaisiin ukiin varaudutaan ja suunnitelmista tiedotetaan.
3.3	Kaikenikäisille kuntalaisille tarjotaan tilaisuuksia osallistua heitä koskevan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Oppilas- ja opiskelijakuntien hallitukset pääsevät vaikuttamaan koulun asioihin. Lapsiparlamentinperustamisesta tehtiin päätös.
	Musiikkiopiston sekä Kuhmon ja Sotkamon perusopetuksen yhteistyötä tiivistetään
4.5	Jokaisella palvelualueen yksiköllä on kansainvälistä toimintaa yksikölle sopivassa muodossa. Lukio oli mukana yhdessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa Erasmus+ -hankkeessa, jossa jatkettiin yhteistyötä ranskalaisen kumppanin kanssa. Kansainvälisyys vahvistui myös lukiossa opiskelevien ulkomaalaisten opiskelijoiden myötä. Perusopetuksen Nordplus-hankkeessa aloitettiin ruotsalaisen yhteistyökumppanin etsintä ja suunnitelman laatiminen. HVA:n kansainvälisen työvoimarekrytoinnin myötä ulkomailta tulleiden lasten ja nuorten määrä kasvoi sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa.
5.1	Varhaiskasvatuksessa järjestetään lapsen varhainen tuki inklusiivisesti. Lasten tuen tarve järjestetään viivytyksettä ja tuesta tehdään hallintopäätös. Varhaiskasvatuksessa koulutetaan Huomaa Hyvä! -tutoreita jokaiseen päiväkotiin sekä perhepäivähoitoon. Henkilöstön työhyvinvointia vahvistetaan tyhy-tiimien avulla. Toiminnot ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti.
5.3	Lukion kaikki markkinointivideot valmistuivat. Lukion saavutuksista ja mielenkiintoisista tapahtumista tiedotettiin aktiivisesti.
5.4	

	Palvelualue teki yhteistyötä ammatillisen koulutuksen järjestäjien sekä Kuhmon yrittäjien kanssa, jotta ammatillinen perustutkinto tai sen osia olisi mahdollista suorittaa Kuhmossa. Opiskelijamäärä TaitoTehtaalla on kasvanut koko ajan. Musiikkiopiston oppilaita kannustetaan jatkamaan opintojaan päättötodistukseen asti. Kannustus on oppilaiden yhteisöllisyyden sekä sisäisen motivaation vahvistamista.
6.1	Kaikkia asiakkaita, niin oman organisaation sisä- kuin ulkopuolisiakin, palvellaan hyvin.
6.5	Työyhteisöissä on lupa kokeilla uutta epäonnistumisia pelkäämättä. Työhyvinvointikysely toteutettiin loppuvuodesta 2024.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025
Päiväkotipaikka, nettomenot €/päivä	64,40	74,28	85,25		111,50
Perusopetuksen opetuspalvelut nettomenot €/oppilas ¹ Perusopetuksen ateriapalvelut ja koulukuljetukset huomioitu, nettomenot €/oppilas. **	6.580	7.224	8.239 11.486	8.684 12.240	8.713
Lukion opetuspalvelut, nettomenot €/opiskelija ² Lukion ateriapalvelut huomioituna, nettomenot €/opiskelija. ***	8.528	8.398	9.110 9.616	10.121 10.691	10.993
Mus.opiston nettomenot €/oppilas	1.704	1.869	1.823	1.536	2.053
Sivistyspalveluiden nettomenot, €/as	1.303	1.633	1.569	1.879	1.977

1) Perusopetuksen opetuspalveluiden nettomenot on laskettu seuraavasti -->toiminto 310 (opetus = opettamisen ja opiskelumateriaalien kustannukset)-->toimintakate -->jaetaan tilastointipäivän 20.9. oppilas/opiskelijamäärällä. HUOM! Luvuissa ei ole huomioitu kouluruokailun, koulukuljetusten, siivouspalveluiden ja sisäisten vuokrien osuutta.

** Sisältää koulukuljetusten ja ruokailujen osuudet.

Perusopetuksen oppilasmäärä pienenee kokonaisuutena johtuen ikäluokkien pienenemisestä. Koulukuljetuskulujen kasvu vaikuttaa osaltaan nettomenoihin/oppilas ja vaikka oppilasmäärä vähenee, opetusryhmien määrä ei vielä lähde laskuun (mm. rinnakkaisluokkia ja jaettuja opetusryhmiä tarvitaan edelleen). Vuoden 2025 elokuussa kyläkoulujen oppilaat siirtyvät Tuupalaan ja tämän vuoksi joillekin luokkasteille on muodostettava kolmas rinnakkaisluokka.

2) Lukiokoulutuksen opetuspalveluiden nettomenot on laskettu seuraavasti -->toiminto 310 (opetus = opettamisen ja opiskelumateriaalien kustannukset) -->toimintakate -->jaetaan tilastointipäivän 20.9. oppilas/opiskelijamäärällä. HUOM! Luvuissa ei ole huomioitu kouluruokailun, siivouspalveluiden ja sisäisten vuokrien osuutta.

** Sisältää ruokailujen osuudet.

Maksuton toisen asteen koulutus kasvattaa lukion opiskelijakohtaisia kustannuksia, mutta tasaantuu hieman vuoden 2025 syksystä lähtien, koska kierrätettävä oppimateriaali on nyt hankittu ja jatkossa tarvitaan vain lisätilauksia tai uudistamisia kirjasarjoihin. Vuoden 2022 laskennallinen valtionosuus/nuorisasteen opiskelija oli 10.314,59 € ja vuonna 2023 se oli 10 789,21 € ja vuonna 2024 laskennallinen valtionosuus/nuorisasteen opiskelija oli 10.980,79 €. Vuoden 2025 laskennallinen valtionosuus/nuorisasteen opiskelija on 11.833,77 euroa.

3) Musiikkiopiston laskennallinen valtionosuuden yksikköhinta vuodelle 2025 on 91,69 €.

Sivistyspalveluiden nettomenoissa 2025 on huomioitu kaikki toiminnot. TP2024 nettomenot on laskettu 31.12.2024 ennusteen mukaisella asukasmäärällä.

Seuraavan taulukon kommentit:

1) Palvelualueen hankkeet kasvattavat pääsääntöisesti henkilöstömäärää, mutta henkilöstökulujen omavastuuosuus on matala. Musiikkiopiston kesätyöntekijät eivät sisälly tässä taulukossa henkilöstölukuihin.

3 Musiikkiopiston oppilaista noin 30 % asuu Sotkamossa. Vuonna 2021 opiskelijan kaikki suoritukset on huomioitu taiteen perusopetuksessa olevien oppilaiden määrässä (brutto-opiskelijat), mutta muina vuosina luku kertoo vain opiskelijoiden määrän (netto-opiskelijat).

4 Brutto-opiskelijamäärä = kursseille ilmoittautumiset yhteensä, netto-opiskelijamäärä = kansalaisopiston opiskelijamäärä henkilöinä.

* Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten osuutta ei enää julkaista vaan sen sijaan saadaan luku syrjäytymisriskissä olevien nuorten määrästä.

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	198	275	230	129	136	120	100	100
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	46	51	47	45	36	36	35	36
Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä 20.9. tilastointipäivän mukaan (kyläkoulujen esioppilaat sisältyvät lukuun)	637	627	610	564	544	544	488	
Lukiokoulutuksessa opiskelevien määrä 20.9. tilastointipäivän mukaan (ilman aine- ja aikuisopiskelijoita)	76	70	77	84	79	79	79	
Palvelualueen henkilöstön määrä 20.9. tilanteen mukaan, nuorisopalveluissa laskettu ainoastaan ohjaushenkilöstön määrä ¹	174,5	190	181,67	189	182			
Nuorten työpajatoiminnalle annetun palautteen keskiarvo (asteikko 1-5)	4,2	4,4	4,2	4,3	4,4	>4	>4	
Nuoret ovat kokeneet saavansa apua ja tukea etsivältä nuorisotyöltä, asteikko 1 - 5	4,3	4,4	4,4	4,3	4,5	>4	>4	
Nuorisotyössä sosiaalista vahvistumista kokeneiden osuus, %	93	92	78	85	94	>80	>80	
Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien 15-28 -vuotiaiden nuorten osuus (%) ikäluokasta	6,8–11,4 (v. 2019)	5,1 – 8,5	5,4– 8,9	-		-		
Syrjäytymisriskissä olevien 15-28 -vuotiaiden osuus (%) ikäluokasta *		16,8 %	16,7 %	15 %	Vuoden 2024 luku saadaan joulukuussa 2025			
Taiteen perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä ³	330	423	347	371	373			
Kansalaisopiston opiskelijamäärä ⁴ brutto netto	1629 693	1113 637	1219 732	1381 785	2187 758	1500 790	1500 790	
Palvelualueen henkilömäärä, HTV	167,22	173,3	180,43	174,07	164,59			

5.7.5 Kaupunkiympäristön palvelualue

Toimintaympäristö

Kaupunkiympäristön palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- teknisten palveluiden hallinto
- rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
- kunnallistekniikka
- yksityistiepalvelut
- tilapalvelut (ateria- ja siivouspalvelut sekä tilapalvelut)
- maankäyttö ja mittaus

Kaupunkiympäristön palvelualueen tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää taloudellisesti kaupungin tarvitsemat toimitilat sekä turvalliset ja viihtyisät yhdyskuntatekniset palvelut sekä edistää ympäristön viihtyisyyttä, Kuhmon luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja kaikkien maankäyttömuotojen sopeuttamista ympäristöön.

Talous

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE	Toteuma 2024	Toteuma 2023	Ero euroa	Ero %	Talousarvio 2024	Ero Tp-Ta	Ero %
MYYNITUOTOT	334 719	1 496 221	-1 161 502	-77,63 %	186 554	148 165	79,42 %
MAKSUTUOTOT	251 241	284 252	-33 011	-11,61 %	292 900	-41 659	-14,22 %
TUET JA AVUSTUKSET	60 524	119 281	-58 757	-49,26 %	4 000	56 524	1413,09 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 363 999	2 314 967	49 032	2,12 %	2 338 346	25 653	1,10 %
TOIMINTATUOTOT	3 010 483	4 214 721	-1 204 238	-28,57 %	2 821 800	188 683	6,69 %
Valmistus omaan käyttöön	286 633	155 065	131 568	84,85 %		286 633	
HENKILÖSTÖKULUT	-2 432 810	-3 641 884	1 209 074	-33,20 %	-2 203 390	-229 420	10,41 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)							
Muut palvelut	-2 260 704	-1 753 774	-506 930	28,91 %	-1 560 126	-700 578	44,91 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-2 260 704	-1 753 774	-506 930	28,91 %	-1 560 126	-700 578	44,91 %
AINEET JA TARVIKKEET	-1 810 489	-2 449 401	638 912	-26,08 %	-1 699 330	-111 159	6,54 %
AVUSTUKSET	-573 561	-702 487	128 926	-18,35 %	-683 500	109 939	-16,08 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-217 203	-159 049	-58 153	36,56 %	-478 250	261 047	-54,58 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 294 767	-8 706 596	1 411 828	-16,22 %	-6 624 596	-670 171	10,12 %
TOIMINTAKATE	-3 997 651	-4 336 810	339 159	-7,82 %	-3 802 796	-194 855	5,12 %
VEROTULOT							
VALTIONOSUDET							
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-55,17						
VUOSIKATE	-3 997 707	-4 336 810	339 104	-7,82 %	-3 802 796	-194 910	5,13 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 742 698	-2 527 933	-214 765	8,50 %	-2 422 900	-319 798	13,20 %
TUOSLASKELMA	-6 740 404	-6 864 743	124 339	-1,81 %	-6 225 696	-514 708	8,27 %

Kommentit talouslukuihin

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakate oli -3 267,7 (-4 336,8) tuhatta euroa ja toteutui 194,9 tuhatta euroa budjetoitua huonompana. Toimintakate alittui maankäytön ja mittauksen osalta -17,3 tuhatta euroa ja tilapalveluissa 609,1 tuhatta euroa budjetoituun nähden. Katetavoite ylittyi hallinnossa 750,9, rakennusvalvonnassa ja ympäristönsuojelussa 37,7, kunnallistekniikassa 67,1 sekä yksityistiepalveluissa 69,0 tuhatta euroa.

Palvelualueen toimintatuotot olivat 3 010,5 (4 214,7) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun tavoitteen 188,7 tuhannella eurolla. Myyntituotot ylittivät 148,2 tuhatta euroa, tuet ja avustukset 56,5 tuhatta euroa sekä muut toimintatuotot 25,7 tuhatta euroa. Maksutuotot alittivat budjetoidun -41,7 tuhatta euroa.

Myyntituottojen ylitys kohdentui pääasiassa kunnallistekniikkaan 55,1 ja tilapalveluihin 157,2 tuhannella eurolla ja vastaavasti alitti 63,4 tuhannella eurolla maankäytön osalta.

Maksutuottojen alitus kohdentui rakennusvalvontaan & ympäristönsuojeluun -43,2, yksityistiepalveluihin -6,0 tuhannella eurolla ja ylitys maankäyttöön ja mittaukseen 8,3 tuhannella eurolla.

Tuet ja avustukset ylittivät budjetoidun tavoitteen 56,52 tuhannella eurolla, joka koostui kunnallistekniikasta 27,8, tilapalveluista 22,7 tuhatta euroa ja yksityistiepalveluista 4,9 tuhatta euroa.

Muiden toimintatuottojen osalta toteuma ylitti budjetoidun tavoitteen 25,7 tuhatta euroa. Alitus tapahtui kunnallistekniikassa -26,1 tuhatta euroa. Ylitystä oli maankäytössä ja mittauksessa 8,6 ja yksityistiepalveluissa 4,0 tuhatta euroa sekä tilapalveluissa 39,3 tuhatta e.

Palvelualueella valmistus omaan käyttöön oli 286,6 (155,1) tuhatta euroa. Toimintakulut yhteensä olivat -7294,8 (-8 706,6) tuhatta euroa ja alittivat tavoitteen 670,2 tuhannella eurolla. Yhteenlasketut valmistus omaan käyttöön ja henkilöstökulut ylittivät 57,2 tuhannella eurolla.

Palvelujen hankinnat ylittyivät 700,6 tuhannella eurolla, aineet ja tarvikkeet ylittivät budjetoidun 111,2 tuhannella eurolla.

Ylitykset palvelujen hankinnoissa tulivat muissa palveluissa -758,5 tuhatta euroa, puhtaanapito- ja pesulapalveluissa -123,7 tuhatta euroa ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluissa -109,5 tuhatta euroa. Asiantuntijapalvelut alittivat budjetoidun 330,2 tuhatta euroa. Aineet ja tarvikkeet ylittivät budjetoidun 111,2 tuhatta euroa. Avustukset jäivät budjetoidusta 109,9 tuhatta euroa muut toimintakulut 261,0 tuhatta euroa.

Teknisen palvelujen hallintoon kirjattiin purkuvaraus -730 tuhatta euroa (oppimiskeskus, Piilolan tekninen siipi), puhtaanapito- ja pesulapalvelut -123,7 tuhatta euroa (uimahalli, urheilukeskus, tilapalvelut), alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut -109,5 tuhatta euroa (kaavatiet, urheilukeskus). Yksityistieavustukset jäivät budjetoidusta 95,3 tuhatta euroa. Aineissa ja tarvikkeissa lämmityskulut ylittivät budjetoidun 95,7 tuhatta euroa, vesi 10,5 tuhatta euroa ja sähkö 66,0 tuhatta euroa. Kalusto-ostot alitti budjetin 36,0 tuhatta euroa ja materiaaliostot 22,0 tuhatta euroa.

Teknisten palvelujen hallinnon toimintakate oli -877,3 (-257,1) tuhatta euroa ja ylitti budjetoidun 750,9 tuhannella eurolla. Toimintakulut olivat 877,6 (-257,2) tuhatta euroa ja ylitti budjetoidun 750,7 tuhannella eurolla. Henkilöstökulut alitti budjetin -3,9 tuhatta euroa. Palvelujen hankinnat ylittyivät 763,8 tuhatta euroa budjetoidusta ja aiheutui pääasiassa Piilolan teknisen siiven purkuvarauksesta 180 tuhatta euroa ja Oppimiskeskuksen rakennusten purkuvarauksesta 550,0 tuhatta euroa. Vuonna 2023 tehtiin asuntorakennuksen purkuvaraus -130,0 tuhatta euroa. Aine- ja tarvikehankinnat sekä muut toimintakulut toteutuivat lähes budjetoidusti. Avustusmenot (vesihuoltoavustukset) toteutuivat 8,0 tuhatta euroa, mutta määrärahaa ei oltu budjetoitu.

Rakennusvalvonnan/ympäristönsuojelun toimintakate oli -98,8 (-129,5) tuhatta euroa ja se alitti budjetoidun -37,7 tuhannella eurolla. Toimintatuotot jäivät budjetoidusta -43,1 tuhatta euroa. Toimintakulut olivat -177,2 (-228,9) ja alittivat budjetoidun 5,3 tuhatta euroa.

Kunnallistekniikan toimintakate oli -1 688,6 (-1 739,6) tuhatta euroa ja se ylitti budjetoidun 67,1 tuhannella eurolla. Toimintatuotot oli 276,7 (154,3) tuhatta euroa ylitti budjetoidun 55,5 tuhatta euroa. Yhteenlasketut valmistus omaan käyttöön ja toimintakulut olivat 2 078,6 (-2040,5) ja ylitti budjetoidun 349,2 tuhannella eurolla. Valmistus omaan käyttöön ja henkilöstökulut yhteensä ylittivät budjetoidun 176,3 tuhannella eurolla. Palveluiden hankinnat ylitti budjetoidun 211,5 tuhannella eurolla johtuen muun muassa puhtaanapito- ja pesulapalveluista, alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluista, koneiden ja kaluston kunnossapidosta sekä muista palveluista ja kansalaisopistolta ostetusta erityisryhmien liikunnan järjestämisestä. Aineet ja tarvikkeet -sekä avustukset toteutuivat -29,4 tuhatta euroa alle budjetoidun. Muut toimintakulut alitti budjetoidun -9 tuhannella eurolla.

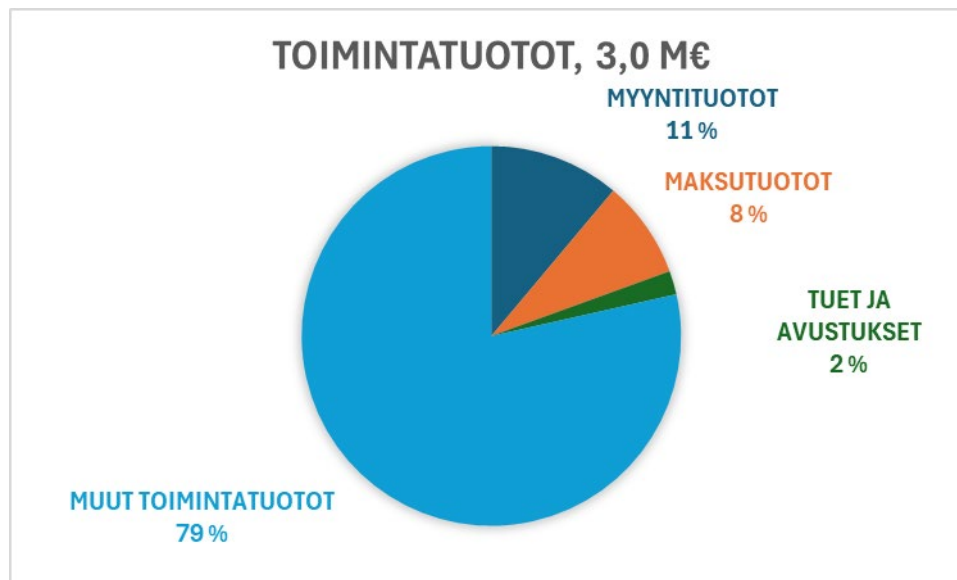
Yksityistiepalveluiden toimintakate oli -587,8 (-698,1) ja alitti budjetoidun 69,0 eurolla. Toimintatuotot olivat 112,9 (160,2) tuhatta euroa ja ylitti budjetoidun 2,6 tuhatta euroa. Toimintakulut -700,7 (-858,3) tuhatta euroa alitti budjetoidun 66,4 tuhannella eurolla. Alitusta budjetoituun oli avustuksissa -100,6 tuhatta euroa. Henkilöstökulut, ylittivät budjetoidun 23,4 tuhatta euroa, palvelujen ostot 8,3 tuhatta euroa. Aineet ja tarvikeostot sekä Muut toimintakulut toteutuivat lähes budjetoidun mukaisina.

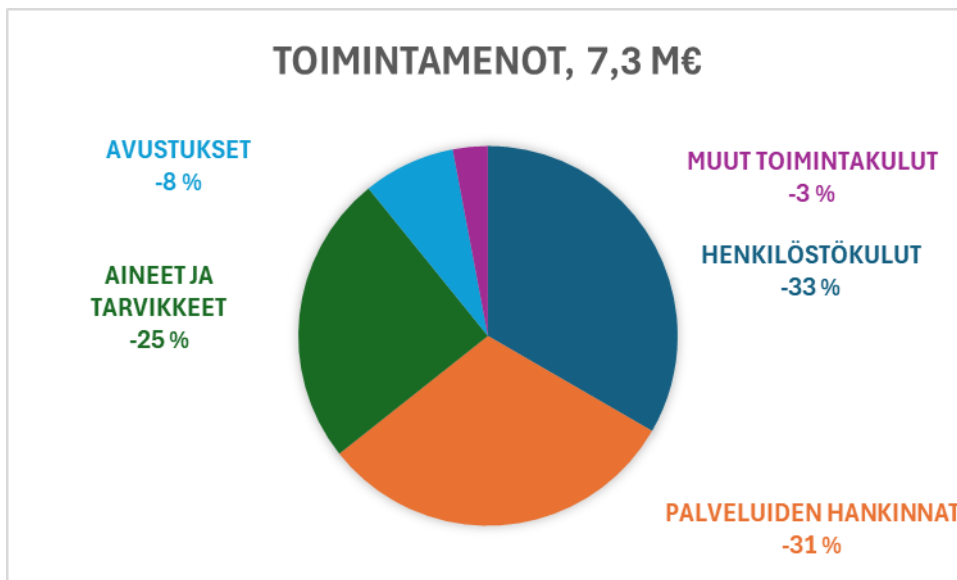
Tilapalveluiden toimintakate oli -834,4 (-1 727,2) tuhatta euroa ja alitusta budjetoituun nähden oli 609,1 tuhatta euroa. Toimintatuotot oli 2 391,5 (3 455,2) ja ylitti budjetoidun 566,5 tuhannella eurolla. 300 tuhannen euron purkuvarauksesta toteutui n.175 tuhatta euroa. Myyntituotot ylittivät budjetoidun 157,2 tuhatta euroa. Tuet ja avustukset ylittivät budjetoidun 22,7 tuhannella eurolla. Tilapalvelut yksikön toimintakate alitti 287,7 tuhannella eurolla budjetoidun, ruokapalveluilla ylitystä oli 18,4 tuhatta euroa. Siivouspalvelut alitti budjetoidun 5,2 tuhannella eurolla. Ateria- ja puhtauspalvelut ulkoistettiin 1.2.2024 alkaen.

Yhteenlasketut valmistus omaan käyttöön ja toimintamenot olivat 3 572,6 (-5 345,9) tuhatta euroa alittaen budjetoidun -42,6 tuhannella eurolla. Yhteenlasketut valmistus omaan käyttöön ja henkilöstökulut toteutuivat 332,8 tuhatta euroa budjetoitua suurempina. Palveluiden hankinnat alittivat -258,7 tuhatta euroa budjetoidun, Puhtaanapito- ja pesulapalvelut ylittivät budjetoidun 51,4 tuhatta euroa, rakennusten kunnossapito 13,8 tuhatta euroa, muut palvelut 12,6 tuhatta euroa, it-palvelut 9,5 tuhatta euroa ja vakuutukset 8,4 tuhatta euroa, sekä alueiden kunnossapito 8,3 tuhatta euroa. Asiantuntijapalvelut jäivät budjetoidusta -357,8 tuhatta euroa.

Aineet ja tarvikkeet ylitti 141,8 tuhannella eurolla budjetoidun. Ylitystä selittää sähkö (64,1 t€) ja lämmitys (95,7 t€) sekä, vesi (14,6 t€). Muissa toimintakulut alittivat budjetoidun -258,5 tuhatta euroa. Muihin kuluihin budjetoitu purkuvaraus 300,5 tuhatta euroa. Toteutuneet purkukulut Tuupalan koulu 73,9 tuhatta euroa ja Ammattioppilaitos 101,0 tuhatta euroa kirjattu palveluihin (tili 4460/toiminto 785).

Maankäyttö- ja mittauspalveluiden toimintakate oli 89,3 (217,3) tuhatta euroa ja toteutui 17,3 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Toimintatuotot 264,0 (345,6) alittivat budjetoidun 46,0 tuhannella eurolla. Myyntituotot jäivät -63,4 tuhatta alle budjetoidun. Maksutuotot olivat 8,3 tuhatta euroa budjetoitua suuremmat. Vuokratulot toteutuivat 8,6 tuhatta euroa budjetoitua suurempana. Toimintakulut -174,6 (-128,2) tuhatta euroa alittaen budjetoidun 28,8 tuhannella eurolla. Vertailuvuoden 2023 pienempiä toimintakuluja selittää Kalevalan alueen kaupan purkuun liittyvä tappion oikaisukirjaus pienentää menoja 84,8 tuhatta euroa.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta vuonna 2024

Kaupunkiympäristön palvelualueella perustoimintoja kehitetään ja pyritään muuttamamaan osin digitaaliseen muotoon. Palvelualueelta on osallistuttu ja osallistutaan jatkossa Ryhti-palvelun koulutustilaisuuksiin ja sen käyttöönottoon tarvittavien toimenpiteiden tekemiseksi rakennusvalvonnassa ja kaavoituksessa.

Palvelualueen avustuksia saavat hankkeet tullaan toteuttamaan suunnitelmien mukaisesti. Palvelualueella toteutettiin Hepokankaan maastopyöräilyreitti ja siihen haettiin avustuksen maksatusta tammi-kuussa 2025. Maksupäätös on tehty 3.2.2025 ja hankkeelle on myönnetty julkista rahoitusta 73065,20 euroa. Palvelualue on ollut mukana myös torin tapahtumakatoksen rakentamisessa. Kaupunki rakensi katoksen perustukset ja ollut mukana sähkön, valaistuksen ja datakaapeleiden hankinnassa.

Energian kulutukseen ja energiatehokkuuteen tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomioita. Palvelualueella seurataan Energiatehokkuussopimuksen mukaisesti energiakulutusta ja ne ilmoitetaan Motivalle vuosittain. Kaupunki on pienentänyt energiankulutusta omilla toimillaan 13,75 % vuoden 2017 tasosta ja n. 6 % edellisvuoden kulutuksesta.

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Rakennusvalvonnassa jatketaan kiinteistöveroselvityksen tekoa. Maankäyttö- ja rakennus-, ympäristönsuojelun- ja maa-ainestenottolakien mukaiset lupahakemukset käsitellään mahdollisimman nopeasti täydellisten lupahakemusten tultua vireille. Keskenäisten lupahankkeiden tarkastaminen sekä loppukatselmuksien suorittaminen. Kiinteistöveroselvitystä on jatkettu. Ei ole aiheuttanut uusien rakennusten tuleamista kiinteistöveron piiriin. Lupamäärät ovat laskeneet hieman edellisvuosista. Valvonta- ja lupa-valmistelutöiden osalta aiheutunut erilaisia lisäselvitystöitä. Kouluttauduttu uuteen rakentamislakiin, jolla on isoja vaikutuksia voimaantullessaan rakennuslupakäytänteisiin, -tuloihin ja rakennusjärjestykseen.

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikassa tullaan tekemään investointiohjelman mukaisesti rakennettavat ja saneerattavat liikenneväylät ja aluerakentamiset sekä ylläpitämään olemassa olevia väyliä, verkkoja ja alueita. Reitistöjen rakentamiseen ja kunnostamiseen haetaan hankerahoitusta ja toteutetaan sen tukemana. Maastopyöräilyreittien rakentaminen on saanut ELY:n kautta avustuksen ja sen rakentaminen on valmis. Katukohteina on toteutettu Kuntokatu ja Kainuuntien saneeraus välillä Koulukatu- Mälikatu. Kontiokadun saneeraus on siirretty toteutettavaksi vuodelle 2025 kadulla tehtävien Kuhmon VesiEnergia Oy:n linjasaneerausten takia. Hiekoitushiekkakatos on toteutettu Jaurakkoon.

Liikuntapalvelujen tavoitteena on edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa, sekä tarjota hyvinvointia ja terveyttä tukevia liikuntamuotoja fyysisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja parantamiseksi erityisliikunta huomioiden. Tähän Kuhmo on panostanut erityisesti aloittamalla syksyllä 2023 liikuntaneuvontatyön ensimmäisenä Kainuun kuntana. Liikuntaneuvontatyö on lähtenyt hyvin käyntiin. Uimahalli on toiminut lähes normaalisti. Työntekijöissä tapahtunut vaihtuvuutta, mutta tilanne ollut hiukan parempi kuin edellisenä vuonna. Terveysliikunnan ohjaus tapahtuu kansalaisopiston järjestämänä. Kuhmo on mukana Kuka minua liikuttaisi –hankkeessa, joka lähti liikkeelle syksyn aikana.

Liikuntapalvelut osallistuvat lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukemiseen liikunnallisilla menetelmin. Tavoitteena on tukea taloudellisesti ja yhteistyöllä liikuntaseurojen laadukasta toimintaa, mahdollistaen myös tavoitteellisen urheilun. Pyrkimyksenä on myös eriarvoisuuden vähentäminen liikunnassa. Liikuntapalvelut painottavat tavoitteissa tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, yhteisöllisyyttä, terveitä elämäntapoja sekä ympäristön kunnioittamista ja kestävästä kehitystä. Aiempaa enemmän pyritään huomioimaan myös kielivähemmistöt mm. tiedottamisessa. Jatkuva ammattitaidon kehittäminen ja henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen mahdollistavat laadukkaat ja turvalliset terveystoimintapalvelut kuntalaisille. Liikuntapalvelut toteuttivat lasten liikuntatapahtumia kesän aikana sekä koululaisten lomien aikaan.

Ennen uusia investointeja liikuntapaikoille, leikkipaikoille ja muille (ei hankkeistetuille) virkistyskohteille on laadittu liikunta- ja leikkipaikkasuunnitelma. Suunnitelma on viimeistelty kesän aikana. Tärkeää on suunnata jatkossa investoinnit niin, että niistä on hyvinvointihyötyä ja kohteille on käyttöä.

Yksityistiepalvelut

Yksityisteillä toteutetaan saneerauksia avustuspäätöksen mukaisesti, mikäli tiekunnat ottavat vastaan mahdollisen valtionavustuksen. Avustusta haetaan mm. Kattilakoski- Nivan ja Harjula-Koskenmäki-Alapihan yksityisteiden parantamiseen. Valtiolle on tullut syksyn 2023 aikana n. viisinkertainen määrä avustushakemuksia, joten niiden saaminen on vaikeaa. Vastuuyksikössä hoidetaan myös yksityisteiden avustus- ja ylläpitotyöt sekä kaupungin omistamien metsien hoito. Yksityistiepalvelut ovat hoitaneet avustus- ja ylläpitotöitä normaaliin tapaan. Yksityisteiden kunnossapidon kilpailutus on tehty ja sopimukset valmisteltu. Yksikään saneeraushanke ei saanut valtionavustusta. Taimikonhoitotöitä kaupungin metsissä tehtiin n. 30 ha alueella.

Tilapalvelut

Tilapalveluissa valmistaudutaan kiinteistöjen sekä ateria- ja siivouspalveluiden uudelleenjärjestelyyn, kun ATPU-henkilöstö siirtyi Sol ja Vireko Oy:n palvelukseen helmikuun alusta. Tämä muutos ei paranna kaupungin taloustilannetta. ATPU:n siirto tehty. Uuden toimijan työn tuloksia seurattu aktiivisesti ja toimista on käyty seurantalavereita SolVireko Oy:n kanssa.

Tilapalvelujen edustajat osallistuvat yhdessä valmistelevan kiinteistöstrategiatyöryhmän kanssa tekemään esityksiä päättäjille kiinteistöstrategian pohjalta kiinteistökantaan tehtäviksi toimenpiteiksi. Kiinteistöstrategiatyön toimeenpanoryhmä on kokoontunut muutamia kertoja ja ensimmäiset toimenpiteet ovat toteutuneet OKE:n asuntolan ja Tuupalan vanhan siiven purkutöillä ja Tuupalan uuden siiven rakentamisen aloittamisella.

Valmistellaan ja toteutetaan tarvittavat purku-urakat konsernin tytäryhtiöiden kanssa yhdessä. Purkuurakka toteutettiin yhdessä Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen kanssa. Suunnitteluhankkeiden (mm. terveysasema, kotitalousopetus, uimahalli) suunnitelmia edistetään kaupungin päätösten mukaisesti. Uuden terveysaseman suunnittelua ollaan aloittelemassa kevään 2025 aikana.

Investointi- ja käyttötaloushankkeiden toteutukset.

Maankäyttö ja mittaus

Kontion alueen asemakaavan hyväksyntävalmistelu valitusprosessin jälkeen. Vanhan terveysaseman alueen sekä uuden hyvinvointikeskuksen asemakaavamuutosten läpivienti sekä muiden mahdollisten asemakaavamuutosten valmistelu (mm. mahdollisesti Mäntymäen asemakaava). Ranta-asemakaavojen laadinnan hallinnointi. Hyvinvointikeskuksen asemakaavamuutos on ollut nähtävillä luonnosvaiheessa

ja kuntalaisille on järjestetty tästä yleisötilaisuus. Kaavaehdotus on laadinnassa parhaillaan. Jonkerin ranta-asetus on lähtenyt uudelleen liikkeelle ja sen OAS (osallistumis- ja arviointisuunnitelma) on asetettu nähtäville. Mäntymäen aurinkovoimapuiston asemakaava laaditaan Mäntymäen asemakaava-muutostyönä ja sille on myönnetty valtion avustuspäätös Ympäristöministeriössä.

Maankäyttöohjelman laatiminen.

Kaupunkiympäristön palvelualueen kärkitoimenpiteiden toteutuminen 2024

Numero	Toimenpiteet
1.5 1.6	Mukautetaan kiinteistöinfraa kiinteistöstrategian mukaisesti. Purku-urakka toteutettiin suunnitellusti ja Tuupalan uuden koulun siiven rakentaminen on käynnissä. Toimintoja tiivistetään, tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan joko myymällä tai purkamalla ne.
2.4 2.6	Positiivinen viestintä Kuhmosta mm. hankkeiden osalta. Maastopyöräreitti- ja torilava-hankkeista on viestitty niiden edistyessä. Keskeneneräisten asemakaavamuutosten läpivienti ja uusiin kaavamuutostarpeisiin reagoiminen. Yritystonttien markkinointi ja vuokraaminen. Mäntymäen yrityspuiston ja Kalevalan katuhanke toteutetaan tarpeen mukaan. Laaditaan kaupungin maankäyttöohjelma. Hyvinvointikeskuksen asemakaavamuutos ja Jonkerin ranta-asetus toteutuksessa. Mäntymäen kaavamuutostyö aloitettu aurinkovoimapuistoa varten. Muutostyöhön saatu avustus.
3.1 3.3	Liikkumisen turvaaminen kunnossapitotoimenpitein kaikissa olosuhteissa. Varautuminen poikkeusoloihin mm. varavoimakontin siirtämisellä Honkalinnaan vanhalta terveystasemalta, kun se vapautuu. Osallistetaan kuntalaiset ja sidosryhmät kaavoituksen eri vaiheissa. Katurakennuskohteiden osalta järjestetään yhteisrakentamistilaisuus eri verkonomistajille yhteisrakentamisen mahdollistamiseksi. Liikuntasalivarauksiin liittyvien ovien lukitusten muuttaminen PIN-koodille. Tarjous työstä saatu. Kustannus peilattuna kävijämäärään korkea. Päätetty olla ottamatta vielä käyttöön vähäisen kävijämäärän takia.
4.2	Sopimusten mukainen avoin toiminta. Toimitaan verkostoituneena mm. Kainuun kuntien kanssa useissa yhteisissä hankkeissa. Ympärivuotinen terveystoiminta eri ikäryhmille myös soveltavaa liikuntaa tarjoten. Katkeamaton liikuntapalvelutarjonta – toimintakatkosten minimoiminen energiakriisi huomioiden. Liikuntaneuvontatyön kehittäminen ja jalkauttaminen. Terveystoimintaa kansalaisopiston järjestämänä ja liikuntaneuvontatyö käynnistynyt. Uimahalli toiminut lähes normaalisti. Liikunta-avustuksilla ja maksuttomilla salivuoroilla sekä liikuntapaikka-avustuksilla kolmannen sektorin tukeminen. Toteutunut. Tiivis yhteistyö liikunnan aluejärjestön, muiden kuntien kanssa, yhdistysten, yritysten, alueen oppilaitosten, sidosryhmien ja muiden palvelualueiden kanssa. Liikuntaseurayhteistyön tiivistäminen. Pidetty yhteisillaisuuksia. Viimeistellään loppuun liikunta- ja leikkipaikkasuunnitelma. Suunnitelma valmistunut kesän 2024 aikana. Tapahtumat: Harrastemessut, Korpikansa seikkailee, valtakunnallisiin teemaviikkoihin liittyvät matalan kynnyksen osallistavat tapahtumat. Hankekumppanuus, Kainuun liikuntatapahtumat roadmap 2030 ja Digisti sporttia (Kainuun Liikunta)

6.1	Asiakkaat pyritään palvelemaan niin hyvin kuin mahdollista ja pyritään ratkaisemaan asiat. Asiakkaat on palveltu mahdollisimman hyvin ja nopeasti. Hankaliakin asiakkuuksia pyritty palvelemaan asiallisesti.
6.5	Toimitaan kaikki Kuhmon kaupungin työntekijöinä, ei lokeroiduta. Osallistutaan yhteisiin tapahtumiin. Osallistuttu yhteisiin tapahtumiin ja hankkeisiin.

Kaupunkiympäristön palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025
Aterian hinta (Vireko)						
Koululounas, €	3,50	3,50	3,55	3,55	4,00	4,00
Koulu, erikoisruokavalio					5,00	
Koulu välipala					2,20	
Kyläkoululounas, €					3,80	3,80
Päiväkotilounas, €					4,80	4,80
Puhtaanapidon kulut €/m2 (Sol)	16,4	15,69	16,57	17,00	27,23	
Tuupalan yhtenäiskoulu					11,69	17,17
Uimahalli					25,71	33,89
Jäähalli					20,67	41,22
Päiväkodit					29,03	45,52
Katujen hoito, €/m2 (408900 m2)	1,71	1,61	1,59	1,96	1,92	1,92
Rakennusten energiakulutus kWh/m3 (237173 m3) (lämpö+sähkö)(mitattu kulutus)	65,62	70,25	72,2	59,63	44,17	55,0
Yksityisteiden nettokulut €/km (480 km)(sis. peruskorjaukset)	1138	1078	1333	1518	1119	1364
Yksityisteiden nettokulut €/as (7478 as.)	65,07	62,57	79,10	92,04	71,84	83,38
Palvelualueen nettokulut €/as (7478 as.)	519,50	506,77	574,39	571,76	494,01	476,75
Kuudennen luokan uimataito, %	92,3	92,3	92,3	93,6	89,7	92
TEAvisari Liikuntapisteet		57	83	85	84	84

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025
Asuntotonttien vuokrausaste, kpl	347/393	347/393	347/393	374/393	374/393	347/393
Teollisuustonttien vuokrausaste	56/70	56/70	56/70	56/70	56/70	90/75
Liikenneväylät, km kadut/ kevyen liikenteenväylät)	56/ 22,6	56/ 22,6	56/ 22,8	56/ 22,8	56/22,8	56/ 22,8
Leikkikentät ja ulkoliikuntapaikat, kpl	16	16	16	16	16	16
Uima- ja venerannat, kpl	15	15	13	13	13	15
Metsien hoito, ha	30	40	25	40	30	20
Tuotetut ateriamäärät, kpl						
Palvelualueen henkilömäärä, HTV	86	82	82	82	43	43
Toteutuneet liikuntatapahtumat ikäryh- mittäin:						
lapsille	1	2	4	4	3	3
aikuisille		1	2	4	5	1
kaikille		1	7	3	5	2
Uimahallin vuosi-kävijämäärä	15247	17 479	17757	20429	19844	25000
Ryhmäliikunnan vuosikävijämäärä	3255	4 702	8283	3810	1175	7000
Senioripassin lunastaneet kpl	43	193	128	159	150	190
Junioripassin lunastaneet kpl	-	7	3	5	9	20
Liikunta-avustus sis. suunnistuskartat € Suunnistuskartat	28113,35	28113,35	29740	29198	29167	
Liikuntasali-varaukset h/vko	196	175,4	268	250,25	254	200
Kokonaisenergian kulutus MWh	16325,2	15409,3	16670,8	15971,1	n.15800	15100

6 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

6.1 Tuloslaskelma

Ulkoiset erät

	1.1. - 31.12.2024	1.1. - 31.12.2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	672 435,62	1 738 604,57
Maksutuotot	505 898,75	588 505,12
Tuet ja avustukset	1 191 565,66	1 266 612,14
Muut toimintatuotot	2 376 355,57	2 330 629,57
Valmistus omaan käyttöön	286 633,03	155 064,66
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-12 074 381,96	-12 595 034,52
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 593 837,90	-2 685 907,44
Muut henkilösivukulut	-324 648,29	-505 317,07
Palvelujen ostot	-7 863 136,13	-6 427 350,89
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-2 260 219,53	-2 897 563,63
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Avustukset	-1 727 218,45	-1 810 120,75
Muut toimintakulut	-1 346 354,09	-1 251 579,91
Toimintakate	-23 156 907,72	-22 093 458,15
Verotulot	18 708 339,04	18 457 686,68
Valtionosuudet	8 297 974,00	7 323 353,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	110 597,96	122 853,79
Muut rahoitustuotot	2 320 146,85	2 130 740,83
Korkokulut	-935 772,50	-610 573,93
Muut rahoituskulut	-517 534,63	-562 476,90
Vuosikate	4 826 843,00	4 768 125,32
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 364 354,99	-2 399 650,96
Kertaluonteiset poistot		
Arvonalentumiset	-926 482,62	-920 000,00
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	1 536 005,39	1 448 474,36
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	42 448,14	42 448,14
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 578 453,53	1 490 922,50

6.2 Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	4 826 843,00	4 768 125,32
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	537 252,43	31 109,33
Toiminnan rahavirta	5 364 095,43	4 799 234,65
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 728 524,17	-1 665 198,58
Rahoitusosuudet investointimenoihin	115 073,70	232 084,59
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	129 784,78	103 670,36
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 880 429,74	3 469 791,02
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 200 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 623 808,86	-3 821 666,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-4 500 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	38 710,44	29 949,84
Vaihto-omaisuuden muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	298 487,76	1 234 138,82
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos		
Korottomien velkojen muutos	-235 681,16	238 567,98
Rahoituksen rahavirta	-1 322 291,82	-6 819 009,36
Rahavarojen muutos	2 558 137,92	-3 349 218,34
Rahavarat 31.12.	28 748 989,12	26 190 851,20
Rahavarat 1.1.	26 190 851,20	29 540 069,54

6.3 Tase

VASTAAVAA		2024	2023	VASTATTAVAA		2024	2023
		€	€			€	€
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	47 181 297,41	48 985 961,23	A	OMA PÄÄOMA	40 181 675,50	38 605 620,97
I	Aineettomat hyödykkeet	333 020,46	444 092,02	I	Peruspääoma	22 174 452,70	22 174 452,70
1	Aineettomat oikeudet	333 020,46	444 092,02	II	Arvonkorotusrahasto		
				III	Muut omat rahastot	9 771 155,36	9 771 155,36
II	Aineelliset hyödykkeet	36 211 028,89	37 464 621,15	IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 660 012,91	5 169 090,41
1	Maa- ja vesialueet	4 247 154,13	4 374 431,81	V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 576 054,53	1 490 922,50
2	Rakennukset	24 536 275,85	25 849 406,76				
3	Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 845 183,30	5 516 397,11	B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	114 048,00	156 496,14
4	Koneet ja kalusto	729 631,06	790 278,67	1	Poistoero	114 048,00	156 496,14
5	Muut aineelliset hyödykkeet	220 595,28	220 595,28				
6	Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	632 189,27	713 511,52	C	PAKOLLISET VARAUKSET	1 403 319,24	863 559,71
				I	Muut pakolliset varaukset	1 403 319,24	863 559,71
III	Sijoitukset	10 637 248,06	11 077 248,06				
1	Osakkeet ja osuudet	10 600 515,82	11 040 515,82	D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	341 393,51	292 114,12
2	Muut lainasaamiset	0,00	0,00	1	Valtion toimeksiaannot		
3	Muut saamiset muilta	36 732,24	36 732,24	2	Lahjoitusrahastojen pääomat	341 393,51	292 114,12
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	10 576,80	7,85	E	VIERAS PÄÄOMA	36 499 700,94	38 159 190,96
1	Valtion toimeksiaannot			I	Pitkäaikainen	29 089 698,01	30 550 170,43
II	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	10 576,80	7,85	1	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28 328 575,42	29 816 670,00
				2	Lainat julkisyhteisöiltä		
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 348 262,98	29 091 012,82	3	Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	761 122,59	733 500,43
	Vaihto-omaisuus						
	Ennakkomaksut			II	Lyhytaikainen	7 410 002,93	7 609 020,53
I	Saamiset	2 601 673,86		1	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset		1 246 431,00	2 900 161,62	2	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 530 951,72	3 466 666,00
I	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä		1 246 431,00	3	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
2	Lainasaamiset osakkuusyrityiltä	1 200 000,00	1 200 000,00	4	Saadut ennakot	50 307,01	44 332,70
3	Lainasaamiset muilta	46 431,00	46 431,00	5	Ostovelat	1 312 079,65	1 405 856,74
Lyhytaikaiset saamiset		1 355 242,86	1 653 730,62	6	Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	267 261,37	301 575,24
1	Myyntisaamiset	301 497,45	639 325,21	7	Siirtovelat	2 249 403,18	2 390 589,85
2	Lainasaamiset muilta	0,00	25 000,00				
2	Muut saamiset	477 445,21	609 347,95				
3	Siirtosaamiset	576 300,20	380 057,46				
II	Rahoitusarvopaperit	26 685 450,25	25 019 996,86				
1	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	26 685 450,25	25 019 996,86				
III	Rahat ja pankkisaamiset	2 061 138,87	1 170 854,34				
VASTAAVAA YHTEENSÄ		78 540 137,19	78 076 981,90	VASTATTAVAA YHTEENSÄ		78 540 137,19	78 076 981,90

6.4 Konsernituloslaskelma

	2024 €	2023 €
Toimintatuotot	20 245 390,85	21 161 079,77
Toimintakulut	-39 998 939,97	-40 322 908,94
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	0,00	0,00
Toimintakate	-19 753 549,12	-19 161 829,17
Verotulot	18 541 997,66	18 294 097,47
Valtionosuudet	8 297 974,00	7 323 353,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	123 929,74	177 956,72
Muut rahoitustuotot	2 307 168,41	1 655 766,40
Korkokulut	-1 346 210,99	-722 505,79
Muut rahoituskulut	-683 822,00	-648 857,62
Vuosikate	7 487 488,00	6 917 981,01
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-3 698 888,56	-3 932 037,98
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-609 996,03	-920 000,00
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		-115 739,30
Tilikauden tulos	3 178 603,41	1 950 203,73
Poistoeron muutos	0,00	0,00
Rahaston muutokset	14 011,93	7 239,77
Vähemmistöosuudet		
Tilikauden verot	-192 369,29	-109 497,53
Laskennalliset verot	-159 343,03	-81 600,12
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-202 001,37	-592 653,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 638 901,65	1 173 692,85

6.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2024 €	2023 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 487 488,00	6 917 981,01
Tilikauden verot	-192 369,29	-109 497,53
Satunnaiset erät	0,00	-115 739,30
Tulorahoituksen korjauserät	602 256,64	151 875,51
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 152 793,88	-8 187 755,86
Rahoitusosuudet investointimenoihin	115 073,70	599 798,64
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	251 784,78	5 402 701,17
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 111 439,95	4 659 363,64
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 493 412,22	2 027 773,51
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 513 959,39	-4 610 199,70
Lyhytaikaisten lainojen muutos	39 969,96	-4 873 289,23
Oman pääoman muutokset		
Muutokset vähemmistön osuudessa	0,00	-389 440,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	38 705,70	5 113,91
Vaihto-omaisuuden muutos	-24 918,61	57 820,53
Saamisten muutokset	1 022 028,80	-1 120 613,88
Korottomien velkojen muutokset	-634 036,43	130 326,13
Rahoituksen rahavirta	-1 578 797,75	-8 772 508,73
Rahavarojen muutos	2 532 642,20	-4 113 145,09
Rahavarat 31.12.	36 360 216,42	33 827 574,21
Rahavarat 1.1.	33 827 574,21	37 940 719,29

6.6 Konsernitase

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	65 998 225,77	65 958 645,18	OMA PÄÄOMA	53 504 436,79	50 259 547,06
Aineettomat hyödykkeet	379 950,80	482 152,45	Peruspääoma	22 174 452,70	22 174 452,70
Aineettomat oikeudet	241 922,26	263 261,62	Arvonkorotusrahasto	2 610,20	2 610,20
Muut pitkävaikutteiset menot	138 028,54	218 890,83	Muut omat rahastot	12 024 402,32	11 970 669,53
Ennakkomaksut			Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 664 069,92	14 938 121,78
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 638 901,65	1 173 692,85
Aineelliset hyödykkeet	65 058 116,45	65 536 585,56	VÄHEMMISTÖOSUUS	5 660 506,77	5 458 505,40
Maa- ja vesialueet	5 081 768,92	5 215 950,75			
Rakennukset	33 340 705,32	34 821 373,05	PAKOLLISET VARAUKSET	1 520 975,88	976 189,47
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 102 869,80	12 667 423,59	Muut toimeksiantojen pääomat		
Koneet ja kalusto	10 214 157,51	10 321 299,77	Muut pakolliset varaukset	1 520 975,88	976 189,47
Muut aineelliset hyödykkeet	2 453 515,81	1 718 755,99			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hanl	865 099,09	791 782,41	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	1 065 984,31	1 223 927,12
Sijoitukset	560 158,52	-60 092,83	Valtion toimeksiannot	697 353,16	904 575,36
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä		-620 000,00	Lahjoitusrahastojen pääomat	341 393,51	292 114,12
Muut osakkeet ja osuudet	559 527,65	559 276,30	Muut toimeksiantojen pääomat	27 237,64	27 237,64
Muut lainasaamiset					
Muut saamiset	630,87	630,87	VIERAS PÄÄOMA	47 114 942,20	49 570 076,03
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	707 921,27	904 569,79	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	32 620 683,68	34 708 016,57
Valtion toimeksiannot	697 344,47	904 561,94	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 620 683,68	34 681 876,79
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	10 576,80	7,85	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	26 139,78
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 911 720,43	3 682 615,70
			Liittymismaksut ja muut velat	2 512 567,77	2 442 806,07
VAIHTUVAT VASTAAVAT	42 160 698,91	40 625 030,12	Laskennalliset verovelat	1 399 152,66	1 239 809,63
Vaihto-omaisuus	161 200,89	136 282,28	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4 541 569,30	4 434 813,61
Aineet ja tarvikkeet	161 200,89	136 282,28	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Keskeneräiset tuotteet			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 541 569,30	4 431 546,14
Ennakkomaksut			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	3 267,47
Saamiset	5 639 281,61	6 661 173,64	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 040 968,79	6 744 630,15
Pitkäaikaiset saamiset	1 883 855,44	2 105 955,40	Saadut ennakot	90 396,29	82 696,31
Myyntisaamiset			Ostovelat	2 426 704,13	2 842 473,72
Lainasaamiset	73 465,97	73 465,97	Liittymismaksut ja muut velat	639 171,34	772 494,95
Muut saamiset	539 451,97	558 201,93	Siirtovelat	2 884 697,03	3 046 965,17
Siirtosaamiset	1 270 937,50	1 474 287,50			
Lyhytaikaiset saamiset	3 755 426,17	4 555 218,24			
Myyntisaamiset	1 719 427,04	2 841 555,80			
Lainasaamiset	2 400,00	25 000,00			
Muut saamiset	592 438,54	769 084,63			
Siirtosaamiset	1 441 160,59	919 577,81			
Rahoitusarvopaperit	30 709 017,10	29 043 563,71			
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	26 685 450,24	25 019 996,85			
Muut arvopaperit	4 023 566,86	4 023 566,86			
Rahat ja pankkisaamiset	5 651 199,31	4 784 010,49			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	108 866 845,95	107 488 245,09	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	108 866 845,95	107 488 245,08

7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT JA NIITÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET

Kuntalain 113 §:ssä on säädetty kunnan tilinpäätöksestä. Kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta sekä toiminnasta.

Liitetiedoilla tarkoitetaan KPL:n 3:1.1 §:n 4. kohdan mukaan taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitteenä ilmoitettavia tietoja. Kunnan liitetiedoista on säädetty yksityiskohtaisemmin kuntalain nojalla annetussa kunnan tilinpäätöksestä esitettävistä tiedoista.

Kirjanpitolain ja kuntalain kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevien säännösten soveltamisesta annetaan ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolautekunnan kuntajaosto. Sen antamat ohjeet ja lausunnot ohjaavat kuntien hyvää kirjanpitotapaa.

7.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

7.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilityssajakohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintahintaisina tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty hankintamenoa mukaisena.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

7.1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset 31.12.2024 ja 31.12.2023 eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kuhmon kaupungin ateria- ja puhtaanapitopalveluiden hoitaminen on siirtynyt Vireko Oy:lle ja SOL Palvelut Oy:lle 1.2.2024, minkä myötä ateria- ja puhtaanapitopalveluiden hoitamiseen liittyvät tulot ja menot siirtyivät ko. yrityksille, ja kaupungin toiminnan tulot ja menot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

7.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Ateria- ja puhtaanapitopalvelut siirtyivät Kuhmon kaupungilta Vireko Oy:lle sekä SOL Palvelut Oy:lle 1.2.2024, minkä yötä ateria- ja puhtaanapitopalveluiden hoitamiseen liittyvät tulot ja menot siirtyivät ko. yrityksille ja kaupungin toiminnan tulot ja menot eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilikauteen nähden.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhtiöt ja kuntayhtymät.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä taseisiin merkityt keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Suunnitelmapoistot on oikaistu suunnitelmaan merkityiksi ja jäännösarvojen ero on korjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien yli-/alijäämä tai tilikauden yli-/alijäämää vastaan.

Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen ja Kiinteistö Oy Kuhmon Yrityssammon rakennusten suunnitelmapoistot on oikaistu yhtiöiden antamien tietojen perusteella.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Taseen esitystapaa on muutettu edellisistä vuosista siten, että aiemmin erässä lyhytaikainen koroton vieras pääoma esitetyt laskennalliset verovelat esitetään nyt pitkäaikaisen korottoman vieraan pääoman erässä.

Ei-palautuskelpoiset liittymismaksut esitetään tase-erässä Maa- ja vesialueet.

7.2 Tuloslaskelman liitetiedot

7.2.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	888 404	689 543	909 541	710 918
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut			0	0
Opetus ja kulttuuripalvelut	826 173	998 571	826 232	998 712
Yhdyskuntapalvelut	10 604 655	11 567 125	3 010 483	4 214 721
Muut palvelut	7 924 849	7 899 984		
Yhteensä	20 244 081	21 155 223	4 746 256	5 924 351

Ateria- ja puhtaanapitopalveluiden hoitaminen siirtyi kaupungilta Vireko Oy:lle ja SOL Palvelut Oy:lle 1.2.2024, minkä myötä yhdyskuntapalveluiden hoitamiseen liittyviä tuloja siirtyi ko. yrityksille ja kaupungin toimintatuotot yhdyskuntapalveluiden osalta eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

7.2.2 Verotulojen erittely

	2024	2023
Kunnan tulovero	12 866 666	12 695 476
Osuus yhteisöveron tuotoista	3 324 368	3 455 175
Kiinteistövero	2 517 305	2 307 036
Verotulot yhteensä	18 708 339	18 457 687

7.2.3 Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	7 000 857	6 078 990
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 869 020	2 395 833
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-405 137	-451 943
Verotulomenetysten korvaus	1 702 254	1 696 306
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	8 297 974	7 323 353

7.2.4 Palvelujen ostojen erittely

	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	393 494	894 922
Muiden palvelujen ostot	7 469 643	5 532 429
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	7 863 136	6 427 351

Ateria- ja puhtaanapitopalveluiden hoitaminen siirtyi kaupungilta Vireko Oy:lle ja SOL Palvelut Oy:lle 1.2.2024, minkä myötä ateria- ja puhtaanapitopalveluiden hoitamiseen liittyviä menoja siirtyi ko. yrityksille ja kaupungin palveluiden ostot eivät ole vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen nähden.

7.2.5 Valtuustoryhmille annetut tuet

Kuhmon kaupunki ei ole antanut valtuustoryhmille tukea.

7.2.6 Suunnitelman mukaisten poistojen erittely

	Uudishankinnat Tasapoisto	Uudistaminen Tasapoisto
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	5 vuotta	
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	
Liikearvo	2 vuotta	
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	
Muut	5 vuotta	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	10-30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 vuotta	10-20 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta	10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	25 vuotta	10-20 vuotta
Asuinrakennukset	30 vuotta	10-20 vuotta
Muut rakennukset	25 vuotta	10-20 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit	20 vuotta	5-10 vuotta
Puistot, viheralueet	15 vuotta	
Sillat, laiturit ja uimalat	15 vuotta	5-10 vuotta
Muut maa- ja vesialueet	20 vuotta	
Vedenjakeluverkosto	30 vuotta	
Viemäriverkosto	30 vuotta	
Kaukolämpöverkko	30 vuotta	
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaisinlaitteet	20 vuotta	
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 vuotta	
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 vuotta	
Liikenteen ohjauslaitteet	15 vuotta	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 vuotta	
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	7 vuotta	
Liikkuvat työkoneet	7 vuotta	
Muut raskaat koneet	10 vuotta	
Muut kevyet koneet	7 vuotta	
Vesimittarit	10 vuotta	
Jätevesimittarit	5 vuotta	
Atk-laitteet	3 vuotta	
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukaan	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

7.2.7. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Varautuminen rakennusten purkukuluihin 1.1.	863 560	733 560	863 560	733 560
Lisäykset tilikaudella	730 000	130 000	730 000	130 000
Vähennykset tilikaudella	-190 240		-190 240	
Varautuminen rakennusten purkukuluihin 31.12.	1 403 320	863 560	1 403 320	863 560
Sote-kuntayhtymän potilasvahinkovakuutus 1.1.	0	0	0	0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovakuutus 31.12.	0	0	0	0
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä ennallistamis- ja loppukäsittelyvaraus 1.1.	112 629	107 603	0	0
Lisäykset tilikaudella	5 027	5 027		
Vähennykset tilikaudella				
Ennallistamisvaraus 31.12	117 656	112 629	0	0
Sote-kuntayhtymän muut pakolliset varaukset 1.1.	0	0	0	0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Sote-kuntayhtymän muut pakolliset varaukset 31.12.	0	0	0	0
Pakolliset varaukset yhteensä	1 520 976	976 189	1 403 320	863 560

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä on purkautunut hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2023, eikä sitä ole yhdistelty kunnan konsernitilinpäätökseen vuonna 2023. Tästä johtuen Sote-kuntayhtymän potilasvahinkovakuutusta ja Sote-kuntayhtymän muut pakolliset varaukset varauksia ei ole kunnan konsernitilinpäätöksessä 31.12.2023.

7.2.8 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	2 507	17 758	2 057	17 758
Rakennusten luovutusvoitot	5 144			
Muut luovutusvoitot	0	0		
Luovutusvoitot yhteensä	7 651	17 758	2 057	17 758
Muut toimintakulut				
Määräalojen/kiinteistöjen luovutustappiot	-65 121			
Osakkeiden luovutustappio		84 818		84 818
Luovutustappiot yhteensä	-65 121	84 818	0	84 818

7.2.9 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot				
Kainuunmeren työterveys Oy:n osakkeiden myynti	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0

7.2.10 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		410 560
Osinkotuotot muista yhteisöistä	29 687	49 906
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	6 477	3 736
Yhteensä	36 164	464 202

7.2.11 Erittely poistoeron muutoksista

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	42 448	42 448
Suunnitelman mukaisten ja verotuspoistojen erotus		
Poistoerojen muutokset yhteensä	42 448	42 448

7.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

7.3.1.1 Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavia tietoja

7.3.1.2 Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavia tietoja

7.3.1.3 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet		Aineelliset hyödykkeet							
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa - ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesker.hank.	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	214 572	229 520	444 092	4 374 432	25 849 407	5 516 397	790 279	220 595	713 512	37 464 621
Tilinavaus/siirto hyvinvointialueelle		12 012	12 012						1 716 512	1 716 512
Poistamaton hankintamenot 1.1.	214 572		214 572						-115 074	-115 074
Vähennykset tilikauden aikana				-127 278						-127 278
Siirrot erien välillä					590 664	972 428	119 668		-1 682 761	0
Tilikauden poisto	-33 533	-89 551	-123 084		-1 903 796	-643 642	-180 316			-2 727 754
Arvonalennukset ja niiden palautukset										
Aktivoidut korkomenot										
Poistamaton hankintameno 31.12.	181 039	151 981	333 020	4 247 154	24 536 275	5 845 183	729 631	220 595	632 189	36 211 028
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo	181 039	151 981	333 020	4 247 154	24 536 275	5 845 183	729 631	220 595	632 189	36 211 028
Olenaiset lisäpoistot					-486 482					
Erittely olennaisista lisäpoistoista										
Oppimiskeskus					-434 994					
Hietaperän koulu					-21 185					
Lentuan koulu					-30 303					

7.3.1.4 Maa- ja vesialueet erittely

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	719 268	726 172	40 302	40 302
Muut maa- ja vesialueet	4 362 501	4 489 779	4 206 852	4 334 129
Maa- ja vesialueet yhteensä	5 081 769	5 215 951	4 247 154	4 374 432

7.3.1.5 Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Jkv-, muut laina- ja muut saamiset					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jkv-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2023										
Tilinavaus/siirto hyvinvointialueelle										
Hankintameno 1.1.	10 707 028	0	170 796	162 691	11 040 515				36 732	36 732
Lisäykset										
Vähennykset										
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.	10 707 028	0	170 796	162 691	11 040 515				36 732	36 732
Arvonlennukset	-440 000				-440 000					
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 267 028	0	170 796	162 691	10 600 515				36 732	36 732

7.3.1.6 Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Kirjanpitoarvo 31.12.2023	Tilinavaus 1.1.2024	Tasearvo 1.1.	Lisyykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspo:sta	Ero

0

7.3.1.7 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytär-yhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusuyhtiöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhtiöt

Nimi	y-tunnus	Kaupungin omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Konsernin osuus (1000 €)			tilikauden voitosta/ tappiosta
				pääomasta	omasta	vieraasta	
Tytäryhteisöt							
Kuhmon Lämpö Oy, Kuhmo	0370917-0	51,32	51,32	3 272	1 182	6	
Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot, Kuhmo	1071357-3	100	100	1 674	2 036	0	
Kuhmon Yrityssampo Oy, Kuhmo	0421023-2	100	100	2 576	82	-1 070	
Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo, Kuhmo	0868857-5	94	94	1 469	391	-70	
Kuhmon VesiEnergia Oy, Kuhmo	2662183-3	100	100	6 536	5 486	2	

Kuntayhtymät

Kainuun Liitto	2496992-4	12,44	12,44		310	61		2
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	1744356-1	12,57	12,57		215	741		-75

Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt

Kuhmon Sampo Kiinteistöt Oy	2695001-2	24,5	24,5					
-----------------------------	-----------	------	------	--	--	--	--	--

7.3.1.8 Saamisten erittely

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhtiöiltä				
Myyntisaamiset		56 198		
Pääomalainasaamiset				
Lainasaamiset	1 200 000		1 200 000	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		29 852		
Yhteensä	1 200 000	86 050	1 200 000	0
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		109		
Pääomalainasaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		3 958		
Yhteensä	0	4 067	0	0
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	1 200 000	90 117	1 200 000	0

7.3.1.9 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	73 822	71 991	73 065	71 254
EU-tuet ja avustukset				
Muut tulojäämät	2 634 815	2 318 608	503 235	308 803
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>2 708 637</i>	<i>2 390 599</i>	<i>576 300</i>	<i>380 057</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 708 637	2 390 599	576 300	380 057

7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

7.3.2.1 Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 31.12.		23 580 370		23 583 370
Tilinavaus		-1 405 917		-1 405 917
Peruspääoma 1.1.	22 174 453	22 174 453	22 174 453	22 177 453
Lisäykset				
Vähennukset				
Peruspääoma 31.12.	22 174 453	22 174 453	22 174 453	22 177 453
Arvonkorotusrahaston pääoma 1.1.	2 610	2 610		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahaston pääoma 31.12.	2 610	2 610	0	0
Muut omat rahastot				
Rahaston nimi 1.1.	11 970 670	11 977 909	9 771 155	9 771 155
Siirrot rahastoon	67 745			
Siirrot rahastosta	-14 012	-7 240		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	12 024 402	11 970 670	9 771 155	9 771 155
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	14 938 122	6 660 013	5 169 090	3 068 639
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	16 664 070	14 938 122	6 660 013	5 169 090
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	2 638 902	1 173 693	1 578 454	1 490 923
Oma pääoma yhteensä	53 504 437	50 259 547	40 184 075	38 608 621

7.3.2.2 Erittely poistoerosta

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	114 048	156 496
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	114 048	156 496

7.3.2.3 Pitkäaikaiset velat

	2024	2023
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 204 769	16 950 006
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut vela		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	14 204 769	16 950 006

7.3.2.4 Joukkovelkakirjalainat

Ei esitettäviä tietoja.

7.3.2.5 Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Purkuvaraus	1 403 319	863 560	1 403 319	863 560
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut	117 657	112 630		
Vahingonkorvausvaraus				
Ei-suojaavien johdannaissopimusten negatiivinen käypä arvo				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)				
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 520 976	976 190	1 403 319	863 560

7.3.2.6 Vieras pääoma

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		169 894		129 204
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	169 894	0	129 204
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		3 932		16 663
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	3 932	0	16 663
Velat osakkuus-, sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	0	0	0
Yhteensä	0	173 826	0	145 867

7.3.2.7 Sekkilimiitti ja kuntatodistus

	2024	2023
Luotollisen sekkilimin limiitti 31.12.		
- siitä käyttämättä oleva määrä	3 400 000	3 400 000

Luottolimiitit Nordea Pankki Suomi Oyj 1.700.000 euroa ja Kuhmon Osuuspankki 1.700.000 euroa.

Kuhmon kaupunginvaltuustolta on voimassa oleva päätös, jonka mukaan Kuhmon kaupungilla voi kerrallaan olla maksimissaan 7.000.000 euron edestä kuntatodistusohjelman mukaista rahoitusta käytössä. Sopimus on tethy Kuntarahoitus Oyj:n kanssa.

7.3.2.8 Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat	2 512 568	2 442 806	761 123	733 500
Siirtovelat yhteensä	2 512 568	2 442 806	761 123	733 500

7.3.2.9 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	157 589	237 690	157 589	240 541
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja hlösivukulujen jaksotukset	1 967 175	1 971 856	1 516 719	1 593 328
Muut palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	46 995	35 685	341 577	360 375
Korkojaksotukset	43 416	9 700	124 243	16 201
Muut menojäämät	508 697	752 956	109 275	180 145
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 566 283	2 770 197	2 091 814	2 150 049
Siirtovelat yhteensä	2 723 872	3 007 887	2 249 403	2 390 590

Siirtovelat eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilinpäätöksen kanssa, sillä Ateria- ja puhtauspalveluiden henkilöstö ja siirtyneeseen henkilöstöön liittyvä lomapalkkavelka siirtyi Vireko Oy:lle ja SOL Palvelut Oy:lle 1.2.2024.

7.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

7.4.1 Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Ei ilmoitettavia tietoja.

7.4.2 Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

Ei ilmoitettavia tietoja.

7.4.3 Vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	0	0	0	0
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	0	0	0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	7 138 784	7 165 947		
Pantatut arvopaperit				
<i>Yhteensä</i>	7 138 784	7 165 947	0	0
Vakuudet yhteensä	7 138 784	7 165 947	0	0

7.4.4 Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2023	2023
Vuokravastuut yhteensä	5 725 845	5 846 334	806 084	850 134
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	994 087	328 386	361 824	319 684
- siitä PPP-hankkeet (public-private-partnerships)				
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

7.4.5 Vastuusitoumukset

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	10 045 000	1 881 000	10 045 000	1 881 000
Jäljellä oleva pääoma	4 704 836	5 527 502	4 704 836	5 277 502
Takaukset muiden puolesta*				
Alkuperäinen pääoma	900 000		900 000	
Jäljellä oleva pääoma	288 000	324 000	288 000	324 000

* Tähän sisältyvät myös kunnan antamat täytetakaukset asuntolainoista, joista lainasitoumukset tehty.

7.4.6 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	65 527 561	64 334 156
Kunnan osuus kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	70 317	51 212

7.4.7 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt *)

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Maankäyttösopimus A				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Sitoumukset avustukseen				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset				
Sopimus A				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Sopimusvastuut yhteensä	0	0	0	0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu**	545 628	578 746	534 806	566 379
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu***				

*) Liitetiedoissa voidaan eritellä olennaisimmat yksittäiset vastuut. Liitetietotositteessa annetaan yksityiskohtainen erittely.

**) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

***) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, STVOL 4:30 §, L opetus- ja kulttuuritoimenrahoituksesta 7:30 § (vastuu voimassa 15 vuotta). Vastuut päättyvät vuosina 2015 - 2020.

Päästöoikeudet

kts. Luku 1.6

7.5 Henkilöstö, tilintarkastus, intressitahotapahtumat

7.5.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2024	2023
Yleishallinto	14	19
Opetus- ja kulttuuritoimi	130	136
Yhdyskuntapalvelut	33	31
Muut palvelut	109	142
Yhteensä	286	328

Henkilöstön lukumäärä ei ole vertailukelpoiset, sillä ateria- ja puhtaanaitopalvelut ovat siirtyneet Vireko Oy:lle ja SOL Palvelut Oy:lle 1.2.2024.

7.5.2 Henkilöstökulut

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	14 992 868	15 786 259
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-286 633	-157 873
Henkilöstökulut yhteensä	14 706 235	15 628 386

Henkilöstökulut eivät ole vertailukelpoiset, sillä ateria- ja puhtaanaitopalvelut ovat siirtyneet Vireko Oy:lle ja SOL Palvelut Oy:lle 1.2.2024.

7.5.3 Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetut luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Kansallinen Kokoomus, Kuhmo	771	938
Keskusta, Kuhmo	4 678	5 194
Vasemmistoliitto, Kuhmo	282	591
Kuhmon Perussuomalaiset	2 298	2 351
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue, Kuhmo	2 016	1 372
Kuhmon Vihreät ry	763	708
Suomen Kristillisdemokraatit, Kuhmo	514	522
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	11 320	11 676

7.5.4 Tilintarkastajan palkkiot

	2024	2023
Lakisääteinen tilintarkastus (KPMG OY)	20 655	17 420
Tilintarkastajien lausunnot	24 160	3 100
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät 10.3.-10.5.2023		5 050
Muut palkkiot		
Yhteensä	44 815	25 570

Intressitahotapahtumat

Kaupunki on antanut vuosina 2023 ja 2024 Kuhmon Yrityssampo Oy:lle konserniavustusta 50.000 euroa/vuosi.

Kaupunginjohtajan kanssa on (kh24.10.2023) sovittu Kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden rahapalkan suuruudesta erokorvauksesta.

8 ERÄITÄ KÄSITTEITÄ

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Omavaraisuus-% mittaa kunnan/konsernin omavaraisuutta ja kunnan/konsernin kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Konsernin tunnusluvun laskennassa otetaan mukaan oman pääoman lisäksi vähemmistöosuus ja konsernireservi. Koko pääoma edellä olevassa kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa.

Rahoitusvarallisuus €/asukas osoittaa, kattavatko rahoitusomaisuus ja pitkäaikaiset sijoitukset vieraan pääoman.

Suhteellinen velkaantuneisuus-% kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot, % toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Vuosikate, % poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$

Vuosikate, e/asukas

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

INVESTOINNIT

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikauden aikana}$

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

9 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 31.12.2024

Päiväkirja	sähköinen Canon-arkisto
Pääkirja	atk-tulosteina kansiossa ja sähköinen Canon-arkisto
Tilikohtainen tase	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Palkkakortisto	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Palkkalistat ja tapahtumaluettelo	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Ostolaskupäiväkirja	sähköinen Canon-arkisto
Ostolaskut ja -reskontralistat	paperilaskut ja sähköinen Canon-arkisto
Myyntireskontralistat	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Tase-erittelyt	erikseen sidottuna

Kaupunkikonserniin liittyen yhteisöjen tilinpäätökset ja toimintakertomukset.

10 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Kuhmossa 25.3.2025

11 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuhmossa . huhtikuuta 2025

KPMG Oy Ab

Antti Kääriäinen
JHT, KHT